

Kuusikko-
työryhmä

Kuuden suurimman kaupungin varhaiskasvatuksen palvelut ja kustannukset vuonna 2020

Esipuhe

Kuusikko-työssä vertaillaan kuutoskaupunkien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere ja Oulu) aikuissosiaalityötä ja toimeentulotukea, lastensuojelua, päihde- ja mielenterveyspalveluja, vammaisten palveluja, vanhusten palveluja sekä varhaiskasvatusta. Kaupunkien edustajista koostuvat eri palvelukokonaisuuksien asiantuntijaryhmät tuottavat vuosittain tilastollisia raportteja asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista.

Kuutostyö alkoi vuonna 1994, jolloin Helsinki, Espoo ja Vantaa päättivät alkaa toteuttaa vertailuja sosiaali- ja terveyspalveluista sekä niiden kustannuksista. Turku ja Tampere tulivat mukaan vertailuihin vuonna 1996, minkä jälkeen ryhmä nimettiin Viisikoksi. Vertailu-raportteja alettiin julkaista omassa julkaisusarjassaan vuonna 1999. Kuusikko-yhteistyö alkoi vuonna 2002, kun Oulu liittyi kuudenneksi jäseneksi ryhmään. Kuusikko-työ alkoi varhaiskasvatuksen, toimeentulotuen sekä vanhusten palvelujen vertailulla, mutta ajan myötä mukaan on tullut uusia palvelukokonaisuuksia.

Kuusikko-tiedonkeruu sisältää sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta ainoastaan osan kustannuksista ja toimintatiedoista. Sosiaali- ja terveyspalvelut muodostavat omanlaisensa kokonaisuuden, jossa erityisesti sosiaalipalvelut ovat vahvasti limittyneet toisiinsa. Kunta voi panna esimerkiksi ehkäiseviin toimintamuotoihin, mutta ehkäisevään työhön laitettut resurssit eivät näy välttämättä Kuusikko-raportoinnissa.

Raporttien tarkoituksena on palvella ensisijaisesti kuntien päättäjiä ja ne ovat yksi väline toiminnan ohjaamiseen. Kuusikko-raportit nostavat esiin eroavaisuuksia, jotka vaativat tarkempaa analyysia. Tavoitteena ei ole vertailla esimerkiksi omien ja ostopalvelujen kustannuksia. Omien ja ostopalvelujen tiedonkeruu poikkeaa merkittävästi esimerkiksi asiakasmaksujen, vuokrien, tilaamiseen liittyvien kustannusten ja hallinnon vyörytysten osalta. Kunnan omaa tuotantoa voi verrata toisen kunnan omaan tuotantoon, mutta omien ja ostopalvelujen tiedot eivät ole vertailukelpoisia, koska ne sisältävät eri kustannuseriä.

Kuusikko-raporttien tiedot asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista on pääasiassa koottu kuntien omista tietojärjestelmistä ja tilinpäätöksistä. Kuusikko-työn keskiössä on työryhmissä tehtävä määrittelytyö, jonka ansiosta kerättävät tiedot saatetaan mahdollisimman vertailukelpoiksi. Määrittelytyö on välttämätöntä, sillä palvelut poikkeavat kuntien välillä nimikkeiltään ja sisällöiltään, ja ne on organisoitu hallinnollisesti eri tavoin. Lisäksi kunnilla on käytössä toisistaan poikkeavia tietojärjestelmiä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tieto, joka yhdessä kunnassa saadaan automaattisesti, voi toisessa kunnassa vaatia paljon manuaalista työtä tai sitä ei ole edes mahdollista saada. Määrittelytyössä täytyy huomioida myös kuntien erilaiset kirjaamiskäytännöt. Vertailutyön pitkän historian avulla on kuitenkin saavutettu hyvä taso vertailtavuudessa.

Kuusikko-yhteistyön lisäksi tilastotietoja kuntien sosiaali- ja terveyspalveluista tuotetaan monilla tahoilla, kuten Tilastokeskuksessa, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksessa sekä Suomen Kuntaliitossa. Kuusikko-tiedonkeruun ja raportoinnin erityispiirteet liittyvät yhdessä sovittuihin määritelmiin ja sopimukseen tietosisällöstä, suorite- ja taloustietojen yhdistämiseen yhteen raporttiin, palvelua koskevien tietojen kattavuuteen ja pyrkimykseen tietojen vertailukelpoisuuden yksityiskohtaiseen arviointiin. Lisäksi edellisen vuoden tietoja käsittelevät raportit ilmestyvät yleensä nopeammalla aikataululla kuin valtakunnalliset yhteenvedot.

Kuuden suurimman kaupungin
varhaiskasvatuksen
palvelut ja kustannukset
vuonna 2020

Kuusikko-työryhmän julkaisusarja

2342-1983 (painettu)

2342-1991 (verkojulkaisu)

Edita Prima Oy 2021, Helsinki

Tekijät		
Varhaiskasvatuksen Kuusikko-työryhmä, koonnut Marianne Forsell		
Nimike		
Kuuden suurimman kaupungin varhaiskasvatuksen palvelut ja kustannukset vuonna 2020		
Julkaisija (toimiala tai laitos)	Julkaisu-aika	Sivumäärä, liitteet
Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala Espoon sivistystoimi Vantaan sivistystoimi Turun kasvatus- ja opetustoimi Tampereen hyvinvointipalvelut Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut	6/2021	51 s. + 73 s. liitteitä
Sarjanimike	Osanumero	
Kuusikko-työryhmän julkaisusarja	2/2021	
ISSN-numero	Kieli	
2342-1983 (painettu) 2342-1991 (verkkajulkaisu)	Suomi	
Tiivistelmä		
<p>Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 113 462 varhaiskasvatuksesta lasta. Lasten lukumäärä väheni edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksesta lapsista 79,8 prosenttia oli varhaiskasvatuksessa ja kerhotoiminnassa vuonna 2020.</p> <p>Kuutoskaupunkien kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 70 242 lasta eli 0,5 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksesta olevien lasten määrä jatkoi vähenemistään. Kunnallisessa perhepäivähoidossa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 1 700 lasta (1,5 % varhaiskasvatuksesta lapsista) eli 13,1 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Kunnallisen perhepäivähoidon piirissä olevista lapsista 56,9 prosenttia oli ryhmäperhepäivähoidossa.</p> <p>Ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksesta oli vuonna 2020 yhteensä 1 537 lasta eli 12,6 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Espoossa ostopalvelun osuus on muita kaupunkeja suurempi.</p> <p>Varhaiskasvatuksen palveluseteli on käytössä Vantaalla, Turussa, Tampereella ja Oulussa ja se on kasvavassa määrin korvaamassa yksityisen hoidon tuella tuettua ja ostopalveluna hankittua varhaiskasvatusta näissä kaupungeissa. Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksesta oli vuonna 2020 yhteensä 8 566 lasta eli 0,5 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin.</p> <p>Yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksesta oli 6 808 lasta eli 8,9 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Kotihoidon tuella hoidettiin 18 839 lasta (16,6 % varhaiskasvatuksesta lapsista), mikä on 5,3 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Lapsimäärä väheni edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa Espoota lukuun ottamatta.</p> <p>Varhaiskasvatustalouden kokonaiskustannukset olivat yli 1,2 miljardia euroa vuonna 2020.</p> <p>Vuosi 2020 oli koronapandemian vuoksi täysin poikkeava. Koronarajoitukset ja -ohjeistukset vaikuttivat mittavasti varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämistapaan, toteutumiseen, lasten osallistumisasteeseen, vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön, henkilöstöasioihin, tiedottamiseen ja viestintään sekä erityisesti talouteen.</p>		
Asiasanat		
Kuusikko, kuutoskaupungit, kaupunkivertailu, kustannukset, varhaiskasvatus		
Tiedustelut	Jakelu	
Työryhmän jäsenet, liite 4	www.kuusikkokunnat.fi	

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	9
1.1	Varhaiskasvatuksen muutokset lainsäädännön valossa.....	11
2	VARHAISKASVATUSIKÄINEN VÄESTÖ KUUTOSKAUPUNGEISSA	13
3	KORONAPANDEMIAN VAIKUTUKSET VARHAISKASVATUSPALVELUIHIN	16
3.1	Vaikutus varhaiskasvatuspalvelujen järjestämiseen	16
3.1.1	Tiedottaminen ja viestintä	16
3.2	Vaikutus lasten osallistumisasteeseen	17
3.2.1	Kesäajan toiminta ja toimintakauden alku syksyllä.....	18
3.3	Laadulliset vaikutukset	19
3.3.1	Covid-19 -rahoituksen laadulliset vaikutukset	20
3.4	Koronapandemian vaikutus henkilöstöasioihin	21
3.4.1	Lomautusten välttäminen ja henkilöstön siirtyminen toisiin tehtäviin ja palveluihin kaupunkien sisällä	21
3.4.2	Henkilöstön jaksaminen, työn kuormittavuus ja ammattiryhmien työn luonne	22
3.5	Koronapandemia vaikutus talouteen	23
3.6	Asiakaspalaute ja -tyytyväisyys koronavuoden 2020 aikana	24
4	VARHAISKASVATUKSEN PALVELUJÄRJESTELMÄ	26
4.1	Varhaiskasvatusikäisten sijoittuminen varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmään.....	26
4.1.1	Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus	28
4.1.2	Osapäiväinen ja osa-aikainen varhaiskasvatus	29
4.1.3	Esiopetus	30
4.1.4	Avoin varhaiskasvatustoiminta	30
4.2	Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset	31
5	KUNNALLINEN VARHAISKASVATUS	33
5.1	Varhaiskasvatus kunnallisessa päiväkodissa.....	33
5.1.1	Lapset.....	33
5.1.2	Henkilöstö	33
5.1.3	Kustannukset.....	34
5.2	Varhaiskasvatus kunnallisessa perhepäivähoidossa	37
5.3	Lasten tukeminen varhaiskasvatuksessa.....	38
6	YKSITYINEN VARHAISKASVATUS	40
6.1	Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus.....	41

6.2 Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli.....	41
6.3 Yksityisen hoidon tuki.....	42
7 LASTEN KOTIHOIDON TUKI	44
8 YHTEENVETO	46
LÄHTEET	51
Liite 1 Lasten varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2020 tietojen keruulle.....	52
Liite 2 Taulukoita ja kuvioita varhaiskasvatuksen palveluista ja kustannuksista.....	61
Liite 3 Varhaiskasvatuksen toiminta- ja kustannustietoja vuosilta 2016–2020	81
1A/1 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat), 7-vuotiaat ja koko väestö vuosina 2016–2020 (31.12.).....	81
JATKUU: 1A/1 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat), 7-vuotiaat ja koko väestö vuosina 2016–2020 (31.12.)	82
1A/2 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) äidinkielen mukaan vuosina 2016–2020 (31.12.)	83
1B/1 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Helsingissä 31.12.2020	84
1B/2 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Espoossa 31.12.2020	85
1B/3 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Vantaalla 31.12.2020.....	86
1B/4 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Turussa 31.12.2020	87
1B/5 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Tampereella 31.12.2020.....	88
1B/6 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Oulussa 31.12.2020	89
1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2016–2020 ¹	90
JATKUU: 1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2016–2020 ¹	91
1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodittain vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.) ¹	92
JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodittain vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)	93
JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodittain vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)	94
JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodittain vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)	95

1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.) ¹	96
JATKUU: 1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.) ¹	97
1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)	98
JATKUU: 1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)	99
2A/1 Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannukset vuonna 2020	100
2B Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannusten tarkastelua vuosina 2020 ja 2019. Vuoden 2019 kustannukset on deflatoitu. ¹	102
2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2016–2020.....	103
JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2016–2020.....	104
JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2016–2020.....	105
2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2016–2020	106
JATKUU: 2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2016–2020	107
2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2016–2020	108
JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2016–2020	109
JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2016–2020	110
2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2016–2020	111
JATKUU: 2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon 2016–2020	112
2E Laskennalliset lapset.....	113

3A Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö 31.12.2020	114
3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2016–2020 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö) ¹	115
JATKUU: 3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2016–2020 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö) ¹	116
3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2016–2020 ¹	117
JATKUU: 3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2016–2020 ¹	118
3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2016–2020	119
JATKUU: 3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2016–2020	120
3B/4 Kunnallisen varhaiskasvatuksen koko henkilöstö vuosina 2016–2020 ¹	121
Liite 4 Varhaiskasvatuksen asiantuntijatyöryhmän jäsenet	122

KUVIOT

Kuvio 1. Vieraskielisten ¹ varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten lukumäärä vuosien 2017–2020 lopussa	14
Kuvio 2. Vieraskielisten ¹ osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista vuosien 2010–2020 lopussa. 15	
Kuvio 3. Läsnäolleiden lasten osuus ¹ kirjoilla olleista lapsista kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vuonna 2020 - Kuusikko	17
Kuvio 4. Läsnäolleiden lasten osuus kirjoilla olleista lapsista kuutoskaupunkien kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vuonna 2020 ^{1 2 3}	18
Kuvio 5. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotit ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuelle joulukuussa 2020	27
Kuvio 6. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotit ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuelle Kuusikossa vuosina 2005–2020 ¹	27
Kuvio 7. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan joulukuussa 2020 ¹	28
Kuvio 8. Eri tehtävien osuudet päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä joulukuussa 2020 .34	
Kuvio 9. Kunnallisten päiväkotien deflatoitujen ¹ vuosikustannusten kehitys laskennallista lasta kohden vuosina 2010–2020 suhteutettuna Kuusikon aritmeettiseen keskiarvoon (vuosi 2010=1) ^{2 3}	36
Kuvio 10. Kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ¹ vuosina 2018–2020	37
Kuvio 11. Tukea tarvitsevien lasten osuus kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ¹ joulukuussa 2020	39
Kuvio 12. Kotihoidontuella olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista joulukuussa 2018–2020	44
Kuvio 13. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2005–2020	46
Kuvio 14. Varhaiskasvatusjärjestelmän deflatoitujen ¹ vuosikustannusten kehitys varhaiskasvatusikäistä lasta kohden vuosina 2016–2020 suhteutettuna aritmeettiseen keskiarvoon (vuosi 2015=1)	49

TAULUKOT

Taulukko 1. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2005–2020	13
Taulukko 2. Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) ikäryhmittäin 31.12.2020 sekä muutos vuodesta 2019	13
Taulukko 3. Esiopetukseen osallistuneiden lasten lukumäärä 20.9.2020, osuus 6-vuotiaasta väestöstä sekä esiopetuksen osallistumisasteen muutos vuodesta 2019	30
Taulukko 4. Kunnalliseen kerhotoimintaan osallistuneet lapset ¹ vuonna 2020 sekä muutos vuodesta 2019	31
Taulukko 5. Varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset sekä kunnallisen kerhotoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset vuonna 2020 ja muutos vuodesta 2019.....	32
Taulukko 6. Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen vuosikustannukset laskennallista lasta (kahden vuoden keskiarvo) kohden vuonna 2020	35
Taulukko 7. Eri kustannuslajien osuudet kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksista vuonna 2020.....	35
Taulukko 8. Lapsia yksityisen hoidon tuella tuetussa, palvelusetelillä järjestetyssä sekä ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2020	41
Taulukko 9. Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa tai kunnallisessa kerhotoiminnassa olleiden 4–6-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä joulukuussa 2020 47	
Taulukko 10. Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olleiden 4–6-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä joulukuussa 2020	47
Taulukko 11. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämisen keskeisimpiä kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä vuonna 2020.....	48

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatuksen kuutosvertailua on tehty vuodesta 1993 alkaen. Aluksi vertailussa olivat mukana ainoastaan pääkaupunkiseudun kaupungit. Vuonna 1995 mukaan tulivat Turku ja Tampere ja vuonna 2002 Oulu. Raportit syntyvät varhaiskasvatuksen asiantuntijaryhmän tiiviin yhteistyön tuloksena. Elokuusta 2020 eteenpäin työryhmän puheenjohtajana on toiminut Elli Rasimus Tampereelta. Tarkemmat tiedot työryhmän kokoonpanosta löytyvät liitteestä 4.

Varhaiskasvatustalain (540/2018) mukaan varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat: päiväkotitoiminta, jota järjestetään päiväkodissa; perhepäivähoito, jota järjestetään perhepäivähoitajan kodissa tai ryhmäperhepäiväkodissa, sekä avoin varhaiskasvatustoiminta, jota järjestetään toimintaan soveltuvassa paikassa. Lain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Lakiuudistusten myötä varhaiskasvatus on tullut entistä vahvemmin osaksi kasvatus- ja koulutuspalveluja.

Tässä raportissa tarkastellaan varhaiskasvatuksen palvelujen käyttöä ja kustannuksia lain ohjaamassa viitekehyksessä. Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat kunnallisesta ja kunnan hankkimasta varhaiskasvatuksesta sekä palvelusetelillä järjestetystä ja yksityisen hoidon tuella tuetusta varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatuspalveluihin sisältyy myös esiopetus. Lisäksi avoimeen varhaiskasvatukseen sisältyvä kunnallinen kerhotoiminta on sisällytetty Kuusikko-raportoinnissa samoihin taulukoihin ja kuvioihin vuodesta 2017 eteenpäin.

Varhaiskasvatuksen palveluihin liittyy kerhotoiminnan lisäksi kiinteästi myös muu avoin varhaiskasvatustoiminta, johon sisältyy muun muassa leikkipuisto- ja avoin päiväkotitoiminta. Nämä eivät ole mukana raportin taulukoissa ja kuvioissa. Lisäksi raportissa on tietoja myös lasten kotihoidon tuesta.

Vuosi 2020 oli koronapandemian vuoksi täysin poikkeava. Kuusikko-raportissa tämä on ollut välttämätöntä huomioida raportoitavien asioiden ja tiedonkeruun osalta. Koronarajoitukset ja -ohjeistukset vaikuttivat mittavasti varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämistapaan, toteutumiseen, lasten osallistumisasteeseen, vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön, henkilöstöasioihin, tiedottamiseen ja viestintään sekä erityisesti talouteen. Perinteisen tiedonkeruun ja raportoinnin lisäksi raporttiin on lisätty erillinen selvitys koronapandemian vaikutuksista varhaiskasvatukseen.

Hallituksen asettama poikkeustila ajalle 18.3.-13.5.2020 ja siihen liittyvät koronarajoitukset ja -suositukset vaikuttivat välittömästi lasten läsnäoloihin päiväkodeissa, jotka romahdivat poikkeusolojen aikana keskimäärin 20 prosenttiin. Tämän seurauksena henkilöstöressurssia oli lähitoiminnassa tarpeeseen nähden ylimitoitettusti, mutta vastaavasti uudenlaisen etätoiminnan kehittämiseen ja käynnistämiseen oli kohdennettava henkilöstöressurssia. Kotona hoidettaville lapsille ja heidän vanhemmilleen käynnistyi tarve kehittää uudenlaisia palvelu- ja toimintatapoja. Kevään 2020 poikkeustila kesti kaksi kuukautta, mutta koronan vaikutukset ulottuivat koko vuodelle ja jatkuvat edelleen.

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten osuus on vuosien myötä noussut kuutoskaupungeissa valtakunnallisen suuntauksen mukaisesti. EU:n asettaman varhaiskasvatukseen osallistumisen tavoitearvon (ET 2020 -ohjelma) mukaan päämääränä on, että EU-maissa 95 prosenttia lapsista osallistuisi varhaiskasvatukseen (European Commission 2014). Tavoitearvossa tarkastellaan osallistumista varhaiskasvatukseen 4 ikävuodesta oppivelvollisuuden alkuun. Kuusikko-raportin tiedonkeruussa on vuoden 2017 raportista lähtien huomioitu kyseinen tavoite ja raportissa kuvataan varhaiskasvatuspalveluihin osallistumista EU:n asettamien kriteerien mukaisesti.

Elokuusta 2016 elokuun 2020 alkuun oli voimassa varhaiskasvatusoikeutta muuttava lainsäädäntö, jonka mukaan kaikilla lapsilla oli oikeus saada varhaiskasvatusta vähintään 20 tuntia viikossa. Lisäksi saman ajanjakson oli voimassa mitoitus, jonka mukaan päiväkodeissa lasten kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivaa henkilöä kohden voi olla kahdeksan kolme vuotta täyttäneitä lasta aiemman seitsemän lapsen sijaan. Kunnissa tehtiin erilaisia päätöksiä ja ratkaisuja näiden lakimuutosten suhteen. Kuutoskaupungeista Vantaa ja Oulu ottivat käyttöön lain mukaisen 20 tuntia viikossa varhaiskasvatusoikeuden (36/1973 § 11a). Oulussa 20 tuntia viikossa varhaiskasvatusoikeus pysyi voimassa seuraavaan lakimuutoksen saakka, mutta Vantaa laajensi subjektiivista varhaiskasvatusoikeutta 1.8.2018 alkaen. Lisäksi Oulussa otettiin käyttöön henkilöstömitoitusta koskeva muutos vuonna 2016, mutta 1.8.2019 Oulussa palattiin takaisin vanhaan mitoitukseen. Kaikkiaan kuutoskaupungeissa nämä muutokset ei pääosin olleet käytössä, joten vuoden 2020 lainsäädäntömuutokset, joilla varhaiskasvatusoikeus ja päiväkotien mitoitus palautui elokuuta 2016 edeltävälle tasolle, eivät aiheuttaneet toimenpiteitä varhaiskasvatuspalvelujen järjestämiseen.

Varhaiskasvatuksen Kuusikko-raportissa lapsimääränä käytetään perinteisesti vuoden viimeisen päivän poikkileikkaustietoa, mikä mahdollistaa palvelujen käyttäjien suhteuttamisen vastaavan ikäiseen väestöön. Todellisuudessa varhaiskasvatuksen palveluissa ja kotihoidon tuella olevien lasten määrä vaihtelee vuoden aikana kuukausittain. Koronapandemian vaikutusten tarkastelemiseksi vuoden 2020 raporttiin on koottu aiemmista vuosista poiketen myös joitakin kuukausikohtaisia lapsimäärätietoja.

Raportissa käytetyt varhaiskasvatuksen määritelmät sekä perusteet tiedonkeruulle ovat liitteessä 1. Liitteessä 2 on raporttitekstiä täydentäviä kuvioita ja taulukoita varhaiskasvatuksen palveluista ja kustannuksista. Liitteessä 3 on tilastotietoa varhaiskasvatuksen toiminnasta, henkilöstöstä ja kustannuksista vuosilta 2016–2020.

Raportin taulukot ja kuvat voi tarvittaessa pyytää saavutettavassa muodossa sähköpostilla: kuusikko@hel.fi

1.1 Varhaiskasvatuksen muutokset lainsäädännön valossa

Varhaiskasvatus on ollut opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa 1.1.2013 alkaen.

Lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973) nimi muuttui varhaiskasvatuslaiksi 1.8.2015 voimaan tulleella lainmuutoksella (580/2015). Laissa käsite varhaiskasvatus korvasi käsitteen päivähoito. Lain myötä varhaiskasvatus tuli entistä vahvemmin osaksi kasvatus- ja koulutuspalveluja. Laki määritteli Opetushallituksen varhaiskasvatusta ohjaavaksi asiantuntijavirastoksi. Laissa varhaiskasvatuksella tarkoitettiin lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Lakiin kirjattiin selkeästi varhaiskasvatuksen kattavat tavoitteet. Lain myötä paikallisten ja lapsikohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen tuli velvoittavaksi. Varhaiskasvatuksen järjestäjiä veloitettiin niin ikään arvioimaan antamaansa varhaiskasvatusta ja osallistumaan ulkopuoliseen arviointiin. Varhaiskasvatuksen arviointi tuli osaksi Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) toimintaa. Laissa korostettiin, että subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen on ensi sijassa lapselle kuuluva oikeus. Varhaiskasvatuslaissa säädettiin myös enimmäisryhmäkoosta.

Varhaiskasvatuslain muutoksessa (108/2016) 1.8.2016 alkaen lapsen subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen muuttui. Kuntien oli järjestettävä varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Lapsella oli oikeus laajempaan varhaiskasvatukseen, mikäli lapsen vanhemmat tai muut huoltajat työskentelevät kokoaikaisesti tai opiskelevat päätoimisesti, toimivat päätoimisesti yrittäjänä tai ovat päätoimisesti omassa työssä. Laajempi oikeus varhaiskasvatukseen oli niin ikään, jos se on tarpeen lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia tai se on muutoin lapsen edun mukaista. Vanhemman jäädessä työttömäksi oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen jatkuu lain mukaan kahden kuukauden ajan. 1.8.2016 voimaan astuneet päivähoitoasetuksen (239/1973) § 6 ja 8 muutokset muuttivat henkilöstömitoitusta päiväkodeissa. Yli 3-vuotiaiden kokopäivähoidossa muutettiin kasvattajien ja lasten suhdelukua 1/7:stä 1/8:aan. Alle 3-vuotiaiden lasten ryhmien kasvattajien ja lasten suhdelukua ja osapäivätoiminnan suhdelukua ei muutettu.

1.1.2018 alkaen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettua lakia muutettiin siten, että pieni- ja keskituloisilta perittäviä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennettiin. Lisäksi sisaruksilta perittäviä maksuja alennettiin siten, että toisesta lapsesta perittävä maksu on 50 prosenttia nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta aiemman 90 prosentin sijaan.

Uusi varhaiskasvatuslaki (540/2018) tuli voimaan 1.9.2018. Uudistusten myötä lainsäädäntö ajanmukaistui, selkeytyi ja tarkentui käsitteellisesti. Uusi laki tuo esille aiempaa enemmän lapsen oikeuksia ja lapsen edun ensisijaisuutta. Laissa on tarkennettu monialaisen yhteistyön säännöstä ja tavoitteisiin on kirjattu myös yhdenvertaisuuden edistäminen. Lisäksi uusi laki kokosi yhteen yksityisen varhaiskasvatuksen asiat.

Uudessa laissa nousevat aiempaa enemmän esille myös henkilöstörakenteeseen ja -kelpoisuuteen liittyvät asiat. Laki vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa ja selkiyttämällä tehtävänimikkeitä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2018)

Lisäksi yksi merkittävä uudistus varhaiskasvatuslaissa liittyy varhaiskasvatuksen tietotutannon kehittämiseen. Kansallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda kokoaa varhaiskasvatuksen järjestäjiä, henkilöstöä, perhettä ja lasta koskevia tietoja valtakunnallisesti yhteen. Tietovarannon avulla varhaiskasvatuksesta saadaan jatkossa yhteismitallista ja vertailukelpoista tietoa muun muassa viranomaisten käyttöön. Varda on otettu käyttöön vaiheittain 1.1.2019 lähtien. (Opetushallitus, 2019)

1.8.2018 alkoi Opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämä 5-vuotiaiden lasten maksuttoman 20 viikkotuntin varhaiskasvatuksen kokeilu. Ministeriö myöntää kokeiluun osallistuville kunnille avustusta kokeilun toteuttamiseen. Kokeilu laajeni toistamiseen elokuussa 2020 ja jatkuu heinäkuun 2021 loppuun. Kuutoskaupungeista maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilussa ovat mukana Helsinki, Espoo, Turku ja Oulu toimintavuonna 2020-2021. Kokeilun tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja edistää koulutuksen tasa-arvoa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2019)

1.8.2020 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain muutoksen jälkeen kaikille lapsille palautui yhtäläinen oikeus varhaiskasvatukseen. Oikeus varhaiskasvatukseen ei tämän jälkeen ole enää ollut riippuvainen lapsen vanhempien työssäkäynnistä, opiskelusta, työttömyydestä tai perhe- ja hoitovapaista, jotka aiemmin rajoittivat oikeutta varhaiskasvatukseen siten, että varhaiskasvatus on voinut rajoittua enintään 20 tuntiin viikossa. Myös ryhmäkojoja pienennettiin niin, että kolme vuotta täyttäneitä lapsia voi olla seitsemän yhtä lasten kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivaa henkilöä kohden aiemman kahdeksan lapsen sijaan.

Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta (1046/2020) hyväksyttiin eduskunnassa 17.12.2020 ja laki astui voimaan 23.12.2020. Kokeiluun osallistuu valtakunnallisesti 105 kuntaa, joista 63 kunnassa toteutetaan kaksivuotisen esiopetuksen toimintamallia ja 42 kuntaa toimii verrokkikuntina. Osallistuvien kuntien tulee laatia 5-vuotiaille lapsille kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma. Kaksivuotinen esiopetus on maksutonta. Kuutoskaupungeista kaksivuotisessa esiopetuskokeilussa ovat mukana Helsinki, Vantaa, Turku ja Oulu.

2 VARHAISKASVATUSIKÄINEN VÄESTÖ KUUTOSKAUPUNGEISSA

Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 113 462 varhaiskasvatusikäistä eli 10kk–6-vuotiasta lasta, joka oli 35,0 prosenttia koko Suomen vastaavan ikäisestä lapsista. Tarkasteltaessa kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten osuuden kehitystä koko Suomen vastaavan ikäisestä väestöstä voidaan huomata kaupungistumisen vaikutukset: vuonna 2005 osuus on ollut 27,5 prosenttia eli 15 vuodessa osuus on kasvanut 7,5 prosenttiyksikköä.

Taulukko 1. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2005–2020

	Lapset yhteensä Kuusikko	Lapset yhteensä koko Suomi	Lapset Kuusikko/ koko Suomi (%)
2005	96 654	352 090	27,5
2010	105 264	368 222	28,6
2015	119 625	372 609	32,1
2020	113 462	324 581	35,0

Edellisvuoteen verrattuna varhaiskasvatusikäisten lukumäärä väheni vuonna 2020 Oulussa (-4,5 %), Tampereella (-3,4 %), Espoossa (-3,0 %), Turussa (-3,0), Helsingissä (-1,8 %) ja Vantaalla (-1,4 %).

Taulukko 2. Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) ikäryhmittäin 31.12.2020 sekä muutos vuodesta 2019

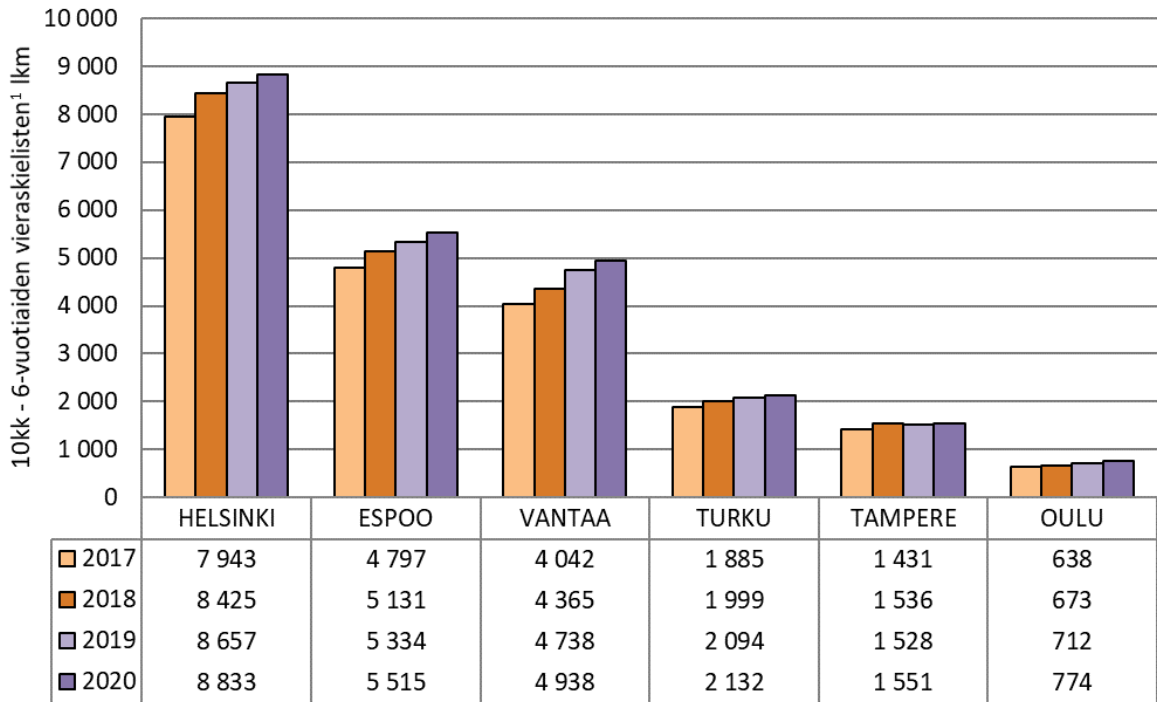
	Lapset yhteensä	Määrän muutos	Muutos %	Alle 3- vuotiaat	Muutos %	3–6- vuotiaat	Muutos %
Helsinki	39 306	-729	-1,8	13 295	-2,3	26 011	-1,6
Espoo	21 355	-658	-3,0	6 940	-2,7	14 415	-3,1
Vantaa	16 399	-237	-1,4	5 562	-2,5	10 837	-0,9
Turku	10 067	-316	-3,0	3 375	-4,8	6 692	-2,1
Tampere	12 916	-449	-3,4	4 390	-4,8	8 526	-3,4
Oulu	13 418	-630	-4,5	4 343	-2,6	9 075	-5,3
Kuusikko	113 462	-3 018	-2,6	37 906	-2,8	75 556	-2,5
Koko Suomi	324 581	-12 376	-3,7	102 261	-4,4	222 320	-3,3

Erityisesti alle 3-vuotiaiden määrä on laskenut kuutoskaupungeissa jo usean vuoden ajan lukuun ottamatta Vantaata, jossa vuodesta 2018 vuoteen 2019 varhaiskasvatusikäisten lukumäärässä tapahtui pientä kasvua. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista 33,4 prosenttia oli vuoden 2020 lopussa alle 3-vuotiaita. Alle 3-vuotiaiden määrä väheni edellisvuodesta kuutoskaupunkien osalta -2,8 prosenttia (-1 076 lasta) ja koko maan osalta -4,4 prosenttia (-4 724 lasta). Alle 3-vuotiaiden määrä väheni edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. (Liite 3, taulukko 1A/1)

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista 66,6 prosenttia oli vuoden 2020 lopussa kolme vuotta täyttäneitä. Heidän lukumääränsä laski edellisvuoteen verrattuna kaikissa kuutoskaupungeissa. (Liite 3, taulukko 1A/1)

Väestörekisteritietojen mukaan kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä 20,9 prosenttia (23 743 lasta) oli vieraskielisiä¹ vuoden 2020 lopussa. Vieraskielisten osuus varhaiskasvatusikäisistä on kasvanut kolmessa vuodessa 3,6 prosenttiyksikköä (+3 007 lasta). Kuu-
dessa suurimmassa kaupungissa asui vuoden 2020 lopussa kaksi kolmasosaa koko Suomen vieraskielisestä 10kk–6-vuotiaasta väestöstä. (Liite 2, kuvio 5; liite 3, taulukko 1A/2)

Kuvio 1. Vieraskielisten¹ varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten lukumäärä vuosien 2017–2020 lopussa

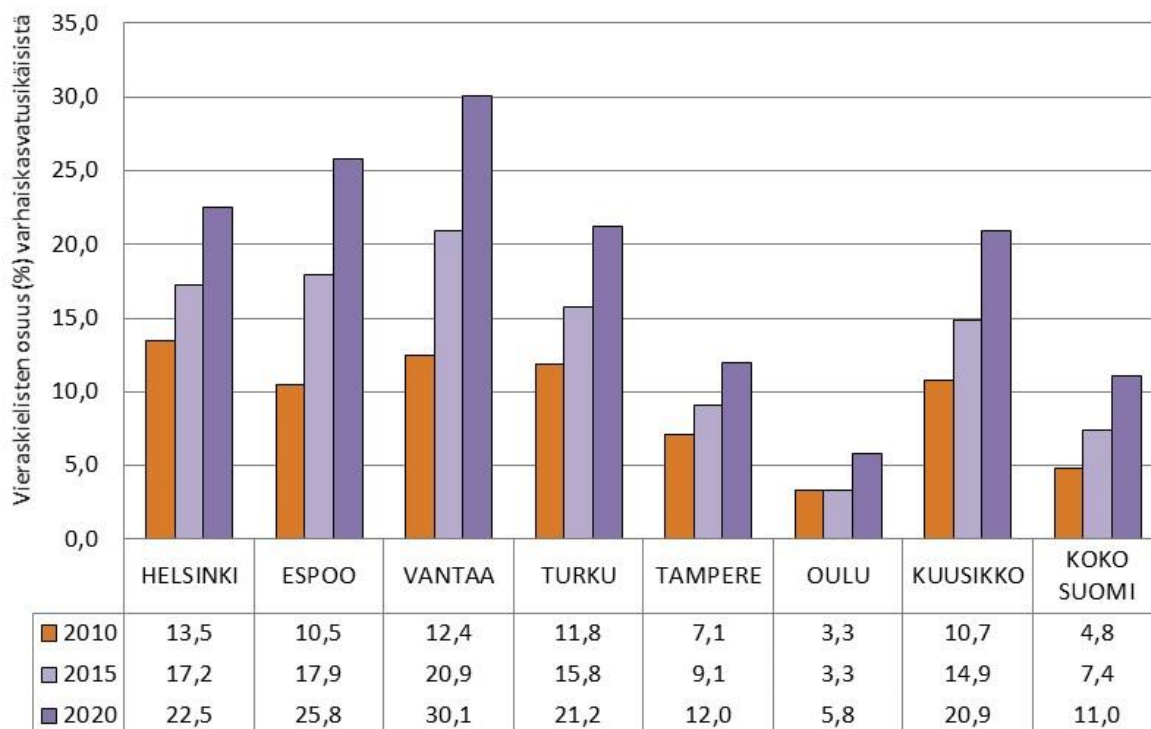
Edellisvuoteen verrattuna vieraskielisen varhaiskasvatusikäisen väestön lukumäärä kasvoi suhteellisesti eniten Oulussa, jossa kasvua oli 8,7 prosenttia. Vantaalla vieraskielisten lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 4,2 prosenttia, Espoossa 3,4 prosenttia, Helsingissä 2,0 prosenttia, Turussa 1,8 prosenttia ja Tampereella 1,5 prosenttia. (Liite 3, taulukko 1A/2)

Vieraskielisten osuus varhaiskasvatusikäisistä vaihteli Oulun 5,8 prosentista Vantaan 30,1 prosenttiin vuoden 2020 lopussa. Osuudet ovat selvästi korkeimmat pääkaupunkiseudulla ja Turussa. (Liite 2, kuvio 5; Liite 3, taulukko 1A/2)

Edellisen kymmenen vuoden aikana kuutoskaupunkien vieraskielisten osuus varhaiskasvatusikäisistä on kasvanut 10,2 prosenttiyksikköä. Vuoden 2010 jälkeinen kasvu on ollut voimakkainta Vantaalla (+17,7 %-yksikköä) ja Espoossa (+15,3 %-yksikköä) ja pienintä Oulussa (+2,4 %-yksikköä).

¹ Muut kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvat henkilöt. Vieraskieliseen väestöön sisältyvät muun muassa Suomessa syntyneet lapset, vanhempien työn vuoksi Suomeen muuttaneet sekä pakolaistaustaiset henkilöt. Tosiasiassa vieraskielisten määrä on arvon mukaan väestörekisteritietoja suurempi, sillä osa vanhemmista ilmoittaa lapsen äidinkieleksi suomen, vaikka lapsen äidinkieli olisi käytännössä jokin muu.

Kuvio 2. Vieraskielisten¹ osuus varhaiskasvatuksesta (10kk–6v) lapsista vuosien 2010–2020 lopussa

¹ Muut kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvat.

Varhaiskasvatukseen kasvun kasvu kuutoskaupungeissa selittyy pääosin vieraskielisen väestön kasvulla – suomea äidinkielenään puhuvien varhaiskasvatukseen määrä laski edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. Ruotsia puhuvien määrä nousi Oulussa, Tampereella ja Vantaalla ja laski muissa kuutoskaupungeissa. (Liite 3, taulukko 1A/2)

Varhaiskasvatukseen väestön yleisimmin puhumat vieraat kielet kuutoskaupungeissa vuonna 2020 olivat arabia, somali ja venäjä. Muita yleisiä kieliä olivat albania, englanti, kurdi ja viro.

Tämän päivän varhaiskasvatus on hyvin monikulttuurista. Vieraat kielet ovat keskeisiä varhaiskasvatuksen toiminnan kannalta. Vieraskielisten lasten varhaiskasvatuksen järjestäminen edellyttää kunnissa resurssien suuntaamista esimerkiksi lasten suomalaiseen kulttuuriin integroitumisen tukemiseen ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä lasten suomi toisena kielenä -oppimiseen. Näitä resursseja ovat mm. kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajat, joita oli vuonna 2020 Helsingissä 16, Espoossa 37, Vantaalla 3 ja Turussa 7 (Liite 3, taulukko 3A). Lisäksi kunnat ovat kohdentaneet hankerahoitusta tähän.

Lisäksi tämä edellyttää varhaiskasvatuksen ja muiden lapsi- ja perhepalveluiden entistä tiiviimpää yhteistyötä.

3 KORONAPANDEMIAN VAIKUTUKSET VARHAISKASVATUSPALVELUIHIN

Vuosi 2020 oli koronapandemian vuoksi täysin poikkeava. Koronarajoitukset ja -ohjeistukset vaikuttivat mittavasti varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämistapaan, toteutumiseen, lasten osallistumisasteeseen, vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön, henkilöstöasioihin, tiedottamiseen ja viestintään sekä erityisesti talouteen.

3.1 Vaikutus varhaiskasvatuspalvelujen järjestämiseen

3.1.1 Tiedottaminen ja viestintä

Kevään 2020 poikkeustila edellytti kaikilta kunnilta erityisjärjestelyjä. Koronakriisiä johdettiin kaupunki- ja toimialatasoisten kriisiryhmien avulla, jotka perustettiin nopealla aikataululla poikkeusolojen astuttua voimaan. Näiden kriisi- ja johtoryhmien toiminnalla pyrittiin vahvistamaan yhtenevää, johdonmukaista päätöksentekoa ja viestintää sekä sujuvaa yhteistyötä palvelujen järjestäjien kanssa.

Koronatilanne lisäsi huomattavasti sekä sisäisen että ulkoisen tiedottamisen ja viestinnän tarvetta. Oikeaa informaatiota koronasta ja sen vaikutuksesta toimintaan tuli tarjota nopeasti eri kanavissa ja eri kielillä. Keskeisinä viestintävälineinä ovat toimineet asiakas-, esimies- ja henkilöstötiedotteet, joita tuotettiin aktiivisesti tilannekuvan ja muutosten ymmärtämiseksi.

Kuutoskaupunkien viestintä on ollut koko ajan linjassa ministeriöiden ja terveydenhuollon viranomaisten antaman tiedon ja linjausten kanssa. Erityisesti koronakriisin alkuvaiheessa tilannekuva muuttui ja kansallisissa ohjeissa tapahtui muutoksia nopealla tahdilla, mikä haastoi kuntia pysymään ajan tasalla. Korona-aikana varhaiskasvatusyksiköt ovat tehneet erittäin tiivistä yhteistyötä kaupunkien tartuntatautilääkärien ja muiden tartuntatautiasiantuntijoiden sekä muiden toimialojen (mm. sosiaali- ja terveystoimi) ja oman toimialan muiden palvelualueiden kanssa. Eri viranomaisten antamat ohjeet toivat haasteita paikalliseen tulkintaan ja viestintään. Lisäksi oli huomioitava Aluehallintovirastojen linjaamat paikallistason ohjeet. Keväällä 2020 viestintä oli kaupunkitasoista. Syksyllä pääkaupunkiseudun koronanyrkki aloitti toimintansa, jonka jälkeen pääkaupunkiseudun kunnissa viestintä on ollut Helsinki-Espoo-Vantaa -tasoista.

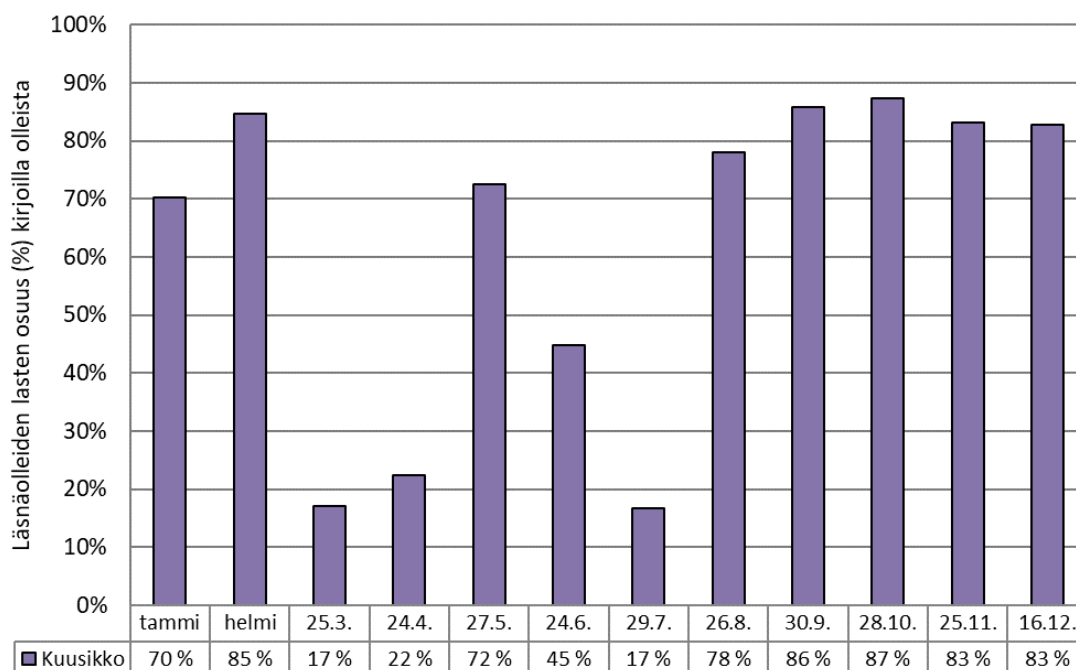
Monikulttuuriseen viestintään reagoitiin mahdollisimman nopeasti ja kattavasti. Kuutoskaupungeissa ohjeita käännettiin OKM:n, THL:n ja Opetushallituksen ohjeistuksen mukaan useille eri kielille. Kevään aikana havaittiin, että kriisitilanteissa viestinnän tulisi toteutua vieläkin nopeammin ja kattavammin useammilla kielillä.

Koronatilanne edellytti kaupunkien verkkosivujen uudistamista, joille tuotettiin mittavasti viestintää ja toimintaohjeita. Lisäksi henkilöstölle kohdistetuille intra-sivustoille koottiin henkilöstöä koskevia ohjeita. Akuutteja tilanteita varten päiväkoteihin, perhepäivähoitoon ja kouluille on laadittu yhteisiä toimintamalleja tiedotukseen. Selkeä toimintamalli on helpottanut viestintää, järjestelyitä ja arkijohtamista.

3.2 Vaikutus lasten osallistumisasteeseen

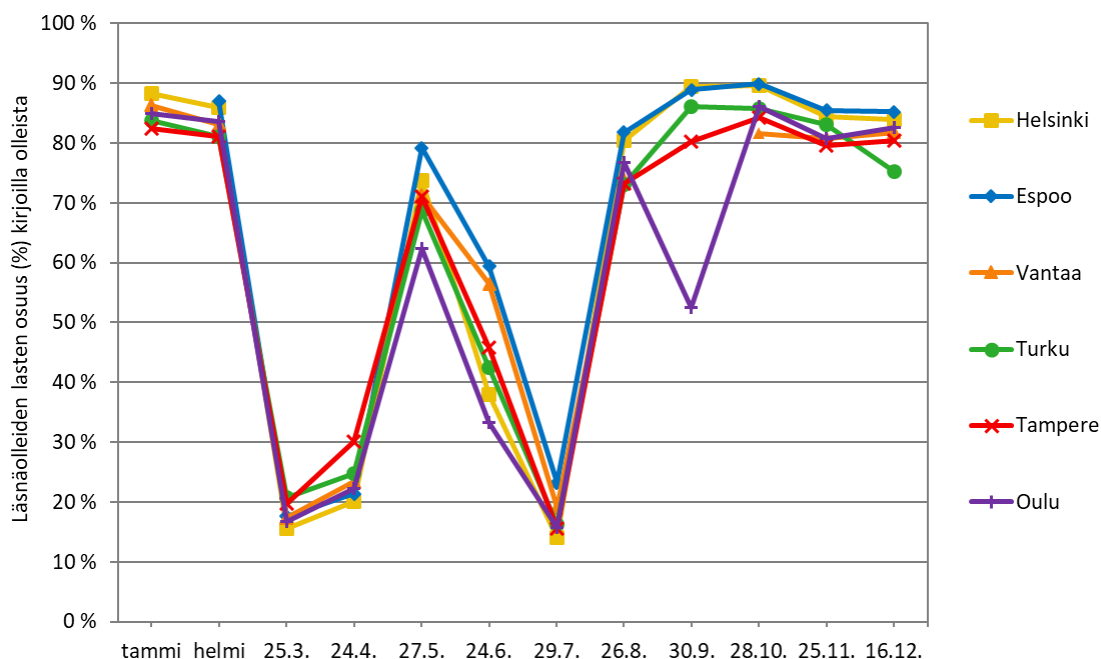
Hallituksen antaman etähoitosuosituksen aikana (18.3.-13.5.2020) kuutoskaupunkien kunnallisessa varhaiskasvatuksessa (kunnallisissa päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa) oli läsnä päivittäin noin 20 prosenttia kirjoilla olevista lapsista. Kotona oleville lapsille oli välttämätöntä tuottaa varhaiskasvatuspalvelua etätoimintana. Etähoitosuosituksen päättymisen jälkeen toukokuun loppua kohti kunnallisessa varhaiskasvatuksessa päivittäin läsnäolevien lasten määrä nousi asteittain noin 70-75 prosenttiin.

Kuvio 3. Läsnäolevien lasten osuus¹ kirjoilla olleista lapsista kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vuonna 2020 - Kuusikko

¹ Espoon tammikuun 2020 läsnäolotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihdon vuoksi.

Kuvio 4. Läsnaöleiden lasten osuus kirjoilla oleista lapsista kuutoskaupunkien kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vuonna 2020^{1 2 3}

¹ Espoon tammikuun 2020 läsnaölotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihoksen vuoksi.

² Vantaalla syyskuun luku puuttuu, sillä päätöksiä kirjoilla olevien lasten osalta ei oltu ehditty tehdä.

³ Oulussa poikkeama syyskuulla johtuen lakkotilanteesta 24.9.2020 sekä 30.9.-2.10.2020. Tällöin perheille hyvitetiin asiakasmaksuja, jos lapsi oli pois päiväkodista.

3.2.1 Kesäajan toiminta ja toimintakauden alku syksyllä

Perinteisesti kesäaikana varhaiskasvatustoimintaa on toteutettu keskitetysti ja kustannustehokkaasti supistamalla toimintaa. Koronatilanne edellytti palveluiden järjestämistavan muutosta, jotta palvelut pystyttiin toteuttamaan ohjeistusten mukaan riittävän väljällä tavalla ja välttyttiin laajoilta päiväkotien ja ryhmien yhdistämisiltä. Tämä on sitonut tavanomaista enemmän henkilöstöresurssia ja tarkoitti pääsääntöisesti aukiolevien toimipaikkojen kaksinkertaistamista – jopa kolminkertaistamista kunnissa.

Asiakkaat olivat tyytyväisiä kesäajan järjestelyihin, koska palvelut olivat paremmin saavutettavissa ja palvelutarjonta oli laajempaa normaalikesiin verrattuna. Perheet kokivat palvelun enemmän lähipalveluna kuin aiemmin. Myös henkilöstön kokemukset olivat positiivisia kesäjärjestelyjen osalta työhyvinvoinnin ja –turvallisuuden näkökulmasta.

Koronapandemia vaikutti vuoden 2020 aikana kuntien avoimen varhaiskasvatuksen järjestelyihin maaliskuulta alkaen. Palvelutarjonnassa oli kuntakohtaisia eroavaisuuksia. Toimintaa supistettiin tai se keskeytettiin kokonaan kunnasta riippuen. Avoimen varhaiskasvatuksen toiminnot, joissa lapset ja perheet kohtaavat, ei pystytty toteuttamaan koronan kokoon- ja osallistujamäärärajoitusten vuoksi.

Varhaiskasvatuksen toimintakausi käynnistyi syksyllä maltillisesti verrattuna normaalitilanteen lapsimääriin. Läsnaölevien lasten määrään vaikuttivat korona-altistukset ja karanteenit sekä vanhempien työllisyystilanteet ja etätyö. Edellä mainitut tilanteet vaihtelivat eri

yksiköissä ja tulivat monesti yllättäen. Niillä oli monia vaikutuksia toimintaan ja kustannuksiin. Käyttöasteet olivat mm. tästä johtuen tavanomaista alhaisempia. Varhaiskasvatustoiminta oli pidettävä käynnissä korona-ohjeita noudattaen. Pitkään jatkunut epidemiatilanne kuormitti perheiden jaksamista ja se heijastui lasten kautta haasteina varhaiskasvatuksessa. Koronapandemia on lisännyt merkittävästi huolta lasten ja perheiden kokonaisuvinvoinnista.

3.3 Laadulliset vaikutukset

Koronapandemian aikana varhaiskasvatustalvelujen on täytynyt mukautua yhteiskunnassa vallitsevaan tilanteeseen. Kevään 2020 aikana varhaiskasvatuksen toimipisteet ja esiopetus pidettiin toiminnassa, mutta hallitus antoi vanhemmille suosituksen hoitaa lasta kotona. Henkilöstö oli yhteydessä kotona oleviin lapsiin. Koronatilanne edellytti ison digiloikan ottamista ja etätoiminnan luomista. Digitoimintakulttuuri kehittyi huomasti varhaiskasvatuksessa vuoden 2020 aikana. Poikkeusolojen aikana kotona oleville lapsille tuotettiin runsaasti etämateriaalia ja -toimintaa digitaalisesti.

Vähäinen lapsimäärä päiväkodeissa kevään 2020 aikana mahdollisti yksilöohjauksen. Varhaiskasvatustoimintaa suunniteltiin terveysturvallisuus huomioiden: varhaiskasvatusryhmit pidettiin mahdollisuuksien mukaan kiinteinä ryhminä, hyödynnettiin ulkopedagogiikkaa, porrastettiin ruokailuja ja ulkoiluja ja esiopetusta järjestettiin etäopetuksena. Rajoitukset vaikuttivat lasten kulttuuritoimintaan, sillä muun muassa kulttuurilaitosyhteistyötä, uimahallikäyntejä ja kirjastovierailuja oli vältettävä. Tämä näkökulma haastaa kuntia arvioimaan toteutuiko varhaiskasvatussuunnitelma riittävän monipuolisesti.

Koronakriisi näkyi keväällä 2020 varhaiskasvatuksen keskeyttämisinä ja korkeampina poissaolomäärinä, millä on ollut pedagogisia vaikutuksia. Kotona olevien lasten osalta nousi huoli lasten perushyvinvoinnista ja vanhempien jaksamisesta sekä tarvittavista tukitoimista lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen turvaamiseksi. Lapsen opinpolkua esiopetuksesta perusopetukseen tuettiin kevään aikana toteuttamalla etäesiopetusta ja etäyhteyden pitoa kotona oleviin esioppilaisiin. Huoli esioppilaista korona-aikana on edellyttänyt kunnissa yhteistyön vahvistamista esiopetuksen oppilashuollon kanssa. Lasten epäsäännöllinen osallistuminen varhaiskasvatukseen korona-aikana vaarantaa lapsen vertaisryhmään liittyvien sosiaalisten taitojen kehittymistä. Uusien lasten ja perheiden tutustuminen varhaiskasvatukseen on ollut tavanomaista haastavampaa, kun kontakteja on pitänyt välttää ja tutustuminen toteuttaa pääosin ulkona ja etäyhteyksin. Tästä on tullut myös huoltajilta kriittistä palautetta.

Muunkielisten lasten pitkittyneillä poissaoloilla on ollut vaikutusta suomen/ruotsin kielen kehittymiseen. Muunkielisten lasten poissaoloihin on pyritty puuttumaan yhteistyössä monikielisten ohjaajien ja varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajien kanssa. Perheiden kanssa on keskusteltu heidän tilanteestaan ja lasten poissaolojen syistä.

3.3.1 Covid-19 -rahoituksen laadulliset vaikutukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö julisti kesäkuussa 2020 haettavaksi valtion erityisavustusta koronakriisin aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi varhaiskasvatuksessa. Erityisavustusta on ollut mahdollista kohdistaa vuosille 2020 - 2021.

Valtion erityisavustuksen kriteereinä olivat tukitoimien tehostaminen, digitoimintakulttuurin edistäminen, yhteistyön tehostaminen perheiden kanssa osana lapsen tuen toteuttamista sekä moniammatillisen yhteistyön ja palveluiden tehostaminen. Edellisten lisäksi esiopetuksessa kriteereinä olivat oppilaan ohjauksen, yhteisöllisen oppilashuollon ja yksilöllisen oppilashuollon palvelujen tehostaminen. Mikäli kunta lomauttaa varhaiskasvatus- ja/tai opetushenkilökuntaa, tulee rahoitus palauttaa opetus- ja kulttuuriministeriöön siltä osin, kun lomautuksen vaikutukset kohdistuvat valtion erityisavustuksena haettuihin toimintoihin.

Kunnilta Covid-19 -rahoitukseen liittyvät asiat edellyttivät merkittävää resursointia. Hannehaku, rekrytointi ja hankkeen mukaisen toiminnan organisointi olivat haasteellisia muun muassa aikataulutuksen ja henkilöstön saatavuusongelmien vuoksi.

Seuraavassa on kuvattu kuntakohtaisesti, miten Covid-19 -rahoitusta on käytetty kuutoskaupungeissa:

Helsinki

Helsingin varhaiskasvatuksessa erityisavustuksen kohdentamisessa painotetaan alueita, joissa lasten poissaoloprosentit, muunkielisten poissaolot sekä hoidon keskeyttämiset olivat korkeimpia kevään poikkeusolojen aikana.

Esiopetuksessa opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatu erityisavustus kohdennetaan alueille, jossa S2-tukea saavien ja tehostettua ja erityistä tukea saavien osuus on korkea.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön lähtövaihtuvuus hidastui syksyllä verrattuna edelliseen vuoteen.

Espoo

Osallisuuden vahvistamisen tarve ja suomen kielen oppimisen entistä vahvempi tukeminen ovat olleet Espoon avustushakujen lähtökohtina. Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustusta Covid-19 haittojen ehkäisemiseen on kohdennettu erityisesti eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten osallisuuden lisäämiseen ja tasavertaisten oppimisen mahdollisuuksien turvaamiseen. Avustuksella on palkattu lisähenkilökuntaa päiväkotiryhmiin sekä aloitettiin Nepsy-valmentaja koulutus 25 varhaiskasvatuksen opettajalle.

Vantaa

Avustusta on käytetty lisähenkilöstön palkkaamiseen pienryhmätoiminnan mahdollistamiseksi ja suomi toisena kielenä opetuksen järjestämiseksi sekä pitkän poissaolon aiheuttaman oppimisvajeen tasoittamiseksi.

Turku

Erityisavustuksella on palkattu lisähenkilöstö lapsiryhmiin, niin varhaiskasvatuksen opettajia, lastenhoitajia kuin avustajia sekä digi-tutoreita. Lisäksi palkattiin alueellisesti toimivia varhaiskasvatuksen sosionomeja.

Tampere

Erityisavustuksella on palkattu avustajia alueille, joissa vieraskielisten ja tehostetun ja erityisen tuen lasten määrä on mittavinta. Lisäksi palkattiin perheiden palveluohjaukseen ja tukemiseen alueellisesti toimivia varhaiskasvatuksen ohjaajia (sosionomeja). Covid-19 -avustuksella saatiin syksyn aikana 29 henkilön lisäresurssi päiväkoteihin. Tästä huolimatta varhaiskasvatus alitti henkilöstösuunnitelmansa 38 henkilötyövuodella.

Oulu

Oulu sai Covid-19 -avustusta sekä varhaiskasvatukseen että esiopetukseen. Erityisavustus kohdennettiin alueille, joissa on paljon vieraskielisiä ja tukea tarvitsevia lapsia. Avustuksella palkattiin syksyn aikana 13 lisähenkilöä päiväkoteihin. Lisäresurssi on vahvistanut lasten yksilöllistä tukea ja monialaista yhteistyötä perheiden tukemiseksi. Digitoimintakultuuria on pystytty ohjaamaan, tukemaan ja kehittämään digimentoreiden avulla.

3.4 Koronapandemian vaikutus henkilöstöasioihin

Poikkeusolojen käynnistyttyä 18.3.2020 alkaen kuutoskaupungeissa oli varhaiskasvatuksen henkilöstöä läsnä oleviin lapsiin nähden runsaasti. Toisaalta henkilöstöä tarvittiin kehittämään nopeassa tahdissa uudenlaisia toimintatapoja esimerkiksi etävarhaiskasvatuksen materiaaleja ja toimintamalleja. Etätoiminta työllisti osan henkilöstöstä, esimerkiksi varhaiskasvatuksen erityisopettajat tarvittiin antamaan tukea huoltajille, joiden lapsilla on merkittävä tuen tarve. Huoltajat kaipasivat konkreettisia ohjeita ja vinkkejä kotona tapahtuvaan oman lapsen ohjaukseen.

3.4.1 Lomautusten välttäminen ja henkilöstön siirtyminen toisiin tehtäviin ja palveluihin kaupunkien sisällä

Kaikissa kuutoskaupungeissa vältettiin lomautukset toiminnallisten ja taloudellisten toimien avulla. Osa kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen henkilöstöstä siirrettiin tilapäisesti sosiaali- ja terveystalouteen. Henkilöstö piti lisäksi keväällä kertyneitä vuosilomia sekä palkattomia vapaita lomautusten välttämiseksi. Henkilöstölle mahdollistettiin myös lomarahojen vaihtaminen vapaaksi.

Helsingissä 230 henkilöä siirrettiin tilapäisesti sosiaali- ja terveystalouteen keväällä 2020. Helsingissä siirtymiä tehtiin vuoden 2020 aikana myös toiseen suuntaan (muualta varhaiskasvatukseen). Loppuvuodesta 2020 kasvaneen sijaistarpeen mm. kasvaneiden sairaspöytäsaolojen (9 %) ja altistumistilanteiden ja heikentyneen sijaisten toimitusvarmuuden johdosta Kulttuurin- ja vapaa-ajan toimialalta siirrettiin henkilöstöä (37 henkilöä) varhaiskasvatuksen kasvatus- ja hoitotehtäviin.

Espoossa tapahtui myös varhaiskasvatuksen henkilöstön siirtoa muihin tehtäviin. Vapaaksi jäävän henkilöstön siirtymiseksi esimerkiksi sosiaali- ja terveystalouteihin perustettiin resurssipooli. Yksittäisiä siirtoja tehtiin myös toiseen suuntaan - yksittäisiä henkilöitä kirjastoista työskenteli syksyllä varhaiskasvatuksessa.

Vantaalla sote-palveluihin siirtyi valmiuslain aikana 250 henkilöä.

Turussa varhaiskasvatuksen henkilökuntaa siirtyi hyvinvointitoimialalle töihin erityisesti kevään aikana, jolloin lapsia oli varhaiskasvatuksessa vähän. Syksyn aikana sijaisjärjestelyt ovat olleet ongelmallisia, sijaisia ei ole ollut saatavilla.

Tampereella varhaiskasvatuksen henkilöstöä siirrettiin kevään 2020 poikkeustilan aikana lähes 300 henkilöä erilaisiin sosiaali- ja terveystoimen tehtäviin.

3.4.2 Henkilöstön jaksaminen, työn kuormittavuus ja ammattiryhmien työn luonne

Koronapandemia vaikutti varhaiskasvatustoiminnan järjestämiseen, niin että toimintaa piti muuttaa vastaamaan korona-ohjeistuksia. Päiväkodin johtajien² ja henkilöstön työn sisältö muuttui monin tavoin. Muutos näyttäytyi muun muassa työn painopisteiden muutoksena, lisääntyneenä työmääränä ja epävarmuustekijöinä muuttuvien tilanteiden johdosta. Altistumiset, koronatartunnat ja yksiköitä kuormittavat karanteenitilanteet aiheuttivat runsaasti työtä. Toiminnan johtamisessa päiväkodin johtajat joutuivat tasapainoilemaan keväällä henkilöstön suuren määrän kanssa suhteessa lapsiin. Haasteena näyttäytyivät myös lisääntyneet sairaspöissaolat, henkilöstön vaihtuvuus, sijaisten saatavuusongelmat, velvoite toiminnan väljästä toteutustavasta ja yhteisöllisyyden vähentyminen. Päiväkodin johtajilta poikkeustilanne edellytti kykyä nopeaan muutosjohtamiseen alati vaihtuvissa tilanteissa. Johtajien työtehtävissä korostui erityisesti henkilöstö- ja asiakastyön johtaminen sekä tiedottaminen ja viestintä.

Kevään 2020 poikkeustilan aikaa lukuun ottamatta varhaiskasvatuksen henkilöstön työ on ollut lähityötä. Kuutoskaupungeissa etätöitä tehtiin poikkeusolojen aikana niissä tehtävissä, joissa se työn luonne huomioiden oli mahdollista. Erityisesti keväällä täysin uusi tilanne aiheutti epätietoisuutta ja pelkoa omasta ja läheisten sairastumisesta. Tilanne edellytti henkilöstöltä uudenlaista osaamista ja hyvää muuntautumisen- ja paineensietokykyä. Toisaalta keväällä läsnäolevia lapsia oli suhteessa henkilöstömäärään nähden vähän, mikä mahdollisti henkilöstölle lasten yksilöllisen kohtaamisen, uusien taitojen opiskelun, oppimisympäristöjen muokkaamisen, etäopetusmateriaalin valmistamisen sekä yhteydenpidon kotona olevien lapsiin ja lasten huoltajiin. Lisäksi kehitettiin myös uusia tapoja osallistaa ja olla yhteydessä perheiden kanssa (esim. sähköiset vasu-keskustelut). Henkilöstön koulutukset toteutettiin pääsääntöisesti etänä, mikä on säästänyt aikaa siirtymiltä ja mahdollistanut koulutusten suuremman osallistujamäärän.

Kuormitusta varhaiskasvatusalalla on useamman vuoden ajan aiheuttanut pätevän henkilöstön saatavuusongelmat. Koronatilanne lisäsi tätä painetta entisestään. Ohjeistetusti tavanomaisista matalampi kynnyksellä jättäminen vähäisenkin sairausoireilun vuoksi lisäsi sijais- tarvetta. Henkilöstöpulaa aiheuttivat lisääntyneet sairaspöissaolat, testitulosten odottelu,

² Päiväkodin johtaja on varhaiskasvatuslain mukainen nimike, mutta käytössä olevat nimikkeet vaihtelevan kunnittain (käytössä myös varhaiskasvatussyksikön johtaja)

riskiryhmiin kuulumisen ja altistumisista johtuvat karanteenit. Pulaa lisäsi etenkin karanteenitilanteet, joissa henkilöstö oli karanteenissa, mutta lapset eivät.

3.5 Koronapandemia vaikutus talouteen

Koronapandemialla oli merkittäviä vaikutuksia kuutoskaupunkien varhaiskasvatuspalvelujen kustannusrakenteeseen. Maaliskuussa 2020 alkaneiden valtioneuvoston julistamien poikkeusolojen myötä varhaiskasvatuksen osallistumisaste laski. Poikkeustilanteen vaikutavuutta tehostettiin myöntämällä perheille maksuvapaus poissaolokuukausille. Kuutoskaupungeissa maksuvapaus koski kahden kuukauden asiakasmaksuosuutta. Maksuvapaus aiheutti siten arviolta 20 prosentin tulojen menetyksen kuntien alkuperäisiin budjetteihin nähden.

Opetus- ja kulttuuriministeriö julisti kesäkuussa 2020 haettavaksi erityisavustuksen pandemian aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi varhaiskasvatuksessa. Yhteensä varhaiskasvatukseen jaettiin avustuksia 13,8 miljoonaa euroa, josta kuutoskaupunkien yhteenlaskettu osuus oli noin 5,4 miljoonaa euroa. Erityisavustusta on mahdollista kohdistaa vuosille 2020 - 2021 ja avustusta kohdennettiin pitkälti varhaiskasvatuksen henkilöstön lisärekrytointeihin. Kuutoskaupunkien yhteisenä haasteena oli kuitenkin henkilöstön rekrytointi syksyn toimintakauden kynnyksellä. Tämän vuoksi erityisavustuksen käyttäminen painottuu vuodelle 2021. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi avustusta esi- ja perusopetuksen kokonaisuuteen.

Kuutoskaupungit eivät lomauttaneet henkilöstöään. Tämä oli myös opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän erityisavustuksen edellytys. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen supistumisen seurauksena henkilöstöä siirtyi määräaikaisesti sosiaali- ja terveystalouden tueksi. Talouden näkökulmasta siirrot eivät vaikuttaneet varhaiskasvatuksen talouteen Espoossa, Vantaalla, Tampereella ja Oulussa, mutta Helsingissä ja Turussa ne kasvattivat kustannuksia.

Poikkeusolot ja lasten osallistumisasteen lasku pienensivät henkilöstön sijaistarvetta kevään aikana. Pääkaupunkiseudulla rekrytointivaikeudet vaikuttivat puolestaan vuoden sijaistarpeeseen. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen lasku mahdollisti myös henkilöstön mitoituksen väljennystä päiväkodeissa. Osittain tämä näkyi henkilöstön palkallisten ja palkattomien vapaiden kasvuna etenkin kevään poikkeustilanteen aikana. Vapaiden käytöllä oli myös tulosvaikutusta tilikauden lomapalkkavelan pienentyessä. Kesäajan päivystys pystyttiin toteuttamaan normaalia laajempaan ilman suoranaisia henkilöstömenoihin vaikuttavia tekijöitä. Myöskään avoimen varhaiskasvatuksen toiminnan muutokset eivät merkittävästi vaikuttaneet koko vuoden kustannuksiin.

Pandemia vaikutti myös varhaiskasvatuksen palveluiden ostoihin eri tavoin. Kevään poikkeustilanne vähensi ravitsemuspalveluiden ostoja kaikissa kuutoskaupungeissa. Helsinki, Vantaa ja Tampere kompensoivat taloudellisesti palveluntuottajia ateriamäärien laskusta. Viranomaisten ohjeiden myötä siivouspalveluita tehostettiin ja esimerkiksi tehosiivoukset nostivat laskutusta. Toisaalta rajoitukset pienensivät esimerkiksi henkilöstön majoitus- ja matkustuskuluja sekä koulutuskuluja. Myös lasten retkitoiminnan painottuminen lähiluontoon laski matkustuskustannuksia.

Henkilöstön ja lasten turvaamiseksi suojausta ja hygieniatasoa nostettiin viranomaisten ohjeiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksessa tarvikkeistoja kasvattivat siivous- ja pesuaine sekä hygienia- ja maskihankinnat. Kevään poikkeustilanne laski tavarahankintoja ja painopiste

siirtyi enemmän syksyn toimintakaudelle. Osalla kuutoskaupungeista koko vuoden hankinnat jäivät normaalivuoden tasosta ja tuottivat näin säästöjä tilikaudelle 2020.

Yksityisiä palveluntuottajia tuettiin asiakasmaksuhyvityksillä, jotta varhaiskasvatuksen asiakkaat olisivat tasavertaisessa asemassa. Avustuksiin laskettavissa kompensatioissa yksityisille palveluntuottajille maksettiin kevään poikkeustilanteen aiheuttamia asiakasmaksumenetyksiä. Kompensaatiot vaihtelivat kunnittain järjestämistavan mukaan, mutta avustuksen piiriin kuuluivat sekä palvelusetelitoimijat että yksityisen hoidon tuella toimivat varhaiskasvatusyksiköt, ja Espoossa lisäksi ostopalvelupäiväkodit. Poikkeuksena kuutoskaupungeista oli Turku, joka ei korvannut yksityisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksumenetyksiä. Oulussa korvattiin lisäksi yksityisten toimijoiden maskihankintoja ja pidennettiin osittain lapsen poissaolon korvaavuutta. Perheille maksettavista avustuksista pandemia vaikutti hieman kotihoidon tuen maksatukseen. Kunnissa, joissa on voimassa hoitopaikkatakuu, perheet ovat oikeutettuja kotihoidon tukeen varhaiskasvatuksen poissaolon kestäessä yli kuukauden.

Koronapandemia laski kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloja, mutta vastaavista suorat toiminnan menot laskivat palveluiden supistumisen myötä. Vaikka varhaiskasvatuksen toimintakate alittui pandemian vuoksi kaikissa kuutoskaupungeissa, lapsikohtainen kustannus nousi kevään osallistumisasteen laskettua poikkeusolojen aikana.

3.6 Asiakaspalaute ja -tyytyväisyys koronavuoden 2020 aikana

Kuutoskaupungeissa toteutettiin aiempien vuosien tavoin asiakaskyselyjä vuoden 2020 aikana.

Pääkaupunkiseudun kuntien yhteinen varhaiskasvatuksen asiakaskysely toteutui lokamarraskuun vaihteessa. Kyselyn sisältöä oli uudistettu aiempiin vastaaviin kyselyihin verrattuna, siihen ei kuitenkaan sisällytetty suoraan koronatilanteeseen liittyviä kysymyksiä.

Yleinen tyytyväisyys varhaiskasvatuspalveluihin pysyi edellisen vuonna 2017 toteutetun yhteisen kyselyn tasolla (4.4 asteikolla 1-5, 8.9 asteikolla 4-10) ja kaikkiaan tulokset olivat erinomaiset. Myönteisinä asioina huoltajat nostivat vastauksissaan lapsen mahdollisuudet monipuoliseen leikkiin ja toimintaan, lasten turvallisuudesta ja hyvinvoinnista huolehtimisen sekä huoltajien arvostavan ja ystävällisen kohtaamisen.

Kehittämiskohteeksi nousi lapsen mahdollisuus vaikuttaa toiminnan sisältöön.

Turussa asiakaskyselyssä ei ollut merkittäviä eroja varattuna edelliseen vuoteen. Tulokset ovat edelleen hyviä. Huoltajilta tuli enemmän kuin normaaliaikoina kysymyksiä liittyen koronaan liittyviin käytäntöihin ja toimenpiteisiin. Kysymyksiin vastattiin mahdollisimman nopeasti.

Tampereelle huoltajista 85 prosenttia antoi tiedottamisesta ja viestinnästä arvosanan hyvä tai erittäin hyvä. Asiakastytyväisyys säilyi entisellä tasollaan koronapandemiasta huolimatta. Positiivista palautetta asiakkaat antoivat varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen etätoiminnasta ja -materiaaleista sekä lasten ja perheiden tukemiseen liittyvistä uusista toimintatavoista.

Oulussa toteutettiin helmikuussa 2021 laaja asiakaskysely. Yleisesti tyytyväisyys varhaiskasvatuspalveluihin on lisääntynyt edellisestä asiakaskyselystä. Vuoden 2021 kyselyyn liitettiin erityiskysymyksiä korona-ajasta. Suurin osa vastaajista ei ole kokenut avun ja tuen tarvetta varhaiskasvatukselta. Useissa vastauksissa toivottiin, että päiväkodit ja kerhot pysyvät avoinna. Perheet toivovat, että ryhmät pidettäisiin pienenä ja perheitä informoidaan ajantasaisesti. Perheet toivoivat myös vinkkejä ja toimintaideoita niihin tilanteisiin, joissa lapsi joutuu jäämään kotiin.

Varhaiskasvatukselle tuli vuoden aikana runsaasti palautetta kuntien asiakaspalautejärjestelmän kautta. Koronaan liittyvät palautteet koskivat erityisesti tilanteen alkuvaiheessa yleistä viestintää ja ohjeistusta sekä miten henkilöstö ja huoltajat noudattivat annettua ohjeistusta. (Etenkin kevään aikana tuli myös palautetta asiakasmaksujen perinnästä koronasta johtuvien lasten poissaolojen ajalta. Kunnat päätyivätkin antamaan maksuhyvityksiä lasten poissaoloista poikkeusolojen aikana 18.3. -13.5.2020)

4 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUJÄRJESTELMÄ

Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat kunnallisesta ja kunnan hankkimasta varhaiskasvatuksesta sekä palvelusetelillä järjestetystä ja yksityisen hoidon tuella tuetusta varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatuspalveluihin sisältyy myös esiopetus. Lisäksi kunnallinen kerhotoiminta on sisällytetty Kuusikko-raportoinnissa samoihin taulukoihin ja kuvioihin vuodesta 2017 eteenpäin.

Varhaiskasvatuksen järjestelmään sisältyy myös lasten kotihoidon tuki ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluja, esimerkiksi kerho-, leikkipuisto- ja avoin päiväkotitoiminta. Lasten kotihoidon tuki on vaihtoehto varhaiskasvatuspalveluille, kun perheessä on alle kolmevuotias lapsi. Perhe voi saada kotihoidon tukea perheen lasten ollessa esiopetuksessa tai avoimen varhaiskasvatuksen toiminnassa.

Kunnan tehtävänä on turvata varhaiskasvatuspaikka varhaiskasvatukseen edellyttämän määräjän puitteissa kaikille kunnassa asuville lapsille. Kunta voi järjestää varhaiskasvatuksen alaan kuuluvat tehtävät hoitamalla toiminnan itse, sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa, olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä, hankkimalla palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta tai antamalla palvelunkäyttäjälle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisen palvelusetelin. Hankittaessa palveluja yksityiseltä palvelujen tuottajalta kunnan tai kuntayhtymän on varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta (540/2018 § 5).

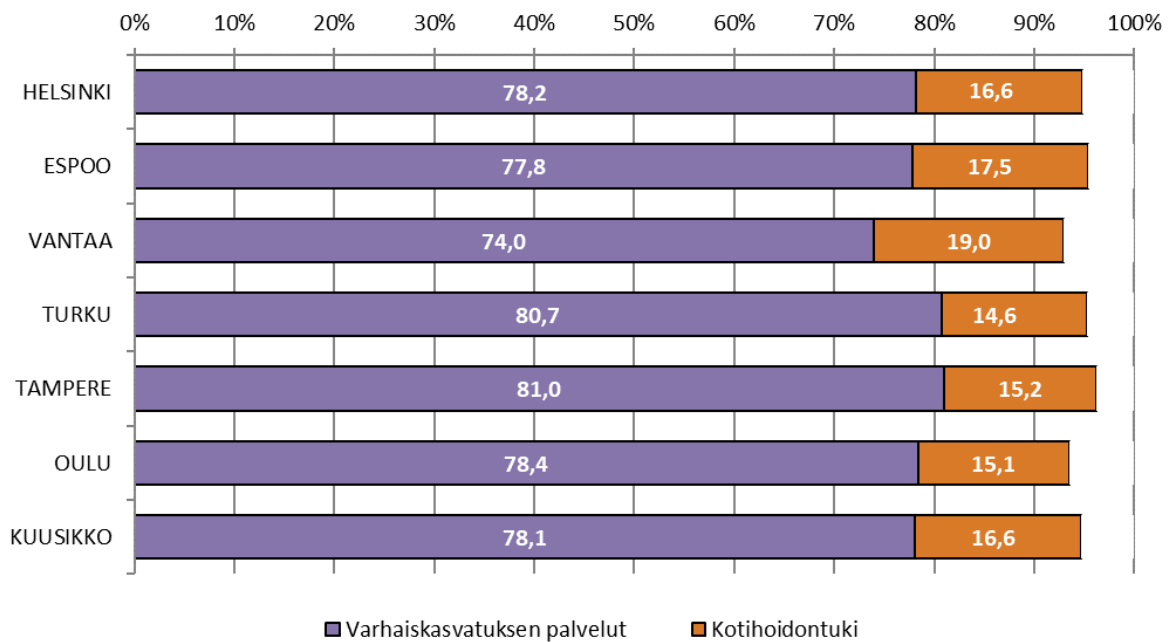
Lasten vanhemmat tai muut huoltajat voivat hakea edellä mainituista kunnan tarjonnan mukaista lapsen sekä perheen tarpeisiin sopivaa vaihtoehtoa. Kunta voi ohjata perheitä yksityisen hoidon tuella tuettuun varhaiskasvatukseen tai tarjota palvelusetelin. Lasten vanhemmillä tai muilla huoltajilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä näistä vaihtoehtoista, jolloin kunnan on sijoitettava lapsi määräjässä kunnan järjestämään varhaiskasvatuspaikkaan.

4.1 Varhaiskasvatusikäisten sijoittuminen varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmään

Vuoden 2020 lopussa kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista 78,1 prosenttia oli varhaiskasvatuksessa (kunnallisessa päiväkodissa ja perhepäivähoidossa järjestetty varhaiskasvatus, kunnan ostopalveluna hankkima, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus). Osallistumisaste varhaiskasvatuspalveluihin vaihteli Vantaan 74,0 prosentista Tampereen 81,0 prosenttiin. Lisäksi lapsia on myös kotihoidon tuen piirissä. Lasten kotihoidon tuesta on tarkempaa tietoa raportin luvussa 7.

Varhaiskasvatuksen palveluiden ja kotihoidon tuen kokonaisuutta tarkasteltaessa kerhotoiminta ei ole mukana tarkastelussa, sillä osa kerholapsista on myös kotihoidon tuella. Avoimeen varhaiskasvatukseen osallistuvia lapsia ei tilastoida varhaiskasvatukseen osallistuviksi lapsiksi.

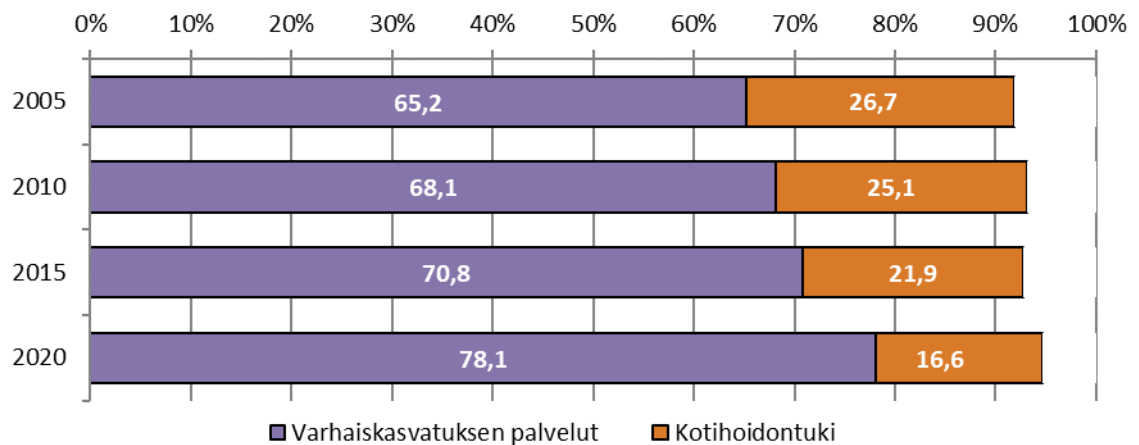
Kuvio 5. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotij ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuelle joulukuussa 2020

¹ Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa, koska osa kerholapsista on myös kotihoidontuella.

Kuviossa 6 on tarkasteltu kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautumista varhaiskasvatuksen palveluihin ja kotihoidontuella vuodesta 2005 alkaen. Osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin on noussut vuosi vuodelta ja kotihoidon tuella olevien lasten osuus on pienentynyt. Varhaiskasvatusikäisten osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin kuutoskaupungeissa on 15 vuodessa noussut 12,9 prosenttiyksikköä ja kotihoidontuella olevien lasten osuus laskenut 10,1 prosenttiyksikköä.

Kuvio 6. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotij ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuelle Kuusikossa vuosina 2005–2020¹

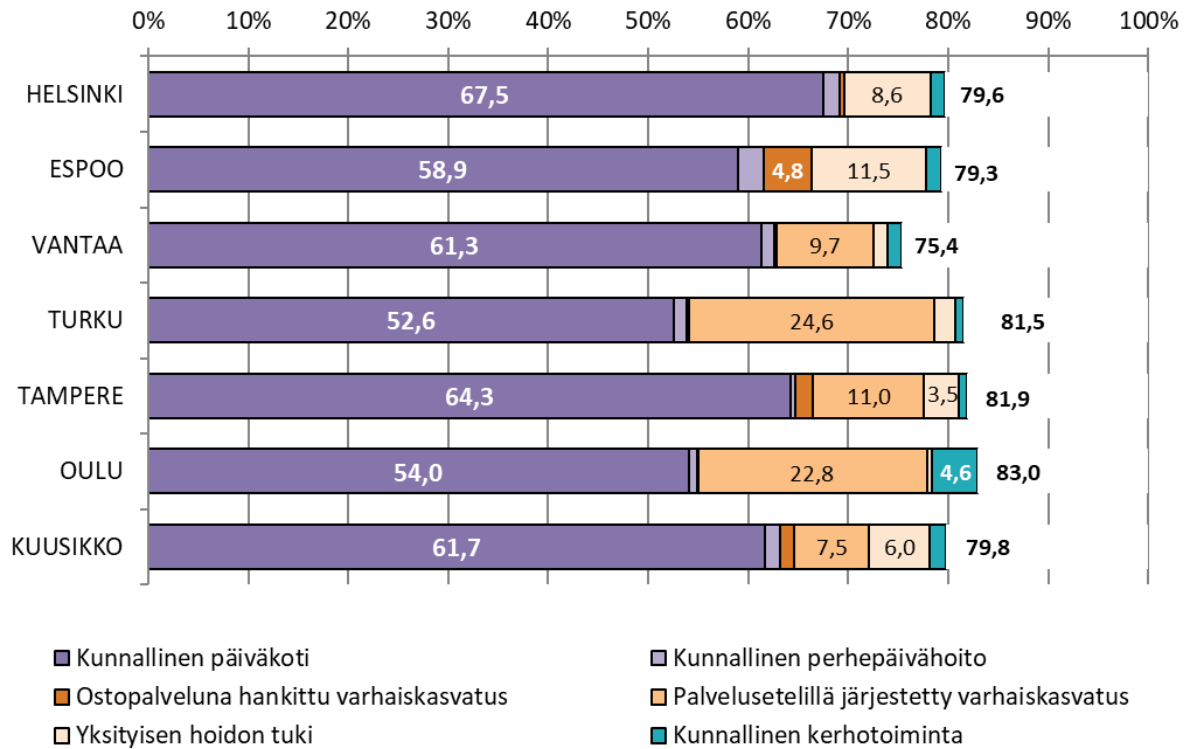

¹ Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa.

4.1.1 Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus

Kuviossa 7 on näkyvissä varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan. Varhaiskasvatuksen palveluissa ja kerhotoiminnassa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 79,8 prosenttia kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Osuus vaihteli Vantaan 75,4 prosentista Oulun 83,0 prosenttiin. Kuutoskaupunkien tasolla osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan pysyi lähes muuttumattomana edellisvuoteen verrattuna.

Kuvio 7. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan joulukuussa 2020¹

¹Alle kolmen prosentin osuudet eivät näy lukuina kuviossa. Tarkemmat osuudet liitteessä 2 kuviossa 9.

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä yli puolet (61,7 %) oli varhaiskasvatuksessa kunnallisessa päiväkodissa vuoden 2020 lopussa. Kaupunkien välillä oli jonkin verran eroja. Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen osuus oli suurin Helsingissä (67,5 %), Tampereella (64,3 %) ja Vantaalla (61,3 %). Espoossa (58,9 %), Oulussa (54,0 %) ja Turussa (52,6 %) osuudet olivat hieman matalampia.

Kuutoskaupunkien kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2020 lopussa varhaiskasvatuksessa 70 242 lasta, mikä on 0,5 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Lasten määrä lisääntyi edellisvuodesta Helsingissä, pysyi lähes muuttumattomana Turussa ja laski Vantaalla, Tampereella, Oulussa ja Espoossa. (Liite 3, taulukko 1D)

Sen sijaan kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä jatkoi vähenemistään. Vuoden 2020 lopussa kuutoskaupunkien kunnallisessa perhepäivähoidossa oli 257 lasta edellisvuotta vähemmän. Vuoden 2020 lopussa vain 1,5 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä oli kunnallisessa perhepäivähoidossa, mikä on 0,2 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin. (Liite 2, kuvio 9; liite 3 taulukko 1D)

Espoo eroaa muista kuutoskaupungeista korkeammalla ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen osuudella. Espoossa ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa oli 4,8 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Tampereella osuus oli 1,8 prosenttia ja muissa kuutoskaupungeissa alle prosentin. (Liite 2 kuvio 9; liite 3 taulukko 1D)

Palvelusetelillä järjestettiin varhaiskasvatusta vuonna 2020 Vantaalla, Turussa, Tampereella ja Oulussa. Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä on kasvanut ja se vaihteli Vantaan 9,7 prosentista Turun 24,6 prosenttiin. (Liite 2 kuvio 9; liite 3 taulukko 1D)

Yksityisen hoidon tuella oli vuoden 2020 lopussa kuutoskaupungeissa 6,0 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Espoossa (11,5 %) ja Helsingissä (8,6 %) yksityisen hoidon tuen osuus oli korkein. Muissa kuutoskaupungeissa osuus jäi alle neljän prosentin. (Liite 2 kuvio 9; liite 3 taulukko 1D)

4.1.2 Osapäiväinen ja osa-aikainen varhaiskasvatusta

Lapsi voi osallistua varhaiskasvatukseen perheen tarpeen mukaan osapäiväisesti tai kokopäiväisesti ja hän voi olla varhaiskasvatuksessa osan tai kaikki viikon arkipäivät, vuorohoidossa myös viikonloppuisin.

Osapäiväinen varhaiskasvatusta perustuu varhaiskasvatusasetuksen päiväkotien henkilöstöä koskevaan mitoitukseen, jonka mukaan päiväkodissa tulee kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on varhaiskasvatuslain (540/2018) 26–28 §:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus, enintään 13 enintään viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevaa kolme vuotta täyttäneitä lasta kohden. Vaikka väljempi mitoitusta koskee vain päiväkodissa tapahtuvaa 3 vuotta täyttäneiden lasten varhaiskasvatusta, käsitellään tässä Kuusikko-raportissa osapäiväisyyttä laskien mukaan myös päiväkodeissa olevat alle 3-vuotiaat lapset sekä perhepäivähoidossa olevat lapset. Esiopetukseen osallistuvat lapset laskeaan osapäiväisiksi, jos he eivät osallistu esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatukseen.

Vuoden 2020 lopussa osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa oli kuutoskaupungeissa yhteensä 3 839 lasta. Kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista oli Vantaalla 9,8 prosenttia, Oulussa 7,4 prosenttia, Tampereella 5,7 prosenttia, Turussa 4,0 prosenttia, Espoossa 2,2, prosenttia ja Helsingissä 2,1 prosenttia. (Liite 3, taulukko 1E)

Vuonna 2020 osapäiväiseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä kasvoi edellisvuodesta Tampereella 22,2 prosenttia (+105 lasta). Lasten määrä laski Turussa 48,0 prosenttia (-299 lasta), Espoossa 42,2 prosenttia (-238 lasta), Helsingissä 34,7 prosenttia (-312 lasta), Oulussa 35,0 prosenttia (-446 lasta) ja Vantaalla 2,1 prosenttia (-25 lasta). (Liite 3, taulukko 1E)

Tampereella esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen osalta huoltaja voi valita esiopetusta täydentäväksi toiminnaksi osa-aikaisen varhaiskasvatuksen, joka toteutetaan joko päiväkodeissa tai kouluilla. Sekä päiväkodeilla että kouluissa toteutettavan toiminnan henkilöstö on mitoitettu osa-aikaisen varhaiskasvatuksen suhdeluvun mukaisesti.

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen käsite perustuu lakiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016), jonka 2 §:n mukaan osa-aikaisella varhaiskasvatuksella tarkoitetaan alle 35 tuntia viikossa annettavaa varhaiskasvatusta. Osa-aikainen varhaiskasvatusta voi olla osa- tai kokopäiväistä.

Varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan kootaan tieto siitä, onko lapselle varattu varhaiskasvatus jokaiselle viikon arkipäivälle (ma-pe) vai vain osalle viikon arkipäivistä. Kuusikko-raporttiin ei koota tietoa osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen osallistumisesta eikä varattujen varhaiskasvatuspäivien määrästä viikossa.

4.1.3 Esiopetus

Esiopetuksesta tuli velvoittavaa vuoden 2015 alusta alkaen. Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2020 syksyllä 18 513 esiopetukseen osallistuvaa lasta. Esiopetukseen osallistuneiden lasten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä vaihteli Turun 92,8 prosentista Tampereen 98,0 prosenttiin. Luvut sisältävät myös perusopetukseen valmistavan opetuksen. Esiopetuksen osallistumisaste kasvoi edellisvuodesta Tampereella (+2,3 %-yksikköä), Helsingissä (+1,0 %-yksikköä), Espoossa (+0,3 %-yksikköä) ja laski Turussa (-6,6 %-yksikköä), Oulussa (-1,6 %-yksikköä) ja Vantaalla (-1,0 %-yksikköä).

Esiopetukseen osallistuneista lapsista 92,1 prosenttia osallistui esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen. Osuus vaihteli Oulun 84,9 prosentista Helsingin 97,8 prosenttiin. (Liite 2, taulukko 28; liite 3 taulukot 1B/1-6)

Taulukko 3. Esiopetukseen osallistuneiden lasten lukumäärä 20.9.2020, osuus 6-vuotiaasta väestöstä sekä esiopetuksen osallistumisasteen muutos vuodesta 2019

	Esiopetukseen osallistuneiden lasten lukumäärä vuonna 2020	<i>Esiopetukseen osallistuneiden lasten osuus (%) 6-vuotiaiden ikäluokasta vuonna 2020</i>	Esiopetukseen osallistuneiden lasten lukumäärä vuonna 2019	<i>Esiopetukseen osallistuneiden lasten osuus (%) 6-vuotiaiden ikäluokasta vuonna 2019</i>	<i>Muutos (%-yksikköä) v. 2019-2020</i>
Helsinki	6 123	93,2	6 110	92,2	1,0
Espoo	3 664	94,7	3 715	94,4	0,3
Vantaa	2 645	94,1	2 633	95,2	-1,0
Turku	1 584	92,8	1 659	99,5	-6,6
Tampere	2 134	98,0	2 126	95,7	2,3
Oulu	2 363	97,4	2 507	99,0	-1,6
Kuusikko	18 513	94,7	18 750	94,9	-0,3

Osallistuminen kunnan järjestämään esiopetukseen ei ole pakollista, mutta lain mukaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Tällaista toimintaa voivat lapselle järjestää myös huoltajat itse. Esiopetuksen järjestämislupa voi olla myös esimerkiksi yksityisillä oppilaitoksilla. Näissä toimipaikoissa esiopetuksessa olevat lapset eivät ole mukana kuutoskaupunkien esiopetuksen lapsimäärissä.

4.1.4 Avoin varhaiskasvatustoiminta

Varhaiskasvatuksen palvelujen ja kotihoidon tuen lisäksi kuutoskaupungeissa on tarjolla muuta varhaiskasvatustoimintaa. Avoimeen varhaiskasvatustoimintaan sisältyvät kerhotoiminta, asukas- ja leikkipuistot, ohjattu leikkipuistotoiminta sekä avoimet päiväkodit. Asukas- ja leikkipuistojen sekä avointen päiväkotien palveluiden asiakaskunta vaihtelee kunnittain.

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä (10kk-6v) kunnalliseen kerhotoimintaan osallistui vuoden 2020 lopussa 1 906 lasta, mikä oli 1,7 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä. Kaupunkien välillä oli jonkin verran eroja. Suhteellisesti eniten kerhotoimintaan osallistui

lapsia Oulussa, yhteensä 4,6 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä. Kerhotoimintaan osallistuneiden lasten lukumäärä laski edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. (Liite 3, taulukko 1D)

Taulukko 4. Kunnalliseen kerhotoimintaan osallistuneet lapset¹ vuonna 2020 sekä muutos vuodesta 2019

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) 10kk-6-vuotiaista lapsista
Helsinki	553	-190	-25,6	1,4
Espoo	323	-103	-24,2	1,5
Vantaa	227	-133	-36,9	1,4
Turku ²	78	-25	-24,3	0,8
Tampere	114	-61	-34,9	0,9
Oulu	611	-243	-28,5	4,6
Kuusikko	1 906	-755	-28,4	1,7

¹ Lapset, jotka ovat saaneet päätöksen kerhopaikasta.

² Ohjatussa leikkipuistotoiminnassa mukana olleet lapset eivät sisälly kerholasten lukumääriin.

Kunnallista kerhotoimintaa on tarjolla kaikissa kuutoskaupungeissa. Kunnallinen kerhotoiminta on säännöllistä ryhmämuotoista varhaiskasvatusta ensisijaisesti kotona oleville 2–5-vuotiaille lapsille. Kerhotoimintaan haetaan ja lapselle myönnetään kerhopaikka yleensä toimintavuodeksi kerrallaan. Kerhotoiminta on maksutonta Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Tampereella ja Oulussa. Turku perii kerhomaksun määräämällään maksuperusteilla. Lasten kotihoidon tuella olevat lapset voivat osallistua kerhotoimintaan. Osassa kuutoskaupungeista kerhotoimintaa on toteutettu pienissä määrin myös yksityisenä toimintana.

Kerhotoiminnan tuntimääräinen laajuus vaihtelee kunnittain. Kuukausitasolla laajuus vaihtelee kuutoskaupungeissa vähintään 16 tunnista enintään 60 tuntiin kuukaudessa.

4.2 Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset

Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset koostuvat kuntien varhaiskasvatustoiminnan järjestämiseen kohdistamista kustannuksista. Kunnallisen varhaiskasvatuksen palvelujen kokonaiskustannukset sisältävät pääasiassa kaupunkien tilinpäätösten mukaisista bruttokustannukset ilman yleishallinnon vyörytyseriä. Varhaiskasvatuksen hallintokuluista vertailuun on vuodesta 2015 alkaen otettu mukaan vain menot, jotka kohdistuvat varhaiskasvatustoimintaan.

Yksityisestä varhaiskasvatuksesta kustannuksissa on mukana kunnan palveluntuottajille maksamat tuet (yksityisen hoidon tuki, palveluseteli ja kuntalisät), ostopalvelusopimusten mukaiset maksut sekä kaupungissa yksityisen hallinnointiin kohdistuvat kustannukset. Pienessä osassa ostopalveluista kunta maksaa palvelujen kokonaiskustannukset ja saa tuloina asiakasmaksut. Pääosin yksityisen varhaiskasvatuksen kustannuksista puuttuu asiakkaiden palveluntuottajalle maksamat maksut.

Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen kustannukset eivät ole edellä mainituista eroavuuksista johtuen vertailukelpoisia.

Lisäksi mukana ovat kotihoidon tuen kustannukset vähennettynä kouluikäisille lapsille kohdistuvilla osittaisen hoitorahan kustannuksilla. Kunnallisen kerhotoiminnan sekä avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset eivät sisälly kokonaiskustannuksiin. Tarkempaa tietoa kustannusten koontiperusteista on liitteessä 1.

Kustannusvertailussa aiempiin vuosiin käytetään pääosin absoluuttisia kustannuksia. Liitteessä 3, taulukoissa 2D/1–2 on aikaisempien vuosien kustannukset deflatoituna eli muutettuna vuoden 2020 rahan arvoon Tilastokeskuksen ilmoittamalla julkisten menojen hintaindeksillä opetustoimelle. Opetustoimen indeksi otettiin käyttöön vuoden 2016 tiedoista kootussa raportissa. Tätä ennen kustannusten deflatoinnissa käytettiin julkisten menojen hintaindeksiä sosiaalitoimelle.

Taulukkoon 5 on koottu varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset vuonna 2020 ja niiden muutos edellisestä vuodesta. Vuonna 2020 kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen palvelujen kokonaiskustannukset olivat yli 1,2 miljardia euroa. Kokonaiskustannukset kasvoivat Helsingissä 2,4 prosenttia, Vantaalla 1,4 prosenttia, Oulussa 1,1 prosenttia, Tampereella 0,4 prosenttia ja Turussa 0,1 prosenttia. Kustannukset laskivat Espoossa 1,5 prosenttia.

Kunnallisen kerhotoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset olivat kuutoskaupungeissa yhteensä 23,7 miljoonaa euroa. Varhaiskasvatusjärjestelmän ja muun varhaiskasvatustoiminnan kokonaisuudesta muun varhaiskasvatustoiminnan kustannukset muodostivat 1,9 prosenttia.

Turussa lapsia on kirjoilla myös leikkipuistoissa. He ovat leikkipuistoissa varhaiskasvatuksen henkilökunnan ohjauksessa ja valvonnassa sovitusti ilman vanhempiaan. Vuosien 2017-2020 raporteissa ohjattuun leikkipuistotoimintaan osallistuneiden lasten lukumääriä ei ole enää sisällytetty kerhotoimintaan, toisin kuin aikaisempien vuosien raporteissa. Leikkipuistojen henkilöstökustannukset ovat Turussa kirjattu osittain päiväkotitoimintaan. Tämä lisää siis osaltaan päiväkotien kustannuksia ja vähentää samalla määrällä avoimen varhaiskasvatuksen kustannuksia.

Taulukko 5. Varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset sekä kunnallisen kerhotoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset vuonna 2020 ja muutos vuodesta 2019

	Varhaiskasvatusjärjestelmä			Avoin varhaiskasvatus ja kunnallinen kerhotoiminta		
	Kustannukset (€)	Muutos (%)	Muutos (%) defl. ¹	Kustannukset (€)	Muutos (%)	Muutos (%) defl. ¹
Helsinki ²	432 380 591	2,4	1,5	12 408 659	-2,1	-3,0
Espoo ²	234 990 311	-1,5	-2,4	4 334 563	-9,7	-10,5
Vantaa	173 043 260	1,4	0,5	2 392 254	-23,0	-23,7
Turku	107 628 850	0,1	-0,8	1 330 313	7,4	6,5
Tampere	130 269 356	0,4	-0,5	1 029 785	-22,2	-22,9
Oulu	137 135 092	1,1	0,2	2 197 417	-14,3	-15,0
Kuusikko	1 215 447 459	0,9	0,0	23 692 992	-7,8	-8,7

¹ Julkisten menojen hintaindeksi opetustoimelle, Tilastokeskus 2/2021 (ennakkotieto)

² Helsingin ja Espoon avoimen varhaiskasvatuksen kustannuksissa on mukana myös koululaisten kustannuksia.

5 KUNNALLINEN VARHAISKASVATUS

5.1 Varhaiskasvatus kunnallisissa päiväkodissa

5.1.1 Lapset

Kuutoskaupunkien kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 70 242 lasta. Lasten määrä kasvoi edellisvuodesta Helsingissä 1,2 prosenttia (+316 lasta) ja laski Vantaalla 3,0 prosenttia (-317 lasta), Tampereella -1,8 prosenttia (-152 lasta), Oulussa 1,2 prosenttia (-88 lasta) ja Espoossa 1,0 prosenttia (-124 lasta). Turussa lasten määrä pysyi lähes edellisvuoden tasolla. Alle joka viides kunnallisissa päiväkodeissa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista oli alle 3-vuotias vuonna 2020. (Liite 2, kuviot 13 ja 14; liite 3, taulukko 1D)

Ilt- ja ympärivuorokautinen varhaiskasvatus järjestetään pääosin kunnallisissa päiväkodeissa. Kuutoskaupunkien kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2020 lopussa 2 450 ilt- ja/tai ympärivuorokautista varhaiskasvatusta tarvitsevaa lasta. Lasten määrä laski edellisvuodesta suurimmassa osassa kuutoskaupunkeja, eniten Helsingissä (-9,7 %). (Liite 2, taulukko 22; liite 3, taulukko 1E).

5.1.2 Henkilöstö³

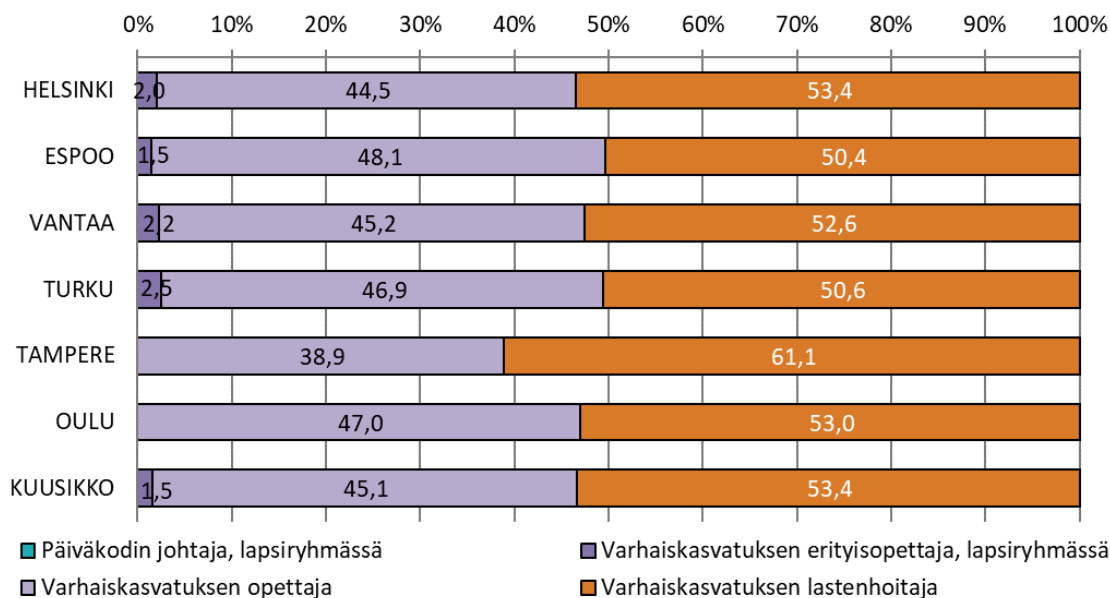
Kuutoskaupunkien päiväkodeissa oli vuoden 2020 lopussa 14 004 työntekijää, joka oli 3,5 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön (ilman varahenkilöitä) osuus henkilöstöstä oli 89,2 prosenttia. (Liite 3, taulukot 3B/1 ja 3B/2)

Varahenkilöt, joilta edellytetään kelpoisuutta varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävään, eivät ole mukana kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön kokonaismäärässä. Vara- ja resurssihenkilöiden lukumäärät on esitetty liitteen 3 taulukossa 3A. Tätä henkilöstöä käytetään korvaamaan vakituisen henkilöstön poissaoloja. Vara- ja resurssihenkilöstöä ei lasketa lasten ja henkilöstön väliseen suhdelukuun hoitopaikkoja täytettäessä. Kaikissa kuutoskaupungeissa on olemassa sijaisten käyttöön malli. Lyhytaikaisten poissaolojen sijaistaminen toteutetaan oman varahenkilöstön voimin, ulkopuolisilla sijaisilla, henkilöstövuokrauksena tai näiden yhdistelmänä.

Kuviossa 8 on tarkasteltu eri tehtävien osuutta kuutoskaupunkien kunnallisten päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön tehtävistä joulukuussa 2020. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien osuus kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä oli 53,4 prosenttia ja varhaiskasvatuksen opettajien osuus 45,1 prosenttia.

³ Vuoden 2015 raportista alkaen henkilöstötiedot on ilmoitettu ilman varahenkilöitä kaikkien tarkasteluvuosien osalta.

Kuvio 8. Eri tehtävien osuudet päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä joulukuussa 2020

Päiväkodeissa on kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön lisäksi muuta henkilöstöä vaihtelevasti. Yleisimmin kunnissa on kunnan omia, työllistämistukitoimin sekä henkilöstövuokrauksena hankittuja työntekijöitä erilaisissa lasten ja lapsiryhmien avustamistehtävissä. Oppisopimuskoulutuksessa olevia ja työllistämistuella palkattuja työntekijöitä oli vuonna 2020 kuutoskaupungeissa yhteensä 150 henkilöä, joista suurin osa Helsingissä (96 henkilöä) ja Vantaalla (25 henkilöä).

Kuutoskaupungeissa päiväkotien puhtauspalvelut (siivous- ja tekstiilihuolto) ja ateriapalvelut ostetaan pääosin kaupungin omalta tai ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Puhtauspalveluista vastaava henkilöstö on Helsingissä osin ja Turussa lähes kokonaan varhaiskasvatuksen henkilöstöä. Espoossa varhaiskasvatuksen henkilöstössä on laitosapulaisia, jotka huolehtivat osasta pienten päiväkotien ateriapalvelujen tehtävistä.

Edellä mainituista erilaisuuksista johtuen päiväkotien muuta henkilöstä ei ole mahdollista vertailla. Liitteen 3 taulukoissa 3A ja 3B/1–2 on eritelty päiväkotien henkilöstöä tarkemmin.

5.1.3 Kustannukset

Tässä luvussa tarkastellaan Suomen kuuden suurimman kaupungin kunnallisissa päiväkodeissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kokonaisuskustannuksia. Kustannukset laskennallista lasta kohden on laskettu henkilöstömitoituksen 1/7 mukaan kaikkien kuutoskaupunkien osalta.

Kuutoskaupunkien kunnallisissa päiväkodeissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset laskennallista lasta kohden olivat vuoden 2020 lopussa 10 490 euroa. Kustannukset laskennallista lasta kohden vaihtelivat Tampereen 9 691 eurosta Turun 11 040 euroon. Kustannukset nousivat edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. (Taulukko 6; liite 3, taulukko 2C/2)

Kunnallisten päiväkotien kustannusrakenne vaihtelee muun muassa tukipalvelujen erilaisesta järjestämistavasta johtuen. Henkilöstökustannuksiin sisältyvät päiväkotien henkilöstökustannukset. Päiväkotien osuus varhaiskasvatuksen yhteisistä henkilöstökustannuksista (varhaiskasvatuksen johto- ja hallintohenkilöstö) sisältyy kohtaan ”muut kustannukset”. Taulukossa 6 on eritelty vuosikustannuksia laskennallista lasta kohden ja taulukossa 7 eri kustannuslajien osuuksia kunnallisten päiväkotien kokonaiskustannuksista.

Taulukko 6. Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen vuosikustannukset laskennallista lasta (kahden vuoden keskiarvo) kohden vuonna 2020

Euroa/laskennallinen lapsi	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Yhteensä	10 473	10 527	10 621	11 040	9 691	10 833	10 490
Henkilöstökustannukset, josta	7 045	6 733	6 892	8 114	6 373	7 342	6 995
Varahenkilöstö (vakinaiset ja määräaikaiset)	82	256	2	255	254	0	126
Avustava henkilökunta (kunnan oma)	179	109	79	201	260	430	188
Vuokratyö	375	511	755	1	11	0	347
josta avustajat	0	112	239	0	11	0	57
josta sijaiset ja varahenkilöstö	375	399	516	1	0	0	291
Muut palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	5 059	4 833	4 930	6 243	4 619	5 562	5 085
Henkilöstösivukulut	1 351	1 024	1 126	1 414	1 230	1 350	1 249
josta KUEL -maksut	1 259	907	1 030	1 377	1 165	1 238	1 157
Tilakustannukset	2 054	2 174	2 240	1 945	1 689	1 921	2 039
Tukipalvelut	1 099	1 348	1 226	679	1 335	1 121	1 162
Ateriapalvelut	901	1 089	834	630	998	817	908
Puhtauspalvelut (siivous- ja tekstiilihuolto)	198	259	391	49	337	304	254
Muut kustannukset¹	274	272	263	303	294	449	294

¹ ICT-kustannukset eivät ole mukana tämän taulukon kustannuksissa. Kuntien ICT-kustannukset löytyvät erillisinä liitteen 2 taulukosta 17. Liitteen 3 taulukkojen 2C/1-2 ja 2D/1-2 kustannukset sisältävät myös ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

Taulukko 7. Eri kustannuslajien osuudet kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksista vuonna 2020

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset yhteensä (1 000€)^{1,2}	346 173	167 968	136 060	70 718	101 196	97 108	919 223
josta henkilöstökustannukset (%)	67,1	62,9	64,9	72,9	64,5	66,4	66,1
josta tilakustannukset (%)	19,6	20,3	21,1	17,5	17,1	17,4	19,3
josta tukipalveluiden kustannukset (%)	10,5	12,6	11,5	6,1	13,5	10,1	11,0
josta muut kustannukset (%)	1,2	1,5	1,5	1,2	2,0	2,3	1,5
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot (%)	1,7	2,7	1,0	2,3	2,8	3,7	2,1
<i>Asiakasmaksutulojen osuus kustannuksista (%)</i>	9,2	9,8	8,8	6,3	9,2	7,3	8,9

¹ Luvut pyöristetty tuhansien eurojen tarkkuudelle.

² Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

Henkilöstökulut ovat suurin päiväkodeissa järjestetyn varhaiskasvatuksen menoerä. Vuonna 2020 keskimäärin 66,1 prosenttia kuutoskaupunkien kokonaiskustannuksista oli henkilöstökustannuksia. Henkilöstökulut laskennallista lasta kohden vaihtelivat kuutoskaupungeissa Tampereen 6 373 eurosta Turun 8 114 euroon.

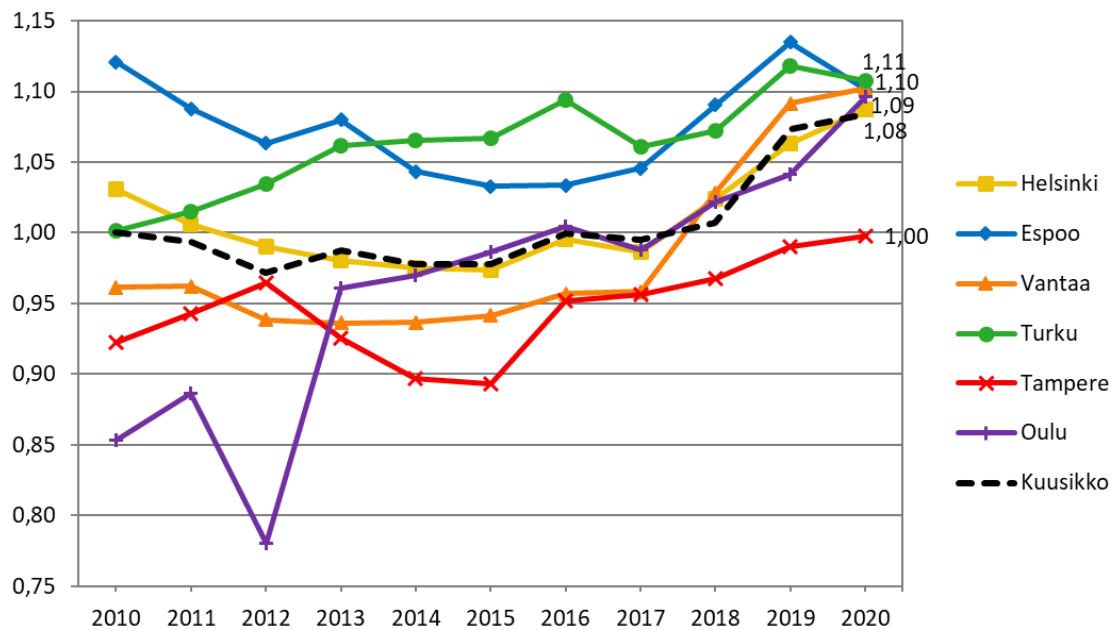
Henkilöstökustannuksista on eritelty varahenkilöstön, avustavan henkilöstön kustannukset, vuokratyö sekä henkilöstösivukulut. Kuutoskaupunkien henkilöstösivukuluista 92,7 prosenttia muodostui kunnallisten eläkkeiden rahoituksesta. Kuntien eläkekertymä on erilainen, joten myös eläkemenoperusteisen maksun suuruus vaihtelee kunnittain. Varhais-

kasvatustoiminnalla ei ole mahdollista vaikuttaa maksujen suuruuteen. Pitkät työurat samalla työnantajalla ja eläkkeellä olevien ihmisten suuri määrä lisäävät maksettavan eläkkeen määrää. Kunnallisten päiväkotien henkilöstön eläkemaksut suhteutettuna palkkakustannuksiin olivat Helsingissä 23,7 prosenttia, Tampereella 22,7 prosenttia, Oulussa 20,7 prosenttia, Vantaalla ja Turussa 20,6 prosenttia ja Espoossa 17,5 prosenttia.

Tilakustannusten osuus kunnallisten päiväkotien kustannuksista vaihteli Tampereen 17,1 prosentista Vantaan 21,1 prosenttiin. Tilakustannuksista suurin osa on sisäisiä vuokria kunnan toimitiloja hallinnoivalle yksikölle. Tilakustannukset laskennallista lasta kohden vaihtelivat Tampereen 1 689 eurosta Vantaan 2 240 euroon. Tilakustannuksiin vaikuttavat muun muassa päiväkoteihin sijoitettavien lasten lukumäärä, vuokran määräytyminen, neliöhinta lasta kohden, tehdyt peruskorjaukset ja uudet tilat.

Tukipalvelujen eli ateria- ja puhtauspalvelujen kulujen osuus päiväkotien kokonaiskustannuksista vaihteli Turun 6,1 prosentista Tampereen 13,5 prosenttiin ja niiden kustannukset laskennallista lasta kohden vaihtelivat Turun 679 eurosta Espoon 1 348 euroon. Ateriapalvelujen kulut laskennallista lasta kohden vaihtelivat Turun 630 eurosta Espoon 1 089 euroon. Puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuolto) osalta korkeimmat kustannukset olivat Vantaalla (391 euroa/laskennallinen lapsi) ja alhaisimmat kustannukset Turussa (49 euroa/laskennallinen lapsi) ja Helsingissä (198 euroa/laskennallinen lapsi). Helsingissä ja Turussa päiväkotien siivous järjestetään suurelta osin varhaiskasvatuksen omien päiväkotipulaisten ja laitoshuoltajien toimesta, ja siivouksen kulut sisältyvät kunnallisessa päiväkodissa järjestettävän varhaiskasvatuksen henkilöstökustannuksiin ja muihin kustannuksiin. Tukipalvelujen kustannuksissa on Helsingin osalta ostopalvelujen kustannuksia ja Turun osalta tekstiilien huoltokustannuksia. Kunnallisten päiväkotien muihin kustannuksiin sisältyy muun muassa materiaalien ja palvelujen kustannuksia.

Kuvio 9. Kunnallisten päiväkotien deflatoitujen¹ vuosikustannusten kehitys laskennallista lasta kohden vuosina 2010–2020 suhteutettuna Kuusikon aritmeettiseen keskiarvoon (vuosi 2010=1)²

¹ Julkisten menojen hintaindeksi opetus- ja kulttuuritoimelle, Tilastokeskus 2/2021 (ennakkotieto)

² Vantaan vuosikustannusten nousua vuosina 2017–2018 selittää subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden laajentaminen 1.8.2018 alkaen sekä vuokratkustannusten merkittävä kasvu.

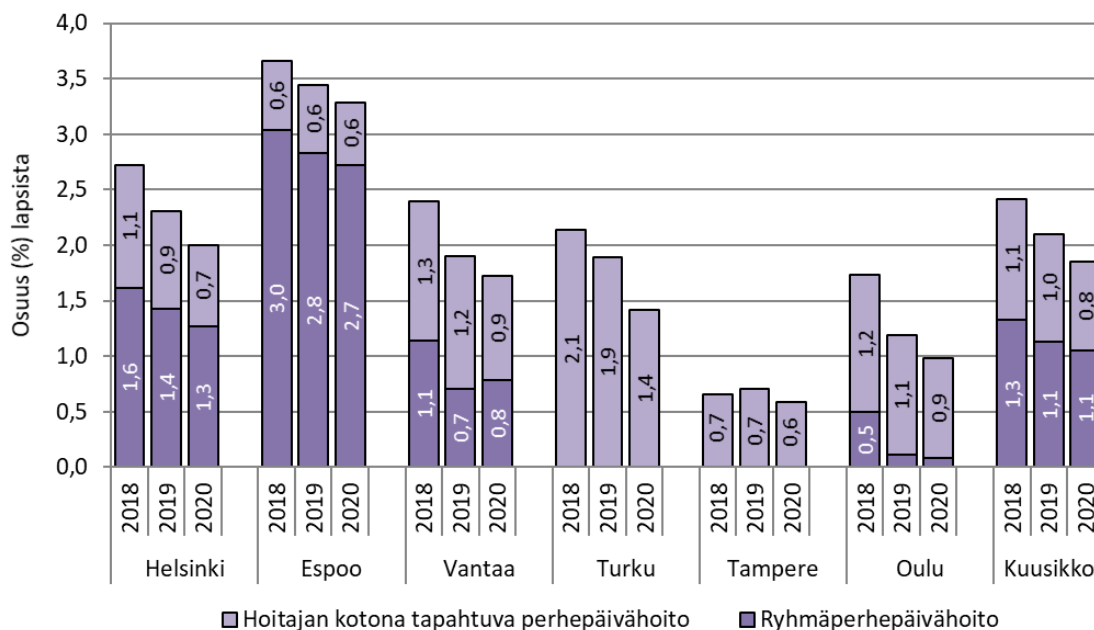
Kuviossa 9 on kuvattu kunnallisten päiväkotien deflatoitujen vuosikustannusten kehitystä laskennallista lasta kohden vuodesta 2010 vuoteen 2020. Yleisenä kehityssuuntana on ollut kaupunkien välisten kustannuserojen kaventuminen.

Kuutoskaupungit saivat asiakasmaksutuloja vuonna 2020 yhteensä 81,4 miljoonaa euroa kunnallisessa päiväkodissa järjestämästään varhaiskasvatuksesta. Tämä oli 8,9 prosenttia kunnallisten päiväkotien kokonaiskustannuksista. Asiakasmaksuperusteiden lakimuutokset ovat vähentäneet asiakasmaksutuloja. Lisäksi vuoden 2020 kevään poikkeusolojen aikana asiakkaille on annettu ylimääräisiä maksuhyvityksiä, jotka ovat osaltaan vähentäneet asiakasmaksutulokertymää. Kuutoskaupunkien asiakasmaksutulot laskivat 14,5 prosenttia (-13,8 milj. €) edellisvuoteen verrattuna. (Liite 3, taulukko 2A)

5.2 Varhaiskasvatus kunnallisessa perhepäivähoidossa

Kunnallisessa perhepäivähoidossa olevien lasten määrä on vähentynyt viime vuosina tasaisesti. Erityisesti on vähentynyt hoitajan kotona ja kolmiperhepäivähoidossa olevien lasten määrä. Kuutoskaupunkien kunnallisessa perhepäivähoidossa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 1 700 lasta, 257 lasta vähemmän kuin vuotta aiemmin ja 578 lasta vähemmän kuin vuoden 2018 lopussa. Perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista on vuosi vuodelta vähentynyt kaikissa kuutoskaupungeissa. (Kuvio 10; liite 3, taulukko 1D).

Kuvio 10. Kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista¹ vuosina 2018–2020

¹ Kerholapset mukana.

Syitä perhepäivähoidon osuuden laskuun on monia. Perhepäivähoitajat siirtyivät työaikalainsäädännön alaisuuteen 1.8.2011, minkä myötä perhepäivähoitajien työaika on keskimäärin 40 tuntia viikossa. Siirtyminen vähensi merkittävästi perhepäivähoitajien lisä- ja ylitöiden määrää. Perhepäivähoitajien työajan lyhentymisen on tuonut haasteita lasten hoitotarpeiden ja perhepäivähoitajan työajan yhteensovittamiseen. Muutos on lisännyt myös

varahoidon tarvetta, mistä aiheutuu kunnille lisäkustannuksia. Ongelmana on myös saada uusia perhepäivähoitajia eläkkeelle jäävien tilalle.

Kotonaan työtä tekeviä perhepäivähoitajia ja kolmiperhepäivähoitajia oli vuoden 2020 lopussa kuutoskaupungeissa yhteensä 214, mikä oli 53 hoitajaa vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Ryhmäperhepäivähoidon henkilöstömäärä väheni edellisestä vuodesta 12 henkilöllä ollen vuoden 2020 lopussa yhteensä 265. Ryhmäperhepäivähoidon kysyntä on joissakin kunnissa laskenut, mutta sitä on osassa kunnista myös suunnitelmallisesti vähennetty. (Liite 2, taulukot 19 ja 20; liite 3, taulukko 3B/3) Ryhmäperhepäivähoitoa ei järjestetä lainkaan Turussa ja Tampereella.

Hoitajan kotona tapahtuvan perhepäivähoidon ja kolmiperhepäivähoidon vuosikustannukset lasta kohden olivat keskimäärin 13 183 euroa eli 2,7 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Ryhmäperhepäivähoidon vuosikustannukset lasta kohden olivat Helsingin, Espoon, Vantaan ja Oulun osalta keskimäärin 15 279 euroa ja ne laskivat 1,6 prosenttia edellisvuodesta. (Liite 2, taulukko 21; liite 3, taulukko 2C/2).

Kustannusten kohdentamista hankaloittaa kaikissa kuutoskaupungeissa muun muassa se, että osa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen varahoidosta järjestetään päiväkodeissa joko päiväkodin yhteydessä toimivassa varahoitopaikassa tai sijoittamalla lapsia päiväkotiryhmiin. Tällöin muun muassa vuokratkustannukset ja suurin osa lasten varahoidon henkilöstökustannuksista kohdentuvat päiväkoteihin.

5.3 Lasten tukeminen varhaiskasvatuksessa

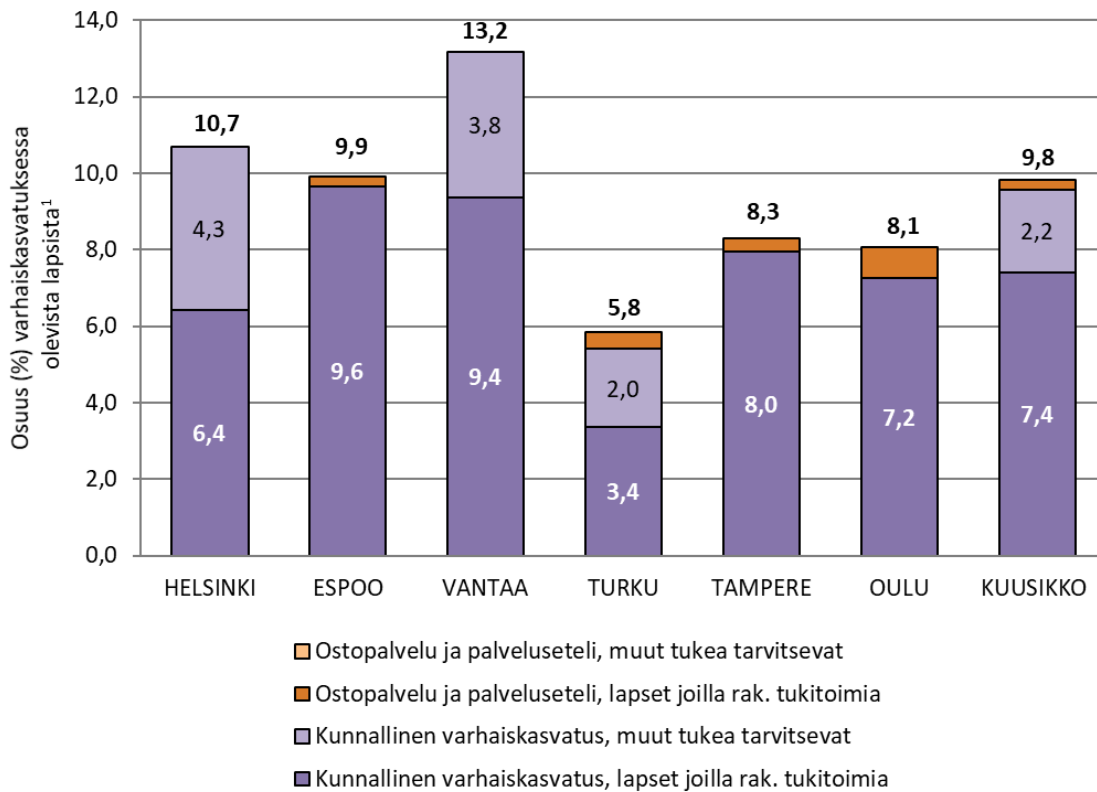
Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa edellytetään, että lapsen kehitystä ja oppimista tuetaan lapsen tarpeiden edellyttämällä tavalla. Kehityksen ja oppimisen tuki on osa laadukasta varhaiskasvatuksen toimintaa ja kuuluu kaikille sitä tarvitseville lapsille. Varhaiskasvatusta toteutetaan inklusion periaatteiden mukaisesti.

Kuutoskaupungeissa etenkin erityispedagoginen tuki järjestetään enenevässä määrin lapsen omaan kasvu- ja oppimisympäristöön. Kunnissa on varhaiskasvatuksen erityisopettajia, joita ei lasketa lasten ja henkilöstön väliseen suhdeluun, vaan he työskentelevät lisäresurssina varhaiskasvatuksen toimipaikoissa tai lasten tuen järjestämisen ja konsultoinnin tehtävissä. Näissä tehtävissä työskenteli vuonna 2020 Helsingissä 100, Espoossa 73, Vantaalla 37, Turussa 25, Tampereella 50 ja Oulussa 37 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Erityisryhmissä ja integroiduissa erityisryhmissä työskenteli Helsingissä 93, Espoossa 33, Vantaalla 39 ja Turussa 27 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Oulussa ei ole kiinteitä erityisen tuen ryhmiä. Erityispedagogisen tuen lisäksi kuutoskaupungeissa on lasten tukemiseen kohdennettua lisähenkilöstöä, esimerkiksi erityisavustajia, lasten tuen lastenhoitajia ja taide- ja liikuntapedagogeja. (Liite 3, taulukot 3A ja 3B/1–2) Tukitoimena käytetään myös lasten ja henkilöstön välisen suhdeluvun väljentämistä tai muita ryhmäkoon pienentämisen järjestelyjä, kuten pienennettyjä ryhmiä.

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksessa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 8 237 tukea tarvitsevaa lasta, joka oli hieman alle kymmenes kaikista kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista. Tukea tarvitsevien lasten määrä kasvoi 4,2 prosenttia edellisvuodesta. (Kuvio 11; liite 3, taulukko 1E)

Tukea tarvitsevista lapsista 98 prosenttia (8 039 lasta) oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

Kuvio 11. Tukea tarvitsevien lasten osuus kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista¹ joulukuussa 2020

¹ Kerholapset ovat mukana.

² Vantaalla ei saada järjestelmästä tietoa yksityisen hoidon tuella ja palvelusetelillä olevista kehityksen ja oppimisen tuen lapsista.

6 YKSITYINEN VARHAISKASVATUS

Yksityisellä varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatusta, jonka yksityinen henkilö, yhteisö tai säätiö taikka julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla. Yksityinen palveluntuottaja vastaa siitä, että sopimuksen tai hallintopäätöksen perusteella asiakkaalle järjestettävä palvelukokonaisuus täyttää sille asetetut vaatimukset. (540/2018 § 43)

Asiakkuus yksityiseen varhaiskasvatukseen muodostuu, kun asiakas hakeutuu yksityiselle palveluntuottajalle (yksityisen hoidon tuki tai palveluseteli).

Yksityisellä varhaiskasvatuksella tarkoitetaan kunnan ostopalveluna hankkimaa sekä palvelusetelillä järjestettyä tai yksityisen hoidon tuella tuettua varhaiskasvatusta. Kunta rahoittaa kaikkia varhaiskasvatusmuotoja. Palvelusetelissä ja yksityishoidon tuella kunta päättää, minkä osuuden kustannuksista kunta rahoittaa.

Kunta voi hankkia varhaiskasvatusta ostopalveluna, jolloin kunnan ja yksityisen palveluntuottajan välille tehdään ostopalvelusopimus.

Palvelusetelillä korvataan varhaiskasvatuspalvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti. Asiakkaan omavastuuosuus palvelusetelistä määritellään yhtäläisin perustein kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määrittelyn kanssa.

Yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa perhe tekee sopimuksen suoraan yksityisen palveluntuottajan kanssa. Osa yksityisen palveluntuottajan lapsesta perimästä varhaiskasvatusmaksusta katetaan lakisääteisellä yksityisen hoidon tuella sekä kuntien päätösten mukaisilla kunnallisilla lisillä.

Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa kunnalla on mahdollisuus rajata palveluntuottajan perimää kuukausimaksua päättämällä palvelusetelisääntökirjan yhteydessä hintakatosta. Hintakatolla tarkoitetaan kunnan asettamaa ylärajaa sille, minkä hinnan palveluntuottaja voi periä palvelusta. Hintakatto on käytössä Vantaalla (846 euroa).

Yksityisen hoidon tuella järjestetyssä varhaiskasvatuksessa palveluntuottaja voi päättää asiakkaan maksaman osuuden itsenäisesti.

Palvelusetelillä järjestetyssä ja yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa asiakkaat maksavat oman osuutensa palvelusta (omavastuuosuus) suoraan palvelun tuottajalle. Siten näiden palvelujen kustannukset ovat kunnalle nettokustannuksia eikä niitä voi verrata tässä raportissa esitettyihin kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus.

Kunnan tehtävänä on turvata varhaiskasvatuspaikka kaikille kunnassa asuville lapsille. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden kasvaessa kunnallisen varhaiskasvatuksen ulkopuolella varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä kasvaa. Jos yksityisen varhaiskasvatuspalvelun tuottajan toimintaedellytykset syystä tai toisesta päättyvät, täytyy kunnan järjestää näiden lasten varhaiskasvatus varhaiskasvatustlain edellyttämän määräjän puitteissa. Kunta valvoo yksityistä varhaiskasvatusta.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli kuutoskaupungeissa vuoden 2020 lopussa 16 911 lasta eli hieman alle viidennes varhaiskasvatuksessa olevista lapsista. Osuus vaihteli Helsingin 11,5 prosentista Turun 33,0 prosenttiin. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä kuutoskaupungeissa väheni 5,2 prosenttia edellisvuodesta.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista 9,1 prosenttia oli ostopalveluna hankittua varhaiskasvatuksessa, 50,7 prosenttia palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa ja 40,3 prosenttia yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa. Helsingissä (94,3 %) ja Espoossa (70,4 %) oli eniten lapsia yksityisen hoidon tuella. Oulussa (96,9 %), Turussa (91,5 %), Vantaalla (85,8 %) ja Tampereella (67,6 %) suurin osa yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista oli palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa. Palveluseteli on kasvavassa määrin korvaamassa yksityisen hoidon tuella tuettua ja ostopalveluna hankittua varhaiskasvatusta niissä kaupungeissa, joissa palveluseteli on käytössä.

Taulukko 8. Lapsia yksityisen hoidon tuella tuetussa, palvelusetelillä järjestetyssä sekä ostopalveluna hankittua varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2020

	Yksityisen hoidon tuki	Yksityisen hoidon tuki päiväkoti- hoito	Yksityisen hoidon tuki perhepäivä- hoito	Yksityisen hoidon tuki työsopimus- suhteinen hoitaja	Yksityisen hoidon tuki			Yksityinen varhais- kasvatus yhteensä	Muutos 2019-2020, %	Osuus varhais- kasvatuksesta olevista ¹ , %
					Yksityisen hoidon tuki yhteensä	Ostopalvelu	Palveluseteli			
Helsinki	3 259	51	79	3 389	205	0	3 594	-11,9	11,5	
Espoo	2 301	102	45	2 448	1 029	0	3 477	-6,2	20,5	
Vantaa	10	0	100	230	33	1 595	1 858	-3,0	15,0	
Turku	11	178	22	210	21	2 481	2 712	-2,3	33,0	
Tampere	210	271	15	453	228	1 420	2 101	3,1	19,8	
Oulu	17	9	74	78	21	3 070	3 169	-4,8	28,3	
Kuusikko	5 808	611	335	6 808	1 537	8 566	16 911	-5,2	18,6	

¹ Kerholapset mukana.

6.1 Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus

Vuoden 2020 lopussa kuutoskaupunkien ostopalveluna hankkimassa varhaiskasvatuksessa oli yhteensä 1 537 lasta, joka on 12,6 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Espoossa ostopalveluna hankittu varhaiskasvatuksen osuus oli muita kaupungeja suurempi. Siellä ostopalveluna hankittua varhaiskasvatusta oli 1 029 lasta. Määrä laski Espoossa edellisvuodesta 6,2 prosenttia. (Liite 3, taulukko 1D)

Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatuksen kustannukset vuonna 2020 olivat kuutoskaupungeissa yhteensä 25,9 miljoonaa euroa, joka oli 0,9 prosenttia vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Kustannukset nousivat edellisvuodesta Helsingissä ja Vantaalla ja laskivat muissa kuutoskaupungeissa. Kustannukset ovat osittain nettokustannuksia eikä niitä voi suoraan verrata tässä raportissa esitettyihin kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus. (Liite 3, taulukko 2C/1)

6.2 Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli

Varhaiskasvatuksen palveluseteli otettiin käyttöön Turussa vuoden 2010 alussa, Oulussa keväällä 2011, Tampereella elokuussa 2013 ja Vantaalla vuoden 2014 alussa.

Vuoden 2020 lopussa kuutoskaupungeissa oli palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa yhteensä 8 566 lasta: Oulussa 3 070 lasta, Turussa 2 481 lasta, Vantaalla 1 595 lasta ja Tampereella 1 420 lasta. Lasten lukumäärä kasvoi edellisvuodesta Tampereella

(+10,7 %) ja laski Oulussa (-4,5 %), Vantaalla (-1,4 %) ja Turussa (-0,6 %). (Liite 2, taulukko 23; liite 3, taulukko 1D)

Vantaalla palveluseteli on käytössä päiväkodissa ja ryhmäperhepäiväkodissa järjestetyssä varhaiskasvatuksessa, Tampereella ja Oulussa sen lisäksi kunnallisessa kerhotoiminnassa ja Oulussa myös perhepäivähoidossa järjestetyssä varhaiskasvatuksessa.

Vuonna 2020 palvelusetelijärjestelmän kustannukset lasta kohden⁴ olivat Turussa 10 289 euroa, Oulussa 9 011 euroa, Tampereella 8 791 euroa ja Vantaalla 8 330 euroa. Kustannukset lasta kohden nousivat edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa, joissa palveluseteli on käytössä. Kuntien väliseen eroon kustannuksissa vaikuttaa kuntakohtaisen setelin arvon lisäksi muun muassa palvelusetelin saaneiden perheiden tulot. Mitä suuremmat tulot perheellä on, sitä pienempi on palvelusetelin arvo. Palvelusetelin kustannukset ovat kunnalle nettokustannuksia eikä niitä voi verrata tässä raportissa esitettyihin kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus. (Liite 3, taulukko 2C/2)

Palvelusetelillä toimiville yrittäjille on Oulussa maksettu 454 euron kuukausikorvaus 20 viikkotunnin maksuttoman 5-vuotiaiden varhaiskasvatuksen osalta. Toimintakaudella 2020-2021 korvaus koski 2015 syntyneitä lapsia.

6.3 Yksityisen hoidon tuki

Yksityisen hoidon tuki koostuu lakisääteisestä hoitorahasta ja hoitolisästä. Hoitorahaa maksetaan saman suuruisena kaikille tukea saaville lapsille. Hoitolisän määrä on tulosidonnainen. Perheen hoitolisään vaikuttaviin tulorajoihin ei ole tehty muutoksia lasten yksityisen hoidon tuesta säädetyn lain voimaan tulon (vuonna 1997) jälkeen. Yksityisen hoidon tuki on vuoden 2011 alusta alkaen sidottu kansaneläkeindeksiin, jonka mukaan lakisääteisiä tukia muutetaan vuosittain. Vuonna 2020 hoitorahaa maksettiin kuukaudessa 173,95 euroa lasta kohden ja tulosidonnaista hoitolisää enintään 146,29 euroa lasta kohden. Kunnat voivat maksaa lakisääteisten tukien lisäksi kunnallisia lisiä itse määräämillään perusteilla. Kaikissa kuutoskaupungeissa maksetaan lakisääteisten tukien lisäksi yksityisen hoidon tuen kuntalisää. (Liite 2, taulukko 26)

Vuoden 2020 lopussa kuutoskaupungeissa oli yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa 6 808 lasta. Yksityisen hoidon tuella olevien lasten määrä laski edellisvuodesta Vantaalla (-18,1 %), Turussa (-16,3 %), Helsingissä (-9,9 %), Tampereella (-7,6 %), Oulussa (-6,0 %) ja Espoossa (-6,2 %). (Liite 2, taulukko 24; liite 3, taulukko 1D)

Yksityisen hoidon tuen kustannukset lasta kohden olivat vuonna 2020 kuutoskaupungeissa keskimäärin 8 083 euroa, joka on 4,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Kustannukset vaihtelivat Oulun 5 404 eurosta Espoon 8 806 euroon. Kustannukset lasta kohden nousivat edellisvuodesta Vantaalla, Tampereella, Espoossa, Oulussa ja Turussa. Helsingissä kustannukset pysyivät lähes muuttumattomana edellisvuoteen verrattuna. Kustannukset ovat nettokustannuksia eikä niitä voi verrata tässä raportissa esitettyihin kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus. (Liite 2, taulukko 25; liite 3, taulukot 2C/1 ja 2C/2)

⁴ Muista varhaiskasvatuksen järjestämismuodoista poiketen kustannukset lasta kohden on palvelusetelin osalta laskettu vuoden lopun lapsimääristä, ei lapsimäärän kahden vuoden keskiarvosta.

Kunnallisen lisän osuus yksityisen hoidon tuen kustannuksista oli keskimäärin 72,2 prosenttia vuonna 2020 (Liite 2, taulukko 25). Kustannuksiin vaikuttaa kuntalisten suuruuden lisäksi yksityisen hoidon tuella olevien lasten ikä ja hoitomuoto. Alle 3-vuotiaille maksetaan yleisesti suurempia kuntalisiä kuin 3 vuotta täyttäneille. Päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kuntaliset ovat suuremmat kuin muiden järjestämismuotojen. Kuutoskaupunkien yksityisen hoidon tuen kuntalisten euromäärät ovat liitteen 2 taulukossa 26.

Helsingin Kasvatus- ja koulutuslautakunta on päättänyt, että yksityiselle palveluntuottajalle maksetaan 5-vuotiaista 160 euron kuukausikorvaus neljän tunnin maksuttoman hoitopäivän osalta suomenkielisessä ja ruotsinkielisessä yksityisessä varhaiskasvatuksessa koulujen ja esikoulujen aukioloajalta. Toimintakaudella 2020-2021 korvaus koski 2015 syntyneitä lapsia.

Espoossa otettiin 1.3.2018 alkaen käyttöön yksityisen hoidon tuen sisaruslisä. Sisaruslisä on enintään 145 euroa kuukaudessa. Sisaruslisä maksetaan yksityiseen varhaiskasvatuspaikkaan perheen varhaiskasvatuksessa olevasta toisesta lapsesta lukien. Sisaruslisään liittyy sitoumus, jolla palveluntuottaja sitoutuu pienentämään lapsista perittävää varhaiskasvatusmaksua Espoon maksamaa sisaruslisää vastaavalla euromäärällä perheen toisesta lapsesta lukien.

Espoossa yksityisiin päiväkoteihin ja perhepäivähoitoon maksettiin kunnallista lisää 5-vuotiaiden vuonna 2014, 1.8.2020 alkaen v. 2015 syntyneiden lasten maksuttoman 20 viikkotunnin toteuttamiseksi. Kunnallinen lisä on 40 prosenttia perheen maksamasta lapsen varhaiskasvatusmaksusta, kuitenkin enintään 115 euroa kuukaudessa.

Turussa korvataan 130 euroa kuukaudessa 5-vuotiaiden maksuttomuuteen liittyen ryhmä- ja perhepäivähoitoon.

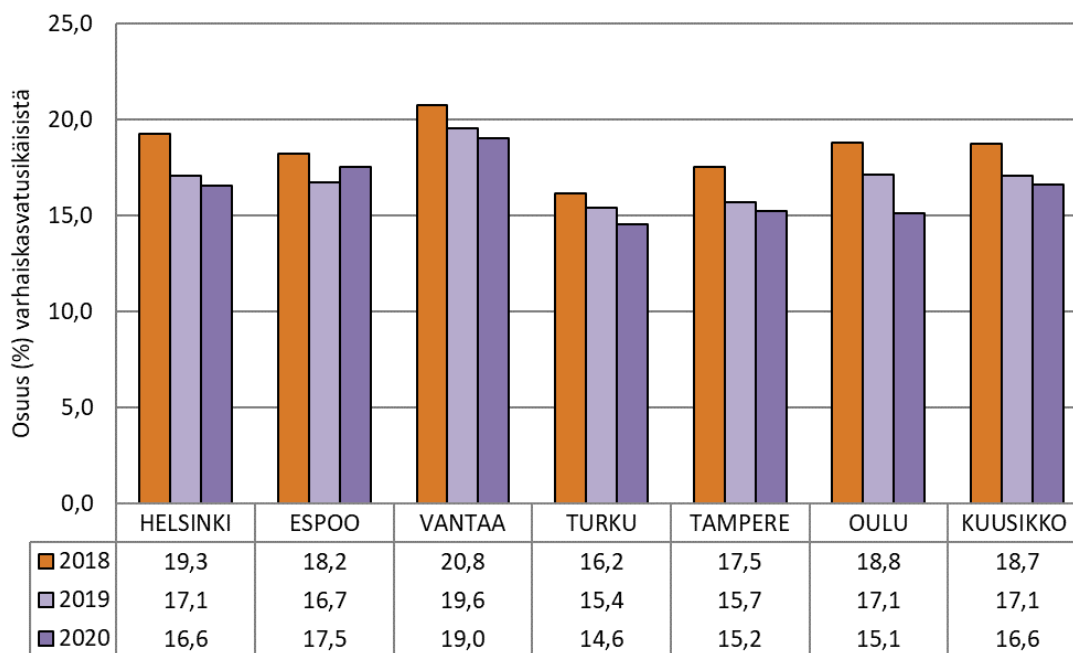
7 LASTEN KOTIHOIDON TUKI

Kotihoidon tuki koostuu lakisääteisestä hoitorahasta, tulosidonnaisesta hoitolisästä sekä kuntalisästä. Kotihoidon tuen lakisääteisiä osia muutetaan kansaneläkeindeksin muutoksen mukaisesti samoin perustein kuin yksityisen hoidon tuen hoitorahaa ja hoitolisää.

Lasten kotihoidon tuella oli kuutoskaupungeissa vuoden 2020 lopussa 18 839 varhaiskasvatusikäistä lasta, joka oli 5,3 prosenttia vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Lapsimäärä kasvoi hieman Espoossa (+1,8 %) ja väheni kaikissa muissa kuutoskaupungeissa: Oulussa (-15,7 %), Turussa (-8,4 %), Tampereella (-6,3 %), Helsingissä (-4,8 %) ja Vantaalla (-4,2 %). (Liite 2, taulukko 29; liite 3 taulukko 1F)

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista keskimäärin 16,6 prosenttia hoidettiin kotihoidon tuella joulukuussa 2020. Osuus vaihteli Turun 14,6 prosentista Vantaan 19,0 prosenttiin. Kotihoidon tuella hoidetuista lapsista valtaosa on alle 3-vuotiaita. Kuutoskaupunkien 10kk–2-vuotiaista lapsista hoidettiin vuoden 2020 lopussa kotihoidon tuella 43,7 prosenttia. (Liite 2, kuvio 8; liite 3, taulukko 1F).

Kuvio 12. Kotihoidontuella olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista joulukuussa 2018–2020

Kotihoidon tuen kustannukset lasta kohden vuonna 2020 olivat kuutoskaupungeissa keskimäärin 5 547 euroa, joka oli 3,0 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Luku sisältää myös joustavan hoitorahan kustannuksia, joita ei saada Kansaneläkelaitokselta eriteltynä. Kustannukset lasta kohden vaihtelivat Oulun 4 423 eurosta Helsingin 6 292 euroon. (Liite 2, taulukko 30; liite 3 taulukko 2C/2)

Kunnat päättävät itsenäisesti kuntalisten maksamisesta, maksamisen ehdoista ja kuntalisen suuruudesta. Lasten kotihoidon tuen kunnallista lisää maksetaan Turku ja Tamperetta lukuun ottamatta kaikissa kuutoskaupungeissa. Tampereella kuntalisen maksamisesta luo-

vuttiin vuoden 2014 alusta alkaen. Alle 3-vuotiaille lapsille maksettava sairaan lapsen hoitotuki sen sijaan jäi edelleen voimaan. Helsingissä kotihoidontuen kuntalaisä poistettiin 1.5.2019 alkaen yli 2-vuotiailta lapsilta. Tukea maksetaan 0-2-vuotiaille.

Kuutoskaupunkien kuntalisien euromäärät vuodelta 2020 on esitetty liitteen 2 taulukossa 31. Vuonna 2020 kunnallisen lisän osuus kotihoidon tuen vuosikustannuksista lasta kohden oli Helsingissä 32,8 prosenttia, Espoossa 24,2 prosenttia, Vantaalla 16,9 prosenttia, Oulussa 6,8 prosenttia ja Tampereella 0,2 prosenttia (Liite 2, taulukko 30).

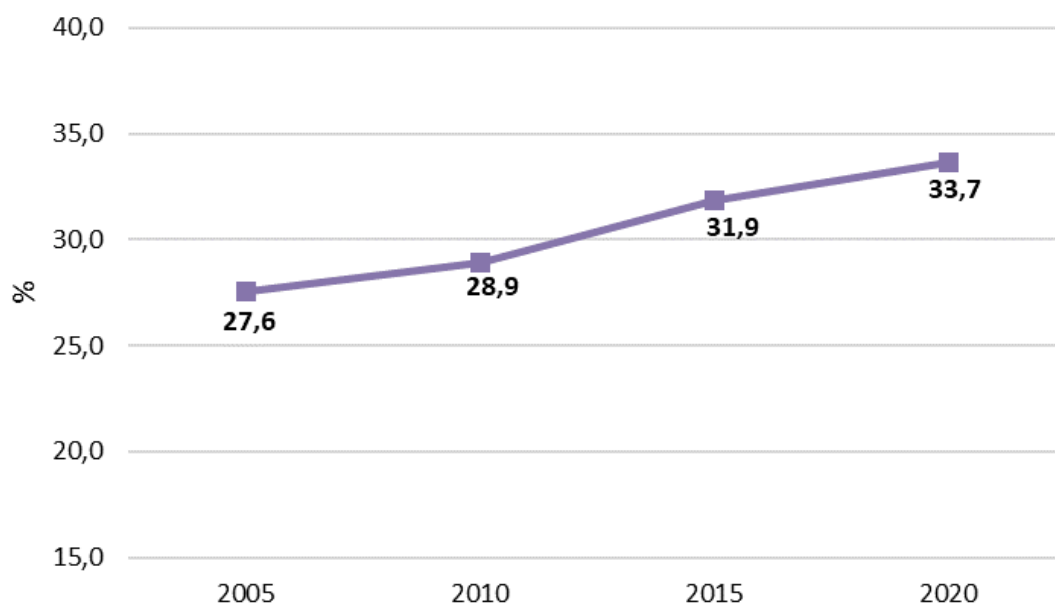
Kotihoidon tuen vuosikustannuksiin lasta kohden vaikuttavat kunnallisten lisien lisäksi muun muassa yksilapsisten perheiden osuus kotihoidon tuella olevista perheistä, perheen nuorimpien lasten osuus kotihoidon tuella olevista lapsista, hoitolisää saavien määrä ja hoitolisän keskimääräinen määrä lasta kohden. Tässä vertailussa näitä tekijöitä ei tarkastella erikseen.

8 YHTEENVETO

Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 113 462 varhaiskasvatusikäistä (10kk–6v) lasta, mikä on 2,6 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä laski edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa.

Varhaiskasvatuksen Kuusikko-raportteihin on kerätty tietoa varhaiskasvatusikäisten lasten määrästä Kuusikko-yhteistyön alusta saakka. Tarkastelussa voidaankin huomata kaupungistumisen vaikutukset, vaikka syntyvyys Suomessa onkin laskenut useiden vuosien ajan. Vuonna 2020 syntyvyys kääntyi lievään kasvuun ensimmäistä kertaa vuoden 2010 jälkeen (Tilastokeskus 2021). Vuonna 2005 koko Suomen varhaiskasvatusikäisiä lapsista 27,5 prosenttia asui kuutoskaupungeissa, vuonna 2010 vastaava osuus oli 28,6 prosenttia ja viimeisen 10 vuoden aikana kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten osuus koko Suomen vastaavan ikäisestä väestöstä on kasvanut 35,0 prosenttiin.

Kuvio 13. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2005–2020

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä 20,9 prosenttia (23 743 lasta) olivat vieraskielisiä vuonna 2020. Edellisen kymmenen vuoden aikana vieraskielisten osuus kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä on kasvanut 10,2 prosenttiyksikköä. Eniten kasvua vuoden 2010 jälkeen on tapahtunut Vantaalla ja Espoossa, ja pienintä kasvu on ollut Oulussa. Vuoden 2020 lopussa kuudessa suurimmassa kaupungissa asui kaksi kolmasosaa koko Suomen vieraskielisestä 10kk–6-vuotiaasta väestöstä. Vuonna 2020 varhaiskasvatusikäisen väestön yleisimmin puhumat vieraat kielet kuutoskaupungeissa olivat arabia, somali ja venäjä.

Nykypäivänä varhaiskasvatus on hyvin monikulttuurista. Kuutoskaupungeissa 18,3 prosenttia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista oli vieraskielisiä. Osuus oli korkeampi pääkaupunkiseudun kaupungeissa ja Turussa kuin Tampereella ja Oulussa. (Liite 2, taulukko 6)

Vuoden 2020 lopussa kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista 78,1 prosenttia oli varhaiskasvatuksen palveluissa ja 16,6 prosenttia kotihoidon tuen piirissä. Varhaiskasvatusikäisten osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin on kymmenessä vuodessa kasvanut 10 prosenttiyksikköä ja vastaavasti kotihoidontuen piirissä olevien lasten osuus laskenut 8,5 prosenttiyksikköä.

EU:n asettaman tavoitearvon mukaan 4 ikävuodesta oppivelvollisuuden alkuun päämääränä on, että 95 prosenttia näiden ikäluokkien lapsista osallistuisi varhaiskasvatukseen. 4-vuotiaiden ikäluokassa osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan vuonna 2020 oli kuutoskaupungeissa 93,6 prosenttia, 5-vuotiaiden ikäluokassa 95,0 prosenttia ja 6-vuotiaiden ikäluokassa 95,9 prosenttia. 4-6-vuotiaiden ikäluokassa keskimääräinen osallistumisaste oli 94,9 prosenttia. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen osallistumisaste oli vuonna 2020 lähellä EU:n asettamaa tavoitearvoa.

Osa 6-vuotiaista lapsista osallistuu esiopetukseen valtion suoraan tukemissa kouluissa. Lisäksi Espoossa perusopetuksen yksikkö järjestää esiopetusta osalle espoolaislapsista. Nämä lapset eivät ole mukana kuutoskaupunkien lapsimäärissä, mikäli he eivät tarvitse esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatuspalveluja.

Taulukko 9. Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa tai kunnallisessa kerhotoiminnassa olleiden 4–6-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä joulukuussa 2020

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
4-vuotiaat	94,7	94,0	91,0	95,0	94,1	91,4	93,6
5-vuotiaat	95,5	95,9	91,6	97,2	94,3	95,0	95,0
6-vuotiaat	95,2	92,3	94,1	99,8	99,4	99,9	95,9
4-6-vuotiaat	95,1	94,0	92,2	97,4	96,0	95,5	94,9

Mikäli kerhotoimintaan osallistuneita lapsia ei lasketa mukaan osallistumisasteeseen, varhaiskasvatusikäisten osallistumisaste vuonna 2020 oli kuutoskaupungeissa 4-vuotiaiden ikäluokassa 91,5 prosenttia, 5-vuotiaiden ikäluokassa 94,0 prosenttia ja 6-vuotiaiden ikäluokassa 95,9 prosenttia. 4-6-vuotiaiden ikäluokassa osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin ilman kerhotoimintaa oli kuutoskaupungeissa 93,8 prosenttia.

Taulukko 10. Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olleiden 4–6-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä joulukuussa 2020

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
4-vuotiaat	93,7	91,9	88,9	93,5	93,1	85,2	91,5
5-vuotiaat	95,1	94,8	90,4	96,5	93,4	92,3	94,0
6-vuotiaat	95,2	92,3	94,1	99,8	99,4	99,9	95,9
4-6-vuotiaat	94,6	93,0	91,2	96,6	95,3	92,6	93,8

Taulukko 11. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämisen keskeisimpiä kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä vuonna 2020

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset asukasta kohden	658 €	803 €	729 €	554 €	541 €	661 €	664 €
<i>Varhaiskasvatustien osuus väestöstä (%)</i>	6,0	7,3	6,9	5,2	5,4	6,5	6,2
<i>Vieraskielisten osuus varhaiskasvatustien osuudesta (%)</i>	22,5	25,8	30,1	21,2	12,0	5,8	20,9
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot varhaiskasvatustien kohden	850 €	852 €	778 €	461 €	756 €	543 €	758 €
Kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevaa lasta kohden	1 213 €	1 323 €	1 201 €	852 €	1 123 €	974 €	1 169 €
Varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset varhaiskasvatustien kohden	11 000 €	11 004 €	10 552 €	10 691 €	10 086 €	10 220 €	10 712 €
<i>Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa sekä kotihoidon tuella olevien osuus varhaiskasvatustien osuudesta (%)¹</i>	94,8	95,4	93,0	95,3	96,2	93,6	94,7
<i>Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevien alle 3-vuotiaiden osuus vastaavasta ikäluokasta (%)</i>	50,8	51,1	45,6	53,4	55,7	59,1	51,8
<i>Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevien 3–6-vuotiaiden osuus vastaavasta ikäluokasta (%)</i>	94,4	92,9	90,6	95,7	95,4	94,4	93,8
Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset laskennallista lasta kohden	10 504 €	10 709 €	10 621 €	11 127 €	9 875 €	11 049 €	10 585 €
Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset tosiasiallista läsnäolopäivää kohden	88 €	.	86 €	119 €	86 €	88 €	.
<i>Varahenkilöstön osuus kustannuksista (%)</i>	0,8	2,4	0,0	2,3	2,6	0,0	1,2
<i>Tilakustannusten osuus kustannuksista (%)</i>	19,6	20,3	21,1	17,5	17,1	17,4	19,3
<i>Tukipalvelujen osuus kustannuksista (%)</i>	10,5	12,6	11,5	6,1	13,5	10,1	11,0
<i>Eläkemaksujen osuus henkilöstökuluista (%)</i>	12,0	8,5	9,7	12,4	11,8	11,2	10,9
Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden	13 854 €	16 461 €	11 688 €	14 782 €	9 831 €	14 046 €	14 341 €
<i>Ryhmäperhepäivähoidon osuus kunnallisesta perhepäivähoidosta (%)</i>	63,4	82,8	45,3	-	-	9,0	56,9
<i>Ryhmäperhepäivähoidon tilakustannukset lasta kohden</i>	2 189 €	1 798 €	1 999 €	-	-	1 219 €	1 973 €
Yksityisen² varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden	9 669 €	10 449 €	9 168 €	10 114 €	8 853 €	8 977 €	9 615 €
<i>Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien osuus varhaiskasvatustien osuudesta (%)</i>	11,5	20,5	15,0	33,0	19,8	28,3	18,6
Kotihoidon tuen kustannukset lasta kohden	6 292 €	5 693 €	5 416 €	4 813 €	4 820 €	4 423 €	5 547 €
<i>Kunnallisen lisän osuus</i>	2 064 €	1 381 €	915 €	-	11 €	302 €	1 163 €
<i>3–6-vuotiaiden osuus kotihoidon tuella olevista lapsista (%)</i>	7,9	13,7	13,7	11,5	11,3	-	12,1
Avoimen varhaiskasvatustoiminnan ja kunnallisen kerhotoiminnan kustannukset	12 408 659 €	4 334 563 €	2 392 254 €	1 330 313 €	1 029 785 €	2 197 417 €	23 692 992 €
<i>Kunnalliseen kerhotoimintaan osallistuneiden osuus 10kk–6-vuotiaista väestöstä (%)</i>	1,4	1,5	1,4	0,8	0,9	4,6	1,7

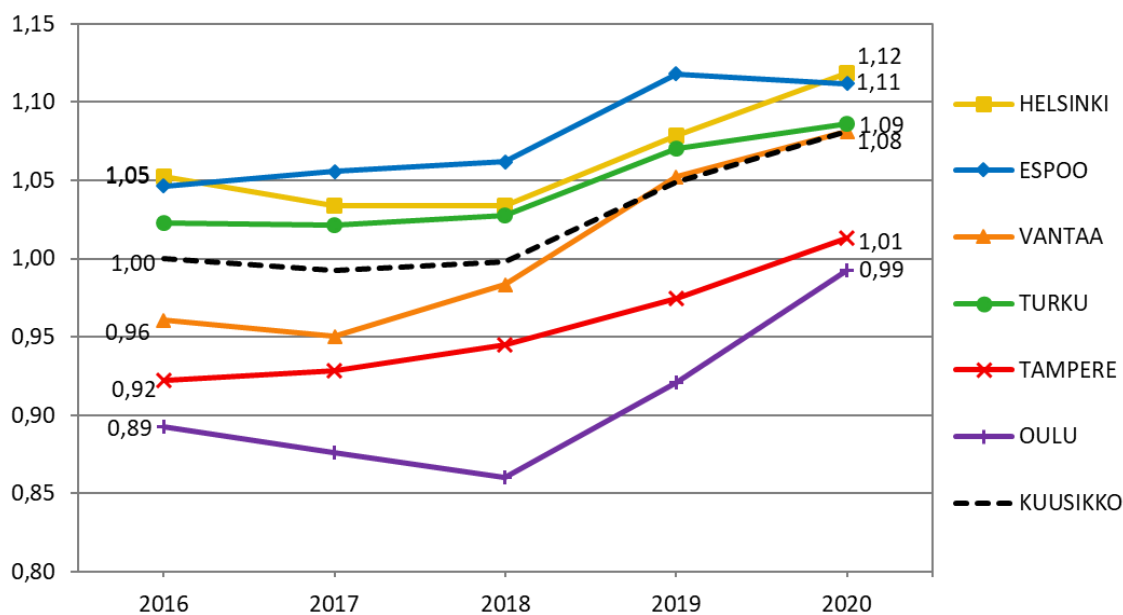
¹ Ei sisällä kerholapsia.

² Sisältää yksityisen hoidon tuen, ostopalveluna hankitun sekä palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen. Lapsimääränä käytetty ko. hoitomuodoissa vuonna 2020 olleiden lasten todellista lukumäärää (ei kahden vuoden keskiarvoa). Kustannukset eivät pääosin sisällä asiakkaan maksamaa osuutta kustannuksista.

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusjärjestelmän kustannukset olivat vuonna 2020 yhteensä 1,2 miljardia euroa. Kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannukset olivat yhteensä 945,4 milj. euroa (77,8 % kokonaiskustannuksista).

Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset olivat 79,0 milj. euroa (6,5 % kokonaiskustannuksista), yksityisen hoidon tuella tuotetun varhaiskasvatuksen 57,7 milj. euroa (4,7 %), ostopalveluna tuotetun varhaiskasvatuksen 25,9 milj. euroa (2,1 %) ja kotihoidon tuen kustannukset olivat 107,4 milj. euroa (8,8 %).

Kuvio 14. Varhaiskasvatusjärjestelmän deflatoitujen¹ vuosikustannusten kehitys varhaiskasvatuksesta lasta kohden vuosina 2016–2020 suhteutettuna aritmeettiseen keskiarvoon (vuosi 2015=1)

¹ Julkisten menojen hintaindeksi opetustoimelle, Tilastokeskus 2/2021 (ennakkotieto)

² Lasten määrä kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa sekä kotihoidontuella

Vuodesta 2020 teki hyvin poikkeuksellisen koronapandemia, joka on vaikuttanut vuoden 2020 keväästä alkaen laajasti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan ja täten myös varhaiskasvatuspalveluihin. Hallitus julisti maaliskuussa poikkeustilan ja linjasi toimenpidesuosittukset. Hallituksen päätöksellä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimipisteet pidettiin toiminnassa, mutta vanhemmille annettiin suositus hoitaa lasta kotona. Tämän seurauksena varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä väheni huomattavasti keväällä 2020. Koronatilanne lisäsi huolta lasten ja perheiden hyvinvoinnista sekä lapsen riittävästä kasvun, kehityksen ja oppimisen tuesta sekä vertaisryhmätoiminnasta. Päiväkodin henkilöstön työn sisältö muuttui monin tavoin vuonna 2020, mikä edellytti henkilöstöltä uudenlaista osaamista ja hyvää muuntautumisen- ja paineensietokykyä.

Koronapandemialla oli merkittäviä vaikutuksia kuutoskaupunkien varhaiskasvatuspalveluiden kustannusrakenteeseen. Kevään 2020 varhaiskasvatuksen osallistumisasteen laskiessa poikkeustilanteen vaikuttavuutta tehostettiin myöntämällä perheille kahden kuukauden maksuvapaus poissaolokuukausille, mikä aiheutti arviolta 20 prosentin tulojen menetyksen kuntien alkuperäisiin budjetteihin nähden. Toisaalta suorat toiminnan menot lasivat palveluiden supistumisen myötä.

Kesäkuussa 2020 valtio myönsi kunnille Covid-19 -rahoitusta koronakriisin aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen. Yhteensä varhaiskasvatukseen jaettiin erityisavustuksia 13,8 miljoonaa euroa, josta kuutoskaupunkien yhteenlaskettu osuus oli noin 5,4 miljoonaa euroa. Erityisavustusta on mahdollista kohdistaa vuosille 2020-2021 ja avustusta kohdennettiin pitkälti varhaiskasvatuksen henkilöstön lisärekrytointeihin.

Pandemian pitkäkestoisuus on yllättänyt ja haastanut yhteiskunnan toimintakykyisyyttä. Monet koronapandemian vaikutukset heijastuvat vuoden 2020 jälkeiseen aikaan ja koronasta aiheutuvia pidemmän aikavälin vaikutuksia voidaan arvioida vasta myöhemmin. Kuutoskaupungeissa tehdään tällä hetkellä ennakoivia valmius- ja varautumissuunnitelmaa koronan jälkeistä palautumista varten.

Varhaiskasvatuksen rooli suomalaisessa yhteiskunnassa varhaiskasvatuksen lainsäädännön kokonaisuudistuksen myötä on muuttunut. Varhaiskasvatus on kiinnittynyt entistä vahvemmin osaksi suomalaista kasvatus- ja koulutusjärjestelmää. Osallistuminen varhaiskasvatukseen on lisääntynyt. Hallitus on linjauksillaan pyrkinyt vaikuttamaan tähän myös asiakasmaksu-uudistusten avulla. Varhaiskasvatusmaksujen alentamisella on tavoiteltu sitä, että asiakasmaksut eivät muodostuisi esteeksi lasten varhaiskasvatukseen osallistumiselle. Kansainvälisten ja kansallisten tutkimusten mukaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella on suuri merkitys lapsen oppimiselle ja kehitykselle. Varhaiskasvatuksen arvioidaan ennaltaehkäisevän tehokkaasti myöhempiä oppimisvaikeuksia ja syrjäytymistä. Valmistelussa olevan sote-uudistuksen myötä sivistyspalvelujen tehtävät tulevat jäämään kuntien vastuulle sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen siirtyessä maakunnille, mikä edellyttää vahvoja yhteistyörakenteita näiden palvelujen välillä. Varhaiskasvatus on hyvin keskeisessä roolissa lasten hyvinvoinnin, kasvun ja yhdenvertaisuuden edistämässä.

LÄHTEET

Opetushallitus 2019. Varda – Varhaiskasvatuksen tietovaranto. Osoitteessa <https://www.oph.fi/fi/palvelut/varhaiskasvatuksen-tietovaranto-varda>. Luettu 11.6.2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019. Maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu. Osoitteessa <https://minedu.fi/maksuttoman-varhaiskasvatuksen-kokeilu>. Luettu 11.6.2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018. Uusi varhaiskasvatuslaki. Osoitteessa <https://minedu.fi/uusivarhaiskasvatuslaki>. Luettu 11.6.2021.

Tilastokeskus 3/2021. Raportissa käytetyt väestötiedot perustuvat ”Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain kunkin tilastovuoden aluejaolla, 2003-2020” –taulukoon. StatFin-tietokanta, Väestö/Väestörakenne-taulukot. Osoitteessa <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin>

Tilastokeskus 2/2021. Julkisten menojen hintaindeksi opetustoimelle, ennakkotieto 11.2.2021. Kaikissa kustannusten deflatoinneissa on käytetty julkisten menojen hintaindeksiä opetustoimelle. StatFin-tietokanta, Hinnat ja kustannukset/Julkisten menojen hintaindeksi-taulukot. Osoitteessa <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin>

Lainsäädäntö:

Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta (1046/2020). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201046>

Asetus lasten päivähoidosta (239/1973). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>

Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta (580/2015). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150580>

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090569>

Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta (108/2016). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20160108>

Varhaiskasvatuslaki (540/2018). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

Varhaiskasvatuslaki (36/1973). Osoitteessa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>

Liite 1 Lasten varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2020 tietojen keruulle

1 MÄÄRITELMÄT

Yleisiä määritelmiä

Kunnallinen varhaiskasvatus on kunnan itse tuottamaa varhaiskasvatusta kunnallisessa päiväkodissa ja kunnallisessa perhepäivähoidossa.

Perhepäivähoitoon sisältyvät hoitajan kotona tapahtuva varhaiskasvatus, hoidettavien lasten kodeissa tapahtuva varhaiskasvatus ja ryhmäperhepäiväkodissa tapahtuva varhaiskasvatus.

Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus on varhaiskasvatusta, jota kunta hankkii yksityiseltä palveluntuottajalta joko ostopalvelusopimuksella tai antamalla palveluntuottajalle maksusitoumuksen yksittäisestä lapsesta. Kunta voi ostaa varhaiskasvatusta myös toiselta kunnalta ja kuntayhtymältä. Lisäksi kunta voi hankkia esiopetusta määrällään perusteilla.

Kunnan järjestämä varhaiskasvatus on kunnallista ja kunnan ostopalveluna hankkimaa varhaiskasvatusta.

Lasten yksityisen hoidon tuki on lapsen hoidon järjestämiseksi vanhemman tai muun huoltajan osoittamalle varhaiskasvatuksen tuottajalle suoritettava taloudellinen tuki, johon kuuluu hoitoraha ja tulosidonnainen hoitolisä. Kunta voi maksaa hoitorahaa ja hoitolisää korotettuna päättämiensä perusteiden mukaisesti (kunnallinen lisä). (Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996)

Hoidon tuottaja voi olla yksityinen henkilö, yhteisö tai yritys, joka korvausta vastaan harjoittaa lasten varhaiskasvatustoimintaa tai vanhemman tai muun huoltajan kanssa lasten varhaiskasvatuksesta työsopimuksen tehnyt henkilö, ei kuitenkaan saman kotitalouden jäsen.

Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelillä tarkoitetaan varhaiskasvatuksen järjestämisvastuussa olevan kunnan varhaiskasvatuspalvelua tarvitsevalle perheelle myöntämää sitoumusta, jolla korvataan palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään enimmäisarvoon asti. Palvelusetelin asiakaskohtainen suuruus määritellään yhtäläisin perustein kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määrittelyn kanssa. Palveluseteli voi konkreettisenä maksuvälineenä olla esimerkiksi painettu palveluseteli, sähköinen kortti tai viranomaispäätös.

Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus on kunnallinen ja kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus sekä lasten yksityisen hoidon tuella tuettu ja palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus.

Lasten kotihoidon tuki on lapsen hoidon järjestämiseksi vanhemmalle tai muulle huoltajalle suoritettava tuki, johon kuuluu hoitoraha ja tulosidonnainen hoitolisä. Oikeus kotihoidon tukeen on perheellä, jossa on alle kolmevuotias lapsi. Kunta voi maksaa hoitorahaa tai hoitolisää korotettuna päättämiensä perusteiden mukaisesti (kunnallinen lisä). (Laki lasten

kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996) Tukea saava vanhempi tai muu huoltaja voi hoitaa lasta itse tai järjestää lapsen varhaiskasvatuksen kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen ulkopuolella.

Osittaista hoitorahaa on oikeus saada lain lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 13 §:ssä määritellyillä perusteilla. Se kohdentuu kouluikäisten lasten huoltajille eikä sen vuoksi sisälly tässä yhteydessä lasten kotihoidon tukeen.

Esiopetus on kuusivuotiaalle tarjottavaa maksutonta opetusta. Esiopetus on 1.8.2015 alkaen ollut velvoittavaa eli lapsen on osallistuttava oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Kunta voi järjestää esiopetuksen itse tai hankkia esiopetuspalvelut muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelun tuottajalta. Lapsen huoltaja voi myös itse järjestää esiopetuksen. (Laki perusopetuslain muuttamisesta 1040/2014).

Lapsilla, joilla on päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta ja lapsilla, jotka aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin (koulun käynnin aloittamisen siirto), on oikeus saada esiopetusta myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna.

Avoim varhaiskasvatustoiminta on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa kotihoidossa oleville lapsille ja heidän vanhemmilleen tai muille huoltajille/hoitajille.

Avoimen varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat kuutoskaupungeissa kerhotoiminta sekä leikki-/asukaspuisto- ja avoin päiväkotitoiminta.

Kunnallinen kerhotoiminta on säännöllistä ryhmämuotoista varhaiskasvatusta ensisijaisesti kotona oleville 2 - 5-vuotiaille lapsille. Kerhotoiminta sisältää kasvatuksen, opetuksen ja hoidon osa-alueet tavoitteineen. Kerhot eivät pyri harrastustoiminnan tavoin tietyn erityisosaamisalueen, esimerkiksi liikunnan tai musiikin taitoalueen, kehittämiseen.

Kerhojen henkilöstöltä edellytetään varhaiskasvatuksen hoito- ja kasvatustehtäviin soveltuvaa koulutusta. Kerhoissa ei tarjota ateriala, mutta toiminta-aikana voidaan syödä lapsen kotoa tuoma välipala.

Kerhotoimintaan haetaan ja lapselle myönnetään kerhopaikka yleensä toimintavuodeksi kerrallaan. Kerhotoiminnasta peritään maksu kunnan harkinnan mukaan. Lasten kotihoidon tuella olevat lapset voivat osallistua kerhotoimintaan.

Pienten lasten varhaiskasvatus- ja tukijärjestelmä on kokonaisuus, johon sisältyvät kunnallinen varhaiskasvatus, kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus, lasten yksityisen hoidon tuki, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus, lasten kotihoidon tuki, esiopetus ja muu varhaiskasvatustoiminta.

1.2. Varhaiskasvatusaika

Kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi saa ennen oppivelvollisuuden alkamista varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatusta on järjestettävä kokopäiväisesti, jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat ovat töissä kokoaikaisesti tai opiskelevat, toimivat yrittäjänä tai ovat omassa työssä päätoimisesti. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 12 § 2. momentti)

Lapsella on lisäksi oikeus yli 20 tuntia viikossa kestävään varhaiskasvatukseen, jos se on tarpeellista lapsen vanhemman tai muun huoltajan osa-aikaisen tai väliaikaisen työssäkäynnin, työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen, kuntoutuksen tai muun vastaavan syyn vuoksi. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 12 § 2. momentti). Kuutoskaupunkien tulkinnan mukaan se voi olla osapäiväistä tai osaviikkoista.

Lapselle on järjestettävä varhaiskasvatusta kokopäiväisesti, jos se on tarpeen lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia taikka se on muutoin lapsen edun mukaista. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 12 § 4. momentti). Kuutoskaupunkien tulkinnan mukaan se voi olla kokopäiväistä eli yli 25 tuntia viikossa.

Kokopäiväinen varhaiskasvatus on yhtäjaksoisesti enemmän kuin viisi tuntia kestävä varhaiskasvatus.

Osapäiväinen varhaiskasvatus on yleensä yhtäjaksoisesti enintään viisi tuntia vuorokaudessa kestävä varhaiskasvatus.

Uudessa varhaiskasvatuslaissa (540/2018) ei ole käytössä käsitteet kokopäiväinen ja osapäiväinen varhaiskasvatus. Valtioneuvoston asetuksessa (753/2018) kuitenkin säädetään henkilöstön mitoituksesta edellä mainittujen tuntimäärien mukaisesti.

Vuorohoito on iltaisin, öisin, viikonloppuisin ja arki- ja juhlapäivinä järjestettävää varhaiskasvatusta. Vuorohoitoa on järjestettävä tarpeen mukaisessa laajuudessa lapselle, joka tarvitsee sitä vanhemman tai muun huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 13 §)

1.3 Muut määritelmät

Varhaiskasvatusikäiset lapset on ikäryhmä vanhempainrahakauden päättymisestä oppivelvollisuuden alkuun (noin 10 kk - 6v).

Kouluikäiset lapset ovat joko koulussa olevia tai koulun käynnin aloittamisen siirron saaneita 7 vuotta täyttäneitä lapsia, jotka ovat pienten lasten varhaiskasvatusjärjestelmässä. Koulun käynnin aloittamisen siirron saaneilla lapsilla on subjektiivinen oikeus kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen.

Laskennallinen lapsi on kunnallisen päiväkodissa annettavan varhaiskasvatuksen kustannusten vertailussa ja henkilöstön suhteuttamisessa käytettävä lasten määrä, jossa otetaan huomioon valtioneuvoston asetuksen varhaiskasvatuksesta mukainen henkilöstömitoitus ja kuntien päätökset päiväkotien henkilöstömitoituksesta ¹⁾. Laskennallinen lasten määrä saadaan muuttamalla päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset suhdelukujen avulla

3 vuotta täyttäneiksi kokopäiväisessä enemmän kuin viisi tuntia yhtäjaksoisesti kestävässä varhaiskasvatuksessa oleviksi lapsiksi ja ottamalla erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevat lapset lisäksi erikseen huomioon.

- 1) Oulu noudattaa asetuksen mukaista mitoitusta kolme vuotta täyttäneiden lasten päiväkodissa toteutettavassa varhaiskasvatuksessa (1 kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä työskentelevä: 8 lasta enemmän kuin viisi tuntia päivässä kestävässä varhaiskasvatuksessa). Muut Kuusikko-kunnat noudattavat mitoitusta 1:7.

Tukea tarvitseviin lapsiin sisältyvät varhaiskasvatuksessa tukea tarvitsevat sekä varhaiskasvatuksen toteuttamassa esiopetuksessa kasvun ja oppimisen tukea tarvitsevat lapset.

Varhaiskasvatuksessa tukea tarvitseva lapsi on Kuusikko-kunnissa lapsi, jolle kohdennetaan yksilöllistä pedagogista tukea ja/tai rakenteellisia tukitoimia, esimerkiksi erityispedagogista tai avustajan tukea. Lapselle kohdennettu tuki kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatuslaissa ei määritellä tukea tarvitsevaa lasta.

Esiopetuksessa tukea tarvitseva lapsi on lapsi, jolle tehdään esiopetuksen oppimissuunnitelma tehostettua tukea varten (tai vastaava suunnitelma) tai henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. Suurin osa näistä lapsista saa joko tehostettua tai erityistä tukea.

2 TOIMINTATIETOJEN KOONTI

2.1 Lapsitiedot

Varhaiskasvatuksessa ja lasten kotihoidon tuella olevat lapset (Lasten varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kattavuus 31.12.)

Varhaiskasvatus päiväkodissa, kunnallisen hoitajan tai asiakkaan kotona, ryhmäperhepäiväkodissa, ostopalveluna hankittuna tai palvelusetelillä järjestettynä erikseen

- Ikäluokittain (alle 1 v, 1 v, 2 v, 3v, 4v, 5v, 6v, 7 vuotta täyttäneet koontiajankohdan iän mukaan) ja
- huoltajan kanssa sovitun varhaiskasvatusajan mukaan kokopäiväisessä ja osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin.
- Varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa osallistuvat lapset sijoitetaan koko- tai osapäiväiseen varhaiskasvatukseen sen mukaan, miten tuntimäärä on sovittu jaettavaksi viikolle.

Lasten yksityisen hoidon ja kotihoidon tuella 31.12. olevat lapset kootaan ikäluokittain. Kotihoidon tuella oleviin lapsiin ei lasketa osittaisella hoitorahalla olevia lapsia.

Kerhotoiminnassa olevat lapset kootaan ikäluokittain tilanteessa 31.12. Kerhotoimintaan osallistuvat lapset otetaan joissakin tapauksissa mukaan varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin ja se mainitaan erikseen kuviossa tai tekstissä.

Väestötietojen koonnissa **ikäluokka 10-11kk** lasketaan jakamalla väestötietojen 0-vuotaiden ikäluokka kuudella.

Tukea tarvitseviin lapsiin (31.12.) kootaan kunnan varhaiskasvatuksen tilastoinnissa tukea tarvitseviksi lapsiksi kirjatut lapset. Näistä lapsista osalla tai kaikilla voi olla rakenteellisia tukitoimia.

Tukea tarvitsevien lasten määrään kootaan lasten määrä ryhmiteltynä a) kaikki E/KO lapset ja näistä lapsista b) ne lapset, joilla rakenteellisia tukitoimia (esimerkiksi integroidut erityisryhmät, erityisryhmät, avustajat, pienennetyt ryhmät, suhdeluvun väljennys sekä muut tukitoimet). Kootaan erikseen kunnallisesta varhaiskasvatuksesta päiväkodissa, kunnallisen hoitajan tai asiakkaan kotona ja ryhmäperhepäiväkodissa sekä ostopalveluna hankittuna.

Vuorohoidossa olevat lapset (31.12.) kootaan erikseen kunnallisessa päiväkodissa ja perhepäivähoidossa järjestetystä ja ostopalveluna hankitusta varhaiskasvatuksesta. Mainitaan, mikäli tähän sisältyy muitakin kuin kyseistä hoitoa saavia lapsia.

Esiopetuksesta kootaan vuonna 2014 syntyneiden (esiopetukseen velvoitettujen ikäluokka) varhaiskasvatuksen yhteydessä ja kouluissa esiopetukseen osallistuvien lasten määrä 20.9. järjestäjän mukaan jaottelulla

- esiopetukseen osallistuvat (=esiopetus yhteensä)
- esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen osallistuvat

Esiopetukseen osallistuvat lapset sisältyvät sen järjestämismuodon lapsiin, jossa he ovat olleet kyseisenä ajankohtana. Jos esiopetukseen osallistuva lapsi on kyseisessä järjestämismuodossa ainoastaan esiopetuksessa, hän on mukana osapäiväisen varhaiskasvatuksen lasten määrässä. Jos lapsi on kyseisessä järjestämismuodossa esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksessa siten, että päivän kesto on yli viisi tuntia, lapsi on mukana kokopäiväisen varhaiskasvatuksen lasten määrässä.

Yksityisen hoidon tuelta kootaan ikäluokittaisen koonnin lisäksi 31.12. päiväkodissa ja perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä sekä niiden lasten määrä, joilla on työsopimussuhteinen hoitaja.

Varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olevien lasten määrä suhteutuksissa: Vuosikustannukset lasta kohden pienten lasten varhaiskasvatusjärjestelmän eri muodoissa lasketaan suhteuttamalla vuosikustannukset kahden viimeisen vuoden lopun lapsimäärien keskiarvoon. Lapsimäärän keskiarvoa käyttämällä saadaan jonkin verran otettua huomioon lasten määrän muutosta ja lasten sijoittumisen vaihtelua pienten lasten varhaiskasvatusjärjestelmään vuoden aikana.

Laskennallisten lasten määrä lasketaan sihteerityönä kuntien ilmoittamasta päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrästä seuraavasti:

- X = päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset laskennallisesti
- A = 0-2-vuotiaat kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin $7/4 = 1,75$. Tähän sisältyvät myös osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset. Oulussa kerroin $8/4 = 2,00$
- B = 0-2-vuotiaat osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin $7/4 = 1,75$. Tähän sisältyvät myös 20 tuntia viikossa ja 4 tuntia päivittäin varhaiskasvatuksessa olevat. Oulussa kerroin $8/4 = 2,00$
- C = 3 vuotta täyttäneet kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin 1. Tähän sisältyvät myös osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset. Oulussa kerroin 1.
- D = 3 vuotta täyttäneet osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin $7/13 = 0,54$. Tähän sisältyvät myös 20 tuntia viikossa ja 4 tuntia päivittäin varhaiskasvatuksessa olevat. Oulussa kerroin $8/13 = 0,62$
- E = erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä
- $X = 1,75*A + 1,75*B + C + 0,54*D + E$

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vuoden aikana olleiden lasten tosiasialliset läsnäolopäivät eritellen kokopäiväisen varhaiskasvatuksen ja osapäiväisen varhaiskasvatuksen läsnäolopäivien määrää. Tarkempi koontiohje on läsnäolopäivien koontipohjassa. Läsnäolopäivien määrää käytetään vuosikustannusten suhteuttamisessa.

2.2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstötiedot

Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstöön 31.12. kootaan vakinaisen, määräaikaisen ja tilapäisen henkilöstön sekä sijaisten ja ostopalveluna hankitun henkilöstön määrä siten, että kunkin vakanssin / tehtävän hoitaminen tulee mukaan vain yhteen kertaan. Äitiys- ja vanhempainlomalla, työlomalla yms. 31.12. työstä poissa oleva vakinainen henkilöstö ei ole mukana henkilöstön määrässä. Lisäksi kootaan työllistämistoimin palkattu sekä siviilipalvelus- ja oppisopimuskoulutuksessa oleva ns. lisähenkilöstö.

Avoimen varhaiskasvatustoiminnan henkilöstö ei ole mukana varhaiskasvatuksen henkilöstön määrässä.

Kunnallisten päiväkotien henkilöstö ryhmitellään: Hoito- ja kasvatushenkilöstö, lapsiryhmää avustava henkilöstö, muut työntekijät sekä puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuolto) henkilöstö.

Kunnallisen perhepäivähoidon henkilöstö ryhmitellään: hoitajan kotona tapahtuvan ja kolmiperhepäivähoidon henkilöstö sekä ryhmäperhepäivähoidon henkilöstö.

Lisäksi kootaan hallinnollisten varhaiskasvatusyksiköiden johtajien, perhepäivähoidon ohjaajien ja varhaiskasvatuksen tukemisen erityishenkilöstön määrää.

Tarkempi tehtävän tai nimikkeen mukainen ryhmittely ohjeistetaan tiedonkeruupohjissa.

3 KUSTANNUKSET JA TULOT

3.1 Kunnallinen varhaiskasvatus

Kootaan erikseen varhaiskasvatus kunnallisessa päiväkodissa ja perhepäivähoidossa, josta eriteltyä hoitajan kotona tapahtuva perhepäivähoito (sisältää kolmiperhepäivähoidon) ja ryhmäperhepäivähoito. Kustannuksista otetaan pois asiakasmaksutuloja lukuun ottamatta sellaiset erät, jotka korvataan varhaiskasvatukselle osittain tai kokonaisuudessaan. Näitä kustannuksia ovat esimerkiksi työllistettyjen ja oppisopimuskoulutuksessa olevien palkkakustannukset siltä osin kuin niistä saadaan valtion tai muun tahon korvaus. Lisäksi kustannuksista vähennetään luottotappiot (vanhentuneet saatavat, jotka kirjataan luottotappioksi) irtaimen korot ja poistot sekä työterveyshuollon kustannukset, mikäli ne sisältyvät varhaiskasvatuksen kustannuksiin. Näin saadaan vertailukelpoiset bruttotuotantokustannukset, jotka tuotantomäärään suhteutettuna kuvaavat palvelujen tuottamisen taloudellisuutta. Kuusikon kuntien kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannusten vertailussa käytetään bruttokustannuksia. Kootaan:

1) Henkilöstömenot

- a. palkat, josta eriteltyinä virka- ja työsuhteisten (vakituiset ja määräaikaiset), varahenkilöstön, ryhmä- ja henkilökohtaisten avustajien ja muut palkat
- b. henkilöstösivukulut, josta eriteltyinä
 - KUEL-maksut
 - muut henkilöstösivukulut
- c. henkilöstökorvaukset (miinusmerkkisenä, on tulos)
- d. vuokratyö (henkilöstövuokrauspalvelut) josta eriteltyinä
 - avustajat
 - sijaiset ja varahenkilöstö

2) Huoneistomenot, josta eriteltyinä

- a. vuokrat ja vastikkeet (ulkopuoliset)
- b. sisäiset vuokrat
- c. käyttökustannukset

3) Tukipalvelut, josta eriteltyinä

- a. ateriapalvelut
- b. siivous-/laitoshuollon palvelut

4) Muut menot

- a. materiaalit
- b. niiden muiden palvelujen kokonaissumma, jotka eivät sisälly kohtaan 1d ja 3.
- c. Muista palveluista kirjataan lisäksi erikseen varhaiskasvatuksen kustannuksiin sisältyvät henkilöstön koulutus ja kehittäminen, tulkkaus, lasten kuljetukset, perhepäivähoidon kustannuskorvaukset (kulukorvaukset), muut kulut

5) Varhaiskasvatuksen yhteiset menot, joiden kustannukset kohdistetaan laskennallisesti kunnallisille päiväkodeille ja perhepäivähoidolle. Kyseisiä menoja voivat olla esimerkiksi kiertävien erityislastentarhanopettajien ja varhaiskasvatuksen toimisto- ja hallinnon henkilöstön palkkakustannukset ja yhteiset koulutuskustannukset. Yhteiset menot eritellään yhteisiin henkilöstömenoihin ja muihin yhteisiin menoihin. Muista yhteisistä menoista kirjataan lisäksi erikseen varhaiskasvatuksen maksamat Ict-kustannukset (järjestelmät ja laitteet). Toimialan ja muun hallinnon yleiskustannuslisiä ei oteta mukaan kustannusten laskentaan. Kuusikon kuntien tapa järjestää hallintonsa ja tukipalvelut sekä vyöryttää niiden kustannukset vaihtelevat kunnittain.

6) Kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksut. Sisältää kunnan itse tuottaman varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot. Ei sisällä ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloja eikä toisen kunnan suorittamaa korvausta varhaiskasvatuksesta.

3.2 Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus (sisältää maksusitoumukset ja ostamisen muilta kunnilta)

Kootaan kunnan ostopalveluna hankkiman varhaiskasvatuksen kustannukset eriteltynä nettokustannuksena hankitut ostopalvelut, bruttokustannuksena hankitut ostopalvelut, asiakasmaksutulot ja varhaiskasvatuksen yhteiset menot (ks. kunnallisen varhaiskasvatuksen kohta 4), mikäli yhteisiä menoja on kohdistettu ostopalveluna hankitulle varhaiskasvatukselle (esim. varhaiskasvatuksen toimistohenkilöstön palkkakustannuksia). Kuntien välisessä vertailussa käytetään kokonais- eli bruttokustannuksia.

3.3 Lasten yksityisen hoidon tuki

Yksityisen hoidon tuen kustannukset kootaan eritellen lakisääteinen tuki ja kunnalliset lisät. Kustannuksista vähennetään ALV palautus. Lisäksi kootaan yksityisen hoidon tuen osuus varhaiskasvatuksen yhteisistä menoista (ks. kunnallisen varhaiskasvatuksen kohta 4), mikäli niitä on kohdistettu tähän hoitomuotoon. Näitä kustannuksia yhteensä käytetään kuntien välisessä vertailussa.

Kunnan yksityisille palveluntuottajille maksamat starttirahat ja avustukset ilmoitetaan erikseen.

Kuntien päätösten mukaisten kunnallisten lisien euromäärät lasta kohden kuukaudessa kootaan erilliseen taulukkoon vuoden lopun tilanteen mukaisena. Jos euromääriin on tullut muutoksia vuoden aikana, ilmoitetaan päivämäärä, josta alkaen muuttunut.

3.4 Lasten kotihoidon tuki

Lasten kotihoidon tuen kustannukset kootaan eritellen lakisääteinen tuki ja kunnalliset lisät sekä varhaiskasvatuksen yhteiset menot (ks. kunnallisen varhaiskasvatuksen kohta 4), mikäli yhteisiä menoja on kohdistettu lasten kotihoidon tuelle. Lakisääteisestä kotihoidon tuesta vähennetään osittaisen kotihoidon tuen kustannukset.

Kuntien päätösten mukaisten kunnallisten lisien euromäärät lasta kohden kuukaudessa kootaan erilliseen taulukkoon vuoden lopun tilanteen mukaisena. Jos euromääriin on tullut muutoksia vuoden aikana, ilmoitetaan päivämäärä, josta alkaen muuttunut.

Varhaiskasvatuksen kustannusten koontia tarkennetaan lisäksi tarpeen mukaan kustannusten koontipohjassa.

3.5 Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset

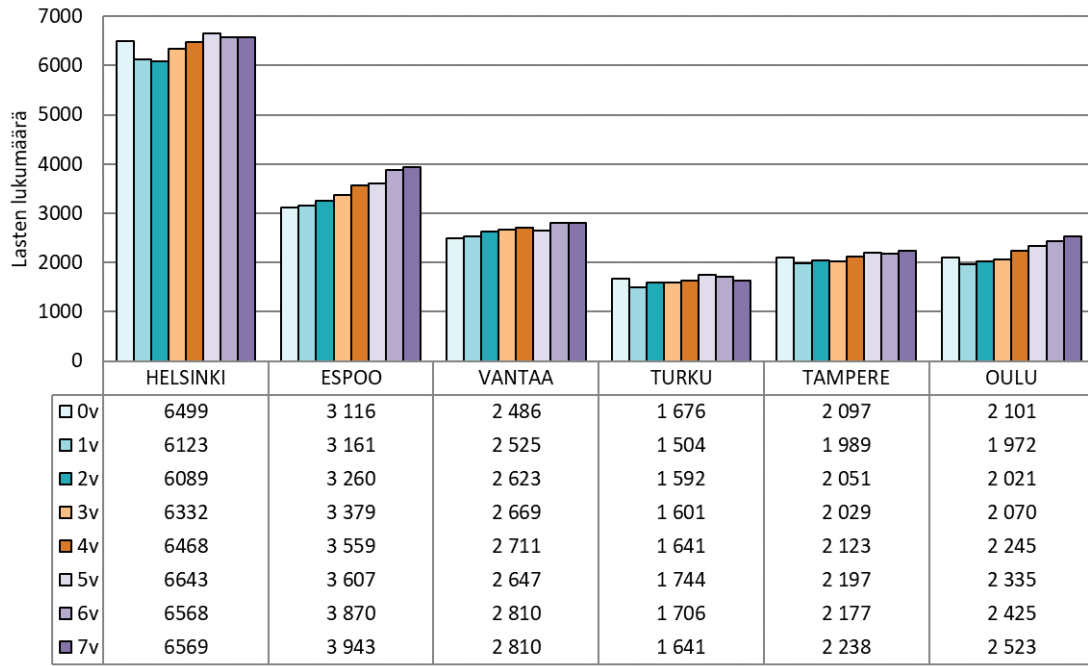
Palvelusetelillä järjestettävästä varhaiskasvatuksesta kerätään kunnan maksama osuus sisältäen päiväkodissa ja ryhmäperhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset. Palvelusetelillä järjestetyn kerhotoiminnan kustannukset sisältyvät avoimen varhaiskasvatuksen kustannuksiin.

Lisäksi kerätään erikseen palvelusetelillä järjestetyille varhaiskasvatukselle kohdistuvat varhaiskasvatuksen yhteiset menot. Ne ovat pääasiassa kustannuksia, jotka ovat varhaiskasvatuksen määrärahoissa keskitettyinä ja jotka kunta kohdentaa eri varhaiskasvatusmuodoille määrittelemillään jakoperusteilla.

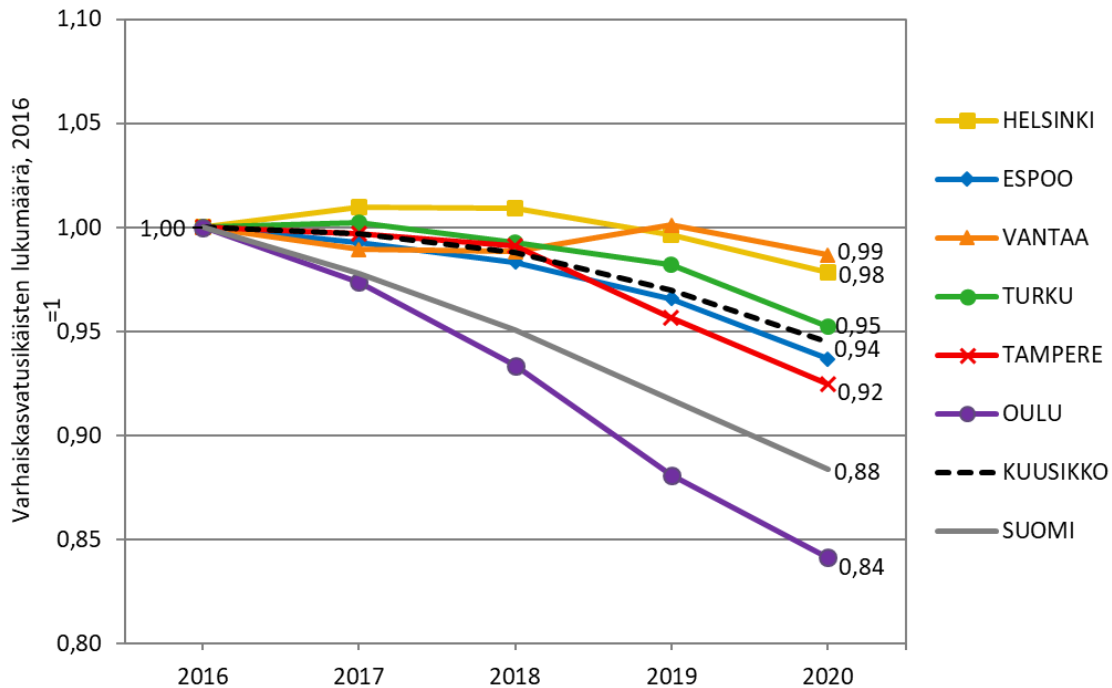
Liite 2 Taulukoita ja kuvia varhaiskasvatuksen palveluista ja kustannuksista

Raportin taulukot ja kuvat voi tarvittaessa pyytää saavutettavassa muodossa sähköpostilla: kuusikko@hel.fi

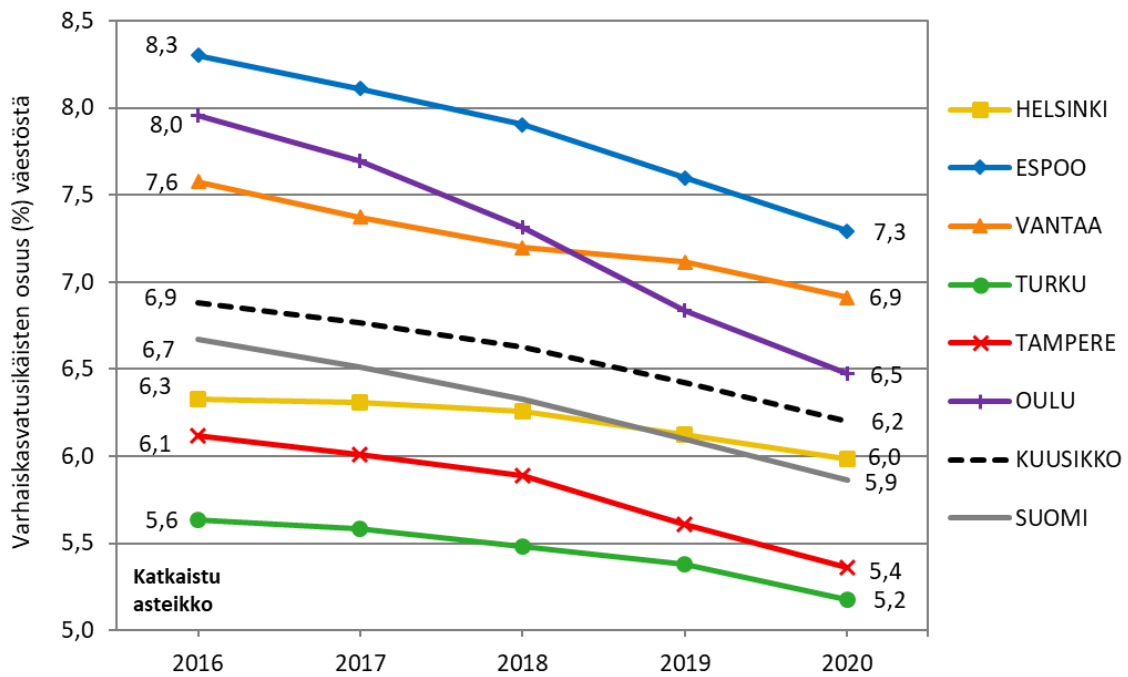
1. 0–7-vuotiaiden lasten lukumäärä ikäluokittain 31.12.2020

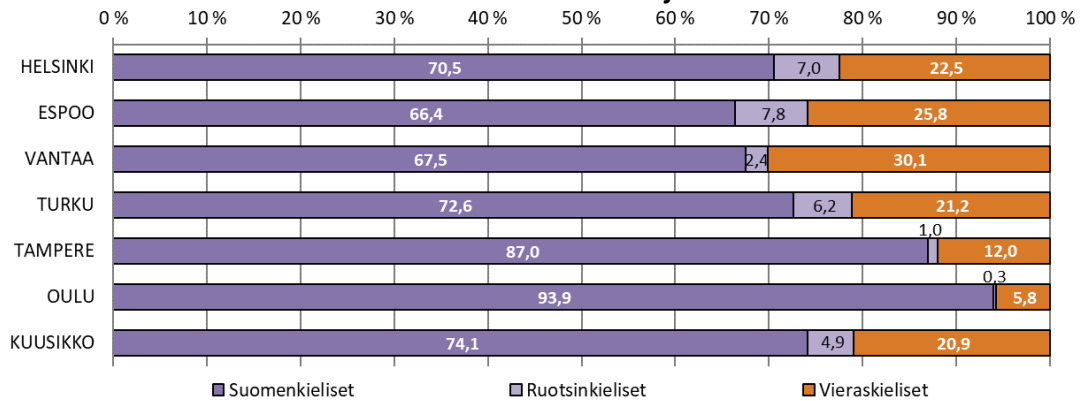
2. Varhaiskasvatuskäisten (10kk–6v) lasten lukumäärä vuosien 2016–2020 lopussa, kun vuosi 2016=1

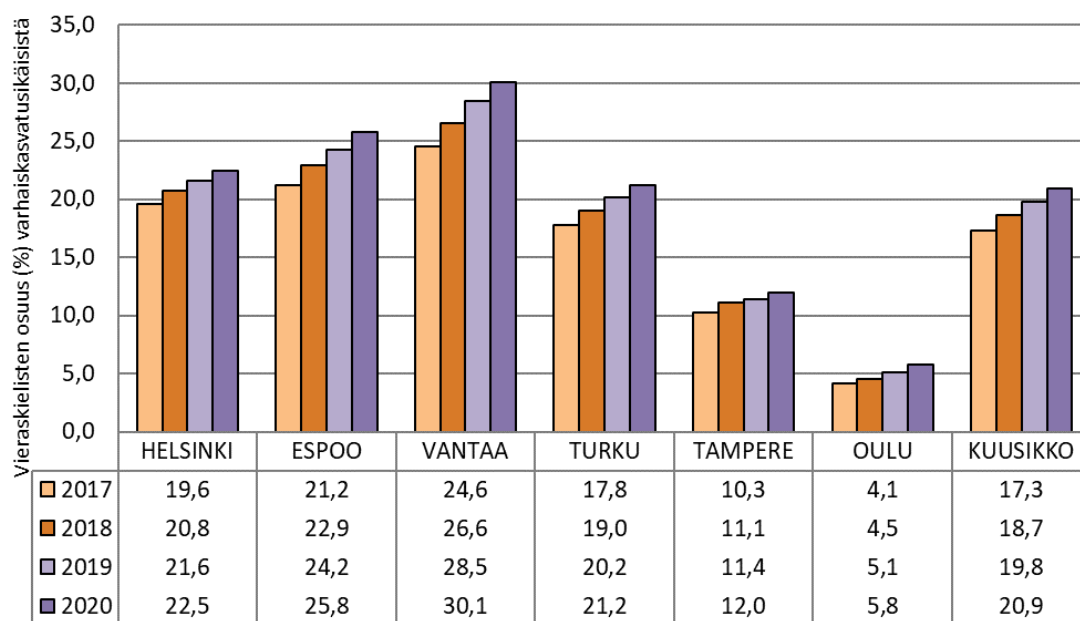
3. Varhaiskasvatusikäisten lasten (10kk–6v) osuus väestöstä vuosien 2016–2020 lopussa

4. Varhaiskasvatusikäisten kielitausta väestökisteritietojen mukaan 31.12.2020

5. Vieraskielisten¹ osuus varhaiskasvatuseriköistä (10kk–6v) lapsista vuosien 2017–2020 lopussa

¹ Muut kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvat.

6. Vieraskielisten¹ lasten lukumäärä ja osuus kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa² olevista lapsista sekä vieraskielisten osuus kaikista varhaiskasvatuseriköistä vuonna 2020

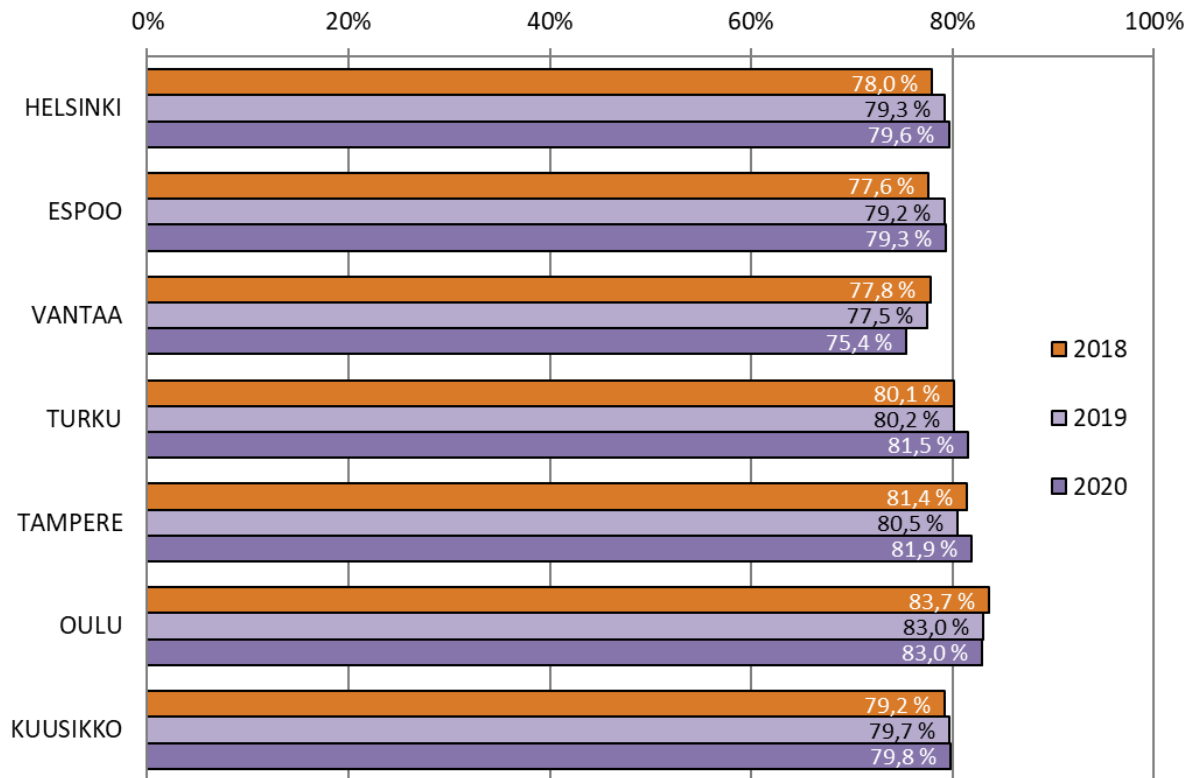
	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Vieraskieliset lapset (lkm), kunnallinen varhaiskasvatus	5 921	3 325	2 492	1 213	1 154	517	14 622
<i>Vieraskielisten lasten osuus (%)</i>							
<i>kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa olevista lapsista</i>	19,6	22,7	21,8	20,1	12,4	6,3	18,3
<i>Kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa olevien vieraskielisten osuus (%)</i>							
<i>vieraskielisistä varhaiskasvatuseriköistä lapsista</i>	67,0	60,3	50,5	56,9	74,4	66,8	61,6
<i>Vieraskielisten osuus (%) varhaiskasvatuseriköistä lapsista</i>	22,5	25,8	30,1	21,2	12,0	5,8	20,9

¹ Muut kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvat. Äidinkieli väestörekisterin mukaan 31.12.

² Vieraskielisiä lapsia on myös muissa varhaiskasvatuksen muodoissa. Yksityishoidontuella ja palvelusetelillä ei saada tietoja vieraskielisten lasten määristä ja osuuksista.

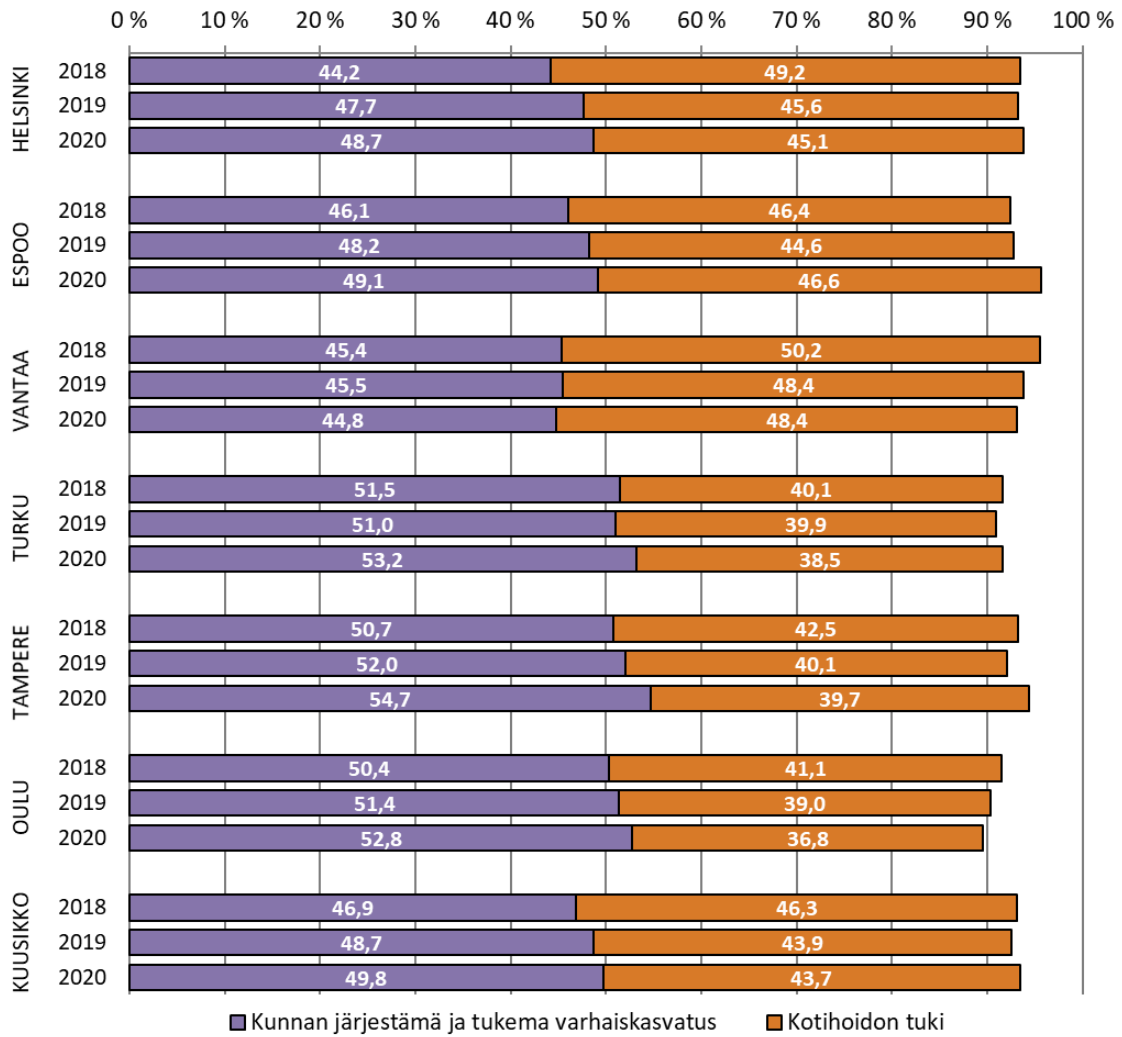
³ Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa.

7. Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa¹ olevien varhaiskasvatus-ikäisten (10kk–6v) lasten osuus kunnan varhaiskasvatusikäisistä vuosina 2018–2020

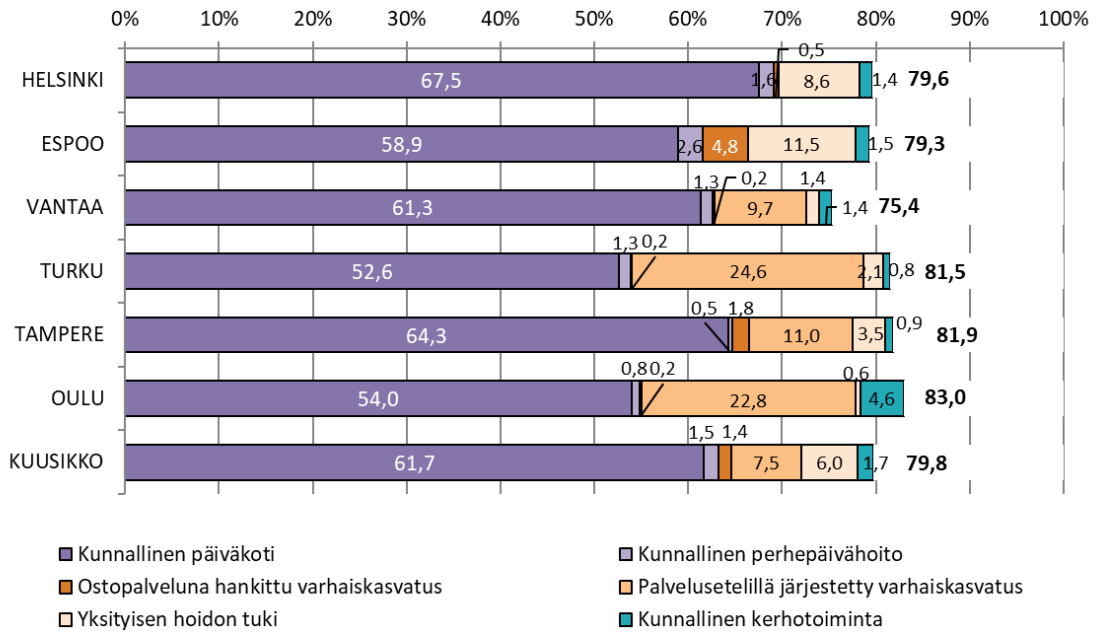
¹ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

8. Varhaiskasvatuksessa¹ ja kotihoidon tuella olevien alle 3-vuotiaiden lasten osuus 10 kk–2-vuotiaiden ikäluokasta vuosina 2018–2020

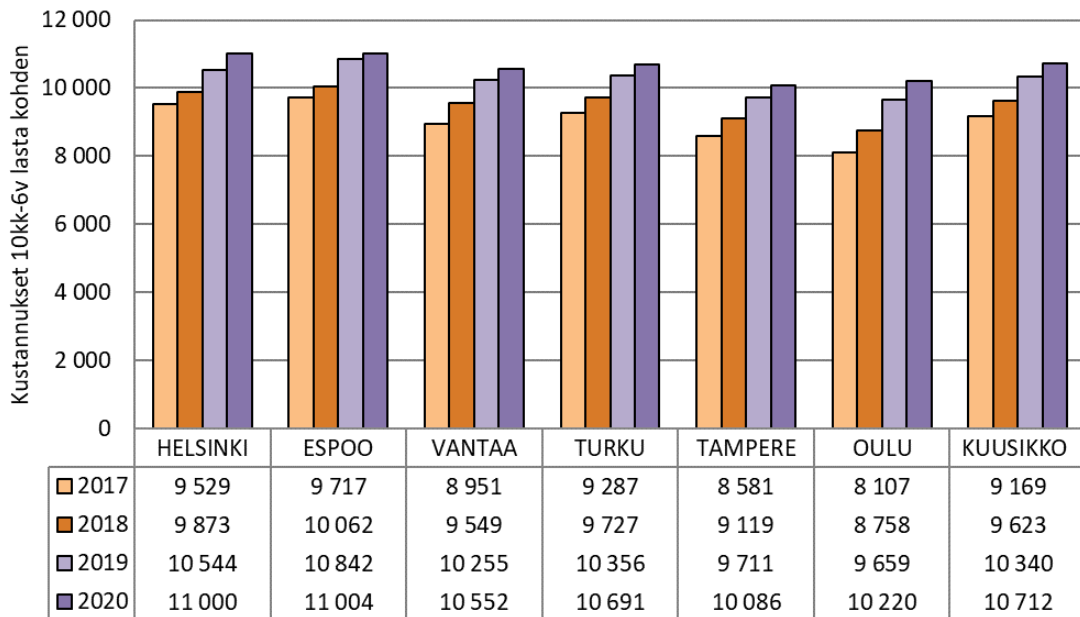

¹Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa.

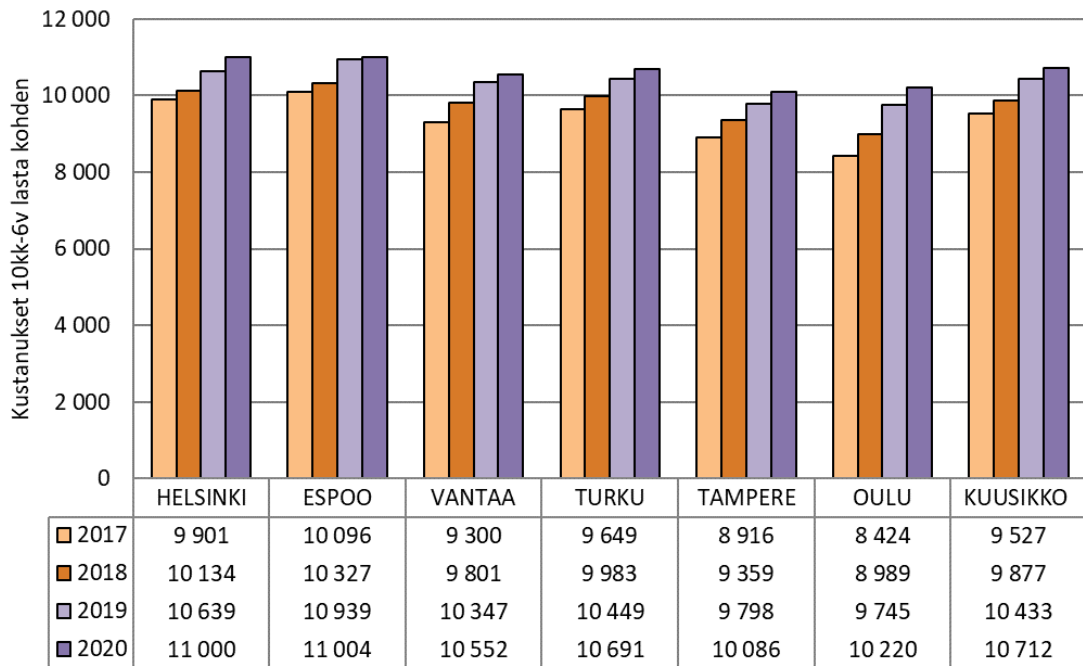
9. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan joulukuussa 2020

10. Varhaiskasvatusjärjestelmän vuosittaiset kustannukset varhaiskasvatusikäistä (10kk–6v) lasta kohden vuosina 2017–2020

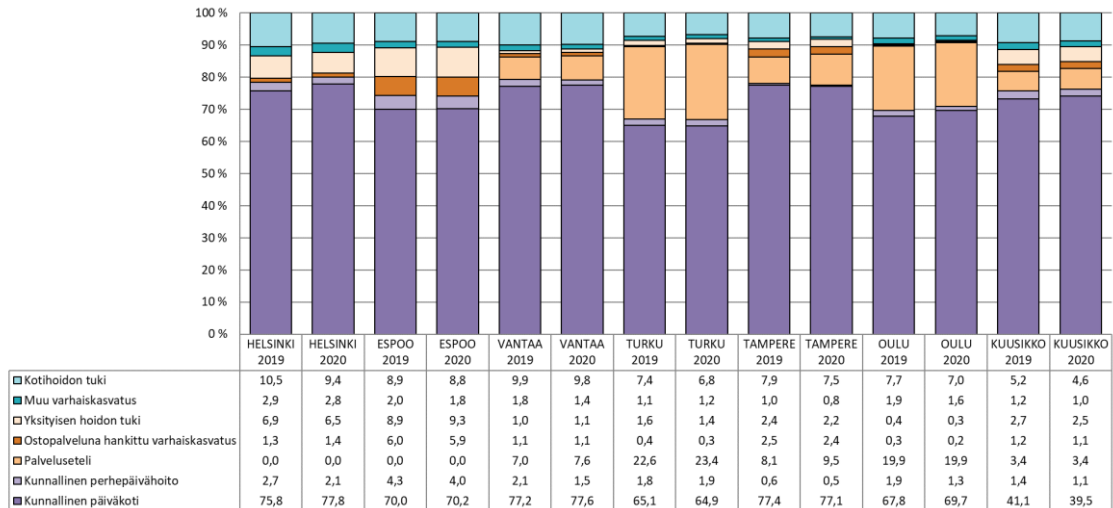

11. Varhaiskasvatusjärjestelmän deflatoidut¹ vuosikustannukset varhaiskasvatuksesta (10kk–6v) lasta kohden vuosina 2017–2020

¹ Julkisten menojen hintaindeksi opetustoimelle, Tilastokeskus 2/2021 (ennakkotieto)

12. Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen muun varhaiskasvatus-toiminnan¹) sekä kotihoiton tuen osuudet varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannuksista vuosina 2019-2020

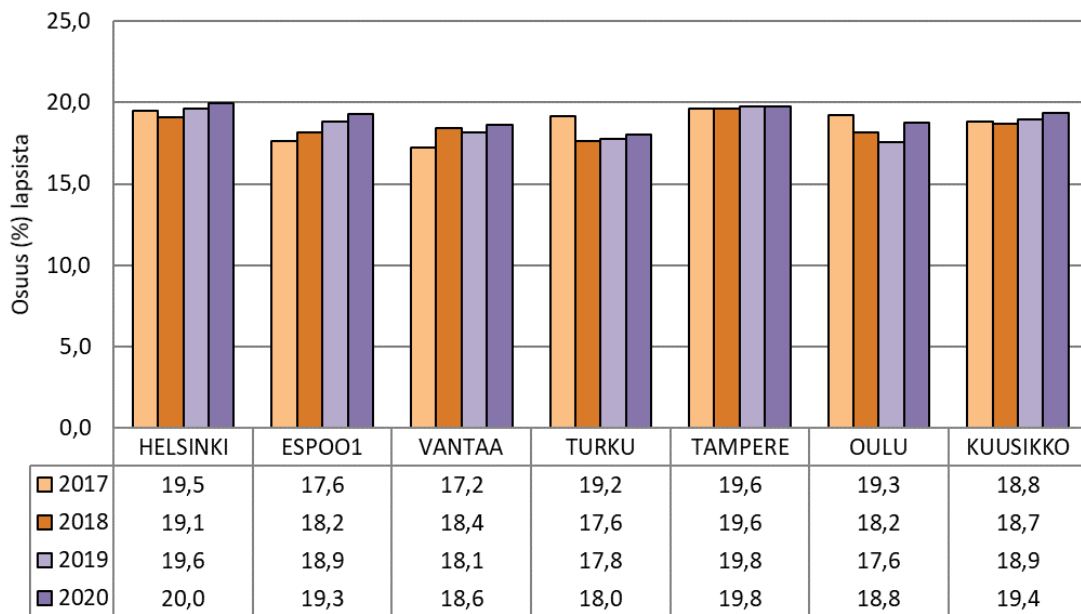

¹ Muun varhaiskasvatuksen kustannukset sisältävät avoimen varhaiskasvatuksen ja kerhotoiminnan kustannukset.

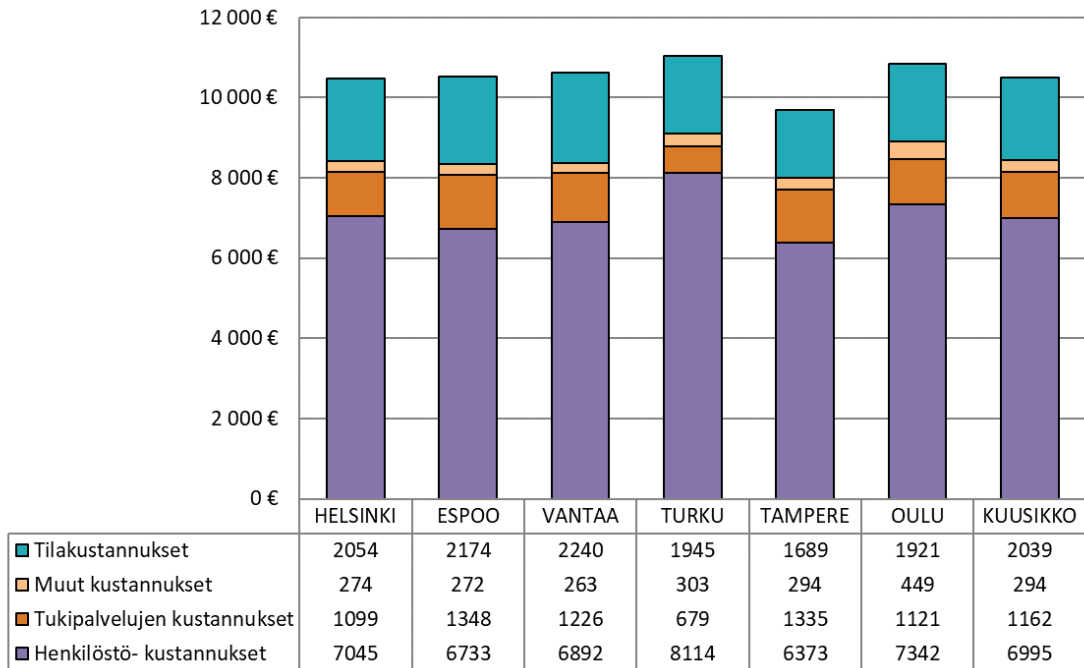
13. Lapsia kunnallisissa päiväkodeissa joulukuussa 2020 sekä muutos vuodesta 2019

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Alle 3-vuotiaiden osuus (%)
Helsinki	26 593	316	1,2	20,0
Espoo	12 603	-124	-1,0	19,3
Vantaa	10 089	-317	-3,0	18,6
Turku	5 303	2	0,0	18,0
Tampere	8 343	-152	-1,8	19,8
Oulu	7 311	-88	-1,2	18,8
Kuusikko	70 242	-363	-0,5	19,4

14. Alle 3-vuotiaiden lasten osuus kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olleista lapsista vuosina 2017–2020

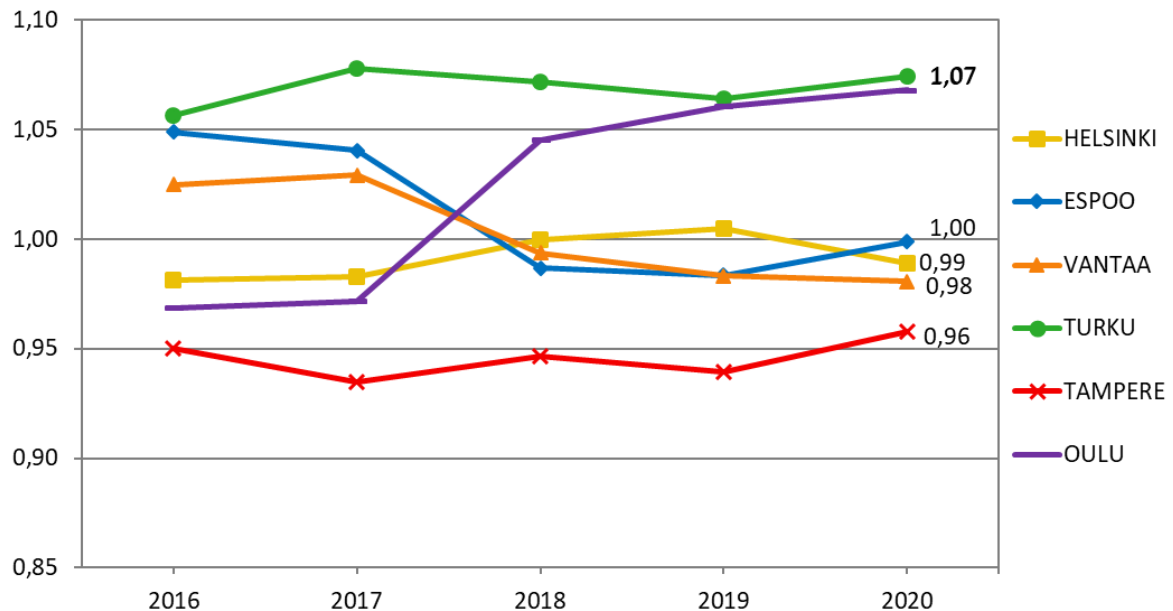

15. Kustannukset menolajeittain kunnallisten päiväkotien laskennallisen lapsen¹ vuosikustannuksista vuonna 2020

¹ Laskennallinen lapsi ks. Varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2020 tietojen keruulle ja Liite 3, taulukko 2E. Lasten määrä on vuosien 2019 ja 2020 joulukuun keskiarvo.

16. Kunnallisten päiväkotien vuosikustannusten ero ilman tilakustannuksia laskennallista lasta¹ kohden kunkin vuoden Kuusikon aritmeettiseen keskiarvoon vuosina 2016–2020, kun keskiarvo on 1

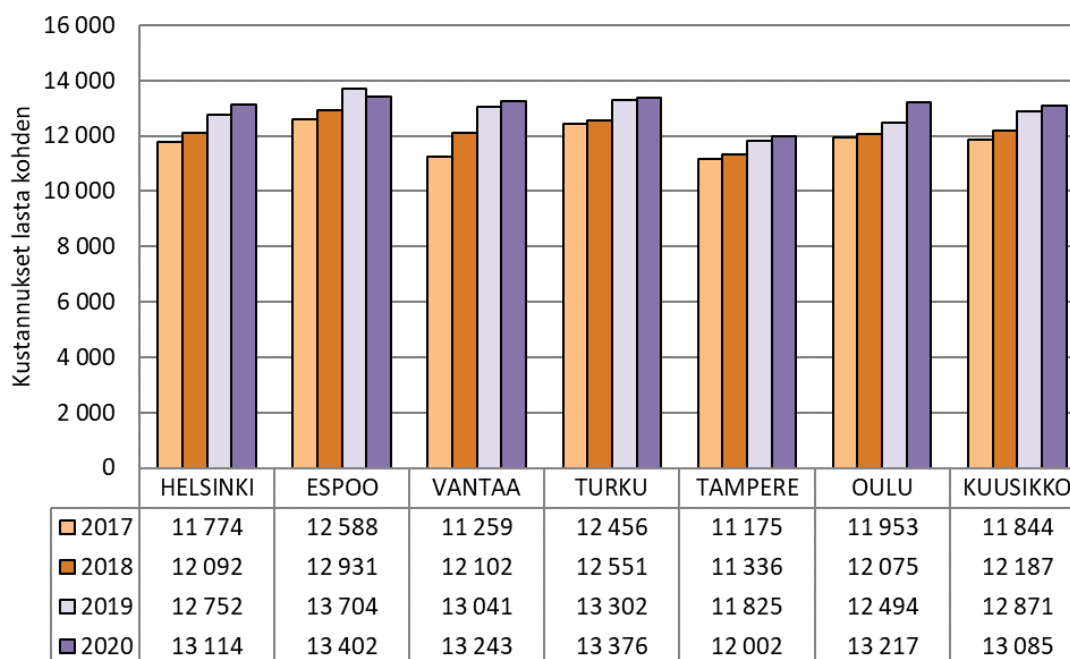
¹ Laskennallinen lapsi ks. Varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2019 tietojen keruulle ja Liite 3, taulukko 2E. Lasten määrä on vuosien 2019 ja 2020 joulukuun keskiarvo.

17. Kunnallisen päiväkotihoidon ICT-kustannukset (€) laskennallista lasta (kahden vuoden keskiarvo) kohden vuonna 2020

	Helsinki	Espoo	Vantaa ¹	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
ICT-kustannukset € / laskennallinen lapsi	31	181	0	87	183	215	116

¹ Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin osalta tietohallintoon eivätkö tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

18. Kunnallisen varhaiskasvatuksen (kunnallinen päiväkotihoido ja perhepäivähoito) kustannukset kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ollutta lasta kohden vuosina 2017–2020

19. Lapsia ja henkilöstöä hoitajan kotona tapahtuvassa ja kolmiperhepäivähoidossa joulukuussa 2020 sekä muutos vuodesta 2019

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Hoitajien lukumäärä	Muutos Lkm
Helsinki	230	-50	-17,9	65	-16
Espoo	96	-12	-11,1	30	-1
Vantaa	117	-38	-24,5	35	-9
Turku	126	-32	-20,3	38	-10
Tampere	63	-13	-17,1	18	-4
Oulu	101	-26	-20,5	28	-13
Kuusikko	733	-171	-18,9	214	-53

20. Lapsia ja henkilöstöä kunnallisessa ryhmäperhepäivähoitossa joulukuussa 2020 sekä muutos vuodesta 2019

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Henkilöstön lukumäärä	Muutos Lkm
Helsinki	398	-57	-12,5	117	-6
Espoo	462	-32	-6,5	117	-12
Vantaa	97	6	6,6	26	4
Turku ¹
Tampere ¹
Oulu	10	-3	-23,1	5	2
Kuusikko	967	-86	-8,2	265	-12

¹ Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

21. Hoitajan kotona tapahtuvan ja kolmiperhepäivähoidon sekä ryhmäperhepäivähoidon vuosikustannukset lasta¹ kohden vuonna 2020 sekä muutos vuodesta 2019

	Hoitajan kotona tapahtuva ja kolmiperhepäivähoito			Ryhmäperhepäivähoito		
	Kustannukset €/lapsi ¹	Muutos %	Muutos %, defl. ²	Kustannukset €/lapsi ¹	Muutos %	Muutos %, defl. ²
Helsinki	14 454	-7,4	-8,2	13 495	-1,6	-2,5
Espoo	12 864	-7,9	-8,7	17 228	-0,4	-1,3
Vantaa	10 310	-9,6	-10,4	13 682	-10,3	-11,1
Turku ³	14 782	25,9	24,7	.	.	.
Tampere ³	9 831	-11,6	-12,4	.	.	.
Oulu	14 102	-2,4	-3,3	13 491	-14,1	-14,9
Kuusikko	13 183	-2,7	-3,6	15 279	-1,6	-2,5

¹ Lasten määrä on vuosien 2019 ja 2020 keskiarvo.

² Julkisten menojen hintaindeksi opetustoimelle, Tilastokeskus 2/2021 (ennakkotieto)

³ Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

22. Lapsia kunnan järjestämässä ilta- ja ympärivuorokautisessa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2020 ja osuus kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa¹ olevista lapsista

	Lasten lukumäärä	Osuus (%) lapsista ¹	Määrän muutos %
Helsinki	532	1,9	-9,7
Espoo	264	1,8	-8,0
Vantaa	462	3,8	1,1
Turku	398	5,0	7,9
Tampere	254	2,5	-5,9
Oulu	540	4,9	-4,3
Kuusikko	2 450	2,9	-3,4

¹ Kerholapset mukana.

23. Lapsia palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa² joulukuussa 2020 sekä muutos vuodesta 2019

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) varhaiskasvatuksessa olevista ¹
Helsinki ²
Espoo ²
Vantaa	1 595	-23	-1,4	12,9
Turku	2 481	-14	-0,6	30,2
Tampere	1 420	137	10,7	13,4
Oulu	3 070	-144	-4,5	27,4
Kuusikko	8 566	-44	-0,5	9,4

¹ Kerholapset mukana.

² Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä eikä Espoossa.

24. Lapsia yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2020 ja muutos vuodesta 2019

	Lasten lukumäärä	Muutos %	Muutos Lkm	Osuus (%) varhaiskasvatuksessa olevista ¹	Osuuden muutos %-yksikköä
Helsinki	3 389	-9,9	-373	10,8	-1,0
Espoo	2 448	-6,2	-162	14,4	-0,5
Vantaa	230	-18,1	-51	1,9	-0,3
Turku	210	-16,3	-41	2,6	-0,5
Tampere	453	-7,6	-37	4,3	-0,3
Oulu	78	-6,0	-5	0,7	0,0
Kuusikko	6 808	-8,9	-669	7,5	-0,5

¹ Kerholapset mukana.

25. Yksityisen hoidon tuen vuosikustannukset lasta¹ kohden vuonna 2020, muutos vuodesta 2019 sekä kunnallisen lisän osuus kustannuksista

	€/lapsi ¹	Muutos %	Kuntalisän osuus (€)	Kuntalisän osuus (%)
Helsinki	8 028	-0,8	5 779	72,0
Espoo	8 806	7,2	6 591	74,8
Vantaa	7 334	33,4	4 764	65,0
Turku	6 607	4,9	4 286	64,9
Tampere	6 205	8,1	3 925	63,3
Oulu	5 404	5,4	3 606	66,7
Kuusikko	8 083	4,3	5 835	72,2

¹ Lasten määrä on vuosien 2019 ja 2020 joulukuun keskiarvo.

26. Yksityisen hoidon tuen kunnalliset lisät joulukuussa 2020

LASTEN YKSITYISEN HOIDON TUEN KUNTALISÄT VUODEN 2020 LOPUSSA (€/kk)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU
PÄIVÄKOTI						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	600,00	630,00	600,00	600,00	500,00	560,00
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	340,00	440,00	350,00	360,00	300,00	262,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset		110,00	100,00	195,00	120,00	
Osapäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi						
Osapäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi						
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
PERHEPÄIVÄHOITO						
Hoitajan tai asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	320,00	330,00	180,00	390,00	320,00	250,00
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	160,00	200,00	100,00	245,00	220,00	
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset		110,00		115,00	84,09	
Osapäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi						
Osapäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi						560,00
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
Ryhmäperhepäivähoito						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	320,00	630,00	350,00	585,00	500,00	
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	160,00	440,00	100,00	425,00	300,00	
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset		110,00		165,00	120,00	
Osapäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi						250,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi			290,00			250,00
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
LASTEN YKSITYISEN HOIDON TUEN KUNTALISÄT VUODEN 2020 LOPUSSA (€/kk)						
TYÖSOPIMUSSUHTEINEN HOITAJA KOTONA						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	500,00	560,00	100,00	400,00	320,00	
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	160,00	200,00		330,00	220,00	
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset		110,00		150,00	84,09	
Osapäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi						
Osapäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi						
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
Yksityisen hoidon tuen lakisääteinen osuus						
Hoitoraha 173,95 euroa/lapsi/kk						
Tulosidonnainen hoitolisä enintään 146,29 euroa/lapsi/kk ¹						
Alennettu hoitoraha 64,00 euroa/lapsi/kk ¹						

¹ Kela maksaa alennettua hoitorahaa, jos lapsi on kunnan tai peruskoulun esiopetuksessa, aloittaa koulun 6-vuotiaana tai jos lapsi kuuluu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin. Tällöin myös hoitolisä puolitetaan.

27. Kunnalliseen kerhotoimintaan osallistuneiden lasten¹ lukumäärä vuonna 2020 sekä muutos vuodesta 2019

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) 10kk–5 -vuotiaista lapsista	Osuus (%) 10kk–6 -vuotiaista lapsista
Helsinki	553	-190	-25,6	1,7	1,4
Espoo	323	-103	-24,2	1,8	1,5
Vantaa	227	-133	-36,9	1,7	1,4
Turku ²	78	-25	-24,3	0,9	0,8
Tampere	114	-61	-34,9	1,1	0,9
Oulu	611	-243	-28,5	5,6	4,6
Kuusikko	1 906	-755	-28,4	2,0	1,7

¹ Lapset, jotka ovat saaneet päätöksen kerhopaikasta.

² Ohjatussa leikkipuistotoiminnassa mukana olleet lapset eivät sisälly kerholasten lukumääriin.

28. Kaikki esiopetukseen osallistuneet lapset 20.9.2020 sekä esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten osuus kaikista esiopetukseen osallistuneista

	Kaikki esiopetukseen osallistuneet				joista esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen osallistuneet	
	Lasten lukumäärä vuonna 2020	Lasten lukumäärä vuonna 2019	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) 2020	Osuus (%) 2019
Helsinki	6 123	6 110	13	0,2	97,8	88,7
Espoo	3 664	3 715	-51	-1,4	87,0	94,3
Vantaa	2 645	2 633	12	0,5	92,2	92,1
Turku	1 584	1 659	-75	-4,5	96,1	91,7
Tampere	2 134	2 126	8	0,4	89,2	93,0
Oulu	2 363	2 507	-144	-5,7	84,9	78,7
Kuusikko	18 513	18 750	-237	-1,3	92,1	89,7

29. Lapsia kotihoidon tuella joulukuussa 2020 sekä muutos vuodesta 2019

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %
Helsinki	6 512	-331	-4,8
Espoo	3 747	66	1,8
Vantaa	3 118	-138	-4,2
Turku	1 466	-135	-8,4
Tampere	1 965	-132	-6,3
Oulu	2 031	-377	-15,7
Kuusikko	18 839	-1 047	-5,3

30. Kotihoidon tuen vuosikustannukset lasta¹ kohden 2020 muutos vuodesta 2019 sekä kunnallisen lisän osuus kustannuksista

	€/lapsi ¹	Muutos %	Kuntalisän osuus (€)	Kuntalisän osuus (%)
Helsinki	6 292	1,2	2 064	32,8
Espoo	5 693	1,8	1 381	24,2
Vantaa	5 416	5,2	915	16,9
Turku	4 813	-0,7	.	.
Tampere	4 820	5,8	11	0,2
Oulu	4 423	7,6	302	6,8
Kuusikko	5 547	3,0	1 163	21,0

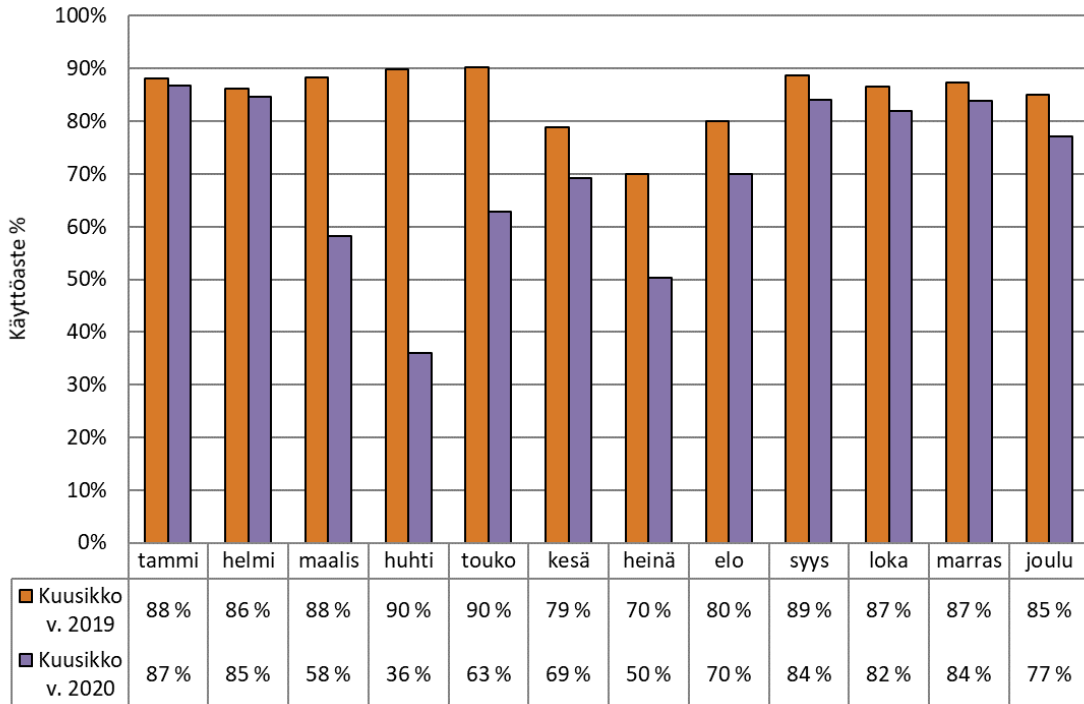
¹ Lasten määrä on vuosien 2019 ja 2020 keskiarvo.

31. Kotihoidon tuen kunnalliset lisät joulukuussa 2020

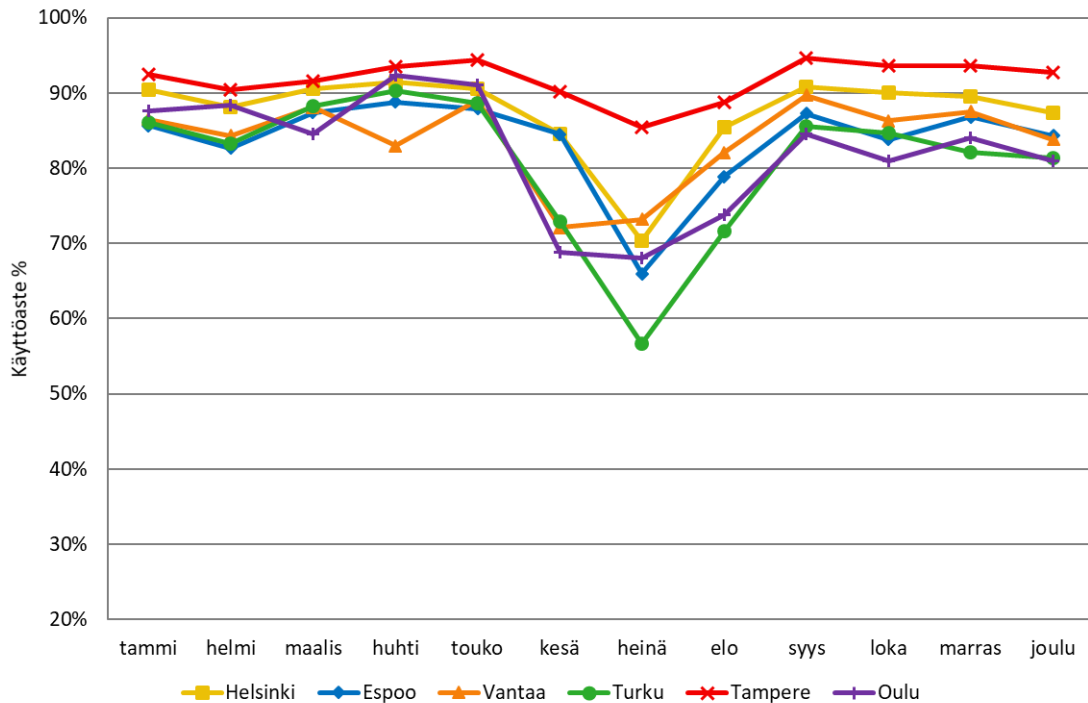
LASTEN KOTIHOIDON TUEN KUNTALISÄT VUODEN 2020 LOPUSSA (€/kk)						
	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU
Alle 1 v 6 kk lapsi	264,00		215,00			80,00
1 v 6 kk - alle 2-vuotias lapsi	218,64					
Alle 2-vuotias lapsi		190,00				
Kaksi vuotta täyttänyt, alle 3-vuotias lapsi		150,00				
Alle 3-vuotias lapsi, sairaan lapsen hoitotuki					252,28	
Monikkotuki pidennetyn vanhempainrahakauden ajalta perheelle, johon on syntynyt tai otettu ottolapseksi samanaikaisesti enemmän kuin yksi lapsi		190,00	215,00			
Ottolapsen kuntalisä, kun perheeseen on otettu kolme vuotta täyttänyt ottolapsi		190,00				
Kotihoidon tuen lakisääteinen osuus						
Hoitoraha						
Yhdestä alle 3-vuotiaasta (yli 3-vuotiaasta adoptiolapsesta)					341,69 euroa/kk	
Muista perheen alle 3-vuotiaista lapsista					102,30 euroa/kk	
Yli 3-vuotiaista, alle kouluikäisistä lapsista					65,73 euroa/kk	
Hoitolisä (tulosisä)						
Vain yhdestä perheen hoitorahaan oikeuttavasta lapsesta enintään					182,86 euroa/kk	

Koronapandemian vaikutukset kuutoskaupunkien varhaiskasvatukseen

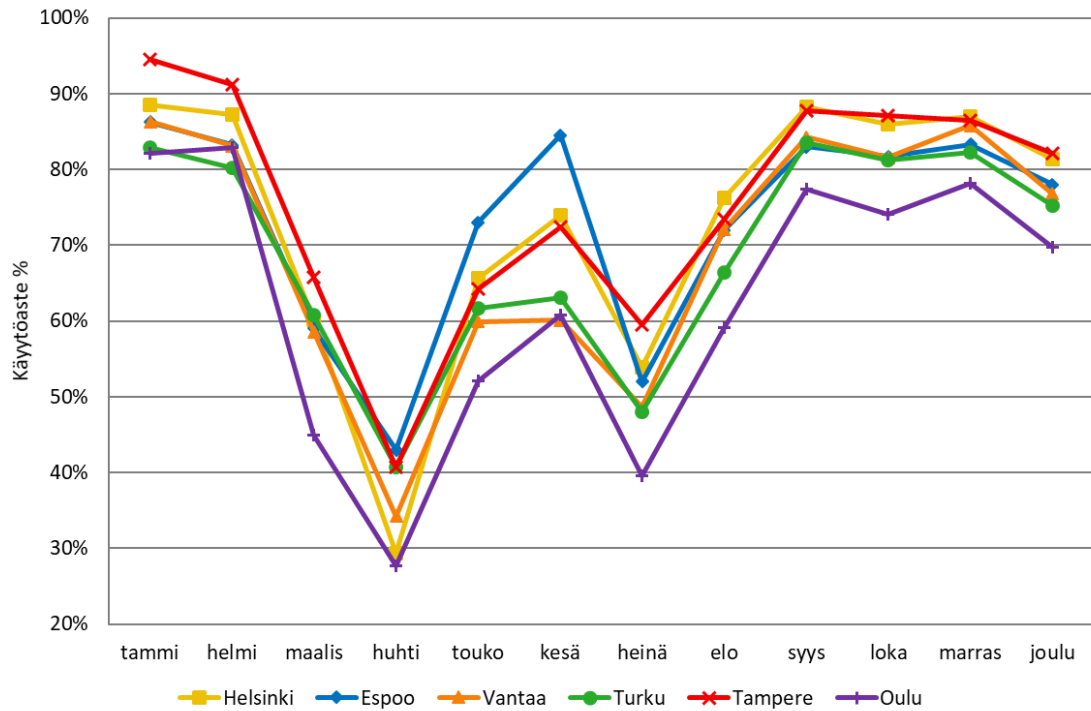
32. Kunnallisten päiväkotien käyttöaste vuosina 2019 ja 2020 - Kuusikko

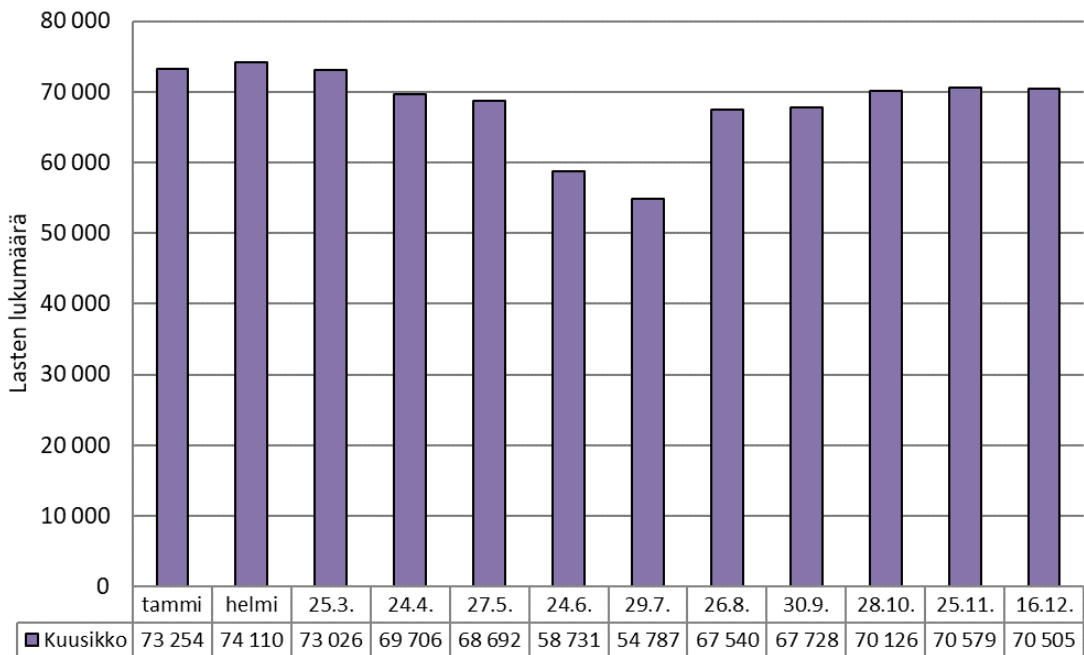
33. Kunnallisten päiväkotien käyttöaste kuutoskaupungeissa vuonna 2019

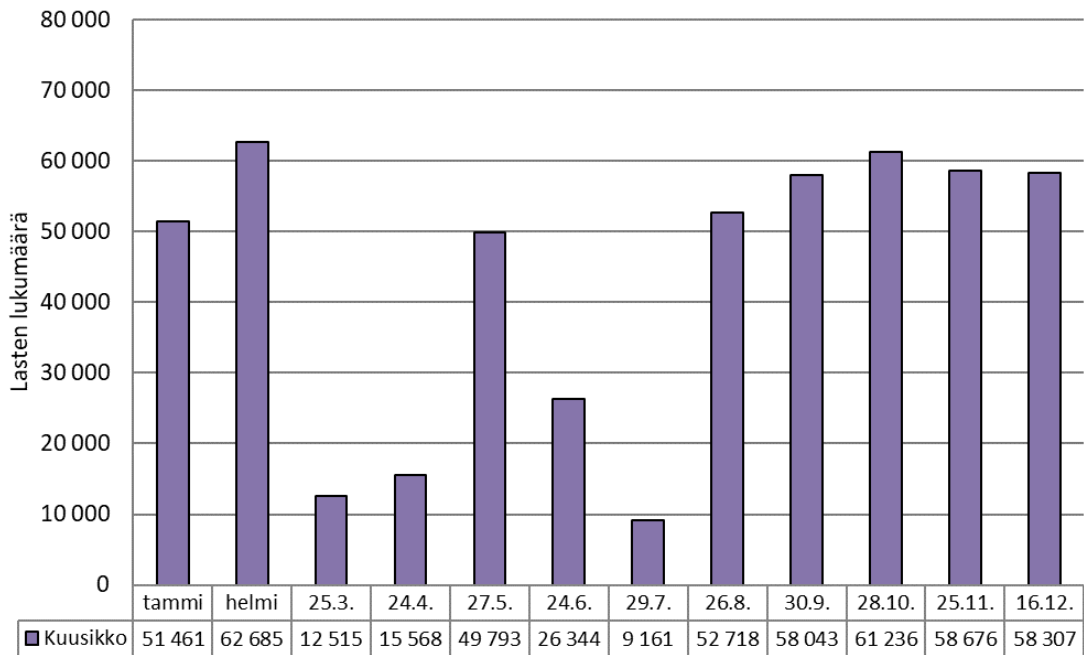
34. Kunnallisten päiväkotien käyttöaste kuutoskaupungeissa vuonna 2020

35. Kirjoilla olleiden lasten lukumäärä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vuonna 2020 - Kuusikko

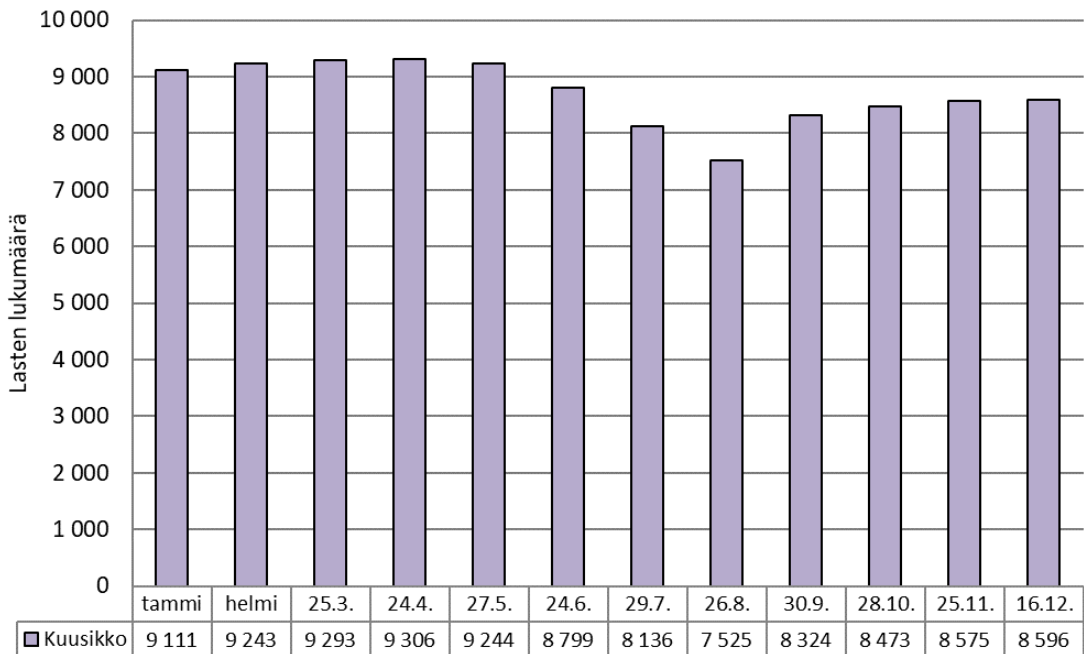

36. Läsnoilleiden lasten lukumäärä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vuonna 2020 - Kuusikko

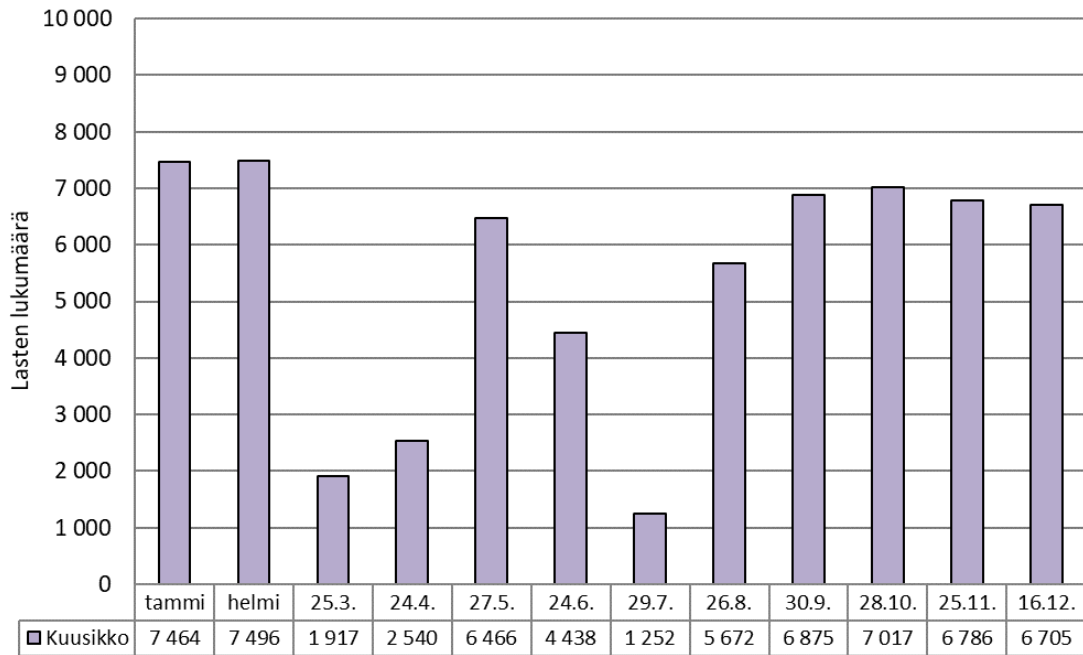

¹ Espoon vuoden tammi-helmikuun 2020 läsnäolotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihdoksen vuoksi.

37. Kirjoilla olleiden lasten lukumäärä palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa vuonna 2020 - Kuusikko

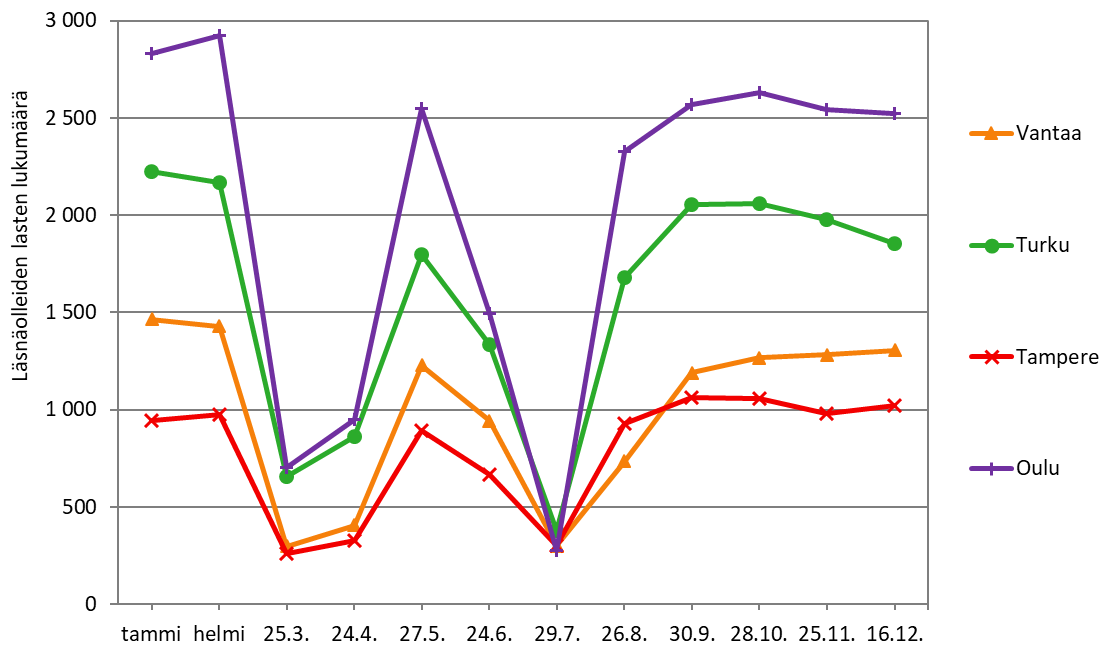

38. Läsnäolleiden lasten lukumäärä palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa¹ vuonna 2020 - Kuusikko

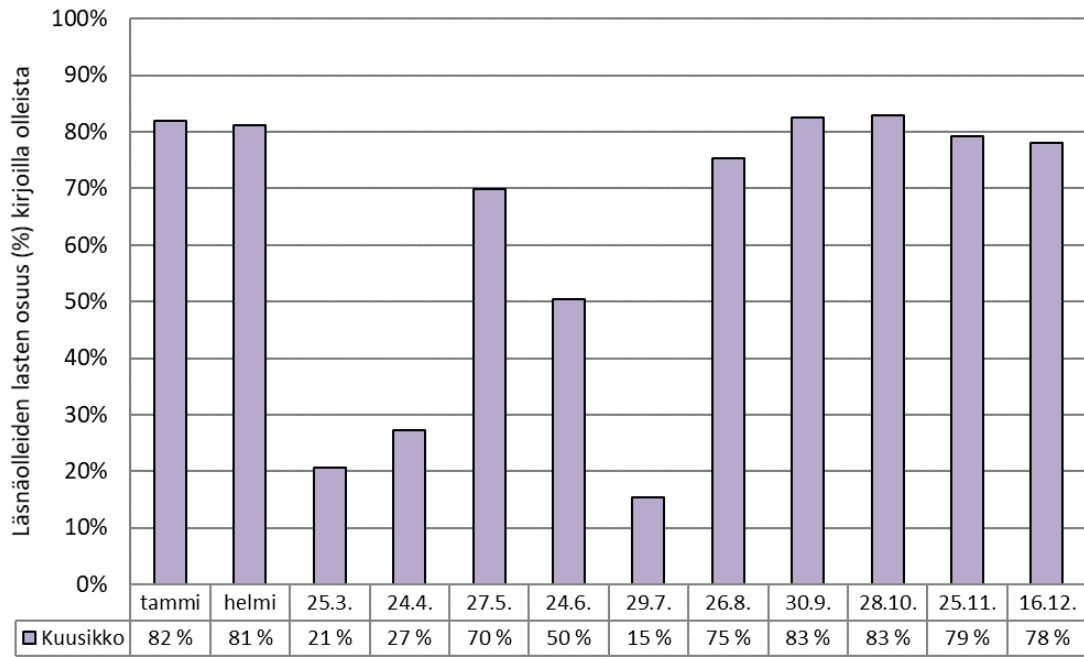
¹ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä eikä Espoossa.

**39. Läsnäolleiden lasten lukumäärä palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa¹ kuu-
toskaupungeissa vuonna 2020**

¹ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä eikä Espoossa.

40. Läsnaöolleiden lasten osuus (%) kirjoilla olleista lapsista palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa¹ vuonna 2020 - Kuusikko

¹ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä eikä Espoossa.

Liite 3 Varhaiskasvatuksen toiminta- ja kustannustietoja vuosilta 2016–2020

1A/1 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat), 7-vuotiaat ja koko väestö vuosina 2016–2020 (31.12.)

Lähde: Tilastokeskus, StatFin-tietokanta, Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain kunkin tilastovuoden aluejaolla, 2003-2020.

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			SUOMI		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)				
Varhaiskasvatusikäiset (10kk-6-vuotiaat)	2016	40 182	577	1,5	22 794	84	0,4	16 619	48	0,3	10 573	67	0,6	13 969	101	0,7	15 947	-417	-2,5	120 084	460	0,4	367 259	-5 350	-1,4
	2017	40 576	394	1,0	22 628	-166	-0,7	16 443	-177	-1,1	10 595	23	0,2	13 927	-42	-0,3	15 530	-418	-2,6	119 699	-385	-0,3	359 134	-8 125	-2,2
	2018	40 552	-25	-0,1	22 412	-217	-1,0	16 424	-19	-0,1	10 495	-100	-0,9	13 848	-79	-0,6	14 889	-640	-4,1	118 619	-1 080	-0,9	349 213	-9 922	-2,8
	2019	40 035	-516	-1,3	22 013	-398	-1,8	16 636	212	1,3	10 383	-112	-1,1	13 364	-484	-3,5	14 048	-841	-5,6	116 480	-2 140	-1,8	336 957	-12 256	-3,5
	2020	39 306	-729	-1,8	21 355	-658	-3,0	16 399	-237	-1,4	10 067	-316	-3,0	12 916	-449	-3,4	13 418	-630	-4,5	113 462	-3 018	-2,6	324 581	-12 376	-3,7
Varhaiskasvatusikäisiä % väestöstä	2016	6,3			8,3			7,6			5,6			6,1			8,0			6,9			6,7		
	2017	6,3			8,1			7,4			5,6			6,0			7,7			6,8			6,5		
	2018	6,3			7,9			7,2			5,5			5,9			7,3			6,6			6,3		
	2019	6,1			7,6			7,1			5,4			5,6			6,8			6,4			6,1		
	2020	6,0			7,3			6,9			5,2			5,4			6,5			6,2			5,9		
10kk - 1-vuotiaat	2016	7 875	-209	-2,6	3 864	-21	-0,5	3 019	-7	0,5	2 090	-182	-8,0	2 661	-128	-4,6	2 718	-176	-6,1	22 227	-723	-3,2	53 155	-6 919	-11,5
	2017	7 639	-236	-3,0	3 684	-180	-4,6	2 981	-39	-1,3	2 024	-65	-3,1	2 597	-64	-2,4	2 545	-174	-6,4	21 470	-757	-3,4	50 588	-2 567	-4,8
	2018	7 347	-293	-3,8	3 623	-62	-1,7	3 005	25	0,8	1 966	-58	-2,9	2 533	-64	-2,5	2 423	-121	-4,8	20 896	-574	-2,7	47 663	-2 925	-5,8
	2019	7 344	-2	0,0	3 634	12	0,3	2 904	-102	-3,4	1 847	-119	-6,1	2 445	-88	-3,5	2 325	-98	-4,0	20 500	-397	-1,9	45 746	-1 917	-4,0
	2020	7 582	238	3,2	3 635	1	0,0	2 900	-4	-0,1	1 955	109	5,9	2 447	1	0,0	2 451	126	5,4	20 971	471	2,3	46 524	778	1,7
2-vuotiaat	2016	6 643	-29	-0,4	3 683	-16	-0,4	2 751	37	1,4	1 815	134	8,0	2 293	-103	-4,3	2 561	-59	-2,3	19 746	-36	-0,2	58 331	-719	-1,2
	2017	6 707	64	1,0	3 469	-214	-5,8	2 611	-140	-5,1	1 841	26	1,4	2 278	-15	-0,7	2 410	-151	-5,9	19 316	-430	-2,2	56 167	-2 164	-3,7
	2018	6 611	-96	-1,4	3 517	48	1,4	2 622	11	0,4	1 698	-143	-7,8	2 234	-44	-1,9	2 305	-105	-4,4	18 987	-329	-1,7	53 817	-2 350	-4,2
	2019	6 406	-205	-3,1	3 385	-132	-3,8	2 656	34	1,3	1 636	-62	-3,7	2 074	-160	-7,2	2 087	-218	-9,5	18 244	-743	-3,9	51 271	-2 546	-4,7
	2020	6 089	-317	-4,9	3 260	-125	-3,7	2 623	-33	-1,2	1 592	-44	-2,7	2 051	-23	-1,1	2 021	-66	-3,2	17 636	-608	-3,3	48 387	-2 884	-5,6
10kk - 2-vuotiaat	2016	14 507	-35	-0,2	7 659	-172	-2,2	5 788	-53	-0,9	3 976	71	1,8	5 004	-19	-0,4	5 387	-252	-4,5	42 321	-460	-1,1	123 046	-3 272	-2,6
	2017	14 495	-12	-0,1	7 434	-225	-2,9	5 634	-155	-2,7	3 868	-107	-2,7	4 882	-122	-2,4	5 093	-295	-5,5	41 406	-915	-2,2	118 140	-4 906	-4,0
	2018	14 112	-384	-2,6	7 329	-106	-1,4	5 664	31	0,5	3 643	-225	-5,8	4 740	-142	-2,9	4 799	-293	-5,8	40 286	-1 120	-2,7	112 695	-5 446	-4,6
	2019	13 603	-508	-3,6	7 131	-197	-2,7	5 703	39	0,7	3 546	-97	-2,7	4 537	-203	-4,3	4 461	-338	-7,0	38 982	-1 305	-3,2	106 985	-5 710	-5,1
	2020	13 295	-308	-2,3	6 940	-191	-2,7	5 562	-141	-2,5	3 375	-171	-4,8	4 390	-148	-3,3	4 343	-118	-2,6	37 906	-1 076	-2,8	102 261	-4 724	-4,4
10kk - 2-vuotiaat % varhaiskasvatusikäisistä	2016	36,1			33,6			34,8			37,6			35,8			33,8			35,2			33,5		
	2017	35,7			32,9			34,3			36,5			35,1			32,8			34,6			32,9		
	2018	34,8			32,7			34,5			34,7			34,2			32,2			34,0			32,3		
	2019	34,0			32,4			34,3			34,2			34,0			31,8			33,5			31,8		
	2020	33,8			32,5			33,9			33,5			34,0			32,4			33,4			31,5		
10kk - 2-vuotiaat % väestöstä	2016	2,3			2,8			2,6			2,1			2,2			2,7			2,4			2,2		
	2017	2,3			2,7			2,5			2,0			2,1			2,5			2,3			2,1		
	2018	2,2			2,6			2,5			1,9			2,0			2,4			2,3			2,0		
	2019	2,1			2,5			2,4			1,8			1,9			2,2			2,1			1,9		
	2020	2,0			2,4			2,3			1,7			1,8			2,1			2,1			1,8		

JATKUU: 1A/1 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat), 7-vuotiaat ja koko väestö vuosina 2016–2020 (31.12.)

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			SUOMI		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)				
3-6-vuotiaat	2016	25 675	612	2,4	15 135	256	1,7	10 831	101	0,9	6 597	-4	-0,1	8 965	120	1,4	10 560	-165	-1,5	77 763	920	1,2	244 213	-2 078	-0,8
	2017	26 081	406	1,6	15 194	59	0,4	10 809	-22	-0,2	6 727	130	2,0	9 045	80	0,9	10 437	-123	-1,2	78 293	530	0,7	240 994	-3 219	-1,3
	2018	26 440	359	1,4	15 083	-111	-0,7	10 760	-49	-0,5	6 852	125	1,9	9 108	63	0,7	10 090	-347	-3,3	78 333	40	0,1	236 518	-4 476	-1,9
	2019	26 432	-8	0,0	14 882	-201	-1,3	10 933	173	1,6	6 837	-15	-0,2	8 827	-281	-3,1	9 587	-503	-5,0	77 498	-835	-1,1	229 972	-6 546	-2,8
	2020	26 011	-421	-1,6	14 415	-467	-3,1	10 837	-96	-0,9	6 692	-145	-2,1	8 526	-301	-3,4	9 075	-512	-5,3	75 556	-1 942	-2,5	222 320	-7 652	-3,3
3 - 6-vuotiaita % varhaiskasvatusikäisistä	2016	63,9			66,4			65,2			62,4			64,2			66,2			64,8			66,5		
	2017	64,3			67,1			65,7			63,5			64,9			67,2			65,4			67,1		
	2018	65,2			67,3			65,5			65,3			65,8			67,8			66,0			67,7		
	2019	66,0			67,6			65,7			65,8			66,0			68,2			66,5			68,2		
	2020	66,2			67,5			66,1			66,5			66,0			67,6			66,6			68,5		
3 - 6-vuotiaita % väestöstä	2016	4,0			5,5			4,9			3,5			3,9			5,3			4,5			4,4		
	2017	4,1			5,4			4,8			3,5			3,9			5,2			4,4			4,4		
	2018	4,1			5,3			4,7			3,6			3,9			5,0			4,4			4,3		
	2019	4,0			5,1			4,7			3,5			3,7			4,7			4,3			4,2		
	2020	4,0			4,9			4,6			3,4			3,5			4,4			4,1			4,0		
7-vuotiaat	2016	6 019	52	0,9	3 632	-28	-0,8	2 721	47	1,8	1 626	57	3,6	2 092	-10	-0,5	2 651	-18	-0,7	18 741	100	0,5	62 280	843	1,4
	2017	6 346	327	5,4	3 832	200	5,5	2 762	41	1,5	1 679	53	3,3	2 201	109	5,2	2 620	-31	-1,2	19 440	699	3,7	62 914	634	1,0
	2018	6 315	-31	-0,5	3 896	64	1,7	2 719	-43	-1,6	1 630	-49	-2,9	2 150	-51	-2,3	2 638	18	0,7	19 348	-92	-0,5	61 893	-1 021	-1,6
	2019	6 483	168	2,7	3 860	-36	-0,9	2 696	-23	-0,8	1 653	23	1,4	2 366	216	10,0	2 672	34	1,3	19 730	382	2,0	61 642	-251	-0,4
	2020	6 569	86	1,3	3 943	83	2,2	2 810	114	4,2	1 641	-12	-0,7	2 238	-128	-5,4	2 523	-149	-5,6	19 724	-6	0,0	60 335	-1 307	-2,1
Koko väestö	2016	635 181	6 973	1,1	274 583	4 781	1,8	219 341	4 736	2,2	187 604	1 696	0,9	228 274	3 156	1,4	200 526	2 001	1,0	1 745 509	23 343	1,4	5 503 297	15 989	0,3
	2017	643 272	8 091	1,3	279 044	4 461	1,6	223 024	3 683	1,7	189 669	2 065	1,1	231 853	3 579	1,6	201 810	1 284	0,6	1 768 672	23 163	1,3	5 513 130	9 833	0,2
	2018	648 042	4 770	0,7	283 632	4 588	1,6	228 166	5 142	2,3	191 331	1 662	0,9	235 239	3 386	1,5	203 567	1 757	0,9	1 789 977	21 305	1,2	5 517 919	4 789	0,1
	2019	653 835	5 793	0,9	289 731	6 099	2,2	233 775	5 609	2,5	192 962	1 631	0,9	238 140	2 901	1,2	205 489	1 922	0,9	1 813 932	23 955	1,3	5 525 292	7 373	0,1
	2020	656 920	3 085	0,5	292 796	3 065	1,1	237 231	3 456	1,5	194 391	1 429	0,7	241 009	2 869	1,2	207 327	1 838	0,9	1 829 674	15 742	0,9	5 533 793	8 501	0,2

1A/2 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) äidinkielen mukaan vuosina 2016–2020 (31.12.)

Lähde: Tilastokeskus, StatFin-tietokanta, Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain kunkin tilastovuoden aluejaolla, 2003-2020.

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			SUOMI		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)	
Kaikki yhteensä	2016	40 182	577	1,5	22 794	84	0,4	16 619	48	0,3	10 573	67	0,6	13 969	101	0,7	15 947	-417	-2,5	120 084	460	0,4	367 259	5 350	0,0
	2017	40 576	394	1,0	22 628	-166	-0,7	16 443	-177	-1,1	10 595	23	0,2	13 927	-42	-0,3	15 530	-418	-2,6	119 699	-385	-0,3	359 134	8 125	-1,4
	2018	40 552	-25	-0,1	22 412	-217	-1,0	16 424	-19	-0,1	10 495	-100	-0,9	13 848	-79	-0,6	14 889	-640	-4,1	118 619	-1 080	-0,9	349 213	9 922	-2,2
	2019	40 035	-516	-1,3	22 013	-398	-1,8	16 636	212	1,3	10 383	-112	-1,1	13 364	-484	-3,5	14 048	-841	-5,6	116 480	-2 140	-1,8	336 957	12 256	-2,8
	2020	39 306	-729	-1,8	21 355	-658	-3,0	16 399	-237	-1,4	10 067	-316	-3,0	12 916	-449	-3,4	13 418	-630	-4,5	113 462	-3 018	-2,6	324 581	-12 376	-3,5
Suomenkieliset	2016	30 120	87	0,3	16 521	-195	-1,2	12 455	-261	-2,1	8 157	-11	-0,1	12 494	21	0,2	15 317	-447	-2,8	95 063	-806	-0,8	316 520	7 106	0,0
	2017	29 820	-300	-1,0	16 040	-481	-2,9	12 016	-439	-3,5	8 014	-143	-1,8	12 370	-125	-1,0	14 837	-480	-3,1	93 096	-1 967	-2,1	306 465	10 055	-2,2
	2018	29 305	-515	-1,7	15 535	-506	-3,2	11 679	-338	-2,8	7 835	-179	-2,2	12 180	-189	-1,5	14 164	-673	-4,5	90 697	-2 399	-2,6	295 139	11 326	-3,2
	2019	28 563	-742	-2,5	14 987	-548	-3,5	11 506	-173	-1,5	7 643	-191	-2,4	11 710	-470	-3,9	13 288	-877	-6,2	87 696	-3 001	-3,3	281 965	13 174	-3,7
	2020	27 715	-848	-3,0	14 184	-803	-5,4	11 069	-437	-3,8	7 311	-332	-4,3	11 235	-476	-4,1	12 606	-681	-5,1	84 120	-3 576	-4,1	269 025	12 940	-4,5
Ruotsinkieliset	2016	2 782	33	1,2	1 863	-63	-3,3	386	-7	-1,7	673	-7	-1,0	138	3	2,2	41	-6	-12,3	5 881	-47	-0,8	21 111	330	0,0
	2017	2 805	23	0,8	1 790	-73	-3,9	383	-3	-0,7	691	18	2,7	126	-12	-8,7	39	-2	-4,5	5 832	-49	-0,8	20 778	333	-1,5
	2018	2 815	10	0,4	1 745	-45	-2,5	380	-3	-0,8	658	-32	-4,7	132	6	5,0	35	-4	-9,5	5 764	-68	-1,2	20 491	287	-1,6
	2019	2 808	-6	-0,2	1 690	-54	-3,1	391	11	2,9	643	-16	-2,4	126	-6	-4,4	32	-3	-8,6	5 690	-74	-1,3	20 089	402	-1,4
	2020	2 758	-50	-1,8	1 656	-34	-2,0	392	2	0,4	624	-19	-2,9	130	4	3,0	38	6	19,8	5 599	-91	-1,6	19 722	366	-2,0
Muun kieliset	2016	7 274	457	6,7	4 410	342	8,4	3 779	318	9,2	1 741	84	5,0	1 336	77	6,1	575	38	7,0	19 114	1 314	7,4	29 433	-2 094	0,0
	2017	7 943	670	9,2	4 797	387	8,8	4 042	264	7,0	1 885	144	8,3	1 431	95	7,1	638	62	10,8	20 737	1 622	8,5	31 708	-2 275	7,7
	2018	8 425	481	6,1	5 131	333	6,9	4 365	323	8,0	1 999	114	6,0	1 536	105	7,3	673	35	5,5	22 128	1 391	6,7	33 411	-1 703	7,7
	2019	8 657	232	2,8	5 334	204	4,0	4 738	373	8,6	2 094	95	4,7	1 528	-8	-0,5	712	39	5,8	23 064	936	4,2	34 730	-1 319	5,4
	2020	8 833	176	2,0	5 515	181	3,4	4 938	200	4,2	2 132	38	1,8	1 551	23	1,5	774	62	8,7	23 743	680	2,9	35 834	-1 104	3,9

1B/1 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Helsingissä 31.12.2020

Lapsen ikä	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhepäivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerhotoiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki yhteensä		Väestö 31.12.2020	Lasten koti-hoidon tuki
	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	7	1	3	0	2	0	0	0	0	0	3	0	16	1,5	1 083	1 049
1v	1 524	29	52	0	74	1	23	0	0	0	244	22	1 969	32,2	6 123	3 704
2v	3 676	79	64	0	112	1	38	0	0	0	537	256	4 763	78,2	6 089	1 242
3v	4 686	107	52	0	101	0	46	0	0	0	658	176	5 826	92,0	6 332	276
4v	5 125	92	41	0	68	0	47	0	0	0	685	70	6 128	94,7	6 468	121
5v	5 339	106	17	0	39	0	51	0	0	0	764	29	6 345	95,5	6 643	70
6v	5 587	170	1	0	0	0	0	0	0	0	493	0	6 251	95,2	6 568	50
0 - 6v	25 944	584	230	0	396	2	205	0	0	0	3 384	553	31 298	79,6	39 306	6 512
7v	63	2	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	70	1,1	6 569	1
Kaikki yht.	26 007	586	230	0	396	2	205	0	0	0	3 389	553	31 368	61,2	51 291	6 513

Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus

Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatus-ikäinen väestö
0 - 2v	5 207	109	119	0	188	2	61	0	0	0	784	6 748	50,8	13 295
3 - 6v	20 737	475	111	0	208	0	144	0	0	0	2 600	24 550	94,4	26 011
7 vuotta täyttäneet	63	2	0	0	0	0	0	0	0	0	5	70	1,1	6 569

Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja ilta- ja lauantai-varhaiskasvatuksessa olevat lapset

	Kunnallinen päiväkotitoimitus	Kunnallinen perhepäivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.
	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä % varhaiskasvatuksesta olevista	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä % varhaiskasvatuksesta olevista
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	2 975	13	2988 10,8	0	0	2 988 10,7
Ymp.vrk ja ilta-lauantai-varhaiskasvatus	532	0	532 1,9	0	0	532 1,9

Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2014 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2020

	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista
Esiopetukseen osallistuvat yht.	6 123	93,2	
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	5 989	91,2	97,8

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1B/2 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Espoossa 31.12.2020

	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhepäivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki		Väestö 31.12.2020	Lasten koti-hoidon tuki
Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	5	0	1	0	4	0	3	0	0	0	2	0	15	2,9	519	495
1v	699	19	17	0	59	0	65	1	0	0	147	0	1 007	31,9	3 161	1 993
2v	1 694	18	25	0	120	0	148	6	0	0	375	136	2 522	77,4	3 260	746
3v	2 131	29	20	0	96	1	196	0	0	0	475	73	3 021	89,4	3 379	201
4v	2 323	39	20	0	117	1	243	9	0	0	519	75	3 346	94,0	3 559	174
5v	2 488	59	11	2	60	4	232	9	0	0	554	39	3 458	95,9	3 607	69
6v	2 967	114	0	0	0	0	104	13	0	0	374	0	3 572	92,3	3 870	69
0 - 6v	12 307	278	94	2	456	6	991	38	0	0	2 446	323	16 941	79,3	21 355	3 747
7v	16	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	20	0,5	3 943	0
Kaikki yht.	12 323	280	94	2	456	6	991	38	0	0	2 448	323	16 961	60,8	27 895	3 747
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin													Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus			
Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatus-ikäinen väestö		
0 - 2v	2 398	37	43	0	183	0	216	7	0	0	524	3 544	51,1	6 940		
3 - 6v	9 909	241	51	2	273	6	775	31	0	0	1 922	13 397	92,9	14 415		
7 vuotta täyttäneet	16	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	20	0,5	3 943		
Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja ilt- ja lauantai-varhaiskasvatuksessa olevat lapset																
	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Kunnallinen perhepäivähoito		Kunnallinen varhaiskasvatus yht.		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus		Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.						
	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset					
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	1 379	21	1400	10,4	37	0	1 437	9,9								
Ymp.vrk ja ilt-lauantai-varhaiskasvatus	235	0	235	1,7	29	0	264	1,8								
Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2014 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2020																
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista													
Esiopetukseen osallistuvat yht.	3 664	94,7														
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	3 189	82,4	87,0													

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1B/3 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Vantaalla 31.12.2020

	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhepäivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki		Väestö 31.12.2020	Lasten koti-hoidon tuki	
Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset	
(10-11kk)	3	0	0	0	1	0	0	0	2	1	1	0	8	1,9	414	408	
1v	484	53	24	4	13	2	2	0	122	6	26	0	736	29,1	2 525	1 602	
2v	1 190	147	32	6	28	5	4	0	256	32	47	47	1 794	68,4	2 623	680	
3v	1 557	174	30	4	21	3	6	0	310	31	56	94	2 286	85,6	2 669	175	
4v	1 874	150	10	2	17	1	7	0	291	22	37	56	2 467	91,0	2 711	123	
5v	1 866	139	5	0	6	0	7	0	289	42	40	30	2 424	91,6	2 647	65	
6v	2 228	194	0	0	0	0	8	0	18	173	23	0	2 644	94,1	2 810	65	
0 - 6v	9 202	857	101	16	86	11	33	0	1 288	307	230	227	12 358	75,4	16 399	3 118	
7v	27	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	1,1	2 810	14	
Kaikki yht.	9 229	860	101	16	86	11	33	0	1 288	307	230	227	12 388	58,2	21 281	3 132	
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus			
Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatus-ikäinen väestö			
0 - 2v	1 677	200	56	10	42	7	6	0	380	39	74	2 538	45,6	5 562			
3 - 6v	7 525	657	45	6	44	4	27	0	908	268	156	9 820	90,6	10 837			
7 vuotta täyttäneet	27	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	1,1	2 810			
Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja iltaja lauantai-varhaiskasvatuksessa olevat lapset																	
	Kunnallinen päiväkotitoimitus	Kunnallinen perhepäivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus		Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.									
	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% varhaiskasvatuksessa olevista	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% varhaiskasvatuksessa olevista									
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	1 600	3	1 603	15,2	0	0	1 603	13,2									
Ymp.vrk ja iltaja lauantai-varhaiskasvatus	462	0	462	4,4	0	0	462	3,8									
Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2014 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2020																	
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista														
Esiopetukseen osallistuvat yht.	2 645	94,1															
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	2 440	86,8	92,2														

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1B/4 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Turussa 31.12.2020

Lapsen ikä	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhepäivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki		Väestö 31.12.2020	Lasten koti-hoidon tuki	
	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset	
(10-11kk)	3	0	3	0	0	0	0	0	7	0	2	0	15	5,4	279	228	
1v	284	11	29	0	0	0	0	0	215	11	36	0	586	39,0	1 504	765	
2v	624	35	45	0	0	0	3	0	418	15	54	7	1 201	75,4	1 592	305	
3v	783	38	25	0	0	0	5	0	497	20	46	33	1 447	90,4	1 601	81	
4v	935	35	21	0	0	0	2	0	491	16	34	25	1 559	95,0	1 641	45	
5v	1 082	42	3	0	0	0	4	0	514	12	26	13	1 696	97,2	1 744	31	
6v	1 347	77	0	0	0	0	3	0	251	12	12	0	1 702	99,8	1 706	11	
0 - 6v	5 058	238	126	0	0	0	17	0	2 393	86	210	78	8 206	81,5	10 067	1 466	
7v	7	0	0	0	0	0	4	0	2	0	0	0	13	0,8	1 641	0	
Kaikki yht.	5 065	238	126	0	0	0	21	0	2 395	86	210	78	8 219	62,7	13 105	1 466	
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus			
Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatus-ikäinen väestö			
0 - 2v	911	46	77	0	0	0	3	0	640	26	92	1 802	53,4	3 375			
3 - 6v	4 147	192	49	0	0	0	14	0	1 753	60	118	6 404	95,7	6 692			
7 vuotta täyttäneet	7	0	0	0	0	0	4	0	2	0	0	13	0,8	1 641			
Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja iltaja lauantai-varhaiskasvatuksessa olevat lapset																	
	Kunnallinen päiväkotitoimitus	Kunnallinen perhepäivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus		Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.									
	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% varhaiskasvatuksessa olevista	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% varhaiskasvatuksessa olevista									
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	433	0	433	7,9	0	35	468	5,8									
Ymp.vrk ja iltaja lauantai-varhaiskasvatus	351	0	351	6,4	47	0	398	5,0									
Esiopetuksen osallistuvat vuonna 2014 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2020																	
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista														
Esiopetukseen osallistuvat yht.	1 584	92,8															
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	1 522	89,2	96,1														

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1B/5 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Tampereella 31.12.2020

Lapsen ikä	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhepäivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki	Väestö 31.12.2020	Lasten koti-hoidon tuki	
	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	10	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	0	15	4,3	350	318
1v	516	27	20	0	0	0	18	0	170	3	70	2	826	41,5	1 989	1 045
2v	1 045	52	24	0	0	0	36	0	276	6	124	42	1 605	78,3	2 051	380
3v	1 349	58	11	0	0	0	40	0	322	8	79	29	1 896	93,4	2 029	75
4v	1 502	47	6	0	0	0	45	0	300	7	69	22	1 998	94,1	2 123	67
5v	1 586	44	1	0	0	0	53	0	300	5	64	19	2 072	94,3	2 197	39
6v	1 799	264	0	0	0	0	0	36	0	21	44	0	2 164	99,4	2 177	41
0 - 6v	7 807	492	62	0	0	0	192	36	1 370	50	453	114	10 576	81,9	12 916	1 965
7v	44	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	45	2,0	2 238	0
Kaikki yht.	7 851	492	62	1	0	0	192	36	1 370	50	453	114	10 621	62,8	16 901	1 965

Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus

Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatus-ikäinen väestö
0 - 2v	1 571	79	44	0	0	0	54	0	448	9	197	2 446	55,7	4 390
3 - 6v	6 236	413	18	0	0	0	138	36	922	41	256	8 130	95,4	8 526
7 vuotta täyttäneet	44	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	45	2,0	2 238

Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja iltaja lauantai-varhaiskasvatuksessa olevat lapset

	Kunnallinen päiväkotitoimitus	Kunnallinen perhepäivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.
	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% varhaiskasvatuksesta olevista	Lapset	Lapset yhteensä
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	809	0	809	9,5	32	845
Ymp.vrk ja iltaja lauantai-varhaiskasvatus	254	0	254	3,0	0	254

Esiopetuksen osallistuvat vuonna 2014 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2020

	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista
Esiopetukseen osallistuvat yht.	2 134	98,0	
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	1 903	87,4	89,2

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1B/6 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Oulussa 31.12.2020

Lapsen ikä	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhepäivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki	Väestö 31.12.2020	Lasten koti-hoidon tuki	
	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	5	0	2	0	1	0	1	0	6	0	1	0	16	4,6	350	324
1v	482	7	21	0	2	0	0	0	309	2	15	110	948	48,1	1 972	895
2v	855	24	23	0	3	0	3	1	511	1	17	164	1 602	79,3	2 021	380
3v	1 059	48	25	0	1	0	3	0	589	0	15	135	1 875	90,6	2 070	123
4v	1 297	32	16	0	1	0	2	1	547	2	14	140	2 052	91,4	2 245	139
5v	1 216	288	11	1	2	0	5	0	588	36	9	62	2 218	95,0	2 335	84
6v	1 579	356	2	0	0	0	2	3	448	25	7	0	2 422	99,9	2 425	86
0 - 6v	6 493	755	100	1	10	0	16	5	2 998	66	78	611	11 133	83,0	13 418	2 031
7v	62	1	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	69	2,7	2 523	0
Kaikki yht.	6 555	756	100	1	10	0	16	5	3 004	66	78	611	11 202	63,3	17 692	2 031
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus		
Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatukseen ikäinen väestö		
0 - 2v	1 342	31	46	0	6	0	4	1	826	3	33	2 566	59,1	4 343		
3 - 6v	5 151	724	54	1	4	0	12	4	2 172	63	45	8 567	94,4	9 075		
7 vuotta täyttäneet	62	1	0	0	0	0	0	0	6	0	0	69	2,7	2 523		
Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja iltaja lauantai-varhaiskasvatuksessa olevat lapset																
	Kunnallinen päiväkotitoimitus	Kunnallinen perhepäivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus		Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.								
	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% varhaiskasvatuksessa olevista	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% varhaiskasvatuksessa olevista						
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	804	2	806	10,0	0	90	896	8,1								
Ymp.vrk ja iltaja lauantai-varhaiskasvatus	539	0	539	6,7	1	0	540	4,9								
Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2014 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2020																
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista													
Esiopetukseen osallistuvat yht.	2 363	97,4														
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	2 007	82,8	84,9													

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2016–2020¹

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
10kk-6-vuotiaat	2016	29 155	1 127	4,0	16 541	212	1,3	11 837	74	0,6	7 772	59	0,8	10 078	294	3,0	10 812	-304	-2,7	86 195	1 462	1,7
	2017	31 180	2 025	6,9	17 235	694	4,2	12 516	679	5,7	8 213	441	5,7	10 900	822	8,2	12 363	1 551	14,3	92 407	6 212	7,2
	2018	31 624	444	1,4	17 397	162	0,9	12 772	256	2,0	8 411	198	2,4	11 273	373	3,4	12 456	93	0,8	93 933	1 526	1,7
	2019	31 734	110	0,3	17 442	45	0,3	12 893	121	0,9	8 325	-86	-1,0	10 761	-512	-4,5	11 665	-791	-6,4	92 820	-1 113	-1,2
	2020	31 298	-436	-1,4	16 941	-501	-2,9	12 358	-535	-4,2	8 206	-119	-1,4	10 576	-185	-1,7	11 133	-532	-4,6	90 512	-2 308	-2,5
% 10kk-6-vuotiaista	2016	72,6		72,6		71,2		73,5		72,1		67,8		71,8								
	2017	76,8		76,2		76,1		77,5		78,3		79,6		77,2								
	2018	78,0		77,6		77,8		80,1		81,4		83,7		79,2								
	2019	79,3		79,2		77,5		80,2		80,5		83,0		79,7								
	2020	79,6		79,3		75,4		81,5		81,9		83,0		79,8								
10kk-2-vuotiaat	2016	6 046	199	3,4	3 172	-203	-6,0	2 401	21	0,9	1 913	124	6,9	2 240	40	1,8	2 454	-64	-2,5	18 226	117	0,6
	2017	6 815	769	12,7	3 383	211	6,7	2 493	92	3,8	1 972	59	3,1	2 493	253	11,3	2 955	501	20,4	20 111	1 885	10,3
	2018	6 634	-181	-2,7	3 536	153	4,5	2 681	188	7,5	1 887	-85	-4,3	2 582	89	3,6	2 911	-44	-1,5	20 231	120	0,6
	2019	6 847	213	3,2	3 589	53	1,5	2 669	-12	-0,4	1 819	-68	-3,6	2 425	-157	-6,1	2 636	-275	-9,4	19 985	-246	-1,2
	2020	6 748	-99	-1,4	3 544	-45	-1,3	2 538	-131	-4,9	1 802	-17	-0,9	2 446	21	0,9	2 566	-70	-2,7	19 644	-341	-1,7
% 10kk-2-vuotiaista	2016	41,7		41,4		41,5		48,1		44,8		45,6		43,1								
	2017	47,0		45,5		44,3		51,0		51,1		58,0		48,6								
	2018	47,0		48,2		47,3		51,8		54,5		60,7		50,2								
	2019	50,3		50,3		46,8		51,3		53,4		59,1		51,3								
	2020	50,8		51,1		45,6		53,4		55,7		59,1		51,8								
3-6-vuotiaat	2016	23 109	928	4,2	13 369	415	3,2	9 436	53	0,6	5 859	-65	-1,1	7 838	254	3,3	8 358	-240	-2,8	67 969	1 345	2,0
	2017	24 365	1 256	5,4	13 852	483	3,6	10 023	587	6,2	6 241	382	6,5	8 407	569	7,3	9 408	1 050	12,6	72 296	4 327	6,4
	2018	24 990	625	2,6	13 861	9	0,1	10 091	68	0,7	6 524	283	4,5	8 691	284	3,4	9 545	137	1,5	73 702	1 406	1,9
	2019	24 887	-103	-0,4	13 853	-8	-0,1	10 224	133	1,3	6 506	-18	-0,3	8 336	-355	-4,1	9 029	-516	-5,4	72 835	-867	-1,2
	2020	24 550	-337	-1,4	13 397	-456	-3,3	9 820	-404	-4,0	6 404	-102	-1,6	8 130	-206	-2,5	8 567	-462	-5,1	70 868	-1 967	-2,7
% 3-6-vuotiaista	2016	90,0		88,3		87,1		88,8		87,4		79,1		87,4								
	2017	93,4		91,2		92,7		92,8		92,9		90,1		92,3								
	2018	94,5		91,9		93,8		95,2		95,4		94,6		94,1								
	2019	94,2		93,1		93,5		95,2		94,4		94,2		94,0								
	2020	94,4		92,9		90,6		95,7		95,4		94,4		93,8								

JATKUU: 1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2016–2020¹

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
7-vuotiaat	2016	68	2	15	-13	19	5	7	0	30	9	25	4	164	7	4,5						
	2017	41	-27	11	-4	6	-13	5	-2	1	-29	56	31	120	-44	-26,8						
	2018	70	29	19	8	23	17	18	13	22	21	58	2	210	90	75,0						
	2019	101	31	20	1	34	11	14	-4	23	1	56	-2	248	38	18,1						
	2020	70	-31	20	0	30	-4	13	-1	45	22	69	13	247	-1	-0,4						
% 7-vuotiaista	2016	1,1		0,4		0,7		0,4		1,4		0,9		0,9								
	2017	0,6		0,3		0,2		0,3		0,0		2,1		0,6								
	2018	1,1		0,5		0,8		1,1		1,0		2,2		1,1								
	2019	1,6		0,5		1,3		0,8		1,0		2,1		1,3								
	2020	1,1		0,5		1,1		0,8		2,0		2,7		1,3								
Lapsia kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa yhteensä	2016	29 223	1 129	4,0	16 556	199	1,2	11 856	79	0,7	7 779	59	0,8	10 108	303	3,1	10 837	-300	-2,7	86 359	1 469	1,7
	2017	31 221	1 998	6,8	17 246	690	4,2	12 522	666	5,6	8 218	439	5,6	10 901	793	7,8	12 419	1 582	14,6	92 527	6 168	7,1
	2018	31 694	473	1,5	17 416	170	1,0	12 795	273	2,2	8 429	211	2,6	11 295	394	3,6	12 514	95	0,8	94 143	1 616	1,7
	2019	31 835	141	0,4	17 462	46	0,3	12 927	132	1,0	8 339	-90	-1,1	10 784	-511	-4,5	11 721	-793	-6,3	93 068	-1 075	-1,1
	2020	31 368	-467	-1,5	16 961	-501	-2,9	12 388	-539	-4,2	8 219	-120	-1,4	10 621	-163	-1,5	11 202	-519	-4,4	90 759	-2 309	-2,5
% varhaiskasvatuksesta	2016	72,7		72,6		71,3		73,6		72,4		68,0		71,9								
	2017	76,9		76,2		76,2		77,6		78,3		80,0		77,3								
	2018	78,2		77,7		77,9		80,3		81,6		84,0		79,4								
	2019	79,5		79,3		77,7		80,3		80,7		83,4		79,9								
	2020	79,8		79,4		75,5		81,6		82,2		83,5		80,0								
Lapsia kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa sekä kotihoiton tuella yhteensä	2016	37 776	906	2,5	21 197	3	0,0	15 649	43	0,3	9 760	-74	-0,8	13 045	225	1,8	14 069	-714	-4,8	111 496	389	0,4
	2017	39 180	1 404	3,7	21 655	458	2,2	16 213	564	3,6	10 056	296	3,0	13 438	393	3,0	15 497	1 428	10,1	116 039	4 543	4,1
	2018	39 506	326	0,8	21 505	-150	-0,7	16 206	-7	0,0	10 127	71	0,7	13 721	283	2,1	15 318	-179	-1,2	116 383	344	0,3
	2019	38 678	-828	-2,1	21 143	-362	-1,7	16 183	-23	-0,1	9 940	-187	-1,8	12 881	-840	-6,1	14 129	-1 189	-7,8	112 954	-3 429	-2,9
	2020	37 881	-797	-2,1	20 708	-435	-2,1	15 520	-663	-4,1	9 685	-255	-2,6	12 586	-295	-2,3	13 233	-896	-6,3	109 613	-3 341	-3,0
% kaikista 10kk-7-vuotiaista	2016	81,8		80,2		80,9		80,0		81,2		75,6		80,3								
	2017	83,5		81,8		84,4		81,9		83,3		85,4		83,4								
	2018	84,3		81,7		84,7		83,5		85,8		87,4		84,4								
	2019	83,1		81,7		83,7		82,6		81,9		84,5		82,9								
	2020	82,6		81,9		80,8		82,7		83,1		83,0		82,3								

¹ Kerholapset mukana vuodesta 2017.

1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämisuudoittain vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)¹

		HELSINKI			ESPOO ¹			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (kk)	Muutos (%)	Muutos (kk)	Muutos (%)	Muutos (kk)	Muutos (%)	Muutos (kk)	Muutos (%)	Muutos (kk)	Muutos (%)	Muutos (kk)	Muutos (%)	Muutos (kk)	Muutos (%)	Muutos (kk)	Muutos (%)	Muutos (kk)	Muutos (%)			
KUNNALLINEN PÄIVÄKOTI																						
Lapset yhteensä	2016	24 379	1 006	4,3	11 775	638	5,7	9 976	24	0,2	5 162	-134	-2,5	8 500	295	3,6	7 137	-219	-3,0	66 929	1 610	2,5
	2017	25 080	701	2,9	12 120	345	2,9	9 909	-67	-0,7	5 246	84	1,6	8 576	76	0,9	7 153	16	0,2	68 084	1 155	1,7
	2018	25 614	534	2,1	12 407	287	2,4	10 148	239	2,4	5 298	52	1,0	8 667	91	1,1	7 674	521	7,3	69 808	1 724	2,5
	2019	26 277	663	2,6	12 727	320	2,6	10 406	258	2,5	5 301	3	0,1	8 495	-172	-2,0	7 399	-275	-3,6	70 605	797	1,1
	2020	26 593	316	1,2	12 603	-124	-1,0	10 089	-317	-3,0	5 303	2	0,0	8 343	-152	-1,8	7 311	-88	-1,2	70 242	-363	-0,5
Kunnallisessa päiväkodissa olevien 10kk-7-vuotiaiden osuus (%) kaikista 10kk-7-vuotiaista	2016	52,8			44,6			51,6			42,3			52,9			38,4			48,2		
	2017	53,5			45,8			51,6			42,7			53,2			39,4			48,9		
	2018	54,7			47,2			53,0			43,7			54,2			43,8			50,6		
	2019	56,5			49,2			53,8			44,0			54,0			44,3			51,8		
	2020	58,0			49,8			52,5			45,3			55,1			45,9			52,7		
Laskennallisten lasten lukumäärä	2016	29 308	1 315	4,7	14 107	492	3,6	11 708	-194	-1,6	6 164	-107	-1,7	10 078	193	2,0	8 826	222	2,6	80 191	1 921	2,5
	2017	30 349	1 041	3,6	14 447	339	2,4	11 682	-27	-0,2	6 321	157	2,5	10 301	223	2,2	8 700	-126	-1,4	81 799	1 608	2,0
	2018	31 435	1 086	3,6	15 036	589	4,1	12 352	670	5,7	6 297	-24	-0,4	10 429	128	1,2	9 404	703	8,1	84 952	3 153	3,9
	2019	32 577	1 142	3,6	15 674	638	4,2	12 828	476	3,9	6 346	49	0,8	10 297	-132	-1,3	8 767	-637	-6,8	86 489	1 537	1,8
	2020	33 336	758	2,3	15 696	22	0,1	12 793	-35	-0,3	6 365	20	0,3	10 200	-97	-0,9	8 811	44	0,5	87 201	713	0,8
Kunnallisessa päiväkodissa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2016	83,4			71,1			84,1			66,4			84,1			65,9			77,5		
	2017	80,3			70,3			79,1			63,8			78,7			57,6			73,6		
	2018	80,8			71,2			79,3			62,9			76,7			61,3			74,2		
	2019	82,5			72,9			80,5			63,6			78,8			63,1			75,9		
	2020	84,8			74,3			81,4			64,5			78,6			65,3			77,4		
0 - 2-vuotiaat	2016	4 732	203	4,5	2 195	-40	-1,8	1 789	45	2,6	973	35	3,7	1 689	15	0,9	1 419	14	1,0	12 797	272	2,2
	2017	4 897	165	3,5	2 138	-57	-2,6	1 708	-81	-4,5	1 005	32	3,3	1 682	-7	-0,4	1 377	-42	-3,0	12 807	10	0,1
	2018	4 888	-9	-0,2	2 256	118	5,5	1 868	160	9,4	933	-72	-7,2	1 699	17	1,0	1 395	18	1,3	13 039	232	1,8
	2019	5 160	272	5,6	2 400	144	6,4	1 887	19	1,0	942	9	1,0	1 681	-18	-1,1	1 300	-95	-6,8	13 370	331	2,5
	2020	5 316	156	3,0	2 435	35	1,5	1 877	-10	-0,5	957	15	1,6	1 650	-31	-1,8	1 373	73	5,6	13 608	238	1,8
0-2-vuotiaiden osuus (%) kunnallisten päiväkotien lapsista	2016	19,4			18,6			17,9			18,8			19,9			19,9			19,1		
	2017	19,5			17,6			17,2			19,2			19,6			19,3			18,8		
	2018	19,1			18,2			18,4			17,6			19,6			18,2			18,7		
	2019	19,6			18,9			18,1			17,8			19,8			17,6			18,9		
	2020	20,0			19,3			18,6			18,0			19,8			18,8			19,4		
3 - 7-vuotiaat	2016	19 647	803	4,3	9 580	678	7,6	8 187	-21	-0,3	4 189	-169	-3,9	6 811	280	4,3	5 718	-233	-3,9	54 132	1 338	2,5
	2017	20 183	536	2,7	9 982	402	4,2	8 201	14	0,2	4 241	52	1,2	6 894	83	1,2	5 776	58	1,0	55 277	1 145	2,1
	2018	20 726	543	2,7	10 151	169	1,7	8 280	79	1,0	4 365	124	2,9	6 968	74	1,1	6 279	503	8,7	56 769	1 492	2,7
	2019	21 117	391	1,9	10 327	176	1,7	8 519	239	2,9	4 359	-6	-0,1	6 814	-154	-2,2	6 099	-180	-2,9	57 235	466	0,8
	2020	21 277	160	0,8	10 168	-159	-1,5	8 212	-307	-3,6	4 346	-13	-0,3	6 693	-121	-1,8	5 938	-161	-2,6	56 634	-601	-1,1
Läsnäolopäivät kunnallisessa päiväkodissa ¹	2016	4 154 821	194 323	4,9	1 993 463	95 164	5,0	1 681 208	4 043	0,2	851 301	-5 587	-0,7	1 430 670	21 703	1,5	1 133 556	-20 163	-1,7	11 245 019	289 484	2,6
	2017	4 322 352	167 530	4,0	2 101 310	107 847	5,4	1 670 547	-10 661	-0,6	883 087	31 786	3,7	1 198 515	-232 155	-16,2	1 110 251	-23 305	-2,1	11 286 061	41 042	0,4
	2018	4 450 109	127 757	3,0	2 182 736	81 427	3,9	1 740 104	69 557	4,2	1 129 164	246 076	27,9	1 439 569	241 054	20,1	1 182 275	72 024	6,5	12 123 956	837 895	7,4
	2019	4 628 135	178 026	4,0	2 260 703	77 967	3,6	1 773 044	32 940	1,9	1 289 132	159 968	14,2	1 484 556	44 988	3,1	1 297 160	114 885	9,7	12 732 730	608 774	5,0
	2020	3 915 883	-712 252	-15,4	.	.	.	1 575 554	-197 491	-11,1	593 612	-695 520	-54,0	1 177 615	-306 941	-20,7	1 102 908	-194 252	-15,0	8 365 572

¹ Espoon vuoden 2020 läsnäolotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihdon vuoksi.

JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämisuudoittain vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)
KUNNALLINEN PERHEPÄIVÄHOITO															
Lapset yhteensä	2016	1 078	-59 -5,2	800	-137 -14,6	355	-103 -22,5	190	-50 -20,8	97	-95 -49,5	349	-10 -2,8	2 869	-454 -13,7
	2017	971	-107 -9,9	732	-68 -8,5	320	-35 -9,9	200	10 5,3	103	6 6,2	242	-107 -30,7	2 568	-301 -10,5
	2018	864	-107 -11,0	637	-95 -13,0	306	-14 -4,4	180	-20 -10,0	74	-29 -28,2	217	-25 -10,3	2 278	-290 -11,3
	2019	735	-129 -14,9	602	-35 -5,5	246	-60 -19,6	158	-22 -12,2	76	2 2,7	140	-77 -35,5	1 957	-321 -14,1
	2020	628	-107 -14,6	558	-44 -7,3	214	-32 -13,0	126	-32 -20,3	63	-13 -17,1	111	-29 -20,7	1 700	-257 -13,1
<i>Perhepäivähoidossa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista</i>	2016	3,7		4,8		3,0		2,4		1,0		3,2		3,3	
	2017	3,1		4,2		2,6		2,4		0,9		1,9		2,8	
	2018	2,7		3,7		2,4		2,1		0,7		1,7		2,4	
	2019	2,3		3,4		1,9		1,9		0,7		1,2		2,1	
	2020	2,0		3,3		1,7		1,5		0,6		1,0		1,9	
Hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa olevat lapset	2016	529	-26 -4,7	171	-56 -24,7	163	-63 -27,9	190	-50 -20,8	89	-44 -33,1	289	21 7,8	1 431	-218 -13,2
	2017	467	-62 -11,7	151	-20 -11,7	158	-5 -3,1	200	10 5,3	103	14 15,7	174	-115 -39,8	1 253	-178 -12,4
	2018	353	-114 -24,4	108	-43 -28,5	160	2 1,3	180	-20 -10,0	74	-29 -28,2	155	-19 -10,9	1 030	-223 -17,8
	2019	280	-73 -20,7	108	0 0,0	155	-5 -3,1	158	-22 -12,2	76	2 2,7	127	-28 -18,1	904	-126 -12,2
	2020	230	-50 -17,9	96	-12 -11,1	117	-38 -24,5	126	-32 -20,3	63	-13 -17,1	101	-26 -20,5	733	-171 -18,9
<i>Hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista</i>	2016	1,8		1,0		1,4		2,4		0,9		2,7		1,7	
	2017	1,5		0,9		1,3		2,4		0,9		1,4		1,4	
	2018	1,1		0,6		1,3		2,1		0,7		1,2		1,1	
	2019	0,9		0,6		1,2		1,9		0,7		1,1		1,0	
	2020	0,7		0,6		0,9		1,5		0,6		0,9		0,8	
Ryhmäperhepäivähoidossa olevat lapset²	2016	549	-33 -5,7	629	-81 -11,4	192	-40 -17,2	.	.	8	-51 -86,4	60	-31 -34,1	1 438	-236 -14,1
	2017	504	-45 -8,2	581	-48 -7,6	162	-30 -15,6	68	8 13,3	1 315	-123 -8,6
	2018	511	7 1,4	529	-52 -9,0	146	-16 -9,9	62	-6 -8,8	1 248	-67 -5,1
	2019	455	-56 -11,0	494	-35 -6,6	91	-55 -37,7	13	-49 -79,0	1 053	-195 -15,6
	2020	398	-57 -12,5	462	-32 -6,5	97	6 6,6	10	-3 -23,1	967	-86 -8,2
<i>Ryhmäperhepäivähoidossa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista</i>	2016	1,9		3,8		1,6		0,0		0,1		0,6		1,7	
	2017	1,6		3,4		1,3		0,0		0,0		0,5		1,4	
	2018	1,6		3,0		1,1		0,0		0,0		0,5		1,3	
	2019	1,4		2,8		0,7		0,0		0,0		0,1		1,1	
	2020	1,3		2,7		0,8		0,0		0,0		0,1		1,1	

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämisuudoittain vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU ⁴		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (km)	Muutos (%)	Muutos (km)	Muutos (%)	Muutos (km)	Muutos (%)	Muutos (km)	Muutos (%)	Muutos (km)	Muutos (%)	Muutos (km)	Muutos (%)	Muutos (km)	Muutos (%)
KUNNALLINEN KERHOTOIMINTA															
Kerhotoiminnassa olevat lapset ³	2016	1 236	-64 -4,9	577	168 41,1	794	79 11,0	489	-42 -7,9	637	1 0,2	1 828	60 3,4	5 561	202 3,8
	2017	1 176	-60 -4,9	518	-59 -10,2	741	-53 -6,7	133	-356 -72,8	552	-85 -13,3	1 539	-289 -15,8	4 659	-902 -16,2
	2018	901	-275 -23,4	483	-35 -6,8	516	-225 -30,4	128	-5 -3,8	461	-91 -16,5	1 139	-400 -26,0	3 628	-1 031 -22,1
	2019	743	-158 -17,5	426	-57 -11,8	360	-156 -30,2	103	-25 -19,5	175	-286 -62,0	854	-285 -25,0	2 661	-967 -26,7
	2020	553	-190 -25,6	323	-103 -24,2	227	-133 -36,9	78	-25 -24,3	114	-61 -34,9	611	-243 -28,5	1 906	-755 -28,4
Kerhotoiminnassa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2016	4,2		3,5		6,7		6,3		6,3		16,9		6,4	
	2017	3,8		3,0		5,9		1,6		5,1		12,4		5,0	
	2018	2,8		2,8		4,0		1,5		4,1		9,1		3,9	
	2019	2,3		2,4		2,8		1,2		1,6		7,3		2,9	
	2020	1,8		1,9		1,8		0,9		1,1		5,5		2,1	
KUNNALLINEN VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ															
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä ³	2016	25 457	947 3,9	12 575	501 4,1	10 331	-79 -0,8	5 352	-184 -3,3	8 597	200 2,4	7 486	-229 -3,0	69 798	1 156 1,7
	2017	27 227	1 770 7,0	13 370	795 6,3	10 970	639 6,2	5 579	227 4,2	9 231	634 7,4	8 934	1 448 19,3	75 311	5 513 7,9
	2018	27 379	152 0,6	13 527	157 1,2	10 970	0 0,0	5 606	27 0,5	9 202	-29 -0,3	9 030	96 1,1	75 714	403 0,5
	2019	27 755	376 1,4	13 755	228 1,7	11 012	42 0,4	5 562	-44 -0,8	8 746	-456 -5,0	8 393	-637 -7,1	75 223	-491 -0,6
	2020	27 774	19 0,1	13 484	-271 -2,0	10 530	-482 -4,4	5 507	-55 -1,0	8 520	-226 -2,6	8 033	-360 -4,3	73 848	-1 375 -1,8
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2016	87,1		76,0		87,1		68,8		85,1		69,1		80,8	
	2017	87,2		77,5		87,6		67,9		84,7		71,9		81,4	
	2018	86,4		77,7		85,7		66,5		81,5		72,2		80,4	
	2019	87,2		78,8		85,2		66,7		81,1		71,6		80,8	
	2020	88,5		79,5		85,0		67,0		80,2		71,7		81,4	

³ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

⁴ Vuoden 2017-2020 kerholasten lukumääriin eivät sisälly ohjattuun leikkipuistotoimintaan osallistuneet lapset.

JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämisuudoittain vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA ⁵		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)
Ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä ⁵	2016	520	29 5,9	1 698	-394 -18,8	157	-105 -40,1	38	7 22,6	282	-16 -5,4	26	3 13,0	2 721	-476 -14,9
	2017	543	23 4,4	1 341	-357 -21,0	54	-103 -65,6	28	-10 -26,3	248	-34 -12,1	28	2 7,7	2 242	-479 -17,6
	2018	649	106 19,5	1 236	-105 -7,8	35	-19 -35,1	31	3 10,7	334	86 34,7	40	12 42,9	2 325	83 3,7
	2019	318	-331 -51,0	1 097	-139 -11,2	16	-19 -54,3	31	0 0,0	265	-69 -20,7	31	-9 -22,5	1 758	-567 -24,4
	2020	205	-113 -35,5	1 029	-68 -6,2	33	17 105,6	21	-10 -32,3	228	-37 -14,0	21	-10 -32,3	1 537	-221 -12,6
Ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2016	1,8		10,3		1,3		0,5		2,8		0,2		3,2	
	2017	1,7		7,8		0,4		0,3		2,3		0,2		2,4	
	2018	2,0		7,1		0,3		0,4		3,0		0,3		2,5	
	2019	1,0		6,3		0,1		0,4		2,5		0,3		1,9	
	2020	0,7		6,1		0,3		0,3		2,1		0,2		1,7	
Yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä ⁵	2016	3 246	153 4,9	2 283	92 4,2	429	-177 -29,2	395	-47 -10,6	666	-115 -14,7	253	-31 -10,9	7 272	-125 -1,7
	2017	3 451	205 6,3	2 535	252 11,0	403	-26 -6,1	341	-54 -13,7	675	9 1,4	191	-62 -24,5	7 596	324 4,5
	2018	3 666	215 6,2	2 653	118 4,7	373	-30 -7,4	315	-26 -7,6	607	-68 -10,1	134	-57 -29,8	7 748	152 2,0
	2019	3 762	96 2,6	2 610	-43 -1,6	281	-92 -24,7	251	-64 -20,3	490	-117 -19,3	83	-51 -38,1	7 477	-271 -3,5
	2020	3 389	-373 -9,9	2 448	-162 -6,2	230	-51 -18,1	210	-41 -16,3	453	-37 -7,6	78	-5 -6,0	6 808	-669 -8,9
Yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2016	11,1		13,8		3,6		5,1		6,6		2,3		8,4	
	2017	11,1		14,7		3,2		4,1		6,2		1,5		8,2	
	2018	11,6		15,2		2,9		3,7		5,4		1,1		8,2	
	2019	11,8		14,9		2,2		3,0		4,5		0,7		8,0	
	2020	10,8		14,4		1,9		2,6		4,3		0,7		7,5	
Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä ³	2016	.		.		939	.	1 994	283 16,5	563	234 71,1	3 072	-43 -1,4	6 568	914 16,2
	2017	.		.		1 095	156 16,6	2 270	276 13,8	747	184 32,7	3 266	194 6,3	7 378	810 12,3
	2018	.		.		1 417	322 29,4	2 477	207 9,1	1 152	405 54,2	3 310	44 1,3	8 356	978 13,3
	2019	.		.		1 618	201 14,2	2 495	18 0,7	1 283	131 11,4	3 214	-96 -2,9	8 610	254 3,0
	2020	.		.		1 595	-23 -1,4	2 481	-14 -0,6	1 420	137 10,7	3 070	-144 -4,5	8 566	-44 -0,5
Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2016	.		.		.		25,6		5,6		28,3		7,6	
	2017	.		.		8,7		27,6		6,9		26,3		8,0	
	2018	.		.		11,1		29,4		10,2		26,5		8,9	
	2019	.		.		12,5		29,9		11,9		27,4		9,3	
	2020	.		.		12,9		30,2		13,4		27,4		9,4	
KUNNAN JÄRJESTÄMÄ JA TUKEMA VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ															
Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä ³	2016	29 223	1 129 4,0	16 556	199 1,2	11 856	79 0,7	7 779	59 0,8	10 108	303 3,1	10 837	-300 -2,7	86 359	1 469 1,7
	2017	31 221	1 998 6,8	17 246	690 4,2	12 522	666 5,6	8 218	439 5,6	10 901	793 7,8	12 419	1 582 14,6	92 527	6 168 7,1
	2018	31 694	473 1,5	17 416	170 1,0	12 795	273 2,2	8 429	211 2,6	11 295	394 3,6	12 514	95 0,8	94 143	1 616 1,7
	2019	31 835	141 0,4	17 462	46 0,3	12 927	132 1,0	8 339	-90 -1,1	10 784	-511 -4,5	11 721	-793 -6,3	93 068	-1 075 -1,1
	2020	31 368	-467 -1,5	16 961	-501 -2,9	12 388	-539 -4,2	8 219	-120 -1,4	10 621	-163 -1,5	11 202	-519 -4,4	90 759	-2 309 -2,5

³ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

⁵ Sopimukseen perustuva ostopalvelu päättyi Vantaalla 31.7.2016.

1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)¹

Varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa osallistuvat lapset (Vantaa vuosina 2016-2018, Oulu vuosina 2016-2020) on sijoitettu koko- tai osapäiväiseen varhaiskasvatukseen sen mukaan, miten tuntimäärä on sovittu jaettavaksi viikolle. Osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset luetaan kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin ja 4 tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevat 20-tuntiset lapset luetaan osapäiväisiin lapsiin.

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
KUNNAN JÄRJESTÄMÄ KOKOPÄIVÄINEN JA OSAPÄIVÄINEN VARHAISKASVATUS																						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus	2016	24 514	727	3,1	13 364	169	1,3	9 707	-763	-7,3	6 949	95	1,4	8 738	186	2,2	9 254	-723	-7,2	72 526	-309	-0,4
	2017	25 147	633	2,6	13 596	232	1,7	9 731	24	0,2	7 224	275	4,0	9 136	398	4,6	8 803	-451	-4,9	73 637	1 111	1,5
	2018	25 699	552	2,2	13 754	158	1,2	10 733	1 002	10,3	7 557	333	4,6	9 694	558	6,1	9 862	1 059	12,0	77 299	3 662	5,0
	2019	26 430	731	2,8	13 862	108	0,8	11 067	334	3,1	7 362	-195	-2,6	9 645	-49	-0,5	9 510	-352	-3,6	77 876	577	0,7
	2020	26 838	408	1,5	13 864	2	0,0	10 737	-330	-3,0	7 607	245	3,3	9 475	-170	-1,8	9 685	175	1,8	78 206	330	0,4
Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2016	94,4			93,6			84,9			94,1			92,5			87,4			91,7		
	2017	94,6			92,4			85,5			93,3			89,3			82,4			90,5		
	2018	91,7			93,2			86,4			93,2			90,7			79,7			89,5		
	2019	94,1			93,3			87,5			91,0			93,7			81,7			91,0		
	2020	95,9			95,5			88,3			95,0			93,2			87,1			93,2		
Osapäiväinen varhaiskasvatus	2016	1 463	249	20,5	909	-62	-6,4	1 720	1 019	145,4	435	11	2,6	704	232	49,2	1 330	454	51,8	6 561	1 903	40,9
	2017	1 447	-16	-1,1	597	-312	-34,3	1 647	-73	-4,2	520	85	19,5	538	-166	-23,6	1 886	556	41,8	6 635	74	1,1
	2018	1 428	-19	-1,3	526	-71	-11,9	1 173	-474	-28,8	426	-94	-18,1	533	-5	-0,9	1 379	-507	-26,9	5 465	-1 170	-17,6
	2019	900	-528	-37,0	564	38	7,2	1 219	46	3,9	623	197	46,2	474	-59	-11,1	1 274	-105	-7,6	5 054	-411	-7,5
	2020	588	-312	-34,7	326	-238	-42,2	1 194	-25	-2,1	324	-299	-48,0	579	105	22,2	828	-446	-35,0	3 839	-1 215	-24,0
Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2016	5,6			6,4			15,1			5,9			7,5			12,6			8,3		
	2017	5,4			4,1			14,5			6,7			5,3			17,6			8,2		
	2018	5,1			3,6			9,4			5,3			5,0			11,1			6,3		
	2019	3,2			3,8			9,6			7,7			4,6			10,9			5,9		
	2020	2,1			2,2			9,8			4,0			5,7			7,4			4,6		
KUNNAN JÄRJESTÄMÄ ILTA-, LAUANTAI- JA YMPÄRIVUOROKAUTINEN VARHAISKASVATUS																						
Lapset ilta-, lauantai- ja ympärivuorokautisessa varhaiskasvatuksessa yhteensä	2016	630	38	6,4	344	29	9,2	483	12	2,5	406	69	20,5	328	7	2,2	492	22	4,7	2 683	177	7,1
	2017	644	14	2,2	361	17	4,9	450	-33	-6,8	551	145	35,7	330	2	0,6	471	-21	-4,3	2 807	124	4,6
	2018	624	-20	-3,1	347	-14	-3,9	432	-18	-4,0	579	28	5,1	305	-25	-7,6	631	160	34,0	2 918	111	4,0
	2019	589	-35	-5,6	287	-60	-17,3	457	25	5,8	369	-210	-36,3	270	-35	-11,5	564	-67	-10,6	2 536	-382	-13,1
	2020	532	-57	-9,7	264	-23	-8,0	462	5	1,1	398	29	7,9	254	-16	-5,9	540	-24	-4,3	2 450	-86	-3,4
Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2016	2,4			2,4			4,2			5,5			3,5			4,6			3,4		
	2017	2,4			2,5			4,0			7,1			3,2			4,4			3,5		
	2018	2,2			2,4			3,5			7,1			2,9			5,1			3,4		
	2019	2,1			1,9			3,6			4,6			2,6			4,8			3,0		
	2020	1,9			1,8			3,8			5,0			2,5			4,9			2,9		

¹ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

JATKUU: 1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)¹

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
TUKEA TARVITSEVAT LAPSET KUNNALLISESSA JA KUNNAN JÄRJESTÄMÄSSÄ VARHAISKASVATUKSESSA																						
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2016	1 920	268	16,2	997	-9	-0,9	964	71	8,0	438	17	4,0	585	-10	-1,7	630	43	7,3	5 534	380	7,4
	2017	2 108	188	9,8	966	-31	-3,1	1 059	95	9,9	480	42	9,6	639	54	9,2	656	26	4,1	5 908	374	6,8
	2018	2 619	511	24,2	1 161	195	20,2	1 140	81	7,6	415	-65	-13,5	644	5	0,8	801	145	22,1	6 780	872	14,8
	2019	2 815	196	7,5	1 405	244	21,0	1 326	186	16,3	559	144	34,7	682	38	5,9	912	111	13,9	7 699	919	13,6
	2020	2 988	173	6,1	1 400	-5	-0,4	1 603	277	20,9	433	-126	-22,5	809	127	18,6	806	-106	-11,6	8 039	340	4,4
<i>Osuus (%) kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista</i>	2016	7,5			7,9			9,3			8,2			6,8			8,4			7,9		
	2017	7,7			7,2			9,7			8,6			6,9			7,3			7,8		
	2018	9,6			8,6			10,4			7,4			7,0			8,9			9,0		
	2019	10,1			10,2			12,0			10,1			7,8			10,9			10,2		
	2020	10,8			10,4			15,2			7,9			9,5			10,0			10,9		
Kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2016	1 920	257	15,5	1 029	-14	-1,3	964	67	7,5	459	32	7,5	594	-1	-0,2	661	50	8,2	5 627	391	7,5
	2017	2 108	188	9,8	994	-35	-3,4	1 059	95	9,9	503	44	9,6	644	50	8,4	701	40	6,1	6 009	382	6,8
	2018	2 619	511	24,2	1 197	203	20,4	1 140	81	7,6	425	-78	-15,5	660	16	2,5	886	185	26,4	6 927	918	15,3
	2019	2 815	196	7,5	1 444	247	20,6	1 326	186	16,3	598	173	40,7	718	58	8,8	1 003	117	13,2	7 904	977	14,1
	2020	2 988	173	6,1	1 437	-7	-0,5	1 603	277	20,9	468	-130	-21,7	845	127	17,7	896	-107	-10,7	8 237	333	4,2
<i>Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista</i>	2016	7,4			7,2			8,4			6,2			6,3			6,2			7,1		
	2017	7,9			6,8			9,3			6,5			6,3			6,6			7,4		
	2018	9,3			8,1			9,2			5,2			6,2			7,2			8,0		
	2019	10,0			9,7			10,5			7,4			7,0			8,6			9,2		
	2020	10,7			9,9			13,2			5,8			8,3			8,1			9,8		

¹ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
10kk - 6-vuotiaat	2016	8 553	-223 -2,5	4 641	-196 -4,1	3 793	-36 -0,9	1 981	-133 -6,3	2 937	-78 -2,6	3 232	-414 -11,4	25 137	-1 080 -4,1							
	2017	7 959	-594 -6,9	4 409	-232 -5,0	3 691	-102 -2,7	1 838	-143 -7,2	2 537	-400 -13,6	3 078	-154 -4,8	23 512	-1 625 -6,5							
	2018	7 812	-147 -1,8	4 089	-320 -7,3	3 411	-280 -7,6	1 698	-140 -7,6	2 426	-111 -4,4	2 804	-274 -8,9	22 240	-1 272 -5,4							
	2019	6 843	-969 -12,4	3 681	-408 -10,0	3 256	-155 -4,5	1 601	-97 -5,7	2 097	-329 -13,6	2 408	-396 -14,1	19 886	-2 354 -10,6							
	2020	6 512	-331 -4,8	3 747	66 1,8	3 118	-138 -4,2	1 466	-135 -8,4	1 965	-132 -6,3	2 031	-377 -15,7	18 839	-1 047 -5,3							
Osuus (%) kaikista 10kk - 6-vuotiaista	2016	21,3		20,4		22,8		18,7		21,0		20,3		20,9								
	2017	19,6		19,5		22,4		17,3		18,2		19,8		19,6								
	2018	19,3		18,2		20,8		16,2		17,5		18,8		18,7								
	2019	17,1		16,7		19,6		15,4		15,7		17,1		17,1								
	2020	16,6		17,5		19,0		14,6		15,2		15,1		16,6								
10kk - 1-vuotiaat	2016	5 518	-51 -0,9	2 684	-107 -3,8	2 147	-56 -2,5	1 182	-98 -7,7	1 713	8 0,5	1 648	-211 -11,4	14 892	-515 -3,3							
	2017	5 228	-290 -5,3	2 684	0 0,0	2 098	-49 -2,3	1 125	-57 -4,8	1 517	-196 -11,4	1 480	-168 -10,2	14 132	-760 -5,1							
	2018	5 250	22 0,4	2 518	-166 -6,2	2 153	55 2,6	1 083	-42 -3,7	1 519	2 0,1	1 439	-41 -2,8	13 962	-170 -1,2							
	2019	4 731	-519 -9,9	2 384	-134 -5,3	2 063	-90 -4,2	1 042	-41 -3,8	1 446	-73 -4,8	1 318	-121 -8,4	12 984	-978 -7,0							
	2020	4 753	22 0,5	2 488	104 4,4	2 010	-53 -2,6	993	-49 -4,7	1 363	-83 -5,7	1 219	-99 -7,5	12 826	-158 -1,2							
Osuus (%) kaikista 10kk - 1-vuotiaista	2016	70,2		67,5		70,7		54,7		63,2		58,3		66,0								
	2017	67,1		67,7		69,4		55,5		58,3		55,2		64,0								
	2018	70,0		66,1		70,8		55,7		60,6		57,7		65,6								
	2019	65,7		63,6		67,7		54,6		58,7		55,5		62,6								
	2020	66,0		67,6		68,4		55,7		58,3		52,5		63,3								
2-vuotiaat	2016	1 915	-65 -3,3	995	-43 -4,1	831	17 2,1	464	-14 -2,9	611	-21 -3,3	679	-87 -11,4	5 495	-213 -3,7							
	2017	1 773	-142 -7,4	940	-55 -5,5	791	-40 -4,8	420	-44 -9,5	553	-58 -9,5	605	-74 -10,9	5 082	-413 -7,5							
	2018	1 696	-77 -4,3	880	-60 -6,4	691	-100 -12,6	379	-41 -9,8	494	-59 -10,7	533	-72 -11,9	4 673	-409 -8,0							
	2019	1 475	-221 -13,0	795	-85 -9,7	696	5 0,7	373	-6 -1,6	375	-119 -24,1	421	-112 -21,0	4 135	-538 -11,5							
	2020	1 242	-233 -15,8	746	-49 -6,2	680	-16 -2,3	305	-68 -18,2	380	5 1,3	380	-41 -9,7	3 733	-402 -9,7							
Osuus (%) kaikista 2-vuotiaista	2016	28,8		27,0		30,2		27,6		26,9		26,5		28,1								
	2017	26,4		27,1		30,3		23,6		24,4		25,1		26,4								
	2018	25,7		25,0		26,4		21,4		21,9		23,1		24,5								
	2019	23,0		23,5		26,2		22,4		17,2		20,2		22,5								
	2020	20,4		22,9		25,9		19,1		18,7		18,8		21,2								

JATKUU: 1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2016–2020 (Tilanne 31.12.)

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
10kk - 2-vuotiaat	2016	7 433	-116 -1,5	3 679	-150 -3,9	2 978	-39 -1,3	1 646	-112 -6,4	2 324	-13 -0,6	2 327	-298 -11,4	20 387	-728 -3,4							
	2017	7 001	-432 -5,8	3 624	-55 -1,5	2 889	-89 -3,0	1 545	-101 -6,1	2 070	-254 -10,9	2 085	-242 -10,4	19 214	-1 173 -5,8							
	2018	6 946	-55 -0,8	3 398	-226 -6,2	2 844	-45 -1,6	1 462	-83 -5,4	2 013	-57 -2,8	1 972	-113 -5,4	18 635	-579 -3,0							
	2019	6 206	-740 -10,7	3 179	-219 -6,4	2 759	-85 -3,0	1 415	-47 -3,2	1 821	-192 -9,5	1 739	-233 -11,8	17 119	-1 516 -8,1							
	2020	5 995	-211 -3,4	3 234	55 1,7	2 690	-69 -2,5	1 298	-117 -8,3	1 743	-78 -4,3	1 599	-140 -8,1	16 559	-560 -3,3							
Osuus (%) kaikista 10kk - 2-vuotiaista	2016	51,2		48,0		51,4		41,4		46,4		43,2		48,2								
	2017	48,3		48,7		51,3		39,9		42,4		40,9		46,4								
	2018	49,2		46,4		50,2		40,1		42,5		41,1		46,3								
	2019	45,6		44,6		48,4		39,9		40,1		39,0		43,9								
	2020	45,1		46,6		48,4		38,5		39,7		36,8		43,7								
3 - 6-vuotiaat	2016	1 120	-107 -8,7	962	-46 -4,6	815	3 0,4	335	-21 -5,9	613	-65 -9,6	905	-116 -11,4	4 750	-352 -6,9							
	2017	958	-162 -14,5	785	-177 -18,4	802	-13 -1,6	293	-42 -12,5	467	-146 -23,8	993	88 9,7	4 298	-452 -9,5							
	2018	866	-92 -9,6	691	-94 -12,0	567	-235 -29,3	236	-57 -19,5	413	-54 -11,6	832	-161 -16,2	3 605	-693 -16,1							
	2019	637	-229 -26,4	502	-189 -27,4	497	-70 -12,3	186	-50 -21,2	276	-137 -33,2	669	-163 -19,6	2 767	-838 -23,2							
	2020	517	-120 -18,8	513	11 2,2	428	-69 -13,9	168	-18 -9,7	222	-54 -19,6	432	-237 -35,4	2 280	-487 -17,6							
Osuus (%) kaikista 3 - 6-vuotiaista	2016	4,4		6,4		7,5		5,1		6,8		8,6		6,1								
	2017	3,7		5,2		7,4		4,4		5,2		9,5		5,5								
	2018	3,3		4,6		5,3		3,4		4,5		8,2		4,6								
	2019	2,4		3,4		4,5		2,7		3,1		7,0		3,6								
	2020	2,0		3,6		3,9		2,5		2,6		4,8		3,0								
3 - 6-vuotiaiden osuus (%) kaikista kotihoidon tukea saaneista lapsista	2016	13,1		20,7		21,5		16,9		20,9		28,0		18,9								
	2017	12,0		17,8		21,7		15,9		18,4		32,3		18,3								
	2018	11,1		16,9		16,6		13,9		17,0		29,7		16,2								
	2019	9,3		13,6		15,3		11,6		13,2		27,8		13,9								
	2020	7,9		13,7		13,7		11,5		11,3		21,3		12,1								

2A/1 Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannukset vuonna 2020

KOKONAISKUSTANNUKSET (€) VUONNA 2020	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU ²	TAMPERE ²	OULU	KUUSIKKO
Kustannukset yhteensä ilman vyörytyksiä	432 380 591	234 990 311	173 043 260	107 628 850	130 269 356	137 135 092	1 215 447 459
Tulot asiakasmaksuista yhteensä	33 406 678	18 190 542	12 754 946	4 636 888	9 762 696	7 280 746	86 032 496
KUNNAN ITSETUOTTAMA VARHAISKASVATUS							
KUNNAN ITSE TUOTTAMA VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ	355 613 981	177 515 080	138 748 456	72 817 676	101 878 630	98 870 482	945 444 305
KUNNALLISET PÄIVÄKODIT							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	346 172 421	167 967 915	136 060 291	70 718 624	101 195 357	97 107 679	919 222 287
Henkilöstökustannukset	232 180 275	105 608 205	88 288 524	51 569 707	65 311 762	64 527 440	607 485 913
Tilakustannukset	67 700 362	34 099 847	28 693 729	12 361 177	17 310 260	16 886 535	177 051 911
Tukipalveluiden kustannukset	36 231 445	21 148 404	15 703 585	4 312 516	13 684 981	9 855 877	100 936 808
Muut kustannukset	4 284 916	2 568 929	2 037 111	853 993	2 054 267	2 218 242	14 017 458
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	5 775 423	4 542 530	1 337 342	1 621 232	2 834 086	3 619 585	19 730 197
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>32 008 195</i>	<i>16 532 070</i>	<i>11 988 140</i>	<i>4 452 392</i>	<i>9 333 806</i>	<i>7 059 368</i>	<i>81 373 971</i>
KUNNALLINEN PERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	9 441 560	9 547 166	2 688 165	2 099 052	683 273	1 762 803	26 222 018
Henkilöstökustannukset	7 485 152	7 366 970	2 246 757	1 880 902	604 140	1 552 742	21 136 664
Tilakustannukset	961 253	832 190	193 859	53 471	0	12 193	2 052 965
Tukipalveluiden kustannukset	569 657	598 921	95 391	4 189	0	18 057	1 286 215
Muut kustannukset	266 617	235 201	104 284	114 953	49 600	99 808	870 464
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	158 881	513 884	47 874	45 537	29 533	80 003	875 711
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>1 015 303</i>	<i>882 360</i>	<i>386 145</i>	<i>174 078</i>	<i>102 557</i>	<i>167 779</i>	<i>2 728 221</i>
HOITAJAN KOTONA TAPAHTUVA PERHEPÄIVÄHOITO							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	3 685 765	1 312 105	1 402 104	2 099 052	683 273	1 607 660	10 789 959
Henkilöstökustannukset	3 313 289	1 051 154	1 285 067	1 880 902	604 140	1 436 008	9 570 560
Tilakustannukset	90 213	1 411	0	53 471	0	0	145 095
Tukipalveluiden kustannukset	23 266	2 704	0	4 189	0	368	30 526
Muut kustannukset	194 775	100 486	93 100	114 953	49 600	97 265	650 180
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	64 222	156 351	23 937	45 537	29 533	74 019	393 598
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>402 558</i>	<i>187 386</i>	<i>249 685</i>	<i>174 078</i>	<i>102 557</i>	<i>155 195</i>	<i>1 271 460</i>
RYHMÄPERHEPÄIVÄHOITO²							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	5 755 795	8 235 060	1 286 061	0	0	155 143	15 432 059
Henkilöstökustannukset	4 171 863	6 315 816	961 690	0	0	116 734	11 566 103
Tilakustannukset	871 039	830 779	193 859	0	0	12 193	1 907 870
Tukipalveluiden kustannukset	546 392	596 217	95 391	0	0	17 690	1 255 689
Muut kustannukset	71 842	134 715	11 184	0	0	2 543	220 284
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	94 659	357 533	23 937	0	0	5 984	482 113
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>612 745</i>	<i>694 974</i>	<i>136 459</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>12 583</i>	<i>1 456 761</i>
OSTOPALVELUNA HANKITTU VARHAISKASVATUS							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	6 047 245	14 058 346	1 874 100	380 796	3 191 095	347 273	25 898 854
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>383 180</i>	<i>776 112</i>	<i>380 661</i>	<i>10 418</i>	<i>326 333</i>	<i>53 599</i>	<i>1 930 303</i>
PALVELUSETELILLÄ JÄRJESTETTY VARHAISKASVATUS							
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus yhteensä	0	0	13 285 778	25 526 500	12 483 857	27 664 593	78 960 727
YKSITYISEN HOIDON TUKI							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	28 703 347	22 271 414	1 873 817	1 522 864	2 925 443	435 050	57 731 936
LASTEN KOTIHOIDON TUKI							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	42 016 018	21 145 471	17 261 109	7 381 014	9 790 332	9 817 693	107 411 637

¹ Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

2A/2 Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannusten osuudet kokonaiskustannuksista vuonna 2020

KOKONAISKUSTANNUKSET VUONNA 2020	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta kunnalliset päiväkodit	80,1	71,5	78,6	65,7	77,7	70,8	75,6
josta kunnallinen perhepäivähoito	2,2	4,1	1,6	2,0	0,5	1,3	2,2
josta palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus	0,0	0,0	7,7	23,7	9,6	20,2	6,5
josta ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	1,4	6,0	1,1	0,4	2,4	0,3	2,1
josta yksityisen hoidon tuki	6,6	9,5	1,1	1,4	2,2	0,3	4,7
josta kotihoidon tuki	9,7	9,0	10,0	6,9	7,5	7,2	8,8
TULOT ASIAKSMAKSUISTA YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta kunnalliset päiväkodit	95,8	90,9	94,0	96,0	95,6	97,0	94,6
josta kunnallinen perhepäivähoito	3,0	4,9	3,0	3,8	1,1	2,3	3,2
josta ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	1,1	4,3	3,0	0,2	3,3	0,7	2,2
KUNNAN ITSE TUOTTAMA VARHAISKASVATUS							
KUNNALLISET PÄIVÄKODIT YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	67,1	62,9	64,9	72,9	64,5	66,4	66,1
josta tilakustannukset	19,6	20,3	21,1	17,5	17,1	17,4	19,3
josta tukipalveluiden kustannukset	10,5	12,6	11,5	6,1	13,5	10,1	11,0
josta muut kustannukset	1,2	1,5	1,5	1,2	2,0	2,3	1,5
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	1,7	2,7	1,0	2,3	2,8	3,7	2,1
Asiaksmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	9,2	9,8	8,8	6,3	9,2	7,3	8,9
KUNNALLINEN PERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	79,3	77,2	83,6	89,6	88,4	88,1	80,6
josta tilakustannukset	10,2	8,7	7,2	2,5	0,0	0,7	7,8
josta tukipalveluiden kustannukset	6,0	6,3	3,5	0,2	0,0	1,0	4,9
josta muut kustannukset	2,8	2,5	3,9	5,5	7,3	5,7	3,3
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	1,7	5,4	1,8	2,2	4,3	4,5	3,3
Asiaksmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	10,8	9,2	14,4	8,3	15,0	9,5	10,4
HOITAJAN KOTONA TAPAHTUVA PERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	89,9	80,1	91,7	89,6	88,4	89,3	88,7
josta tilakustannukset	2,4	0,1	0,0	2,5	0,0	0,0	1,3
josta tukipalveluiden kustannukset	0,6	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,3
josta muut kustannukset	5,3	7,7	6,6	5,5	7,3	6,1	6,0
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	1,7	11,9	1,7	2,2	4,3	4,6	3,6
Asiaksmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	10,9	14,3	17,8	8,3	15,0	9,7	11,8
RYHMÄPERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	72,5	76,7	74,8	0,0	0,0	75,2	74,9
josta tilakustannukset	15,1	10,1	15,1	0,0	0,0	7,9	12,4
josta tukipalveluiden kustannukset	9,5	7,2	7,4	0,0	0,0	11,4	8,1
josta muut kustannukset	1,2	1,6	0,9	0,0	0,0	1,6	1,4
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	1,6	4,3	1,9	0,0	0,0	3,9	3,1
Asiaksmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	10,6	8,4	10,6	0,0	0,0	8,1	9,4

2B Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannusten tarkastelua vuosina 2020 ja 2019. Vuoden 2019 kustannukset on deflatoitu.¹

	HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
	2019 ¹	2020	Muutos %	2019 ¹	2020	Muutos %	2019 ¹	2020	Muutos %	2019 ¹	2020	Muutos %	2019 ¹	2020	Muutos %	2019 ¹	2020	Muutos %	2019 ¹	2020	Muutos %
Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus yhteensä	379 943 983	390 364 573	2,7	218 894 563	213 844 840	-2,3	154 815 446	155 782 151	0,6	100 417 616	100 247 835	-0,2	120 543 813	120 479 024	-0,1	126 098 462	127 317 399	1,0	1 100 713 882	1 108 035 822	0,7
Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yhteensä	349 605 446	361 661 226	3,4	197 075 273	191 573 426	-2,8	153 001 020	153 908 334	0,6	98 619 085	98 724 972	0,1	117 367 038	117 553 581	0,2	125 537 253	126 882 348	1,1	1 041 205 114	1 050 303 886	0,9
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä	344 117 180	355 613 981	3,3	182 324 629	177 515 080	-2,6	138 859 025	138 748 456	-0,1	73 394 332	72 817 676	-0,8	103 278 771	101 878 630	-1,4	97 255 845	98 870 482	1,7	939 229 782	945 444 305	0,7
Kunnallinen päiväkot ²	332 450 337	346 172 421	4,1	171 878 077	167 967 915	-2,3	135 224 147	136 060 291	0,6	71 391 516	70 718 624	-0,9	102 437 316	101 195 357	-1,2	94 605 703	97 107 679	2,6	907 987 096	919 222 287	1,2
Kunnallinen perhepäivähoito ²	11 666 843	9 441 560	-19,1	10 446 552	9 547 166	-8,6	3 634 878	2 688 165	-26,0	2 002 816	2 099 052	4,8	841 455	683 273	-18,8	2 650 141	1 762 803	-33,5	31 242 686	26 222 018	-16,1
Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	5 488 266	6 047 245	10,2	14 750 644	14 058 346	-4,7	1 849 935	1 874 100	1,3	449 999	380 796	-15,4	3 334 319	3 191 095	-4,3	487 818	347 273	-28,8	26 360 980	25 898 854	-1,8
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus ³	0	0	0,0	0	0	0,0	12 292 060	13 285 778	8,1	24 774 754	25 526 500	3,0	10 753 948	12 483 857	16,1	27 793 589	27 664 593	-0,5	75 614 351	78 960 727	4,4
Kunnan tukema varhaiskasvatus	30 338 537	28 703 347	-5,4	21 819 290	22 271 414	2,1	1 814 426	1 873 817	3,3	1 798 531	1 522 864	-15,3	3 176 775	2 925 443	-7,9	561 209	435 050	-22,5	59 508 769	57 731 936	-3,0
Yksityisen hoidon tuki	30 338 537	28 703 347	-5,4	21 819 290	22 271 414	2,1	1 814 426	1 873 817	3,3	1 798 531	1 522 864	-15,3	3 176 775	2 925 443	-7,9	561 209	435 050	-22,5	59 508 769	57 731 936	-3,0
Kotihoidon tuki	45 977 712	42 016 018	-8,6	21 914 010	21 145 471	-3,5	17 318 250	17 261 109	-0,3	8 067 953	7 381 014	-8,5	10 399 638	9 790 332	-5,9	10 807 546	9 817 693	-9,2	114 485 110	107 411 637	-6,2
Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus sekä kotihoidon tuki	425 921 694	432 380 591	1,5	240 808 573	234 990 311	-2,4	172 133 696	173 043 260	0,5	108 485 569	107 628 850	-0,8	130 943 451	130 269 356	-0,5	136 906 008	137 135 092	0,2	1 215 198 992	1 215 447 459	0,0
Muu varhaiskasvatustoiminta	12 791 229	12 408 659	-3,0	4 844 042	4 334 563	-10,5	3 133 858	2 392 254	-23,7	1 249 265	1 330 313	6,5	1 334 869	1 029 785	-22,9	2 585 626	2 197 417	-15,0	25 938 889	23 692 992	-8,7
Avustukset	80 415	74 330	-7,6	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	99 311	0,0	0	0	0,0	80 415	173 641	115,9
Starttirahat	100 393	58 000	-42,2	454 038	-169 804	-137,4	173 543	0	-100,0	0	0	0,0	0	8 500	0,0	0	0	0,0	727 974	-103 304	-114,2

¹ Vuoden 2019 kustannukset on muutettu vuoden 2020 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä opetustoimelle kertoimella (1,0090). (Lähde: Tilastokeskus, ennakkotieto 11.2.2021)

² Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

³ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä eikä Espoossa.

2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2016–2020

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset yhteensä ¹ (ilman muuta varhaiskasvatustoimintaa)	2016	387 845 166	3,9	218 931 859	0,8	148 211 796	0,3	98 885 435	3,9	117 696 267	6,0	127 093 336	-0,5	1 098 663 859	2,5
	2017	386 641 980	-0,3	219 877 708	0,4	147 175 943	-0,7	98 398 290	-0,5	119 504 956	1,5	125 902 897	-0,9	1 097 501 774	-0,1
	2018	400 382 388	3,6	225 494 883	2,6	156 838 284	6,6	102 082 357	3,7	126 276 754	5,7	130 396 010	3,6	1 141 470 677	4,0
	2019	422 133 853	5,4	238 666 995	5,8	170 602 863	8,8	107 520 777	5,3	129 778 934	2,8	135 688 464	4,1	1 204 391 886	5,5
	2020	432 380 591	2,4	234 990 311	-1,5	173 043 260	1,4	107 628 850	0,1	130 269 356	0,4	137 135 092	1,1	1 215 447 459	0,9
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä ¹	2016	304 833 059	4,5	158 234 361	2,3	116 850 753	-0,2	69 660 818	0,5	97 135 398	7,2	89 377 198	-0,9	836 091 587	2,8
	2017	303 220 612	-0,5	160 039 483	1,1	115 743 009	-0,9	67 247 587	-3,5	96 533 151	-0,6	88 936 209	-0,5	831 720 051	-0,5
	2018	317 591 886	4,7	167 424 769	4,6	125 153 184	8,1	68 555 614	1,9	98 737 919	2,3	92 288 290	3,8	869 751 662	4,6
	2019	341 056 850	7,4	180 703 165	7,9	137 624 113	10,0	72 741 616	6,1	102 360 284	3,7	96 390 921	4,4	930 876 948	7,0
	2020	355 613 981	4,3	177 515 080	-1,8	138 748 456	0,8	72 817 676	0,1	101 878 630	-0,5	98 870 482	2,6	945 444 305	1,6
Kunnallinen päiväkot ¹	2016	289 660 520	4,9	145 335 158	3,4	112 002 855	0,5	67 033 145	1,2	95 665 243	8,0	84 497 393	-0,5	794 194 314	3,4
	2017	290 004 822	0,1	148 720 979	2,3	111 466 510	-0,5	64 871 941	-3,2	95 574 441	-0,1	84 939 447	0,5	795 578 139	0,2
	2018	304 780 429	5,1	156 962 608	5,5	121 058 280	8,6	66 345 410	2,3	97 925 521	2,5	88 934 833	4,7	836 007 082	5,1
	2019	329 493 763	8,1	170 349 517	8,5	134 021 561	10,7	70 756 611	6,6	101 526 312	3,7	93 764 348	5,4	899 912 112	7,6
	2020	346 172 421	5,1	167 967 915	-1,4	136 060 291	1,5	70 718 624	-0,1	101 195 357	-0,3	97 107 679	3,6	919 222 287	2,1
Kunnallinen perhepäivähoito ¹	2016	15 172 539	-2,6	12 899 203	-8,2	4 847 898	-13,9	2 627 673	-14,3	1 470 155	-25,7	4 879 805	-8,0	41 897 273	-8,2
	2017	13 215 790	-12,9	11 318 504	-12,3	4 276 499	-11,8	2 375 646	-9,6	958 711	-34,8	3 996 762	-18,1	36 141 912	-13,7
	2018	12 811 457	-3,1	10 462 161	-7,6	4 094 904	-4,2	2 210 203	-7,0	812 397	-15,3	3 353 457	-16,1	33 744 580	-6,6
	2019	11 563 087	-9,7	10 353 648	-1,0	3 602 552	-12,0	1 985 005	-10,2	833 972	2,7	2 626 573	-21,7	30 964 836	-8,2
	2020	9 441 560	-18,3	9 547 166	-7,8	2 688 165	-25,4	2 099 052	5,7	683 273	-18,1	1 762 803	-32,9	26 222 018	-15,3
Hoitajan kotona tapahtuva perhepäivähoito	2016	7 790 287	-1,3	2 466 641	-13,6	2 110 540	-20,3	2 627 673	-14,3	1 112 891	-20,5	3 883 339	-2,7	19 991 371	-8,5
	2017	6 608 105	-15,2	2 021 348	-18,1	1 886 370	-10,6	2 375 646	-9,6	913 876	-17,9	3 107 266	-20,0	16 912 612	-15,4
	2018	6 020 757	-8,9	1 602 035	-20,7	1 882 260	-0,2	2 210 203	-7,0	812 397	-11,1	2 614 203	-15,9	15 141 856	-10,5
	2019	4 940 166	-17,9	1 508 157	-5,9	1 795 393	-4,6	1 985 005	-10,2	833 972	2,7	2 037 326	-22,1	13 100 019	-13,5
	2020	3 685 765	-25,4	1 312 105	-13,0	1 402 104	-21,9	2 099 052	5,7	683 273	-18,1	1 607 660	-21,1	10 789 959	-17,6
Ryhmäperhepäivähoito ²	2016	7 382 252	-3,9	10 432 562	-6,8	2 737 359	-8,3	.	.	357 264	-38,3	996 466	-24,2	21 905 902	-7,8
	2017	6 607 684	-10,5	9 297 156	-10,9	2 390 129	-12,7	.	.	44 834	-87,5	889 496	-10,7	19 229 299	-12,2
	2018	6 790 700	2,8	8 860 126	-4,7	2 212 644	-7,4	739 254	-16,9	18 602 724	-3,3
	2019	6 622 921	-2,5	8 845 491	-0,2	1 807 159	-18,3	589 247	-20,3	17 864 817	-4,0
	2020	5 755 795	-13,1	8 235 060	-6,9	1 286 061	-28,8	155 143	-73,7	15 432 059	-13,6

¹ Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2016–2020

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	2016	7 054 892	11,5	19 590 068	-5,5	3 025 019	-22,9	512 330	35,7	3 255 512	-4,9	515 677	17,1	33 953 498	-3,6
	2017	7 580 050	7,4	16 285 572	-16,9	1 595 028	-47,3	482 729	-5,8	3 192 958	-1,9	437 023	-15,3	29 573 359	-12,9
	2018	8 278 127	9,2	14 575 315	-10,5	1 796 014	12,6	545 562	13,0	3 612 540	13,1	473 254	8,3	29 280 812	-1,0
	2019	5 439 457	-34,3	14 619 463	0,3	1 833 483	2,1	445 997	-18,3	3 304 666	-8,5	483 480	2,2	26 126 545	-10,8
	2020	6 047 245	11,2	14 058 346	-3,8	1 874 100	2,2	380 796	-14,6	3 191 095	-3,4	347 273	-28,2	25 898 854	-0,9
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus ³	2016	5 811 054	58,2	16 719 142	30,3	3 313 608	82,0	22 412 895	6,2	48 256 699	22,4
	2017	8 283 573	42,5	19 551 256	16,9	5 361 284	61,8	23 057 945	2,9	56 254 058	16,6
	2018	9 493 597	14,6	22 681 631	16,0	9 271 821	72,9	25 323 247	9,8	66 770 295	18,7
	2019	12 182 743	28,3	24 554 425	8,3	10 658 310	15,0	27 546 413	8,8	74 941 892	12,2
	2020	13 285 778	9,1	25 526 500	4,0	12 483 857	17,1	27 664 593	0,4	78 960 727	5,4
Yksityisen hoidon tuki	2016	22 266 557	6,0	15 574 139	4,4	3 425 437	-13,3	2 653 136	-12,4	3 919 698	-6,8	1 157 057	-14,6	48 996 024	1,1
	2017	23 431 734	5,2	19 031 583	22,2	2 679 869	-21,8	2 407 784	-9,2	3 801 536	-3,0	1 107 508	-4,3	52 460 015	7,1
	2018	25 039 950	6,9	20 905 686	9,8	2 508 579	-6,4	2 146 973	-10,8	3 684 288	-3,1	807 001	-27,1	55 092 476	5,0
	2019	30 068 728	20,1	21 625 245	3,4	1 798 290	-28,3	1 782 537	-17,0	3 148 523	-14,5	556 218	-31,1	58 979 541	7,1
	2020	28 703 347	-4,5	22 271 414	3,0	1 873 817	4,2	1 522 864	-14,6	2 925 443	-7,1	435 050	-21,8	57 731 936	-2,1
Yksityisen hoidon tuen kuntalisä	2016	15 021 921	7,9	10 752 187	5,4	2 167 223	-12,0	1 717 855	-11,2	2 410 822	-4,6	708 290	-11,0	32 778 298	2,9
	2017	15 995 231	6,5	13 829 920	28,6	1 766 755	-18,5	1 575 439	-8,3	2 424 253	0,6	696 076	-1,7	36 287 674	10,7
	2018	17 041 803	6,5	15 381 627	11,2	1 664 420	-5,8	1 393 877	-11,5	2 314 602	-4,5	522 098	-25,0	38 318 427	5,6
	2019	21 731 403	27,5	15 933 036	3,6	1 127 345	-32,3	1 164 358	-16,5	1 976 421	-14,6	379 769	-27,3	42 312 331	10,4
	2020	20 663 752	-4,9	16 669 506	4,6	1 217 191	8,0	987 885	-15,2	1 850 860	-6,4	290 270	-23,6	41 679 464	-1,5
Lasten kotihoidon tuki	2016	53 690 658	-0,7	25 533 291	-5,0	19 099 533	0,0	9 340 009	-3,0	10 072 051	-8,6	13 630 509	-6,5	131 366 051	-2,9
	2017	52 409 584	-2,4	24 521 070	-4,0	18 874 463	-1,2	8 708 934	-6,8	10 616 027	5,4	12 364 213	-9,3	127 494 291	-2,9
	2018	49 472 425	-5,6	22 589 113	-7,9	17 886 910	-5,2	8 152 578	-6,4	10 970 188	3,3	11 504 218	-7,0	120 575 432	-5,4
	2019	45 568 819	-7,9	21 719 122	-3,9	17 164 234	-4,0	7 996 203	-1,9	10 307 151	-6,0	10 711 432	-6,9	113 466 961	-5,9
	2020	42 016 018	-7,8	21 145 471	-2,6	17 261 109	0,6	7 381 014	-7,7	9 790 332	-5,0	9 817 693	-8,3	107 411 637	-5,3
Lasten kotihoidon tuen kuntalisä	2016	18 668 810	0,1	6 973 799	-9,7	3 390 011	3,4	.	.	18 760	-44,8	1 012 734	-27,1	30 064 114	-3,2
	2017	18 367 087	-1,6	6 540 898	-6,2	3 361 548	-0,8	.	.	34 754	85,3	881 328	-13,0	29 185 615	-2,9
	2018	17 389 436	-5,3	5 814 431	-11,1	3 113 490	-7,4	.	.	24 300	-30,1	797 693	-9,5	27 139 350	-7,0
	2019	15 396 444	-11,5	5 455 977	-6,2	2 850 188	-8,5	.	.	28 207	16,1	731 300	-8,3	24 462 116	-9,9
	2020	13 779 535	-10,5	5 127 382	-6,0	2 916 611	2,3	.	.	22 382	-20,7	669 453	-8,5	22 515 362	-8,0

³ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä eikä Espoossa.

JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2016–2020

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO ⁴		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kustannukset suhteutettuna väestöön ja läsnäolopäiviin															
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset kunnan asukasta kohden</i>	2016	611	2,8	797	-0,9	676	-1,8	527	2,9	516	4,5	634	-1,4	629	2,5
	2017	601	-1,6	788	-1,2	660	-2,3	519	-1,6	515	0,0	624	-1,6	621	-1,4
	2018	618	2,8	795	0,9	687	4,2	534	2,8	537	4,1	641	2,7	638	2,8
	2019	646	4,5	824	3,6	730	6,2	557	4,4	545	1,5	660	3,1	664	4,1
	2020	658	1,9	803	-2,6	729	0,0	554	-0,6	541	-0,8	661	0,2	664	0,0
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset 10kk - 6-vuotiasta kunnan asukasta kohden</i>	2016	9 652	2,4	9 605	0,4	8 918	0,1	9 353	3,2	8 425	5,2	7 970	2,1	9 149	2,5
	2017	9 529	-1,3	9 717	1,2	8 951	0,4	9 287	-0,7	8 581	1,8	8 107	1,7	9 169	0,2
	2018	9 873	3,6	10 062	3,5	9 549	6,7	9 727	4,7	9 119	6,3	8 758	8,0	9 623	5,0
	2019	10 544	6,8	10 842	7,8	10 255	7,4	10 356	6,5	9 711	6,5	9 659	10,3	10 340	7,5
	2020	11 000	4,3	11 004	1,5	10 552	2,9	10 691	3,2	10 086	3,9	10 220	5,8	10 712	3,6
<i>Kunnallisten päiväkotien kustannukset läsnäolopäivää kohden⁴</i>	2016	70	0,0	73	-1,6	67	0,3	79	1,8	67	6,3	75	1,3	71	0,0
	2017	67	-3,8	71	-2,9	67	0,2	73	-6,7	80	19,3	77	2,6	70	-0,2
	2018	68	2,1	72	1,6	70	4,3	59	-20,0	68	-14,7	75	-1,7	69	-2,2
	2019	71	4,0	75	4,8	76	8,7	55	-6,6	68	0,5	72	-3,9	71	2,5
	2020	88	24,2	.	.	86	14,2	119	117,1	86	25,7	88	21,8	.	.
<i>Kuntalisän osuus (€) yksityisen hoidon tuesta / lapsi (kahden vuoden keskiarvo)</i>	2016	4 740	1,8	4 807	0,1	4 188	4,9	4 105	0,8	3 332	0,6	2 638	-1,4	4 469	2,0
	2017	4 777	0,8	5 741	19,4	4 247	1,4	4 281	4,3	3 616	8,5	3 135	18,9	4 881	9,2
	2018	4 789	0,3	5 930	3,3	4 290	1,0	4 250	-0,7	3 611	-0,1	3 213	2,5	4 995	2,3
	2019	5 851	22,2	6 055	2,1	3 448	-19,6	4 114	-3,2	3 603	-0,2	3 500	8,9	5 558	11,3
	2020	5 779	-1,2	6 591	8,9	4 764	38,2	4 286	4,2	3 925	8,9	3 606	3,0	5 835	5,0
<i>Kuntalisän osuus (€) kotihoidon tuesta / lapsi (kahden vuoden keskiarvo)</i>	2016	2 155	2,3	1 472	-3,2	890	6,5	.	.	6	-41,7	294	-19,7	1 171	1,4
	2017	2 225	3,3	1 446	-1,8	898	1,0	.	.	13	101,4	279	-5,1	1 200	2,5
	2018	2 205	-0,9	1 368	-5,3	877	-2,4	.	.	10	-22,9	271	-2,9	1 186	-1,1
	2019	2 101	-4,7	1 404	2,6	855	-2,5	.	.	12	27,4	281	3,5	1 161	-2,1
	2020	2 064	-1,8	1 381	-1,7	915	7,0	.	.	11	-11,6	302	7,5	1 163	0,1

⁴ Espoon vuoden 2020 läsnäolotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihoksen vuoksi.

2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2016–2020

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ¹	2015-2016	12 201	1,6	12 839	-1,1	11 268	0,4	12 796	2,1	11 432	5,8	11 759	2,3	12 079	1,6
	2016-2017	11 774	-3,5	12 588	-2,0	11 259	-0,1	12 456	-2,7	11 175	-2,2	11 953	1,6	11 844	-1,9
	2017-2018	12 092	2,7	12 931	2,7	12 102	7,5	12 551	0,8	11 336	1,4	12 075	1,0	12 187	2,9
	2018-2019	12 752	5,5	13 704	6,0	13 041	7,8	13 302	6,0	11 825	4,3	12 494	3,5	12 871	5,6
	2019-2020	13 114	2,8	13 402	-2,2	13 243	1,5	13 376	0,6	12 002	1,5	13 217	5,8	13 085	1,7
Kunnallisten päiväkotien kustannukset lasta kohden ¹	2015-2016	12 132	1,7	12 686	-1,1	11 241	0,5	12 819	1,9	11 453	5,7	11 660	2,2	12 011	1,6
	2016-2017	11 727	-3,3	12 448	-1,9	11 211	-0,3	12 466	-2,8	11 194	-2,3	11 888	2,0	11 785	-1,9
	2017-2018	12 024	2,5	12 799	2,8	12 071	7,7	12 584	1,0	11 358	1,5	11 996	0,9	12 126	2,9
	2018-2019	12 699	5,6	13 555	5,9	13 041	8,0	13 352	6,1	11 832	4,2	12 441	3,7	12 818	5,7
	2019-2020	13 095	3,1	13 262	-2,2	13 277	1,8	13 338	-0,1	12 020	1,6	13 203	6,1	13 053	1,8
Kunnallisten päiväkotien kustannukset laskennallista lasta kohden ^{1,2}	2015-2016	10 110	0,7	10 485	-0,3	9 488	1,1	10 782	2,8	9 585	-49,9	9 574	-2,1	10 010	-5,7
	2016-2017	9 722	-3,8	10 417	-0,6	9 531	0,5	10 393	-3,6	9 380	-2,1	9 693	1,2	9 823	-1,9
	2017-2018	9 866	1,5	10 648	2,2	10 074	5,7	10 517	1,2	9 448	0,7	9 825	1,4	10 027	2,1
	2018-2019	10 295	4,3	11 094	4,2	10 645	5,7	11 194	6,4	9 797	3,7	10 320	5,0	10 498	4,7
	2019-2020	10 504	2,0	10 709	-3,5	10 621	-0,2	11 127	-0,6	9 875	0,8	11 049	7,1	10 585	0,8
Kunnallisen perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ¹	2015-2016	13 700	-82,1	14 852	1,3	11 926	0,6	12 222	4,8	10 174	4,9	13 982	7,0	13 555	-25,4
	2016-2017	12 900	-5,8	14 776	-0,5	12 671	6,2	12 183	-0,3	9 587	-5,8	13 525	-3,3	13 295	-1,9
	2017-2018	13 963	8,2	15 284	3,4	13 083	3,2	11 633	-4,5	9 180	-4,3	14 612	8,0	13 927	4,8
	2018-2019	14 463	3,6	16 713	9,3	13 053	-0,2	11 746	1,0	11 120	21,1	14 715	0,7	14 623	5,0
	2019-2020	13 854	-4,2	16 461	-1,5	11 688	-10,5	14 782	25,9	9 831	-11,6	14 046	-4,5	14 341	-1,9
Hoitajan kotona tapahtuvan perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden	2015-2016	14 373	3,9	12 395	3,3	10 851	-0,7	12 222	4,8	10 026	4,6	13 437	-3,1	12 893	3,1
	2016-2017	13 269	-7,7	12 555	1,3	11 753	8,3	12 183	-0,3	9 520	-5,1	13 422	-0,1	12 603	-2,3
	2017-2018	14 685	10,7	12 371	-1,5	11 838	0,7	11 633	-4,5	9 180	-3,6	15 892	18,4	13 265	5,3
	2018-2019	15 609	6,3	13 964	12,9	11 399	-3,7	11 746	1,0	11 120	21,1	14 449	-9,1	13 547	2,1
	2019-2020	14 454	-7,4	12 864	-7,9	10 310	-9,6	14 782	25,9	9 831	-11,6	14 102	-2,4	13 183	-2,7
Ryhmäperhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ³	2015-2016	13 054	-0,1	15 583	0,3	12 912	0,6	.	.	10 665	6,8	16 608	49,1	14 220	2,8
	2016-2017	12 550	-3,9	15 367	-1,4	13 504	4,6	.	.	5 604	-47,4	13 898	-16,3	13 929	-2,0
	2017-2018	13 381	6,6	15 964	3,9	14 368	6,4	11 373	-18,2	14 516	4,2
	2018-2019	13 712	2,5	17 293	8,3	15 250	6,1	15 713	38,2	15 528	7,0
	2019-2020	13 495	-1,6	17 228	-0,4	13 682	-10,3	13 491	-14,1	15 279	-1,6

¹ Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

² Oulun luvut noudattavat henkilöstömitoitusta 1:8 vuosien 2017 ja 2018 osalta ja muut kaupungit 1:7.

³ Turussa ja Tampereella ei ole kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2016–2020

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA ⁴		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ⁴	2015-2016	13 956	3,9	10 338	5,9	14 439	2,3	14 850	6,2	11 226	0,5	21 048	5,2	11 475	5,1
	2016-2017	14 262	2,2	10 718	3,7	.	.	14 628	-1,5	12 049	7,3	16 186	-23,1	11 918	3,9
	2017-2018	13 889	-2,6	11 312	5,5	.	.	18 494	26,4	12 414	3,0	13 919	-14,0	12 823	7,6
	2018-2019	11 250	-19,0	12 533	10,8	.	.	14 387	-22,2	11 034	-11,1	13 619	-2,2	12 798	-0,2
	2019-2020	23 125	105,6	13 225	5,5	.	.	14 646	1,8	12 946	17,3	13 357	-1,9	15 721	22,8
Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ⁵	2015	8 385	11,8	5 886	.	7 296	7,7	7 347	5,3
	2016	7 565	.	8 613	2,7	7 177	21,9	7 060	-3,2	7 625	3,8
	2017	6 700	-11,4	9 157	6,3	8 048	12,1	7 651	8,4	7 991	4,8
	2018	7 530	12,4	9 841	7,5	8 307	3,2	8 571	12,0	8 704	8,9
	2019	8 330	10,6	10 289	4,5	8 791	5,8	9 011	5,1	9 218	5,9
Yksityisen hoidon tuen kustannukset lasta kohden	2015-2016	7 025	0,0	6 962	-0,8	6 619	3,2	6 340	-0,6	5 418	-1,7	4 309	-5,3	6 680	0,2
	2016-2017	6 998	-0,4	7 900	13,5	6 442	-2,7	6 543	3,2	5 670	4,7	4 989	15,8	7 057	5,6
	2017-2018	7 037	0,6	8 059	2,0	6 465	0,4	6 546	0,0	5 748	1,4	4 966	-0,5	7 181	1,8
	2018-2019	8 096	15,1	8 218	2,0	5 499	-14,9	6 299	-3,8	5 740	-0,1	5 126	3,2	7 748	7,9
	2019-2020	8 028	-0,8	8 806	7,2	7 334	33,4	6 607	4,9	6 205	8,1	5 404	5,4	8 083	4,3
Kotihoidon tuen kustannukset lasta kohden	2015-2016	6 197	1,5	5 388	1,9	5 012	3,0	4 562	0,6	3 384	-3,4	3 964	3,1	5 116	1,8
	2016-2017	6 348	2,4	5 419	0,6	5 044	0,6	4 561	0,0	3 879	14,6	3 919	-1,1	5 241	2,4
	2017-2018	6 274	-1,2	5 316	-1,9	5 037	-0,1	4 611	1,1	4 421	14,0	3 912	-0,2	5 271	0,6
	2018-2019	6 219	-0,9	5 591	5,2	5 149	2,2	4 848	5,1	4 558	3,1	4 110	5,1	5 387	2,2
	2019-2020	6 292	1,2	5 693	1,8	5 416	5,2	4 813	-0,7	4 820	5,8	4 423	7,6	5 547	3,0
Kustannukset varhaiskasvatusjärjestelmässä ollutta lasta kohden	2015-2016	10 392	2,0	10 329	1,0	9 484	0,3	10 093	2,8	9 101	5,7	8 810	2,2	9 871	2,1
	2016-2017	10 048	-3,3	10 262	-0,6	9 238	-2,6	9 931	-1,6	9 025	-0,8	8 517	-3,3	9 647	-2,3
	2017-2018	10 177	1,3	10 449	1,8	9 676	4,7	10 116	1,9	9 299	3,0	8 463	-0,6	9 822	1,8
	2018-2019	10 798	6,1	11 192	7,1	10 535	8,9	10 716	5,9	9 757	4,9	9 216	8,9	10 503	6,9
	2019-2020	11 296	4,6	11 230	0,3	10 921	3,7	10 969	2,4	10 230	4,9	10 024	8,8	10 923	4,0

⁴ Sopimukseen perustuva ostopalvelu päättyi Vantaalla 31.7.2016, joten kustannuksia ei voi suhteuttaa lapsimäärään vuosien 2016-2020 osalta.

⁵ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä eikä Espoossa.

2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2016–2020

Vuosien 2016–2019 kustannukset on muutettu vuoden 2020 rahan arvoon julkisten menojen hintaindeksillä opetustoimelle. Lähde: Tilastokeskus, ennakkotieto 11.2.2021.

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset yhteensä ¹ (ilman muuta varhaiskasvatustoimintaa)	2016	396 864 821	5,1	224 023 298	1,9	151 658 582	1,5	101 185 096	5,0	120 433 390	7,2	130 048 995	0,7	1 124 214 181	3,6
	2017	401 726 575	1,2	228 456 099	2,0	152 917 920	0,8	102 237 238	1,0	124 167 367	3,1	130 814 920	0,6	1 140 320 118	1,4
	2018	410 940 139	2,3	231 440 996	1,3	160 973 979	5,3	104 774 184	2,5	129 606 567	4,4	133 834 444	2,3	1 171 570 309	2,7
	2019	425 921 694	3,6	240 808 573	4,0	172 133 696	6,9	108 485 569	3,5	130 943 451	1,0	136 906 008	2,3	1 215 198 992	3,7
	2020	432 380 591	1,5	234 990 311	-2,4	173 043 260	0,5	107 628 850	-0,8	130 269 356	-0,5	137 135 092	0,2	1 215 447 459	0,0
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä ¹	2016	311 922 200	5,6	161 914 230	3,5	119 568 213	0,9	71 280 837	1,6	99 394 361	8,4	91 455 737	0,2	855 535 577	3,9
	2017	315 050 574	1,0	166 283 323	2,7	120 258 650	0,6	69 871 209	-2,0	100 299 332	0,9	92 405 999	1,0	864 169 088	1,0
	2018	325 966 520	3,5	171 839 621	3,3	128 453 370	6,8	70 363 368	0,7	101 341 555	1,0	94 721 856	2,5	892 686 290	3,3
	2019	344 117 180	5,6	182 324 629	6,1	138 859 025	8,1	73 394 332	4,3	103 278 771	1,9	97 255 845	2,7	939 229 782	5,2
	2020	355 613 981	3,3	177 515 080	-2,6	138 748 456	-0,1	72 817 676	-0,8	101 878 630	-1,4	98 870 482	1,7	945 444 305	0,7
Kunnallinen päiväkot ¹	2016	296 396 811	6,0	148 715 045	4,5	114 607 573	1,6	68 592 055	2,3	97 890 016	9,2	86 462 449	0,6	812 663 949	4,6
	2017	301 319 179	1,7	154 523 234	3,9	115 815 306	1,1	67 402 879	-1,7	99 303 218	1,4	88 253 306	2,1	826 617 122	1,7
	2018	312 817 236	3,8	161 101 582	4,3	124 250 486	7,3	68 094 884	1,0	100 507 736	1,2	91 279 971	3,4	858 051 893	3,8
	2019	332 450 337	6,3	171 878 077	6,7	135 224 147	8,8	71 391 516	4,8	102 437 316	1,9	94 605 703	3,6	907 987 096	5,8
	2020	346 172 421	4,1	167 967 915	-2,3	136 060 291	0,6	70 718 624	-0,9	101 195 357	-1,2	97 107 679	2,6	919 222 287	1,2
Kunnallinen perhepäivähoito ¹	2016	15 525 389	-1,5	13 199 185	-7,2	4 960 640	-13,0	2 688 782	-13,3	1 504 345	-24,9	4 993 289	-7,0	42 871 629	-7,1
	2017	13 731 396	-11,6	11 760 088	-10,9	4 443 344	-10,4	2 468 330	-8,2	996 114	-33,8	4 152 693	-16,8	37 551 966	-12,4
	2018	13 149 285	-4,2	10 738 039	-8,7	4 202 884	-5,4	2 268 485	-8,1	833 820	-16,3	3 441 885	-17,1	34 634 396	-7,8
	2019	11 666 843	-11,3	10 446 552	-2,7	3 634 878	-13,5	2 002 816	-11,7	841 455	0,9	2 650 141	-23,0	31 242 686	-9,8
	2020	9 441 560	-19,1	9 547 166	-8,6	2 688 165	-26,0	2 099 052	4,8	683 273	-18,8	1 762 803	-33,5	26 222 018	-16,1
Hoitajan kotona tapahtuva perhepäivähoito	2016	7 971 456	-0,2	2 524 005	-12,6	2 159 622	-19,4	2 688 782	-13,3	1 138 772	-19,6	3 973 649	-1,6	20 456 287	-7,5
	2017	6 865 916	-13,9	2 100 210	-16,8	1 959 966	-9,2	2 468 330	-8,2	949 531	-16,6	3 228 495	-18,8	17 572 447	-14,1
	2018	6 179 519	-10,0	1 644 279	-21,7	1 931 894	-1,4	2 268 485	-8,1	833 820	-12,2	2 683 138	-16,9	15 541 134	-11,6
	2019	4 984 495	-19,3	1 521 690	-7,5	1 811 503	-6,2	2 002 816	-11,7	841 455	0,9	2 055 607	-23,4	13 217 566	-15,0
	2020	3 685 765	-26,1	1 312 105	-13,8	1 402 104	-22,6	2 099 052	4,8	683 273	-18,8	1 607 660	-21,8	10 789 959	-18,4
Ryhmäperhepäivähoito ²	2016	7 553 933	-2,9	10 675 180	-5,8	2 801 018	-7,3	.	.	365 572	-37,6	1 019 640	-23,3	22 415 342	-6,8
	2017	6 865 479	-9,1	9 659 879	-9,5	2 483 378	-11,3	.	.	46 584	-87,3	924 199	-9,4	19 979 519	-10,9
	2018	6 969 765	1,5	9 093 760	-5,9	2 270 990	-8,6	758 747	-17,9	19 093 262	-4,4
	2019	6 682 349	-4,1	8 924 862	-1,9	1 823 375	-19,7	594 534	-21,6	18 025 120	-5,6
	2020	5 755 795	-13,9	8 235 060	-7,7	1 286 061	-29,5	155 143	-73,9	15 432 059	-14,4

¹ Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2016–2020

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	2016	7 218 959	12,7	20 045 651	-4,5	3 095 368	-22,1	524 244	37,2	3 331 222	-3,8	527 669	18,4	34 743 114	-2,5
	2017	7 875 781	9,1	16 920 943	-15,6	1 657 257	-46,5	501 562	-4,3	3 317 529	-0,4	454 073	-13,9	30 727 145	-11,6
	2018	8 496 414	7,9	14 959 654	-11,6	1 843 373	11,2	559 948	11,6	3 707 799	11,8	485 733	7,0	30 052 922	-2,2
	2019	5 488 266	-35,4	14 750 644	-1,4	1 849 935	0,4	449 999	-19,6	3 334 319	-10,1	487 818	0,4	26 360 980	-12,3
	2020	6 047 245	10,2	14 058 346	-4,7	1 874 100	1,3	380 796	-15,4	3 191 095	-4,3	347 273	-28,8	25 898 854	-1,8
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus ³	2016	5 946 195	60,0	17 107 959	31,7	3 390 669	84,1	22 934 125	7,4	49 378 948	23,7
	2017	8 606 751	44,7	20 314 036	18,7	5 570 451	64,3	23 957 536	4,5	58 448 775	18,4
	2018	9 743 935	13,2	23 279 727	14,6	9 516 311	70,8	25 991 000	8,5	68 530 973	17,2
	2019	12 292 060	26,2	24 774 754	6,4	10 753 948	13,0	27 793 589	6,9	75 614 351	10,3
	2020	13 285 778	8,1	25 526 500	3,0	12 483 857	16,1	27 664 593	-0,5	78 960 727	4,4
Yksityisen hoidon tuki	2016	22 784 384	7,2	15 936 329	5,6	3 505 098	-12,4	2 714 836	-11,4	4 010 854	-5,8	1 183 965	-13,6	50 135 467	2,2
	2017	24 345 909	6,9	19 774 088	24,1	2 784 423	-20,6	2 501 722	-7,8	3 949 850	-1,5	1 150 717	-2,8	54 506 709	8,7
	2018	25 700 232	5,6	21 456 952	8,5	2 574 728	-7,5	2 203 587	-11,9	3 781 439	-4,3	828 281	-28,0	56 545 219	3,7
	2019	30 338 537	18,0	21 819 290	1,7	1 814 426	-29,5	1 798 531	-18,4	3 176 775	-16,0	561 209	-32,2	59 508 769	5,2
	2020	28 703 347	-5,4	22 271 414	2,1	1 873 817	3,3	1 522 864	-15,3	2 925 443	-7,9	435 050	-22,5	57 731 936	-3,0
Yksityisen hoidon tuen kuntalisä	2016	15 371 268	9,1	11 002 238	6,6	2 217 624	-11,0	1 757 806	-10,2	2 466 887	-3,5	724 762	-10,0	33 540 584	4,1
	2017	16 619 275	8,1	14 369 485	30,6	1 835 684	-17,2	1 636 904	-6,9	2 518 834	2,1	723 233	-0,2	37 703 415	12,4
	2018	17 491 181	5,2	15 787 227	9,9	1 708 309	-6,9	1 430 632	-12,6	2 375 636	-5,7	535 866	-25,9	39 328 852	4,3
	2019	21 926 400	25,4	16 076 004	1,8	1 137 461	-33,4	1 174 806	-17,9	1 994 156	-16,1	383 177	-28,5	42 692 003	8,6
	2020	20 663 752	-5,8	16 669 506	3,7	1 217 191	7,0	987 885	-15,9	1 850 860	-7,2	290 270	-24,2	41 679 464	-2,4
Lasten kotihoidon tuki	2016	54 939 277	0,4	26 127 089	-3,9	19 543 708	1,1	9 557 219	-2,0	10 306 285	-7,6	13 947 498	-5,4	134 421 075	-1,8
	2017	54 454 311	-0,9	25 477 745	-2,5	19 610 839	0,3	9 048 708	-5,3	11 030 205	7,0	12 846 595	-7,9	132 468 401	-1,5
	2018	50 776 972	-6,8	23 184 769	-9,0	18 358 573	-6,4	8 367 554	-7,5	11 259 462	2,1	11 807 575	-8,1	123 754 906	-6,6
	2019	45 977 712	-9,5	21 914 010	-5,5	17 318 250	-5,7	8 067 953	-3,6	10 399 638	-7,6	10 807 546	-8,5	114 485 110	-7,5
	2020	42 016 018	-8,6	21 145 471	-3,5	17 261 109	-0,3	7 381 014	-8,5	9 790 332	-5,9	9 817 693	-9,2	107 411 637	-6,2
Lasten kotihoidon tuen kuntalisä	2016	19 102 968	1,3	7 135 980	-8,7	3 468 848	4,5	.	.	19 196	-44,2	1 036 286	-26,3	30 763 280	-2,2
	2017	19 083 667	-0,1	6 796 087	-4,8	3 492 697	0,7	.	.	36 110	88,1	915 712	-11,6	30 324 273	-1,4
	2018	17 847 981	-6,5	5 967 753	-12,2	3 195 590	-8,5	.	.	24 941	-30,9	818 727	-10,6	27 854 992	-8,1
	2019	15 534 597	-13,0	5 504 934	-7,8	2 875 763	-10,0	.	.	28 460	14,1	737 862	-9,9	24 681 617	-11,4
	2020	13 779 535	-11,3	5 127 382	-6,9	2 916 611	1,4	.	.	22 382	-21,4	669 453	-9,3	22 515 362	-8,8

³ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä eikä Espoossa.

JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2016–2020

Kustannukset, euroa		HELSINKI	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Kustannukset suhteutettuna väestöön ja läsnäolopäiviin															
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset kunnan asukasta kohden</i>	2016	625	3,9	816	0,2	691	-0,7	539	4,1	528	5,7	649	-0,4	644	2,2
	2017	625	0,0	819	0,3	686	-0,8	539	-0,1	536	1,5	648	-0,1	645	0,1
	2018	634	1,5	816	-0,3	706	2,9	548	1,6	551	2,9	657	1,4	655	1,5
	2019	651	2,7	831	1,9	736	4,4	562	2,7	550	-0,2	666	1,3	670	2,4
	2020	658	1,0	803	-3,4	729	-0,9	554	-1,5	541	-1,7	661	-0,7	664	-0,8
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset 10kk - 6-vuotiaista kunnan asukasta kohden</i>	2016	9 877	3,6	9 828	1,6	9 125	1,2	9 571	4,4	8 621	6,4	8 155	3,3	9 362	3,2
	2017	9 901	0,2	10 096	2,7	9 300	1,9	9 649	0,8	8 916	3,4	8 424	3,3	9 527	1,8
	2018	10 134	2,4	10 327	2,3	9 801	5,4	9 983	3,5	9 359	5,0	8 989	6,7	9 877	3,7
	2019	10 639	5,0	10 939	5,9	10 347	5,6	10 449	4,7	9 798	4,7	9 745	8,4	10 433	5,6
	2020	11 000	3,4	11 004	0,6	10 552	2,0	10 691	2,3	10 086	2,9	10 220	4,9	10 712	2,7
<i>Kunnallisten päiväkotien kustannukset läsnäolopäivää kohden</i>	2016	71	1,1	75	-0,5	68	1,4	81	3,0	68	7,5	76	2,4	72	1,9
	2017	70	-2,3	74	-1,4	69	1,7	76	-5,3	83	21,1	79	4,2	73	1,3
	2018	70	0,8	74	0,4	71	3,0	60	-21,0	70	-15,7	77	-2,9	71	-3,4
	2019	72	2,2	76	3,0	76	6,8	55	-8,2	69	-1,2	73	-5,5	71	0,8
	2020	88	23,1	0	-100,0	86	13,2	119	115,1	86	24,5	88	20,7	110	54,1
Kuntalisän osuus (€) yksityisen hoidon tuesta/lapsi (kahden vuoden keskiarvo)	2016	4 850		4 918		4 285		4 200		3 410		2 699		4 573	
	2017	4 963		5 965		4 413		4 448		3 757		3 258		5 072	
	2018	4 915		6 086		4 403		4 362		3 706		3 298		5 126	
	2019	5 904		6 109		3 478		4 151		3 636		3 532		5 608	
	2020	5 779		6 591		4 764		4 286		3 925		3 606		5 835	
Kuntalisän osuus (€) kotihoidon tuesta/lapsi (kahden vuoden keskiarvo)	2016	2 205		1 506		910		.		6		301		1 198	
	2017	2 311		1 502		933		.		13		290		1 247	
	2018	2 263		1 405		900		.		10		278		1 218	
	2019	2 120		1 417		863		.		13		283		1 172	
	2020	2 064		1 381		915		.		11		302		1 163	

2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2016–2020

Vuosien 2016–2019 kustannukset on muutettu vuoden 2020 rahan arvoon julkisten menojen hintaindeksillä opetustoimelle. Lähde: Tilastokeskus, ennakkotieto 11.2.2021.

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ¹	2015-2016	12 485	2,7	13 138	0,0	11 530	1,5	13 093	3,2	11 698	6,9	12 033	3,4	12 360	2,7
	2016-2017	12 233	-2,0	13 079	-0,4	11 698	1,5	12 942	-1,2	11 611	-0,7	12 419	3,2	12 306	-0,4
	2017-2018	12 411	1,5	13 272	1,5	12 421	6,2	12 882	-0,5	11 635	0,2	12 393	-0,2	12 508	1,6
	2018-2019	12 867	3,7	13 827	4,2	13 158	5,9	13 421	4,2	11 931	2,5	12 606	1,7	12 986	3,8
	2019-2020	13 114	1,9	13 402	-3,1	13 243	0,6	13 376	-0,3	12 002	0,6	13 217	4,8	13 085	0,8
Kunnallisten päiväkotien kustannukset lasta kohden ¹	2015-2016	12 414	2,8	12 981	0,0	11 502	1,6	13 118	3,0	11 720	6,9	11 932	3,3	12 290	2,7
	2016-2017	12 185	-1,8	12 934	-0,4	11 649	1,3	12 952	-1,3	11 631	-0,8	12 352	3,5	12 245	-0,4
	2017-2018	12 341	1,3	13 137	1,6	12 390	6,4	12 916	-0,3	11 658	0,2	12 313	-0,3	12 445	1,6
	2018-2019	12 813	3,8	13 677	4,1	13 158	6,2	13 471	4,3	11 938	2,4	12 553	2,0	12 933	3,9
	2019-2020	13 095	2,2	13 262	-3,0	13 277	0,9	13 338	-1,0	12 020	0,7	13 203	5,2	13 053	0,9
Kunnallisten päiväkotien kustannukset laskennallista lasta kohden ¹	2015-2016	10 345	1,8	10 729	0,8	9 708	2,3	11 033	4,0	9 808	-49,3	9 796	-1,0	10 243	-4,6
	2016-2017	10 102	-2,4	10 823	0,9	9 903	2,0	10 798	-2,1	9 746	-0,6	10 071	2,8	10 206	-0,4
	2017-2018	10 126	0,2	10 929	1,0	10 340	4,4	10 794	0,0	9 697	-0,5	10 084	0,1	10 291	0,8
	2018-2019	10 387	2,6	11 194	2,4	10 741	3,9	11 294	4,6	9 885	1,9	10 413	3,3	10 592	2,9
	2019-2020	10 504	1,1	10 709	-4,3	10 621	-1,1	11 127	-1,5	9 875	-0,1	11 049	6,1	10 585	-0,1
Kunnallisen perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ¹	2015-2016	14 018	-81,9	15 198	2,4	12 203	1,7	12 506	6,0	10 411	6,0	14 307	8,2	13 870	-24,6
	2016-2017	13 403	-4,4	15 353	1,0	13 165	7,9	12 658	1,2	9 961	-4,3	14 053	-1,8	13 813	-0,4
	2017-2018	14 332	6,9	15 687	2,2	13 428	2,0	11 939	-5,7	9 422	-5,4	14 997	6,7	14 294	3,5
	2018-2019	14 593	1,8	16 863	7,5	13 170	-1,9	11 851	-0,7	11 219	19,1	14 847	-1,0	14 755	3,2
	2019-2020	13 854	-5,1	16 461	-2,4	11 688	-11,3	14 782	24,7	9 831	-12,4	14 046	-5,4	14 341	-2,8
Hoitajan kotona tapahtuvan perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden	2015-2016	14 707	5,0	12 683	4,5	11 103	0,4	12 506	6,0	10 259	5,7	13 750	-2,0	13 193	4,3
	2016-2017	13 787	-6,3	13 045	2,8	12 212	10,0	12 658	1,2	9 891	-3,6	13 946	1,4	13 094	-0,8
	2017-2018	15 072	9,3	12 697	-2,7	12 150	-0,5	11 939	-5,7	9 422	-4,7	16 311	17,0	13 615	4,0
	2018-2019	15 749	4,5	14 090	11,0	11 502	-5,3	11 851	-0,7	11 219	19,1	14 579	-10,6	13 669	0,4
	2019-2020	14 454	-8,2	12 864	-8,7	10 310	-10,4	14 782	24,7	9 831	-12,4	14 102	-3,3	13 183	-3,6
Ryhmäperhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ²	2015-2016	13 358	1,0	15 945	1,4	13 212	1,7	.	.	10 913	8,0	16 994	50,8	14 551	3,9
	2016-2017	13 040	-2,4	15 967	0,1	14 030	6,2	.	.	5 823	-46,6	14 441	-15,0	14 473	-0,5
	2017-2018	13 734	5,3	16 385	2,6	14 747	5,1	11 673	-19,2	14 899	2,9
	2018-2019	13 835	0,7	17 448	6,5	15 387	4,3	15 854	35,8	15 667	5,2
	2019-2020	13 495	-2,5	17 228	-1,3	13 682	-11,1	13 491	-14,9	15 279	-2,5

¹ Sisältää ICT-kustannukset.

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon 2016–2020

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA ³		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ³	2015-2016	14 281	5,0	10 578	7,0	14 775	3,4	15 195	7,4	11 487	1,6	21 538	0,0	11 742	6,3
	2016-2017	14 818	3,8	11 136	5,3	15 709	6,3	15 199	0,0	12 519	9,0	16 818	-21,9	12 382	5,5
	2017-2018	14 256	-3,8	11 610	4,3	.	.	18 981	24,9	12 742	1,8	14 286	-15,1	13 161	6,3
	2018-2019	11 351	-20,4	12 645	8,9	.	.	14 516	-23,5	11 133	-12,6	13 741	-3,8	12 912	-1,9
	2019-2020	23 125	103,7	13 225	4,6	.	.	14 646	0,9	12 946	16,3	13 357	-2,8	15 721	21,7
Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ⁴	2016	6 332	-15,0	8 580	13,0	6 023	7,6	7 466	8,9	7 518	6,5
	2017	7 860	24,1	8 949	4,3	7 457	23,8	7 335	-1,7	7 922	5,4
	2018	6 876	-12,5	9 398	5,0	8 261	10,8	7 852	7,0	8 201	3,5
	2019	7 597	10,5	9 930	5,7	8 382	1,5	8 648	10,1	8 782	7,1
	2020	8 330	9,6	10 289	3,6	8 791	4,9	9 011	4,2	9 218	5,0
Yksityisen hoidon tuen kustannukset lasta kohden	2015-2016	7 189	1,1	7 124	0,3	6 773	4,4	6 487	0,5	5 544	-0,6	4 410	-4,3	6 836	1,3
	2016-2017	7 271	1,1	8 208	15,2	6 693	-1,2	6 798	4,8	5 891	6,3	5 183	17,5	7 332	7,3
	2017-2018	7 222	-0,7	8 272	0,8	6 636	-0,9	6 718	-1,2	5 899	0,1	5 097	-1,7	7 370	0,5
	2018-2019	8 169	13,1	8 292	0,2	5 549	-16,4	6 355	-5,4	5 792	-1,8	5 172	1,5	7 817	6,1
	2019-2020	8 028	-1,7	8 806	6,2	7 334	32,2	6 607	4,0	6 205	7,1	5 404	4,5	8 083	3,4
Kotihoidon tuen kustannukset lasta kohden	2015-2016	6 341	2,6	5 513	3,0	5 128	4,2	4 668	1,7	3 463	-2,3	4 056	4,2	5 235	3,0
	2016-2017	6 596	4,0	5 630	2,1	5 241	2,2	4 739	1,5	4 030	16,4	4 072	0,4	5 446	4,0
	2017-2018	6 439	-2,4	5 457	-3,1	5 170	-1,4	4 733	-0,1	4 537	12,6	4 015	-1,4	5 410	-0,7
	2018-2019	6 275	-2,6	5 641	3,4	5 195	0,5	4 891	3,3	4 599	1,3	4 147	3,3	5 435	0,5
	2019-2020	6 292	0,3	5 693	0,9	5 416	4,3	4 813	-1,6	4 820	4,8	4 423	6,7	5 547	2,1
Kustannukset varhaiskasvatusjärjestelmässä ollutta lasta kohden	2015-2016	10 633	3,1	10 569	2,2	9 705	1,4	10 328	4,0	9 312	6,9	9 015	3,4	10 101	3,2
	2016-2017	10 440	-1,8	10 663	0,9	9 599	-1,1	10 319	-0,1	9 377	0,7	8 849	-1,8	10 023	-0,8
	2017-2018	10 445	0,0	10 725	0,6	9 931	3,5	10 382	0,6	9 544	1,8	8 686	-1,8	10 081	0,6
	2018-2019	10 895	4,3	11 293	5,3	10 629	7,0	10 812	4,1	9 845	3,1	9 298	7,0	10 597	5,1
	2019-2020	11 296	3,7	11 230	-0,6	10 921	2,7	10 969	1,4	10 230	3,9	10 024	7,8	10 923	3,1

³ Sopimukseen perustuva ostopalvelu päättyi Vantaalla 31.7.2016, joten kustannuksia ei voi suhteuttaa lapsimäärään vuosien 2016-2020 osalta.

⁴ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä eikä Espoossa.

2E Laskennalliset lapset

31.12. varhaiskasvatuksessa olevat lapset on muutettu laskennallisesti yli 3-vuotiaiksi kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviksi lapsiksi seuraavilla kertoimilla:

- 1) Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: $7/4=1,75$
- 2) Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: $7/4=1,75$
- 3) 3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: 1
- 4) 3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: $7/13=0,54$
- 5) Erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä lisätään summaan sen lisäksi, että he ovat luvuissa omilla ikä- ja varhaiskasvatusaikakertoimillaan. On arvioitu, että kunnissa varataan heitä varten asetuksen mukaisen henkilöstöresurssin lisäksi keskimäärin 3 vuotta täyttäneen lapsen kokopäiväisen varhaiskasvatuspaikan edellyttämä henkilöstöresurssi.

Varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa osallistuvat lapset (Oulu) on sijoitettu koko- tai osapäiväiseen varhaiskasvatukseen sen mukaan, miten tuntimäärä on sovittu jaettavaksi viikolle. Osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset luetaan kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin ja 4 tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevat 20-tuntiset lapset luetaan osapäiväisiin lapsiin.

Kertoimet johdettu päivähoitoasetuksen 1973/239 6 § mukaisista lasten ja hoito- ja kasvatushenkilöstön välisistä suhdeluista.

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset 31.12.2020							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	5 207	2 398	1 677	911	1 571	1 342	13 106
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	109	37	200	46	79	31	502
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 800	9 925	7 552	4 154	6 280	5 213	53 924
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	477	243	660	192	413	725	2 710
YHTEENSÄ	26 593	12 603	10 089	5 303	8 343	7 311	70 242
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 975	1 379	1 600	433	809	804	8 000
Laskennalliset lapset 31.12.2020							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	9 112	4 197	2 935	1 594	2 749	2 349	22 936
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	191	65	350	81	138	54	879
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 800	9 925	7 552	4 154	6 280	5 213	53 924
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	258	131	356	104	223	392	1 463
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 975	1 379	1 600	433	809	804	8 000
YHTEENSÄ	33 336	15 696	12 793	6 365	10 200	8 811	87 201
Kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset 31.12.2019							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	5 056	2 368	1 695	901	1 612	1 252	12 884
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	104	32	192	41	69	48	486
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 333	9 812	7 836	3 879	6 507	4 975	53 342
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	784	515	683	480	307	1 124	3 893
YHTEENSÄ	26 277	12 727	10 406	5 301	8 495	7 399	70 605
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 791	1 384	1 321	559	682	910	7 647
Laskennalliset lapset 31.12.2019							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	8 848	4 144	2 966	1 577	2 821	2 191	22 547
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	182	56	336	72	121	84	851
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 333	9 812	7 836	3 879	6 507	4 975	53 342
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	423	278	369	259	166	607	2 102
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 791	1 384	1 321	559	682	910	7 647
YHTEENSÄ	32 577	15 674	12 828	6 346	10 297	8 767	86 489
Laskennalliset lapset/Kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset							
31.12.2020	1,25	1,25	1,27	1,20	1,22	1,21	1,24
31.12.2019	1,24	1,23	1,23	1,20	1,21	1,18	1,22
Laskennalliset lapset, kahden edellisen vuoden keskiarvo							
Vuosien 2019 ja 2020 keskiarvo	32 956	15 685	12 811	6 356	10 248	8 789	86 845

3A Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö 31.12.2020

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN HENKILÖSTÖ ERI TEHTÄVISSÄ	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt
Päiväkodeissa työskentelevä henkilöstö yht.	5 107,0	93,0	2 449,0	212,0	1 980,7	1,0	1 283,0	58,0	1 582,5	79,0	1 601,3	0,0	13 930,7	443,0
Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö yht.	4 584,0	93,0	2 211,0	212,0	1 758,3	0,0	1 079,0	50,0	1 433,5	79,0	1 418,7	0,0	12 484,5	434,0
Lapsiryhmässä työskentelevä päiväkodin johtaja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	93,0	0,0	33,0	0,0	39,0	0,0	27,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	192,0	0,0
Varhaiskasvatuksen opettaja	2 041,0	6,0	1 064,0	0,0	793,2	0,0	506,0	0,0	556,5	39,0	667,1	0,0	5 627,7	45,0
Varhaiskasvatuksen sosionomi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	2 450,0	87,0	1 114,0	212,0	922,1	0,0	546,0	50,0	875,0	40,0	751,7	0,0	6 658,8	389,0
Muu kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	6,0	0,0
Muu henkilöstö yht.	523,0	0,0	238,0	0,0	222,5	1,0	204,0	8,0	149,0	0,0	182,6	0,0	1 519,1	9,0
Lapsiryhmää avustava henkilöstö	223,0	0,0	149,0	0,0	135,6	1,0	87,0	0,0	142,0	0,0	145,3	0,0	881,9	1,0
Avustajat, joilla erityispäivähoidon peruste (oma henkilöstö)	203,0	0,0	82,0	0,0	37,6	1,0	82,0	0,0	124,0	0,0	145,3	0,0	673,9	1,0
Avustajat, joilla erityispäivähoidon peruste (vuokrattu henkilöstö)	20,0	0,0	67,0	0,0	98,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	185,0	0,0
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	18,0	0,0	0,0	0,0	23,0	0,0
Muut työntekijät	96,0	0,0	16,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	7,0	0,0	6,4	0,0	150,4	0,0
Oppisopimuskoulutuksessa olevat	44,0	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,7	0,0	49,7	0,0
Muut työntekijät	52,0	0,0	14,0	0,0	23,0	0,0	0,0	0,0	6,0	0,0	5,8	0,0	100,8	0,0
Taidepedagogit	0,0	0,0	0,0	0,0	18,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,6	0,0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja lasten tukemisen tehtävissä	0,0	0,0	11,0	0,0	43,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	54,3	0,0
Puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuollon) henkilöstö	204,0	0,0	62,0	0,0	0,0	0,0	117,0	8,0	0,0	0,0	30,9	0,0	413,9	8,0
PERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ ERI TEHTÄVISSÄ														
Perhepäivähoidon henkilöstö yht.	182,0	16,0	147,0	0,0	60,5	0,0	38,0	3,0	18,0	0,0	33,0	7,5	478,5	26,5
Kotona tapahtuva perhepäivähoito yht.	65,0	16,0	30,0	0,0	35,0	0,0	38,0	3,0	18,0	0,0	28,0	7,5	214,0	26,5
Perhepäivähoitaja	63,0	16,0	30,0	0,0	35,0	0,0	36,0	3,0	18,0	0,0	26,0	7,5	208,0	26,5
Kolmiperhepäivähoitaja	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	6,0	0,0
Ryhmäperhepäivähoito yht.	117,0	0,0	117,0	0,0	25,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	264,5	0,0
Ryhmäperhepäivähoitaja	117,0	0,0	28,0	0,0	17,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	165,5	0,0
Lastentarhanopettaja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lastenhoitaja	0,0	0,0	89,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	98,0	0,0
Avustaja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0
VARHAISKASVATUKSEN JOHTAMISEN JA TUKEMISEN HENKILÖSTÖ														
Johtamisen ja tukemisen henkilöstö yht.	485,0	0,0	303,0	0,0	172,0	0,0	135,0	0,0	146,0	0,0	164,0	0,0	1 405,0	0,0
Päiväkodin johtaja, hallinnollinen (kaikki yhteensä)	178,0	0,0	116,0	0,0	92,0	0,0	50,0	0,0	40,0	0,0	54,4	0,0	530,4	0,0
joista maisterin tutkinnon suorittaneet	16,0	0,0	3,0	0,0	4,0	0,0	10,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	38,0	0,0
Perhepäivähoidon ohjaaja	5,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,0	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat lasten tukemisen lisäresurssina yhteensä	100,0	0,0	73,0	0,0	36,5	0,0	25,0	0,0	50,0	0,0	36,8	0,0	321,3	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat, aluevastuu	17,0	0,0	9,0	0,0	15,5	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	91,5	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat, pienaluevastuu	83,0	0,0	64,0	0,0	21,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	36,8	0,0	229,8	0,0
Varhaiskasvatuksen opettajat, tuki nimetyille lapsille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajat	16,0	0,0	37,0	0,0	3,0	0,0	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	63,0	0,0
Oman äidinkielen opettajat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	3,0	0,0
Muu erityishenkilöstö	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	0,0	1,0	0,0	6,0	0,0	11,0	0,0
Työntekijät hankerahoituksella	70,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,0	0,0	0,0	0,0	27,0	0,0	108,0	0,0

3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2016–2020 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö)¹

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Hallinnolliset päiväkodin johtajat	2016	173		113		86		50		57		54		533	
	2017	173		113		86		50		43		52		517	
	2018	180		114		88		51		42		56		531	
	2019	174		116		91		54		40		56		531	
	2020	178		116		92		50		40		54		530	
Hallinnollisten päiväkodin johtajien osuus (%) päiväkodin johtajista	2016	98,3		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		99,4	
	2017	100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		96,3		99,6	
	2018	99,4		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		99,8	
	2019	100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0	
	2020	100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0	
PÄIVÄKOTIEN KASVATUS-, OPETUS- JA HOITOHENKILÖSTÖ															
Lapsiryhmässä työskentelevät päiväkodin johtajat	2016	3		0		0		0		0		0		3	
	2017	0		0		0		0		0		2		2	
	2018	1		0		0		0		0		0		1	
	2019	0		0		0		0		0		0		0	
	2020	0		0		0		0		0		0		0	
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat ²	2016	170		59		40		24		6		0		299	
	2017	172		54		40		24		4		0		294	
	2018	93		33		40		22		0		0		188	
	2019	93		33		39		27		2		0		194	
	2020	93		33		39		27		0		0		192	
Varhaiskasvatuksen opettajat ²	2016	1 537	21,4	794	13,8	683	3,3	395	4,5	561	8,5	536	-8,1	4 506	9,8
	2017	1 632	6,2	819	3,2	699	2,3	411	4,1	565	0,7	602	12,2	4 727	4,9
	2018	1 619	-0,8	856	4,6	706	0,9	447	8,8	587	4,0	572	-4,9	4 787	1,3
	2019	1 807	11,6	1 006	17,5	762	7,9	477	6,7	528	-10,2	624	9,2	5 203	8,7
	2020	2 041	12,9	1 064	5,8	793	4,2	506	6,1	557	5,5	667	6,8	5 628	8,2
Varhaiskasvatuksen opettajien osuus (%) kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä	2016	40,7		41,3		43,2		42,4		38,2		45,5		41,5	
	2017	41,5		42,2		44,1		43,1		38,3		46,5		42,3	
	2018	41,3		41,8		45,4		43,5		40,1		45,3		42,5	
	2019	44,8		46,9		46,7		48,1		38,7		45,6		45,1	
	2020	46,6		49,6		47,3		49,4		38,8		47,0		46,6	

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

² Vuosien 2016-2017 luvut sisältävät Helsingin osalta myös resurssierityislastentarhanopettajat.

JATKUU: 3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2016–2020 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvatus-, opetus- ja hoito-henkilöstö)¹

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	2016	2 492	24,0	1 213	12,0	944	0,6	538	-8,3	896	9,5	638	-9,6	6 721	9,4
	2017	2 542	2,0	1 194	-1,6	937	-0,8	545	1,3	881	-1,7	691	8,3	6 790	1,0
	2018	2 432	-4,3	1 237	3,6	896	-4,3	581	6,6	878	-0,3	690	-0,2	6 714	-1,1
	2019	2 341	-3,7	1 176	-4,9	912	1,8	542	-6,7	838	-4,6	742	7,6	6 551	-2,4
	2020	2 450	4,7	1 114	-5,3	922	1,1	546	0,7	875	4,4	752	1,3	6 659	1,6
Muu kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö	2016	3		0		6		31		22		3		65	
	2017	0		0		0		30		36		2		68	
	2018	0		0		0		28		0		2		30	
	2019	0		0		0		1		2		3		6	
	2020	0		0		4		0		2		0		6	
KASVATUS-, OPETUS- JA HOITOHENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2016	4 205	..	2 066	..	1 674	..	988	..	1 485	..	1 177	..	11 594	..
	2017	4 346	3,4	2 067	0,0	1 676	0,1	1 010	2,2	1 486	0,1	1 297	10,2	11 881	2,5
	2018	4 145	-4,6	2 126	2,9	1 641	-2,0	1 078	6,7	1 466	-1,4	1 264	-2,5	11 719	-1,4
	2019	4 241	2,3	2 215	4,2	1 712	4,3	1 047	-2,9	1 370	-6,6	1 370	8,4	11 954	2,0
	2020	4 584	8,1	2 211	-0,2	1 758	2,7	1 079	3,1	1 434	4,7	1 419	3,6	12 484	4,4
Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön varahenkilöitä yhteensä	2016	84		135		2		42		28		82		373	..
	2017	88		145		1		45		37		0		316	-15,3
	2018	78		150		1		45		40		0		313	-0,8
	2019	90		205		1		56		75		0		427	36,3
	2020	93		212		0		50		79		0		434	1,6
Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön osuus (%) päiväkodin henkilöstöstä	2016	88,4		90,6		89,1		84,4		92,7		89,0		89,1	
	2017	88,5		89,2		86,2		85,7		93,4		88,0		88,6	
	2018	88,5		89,5		85,7		85,4		91,4		86,1		88,1	
	2019	89,1		90,4		87,4		83,6		90,7		86,0		88,4	
	2020	89,8		90,3		88,8		84,1		90,6		88,6		89,2	
Laskennallisia lapsia kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöä kohden	2016	7,0		6,8		7,0		6,2		6,8		7,5		6,9	
	2017	7,0		7,0		7,0		6,3		6,9		6,7		6,9	
	2018	7,6		7,1		7,5		5,8		7,1		7,4		7,2	
	2019	7,7		7,1		7,5		6,1		7,5		6,4		7,2	
	2020	7,3		7,1		7,3		5,9		7,1		6,2		7,0	

3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2016–2020¹

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI	ESPOO	VANTAA ²	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Avustajat (erityispäivähoidon peruste)	2016	180	148	106	54	81	87	656
	2017	193	161	171	47	78	108	757
	2018	199	160	180	57	99	123	818
	2019	195	152	154	62	108	157	828
	2020	223	149	136	82	124	145	859
<i>Erityistä tukea tarvitsevia lapsia erityis- tmv. avustajaa kohden</i>	2016	10,6	6,7	9,0	8,1	7,2	7,2	8,4
	2017	10,9	5,9	6,2	10,2	8,2	6,1	7,8
	2018	13,1	7,2	6,3	7,2	6,5	6,5	8,3
	2019	14,3	9,1	8,6	9,0	6,3	5,8	9,2
	2020	13,3	9,3	11,8	5,3	6,5	5,5	9,3
Muut lapsiryhmän avustajat	2016	1	0	10	0	0	0	11
	2017	0	0	0	0	7	0	7
	2018	0	0	0	0	17	0	17
	2019	0	0	0	0	7	0	7
	2020	0	0	0	5	18	0	23
Puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuolto) henkilöstö	2016	231	43	0	129	4	31	437
	2017	222	59	0	121	2	34	437
	2018	212	56	0	125	1	31	425
	2019	204	59	0	144	1	32	440
	2020	204	62	0	117	0	31	414
Avustaminen ja puhtauspalvelut yhteensä	2016	412	191	116	183	85	117	1 104
	2017	415	220	171	168	87	141	1 201
	2018	411	216	180	182	116	154	1 259
	2019	399	211	154	206	116	189	1 275
	2020	427	211	136	204	142	176	1 296
Muut työntekijät ²	2016	141	23	90	0	32	28	313
	2017	148	31	98	0	19	36	332
	2018	129	33	94	2	22	50	330
	2019	121	23	94	0	23	33	295
	2020	96	27	87	0	7	6	223
KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN MUU HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2016	553	214	206	183	117	145	1 417
	2017	563	251	268	168	106	177	1 533
	2018	540	249	274	184	138	204	1 589
	2019	520	234	248	206	140	223	1 570
	2020	523	238	222	204	149	183	1 519

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

² Sisältää myös taidepedagogit sekä oppimisen ja kasvun tuen lastenhoitajat.

JATKUU: 3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2016–2020¹

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN KOKO HENKILÖSTÖ															
	2016	4 758	17,2	2 279	11,5	1 879	-1,6	1 171	-2,3	1 602	13,2	1 322	-8,7	13 011	7,8
	2017	4 909	3,2	2 317	1,7	1 944	3,4	1 178	0,6	1 592	-0,7	1 474	11,5	13 413	3,1
	2018	4 685	-4,6	2 375	2,5	1 915	-1,5	1 262	7,1	1 604	0,8	1 468	-0,4	13 308	-0,8
	2019	4 761	1,6	2 449	3,1	1 960	2,3	1 253	-0,7	1 509	-5,9	1 592	8,5	13 525	1,6
	2020	5 107	7,3	2 449	0,0	1 981	1,1	1 283	2,4	1 583	4,9	1 601	0,6	14 004	3,5
KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN KOKO HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ															

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.															
VARHAISKASVATUKSEN TUKEMISEN ERITYISHENKILÖSTÖ															
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat lasten tukemisen lisäresurssina	2018	97	.	75	.	36	.	25	.	47	.	32	.	312	.
	2019	103	6,2	75	0,0	36	0,0	25	0,0	44	-5,8	34	5,7	317	1,6
	2020	100	-2,9	73	-2,7	37	1,6	25	0,0	50	13,6	37	8,8	321	1,4
<i>Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevat lapset³ /varhaiskasvatuksen erityisopettajat lisäresurssina</i>	2018	273,0		173,9		291,2		219,1		187,2		246,6		231,3	
	2019	262,3		177,7		296,6		218,4		194,8		222,8		229,1	
	2020	272,2		180,3		282,3		217,2		168,1		201,7		223,9	

³ Kerholapset eivät ole mukana.

3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2016–2020

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Perhepäivähoitajat	2016	142	-3,4	56	-18,8	53	-24,3	46	-19,3	28	-28,2	76	1,3	401	-12,3
	2017	123	-13,4	48	-14,3	50	-5,7	48	4,3	26	-7,1	41	-46,1	336	-16,2
	2018	94	-23,6	40	-16,7	48	-4,0	43	-10,4	22	-15,4	53	29,3	300	-10,7
	2019	76	-19,1	31	-22,5	44	-8,3	46	7,0	22	0,0	35	-34,0	254	-15,3
	2020	63	-17,1	30	-3,2	35	-20,5	36	-21,7	18	-18,2	26	-25,7	208	-18,1
Kolmiperhepäivähoitajat	2016	11		2		0		4		0		12		29	
	2017	5		0		0		3		0		8		16	
	2018	7		0		0		3		0		6		16	
	2019	5		0		0		2		0		6		13	
	2020	2		0		0		2		0		2		6	
KOTONA TAPAHTUVAN PERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2016	153	-3,8	58	-15,9	53	-24,3	50	-23,1	28	-28,2	88	0,0	430	-12,2
	2017	128	-16,3	48	-17,2	50	-5,7	51	2,0	26	-7,1	49	-44,3	352	-18,1
	2018	101	-21,1	40	-16,7	48	-4,0	46	-9,8	22	-15,4	59	20,4	316	-10,2
	2019	81	-19,8	31	-22,5	44	-8,3	48	4,3	22	0,0	41	-30,5	267	-15,5
	2020	65	-19,8	30	-3,2	35	-20,5	38	-20,8	18	-18,2	28	-31,7	214	-19,9
Lapsia kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa hoitajaa kohden	2016	3,5		2,9		3,1		3,8		3,2		3,3		3,3	
	2017	3,6		3,1		3,2		3,9		4,0		3,6		3,6	
	2018	3,5		2,7		3,3		3,9		3,4		2,6		3,3	
	2019	3,5		3,5		3,5		3,3		3,5		3,1		3,4	
	2020	3,5		3,2		3,3		3,3		3,5		3,6		3,4	

JATKUU: 3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2016–2020

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ryhmäperhepäivähoitajat	2016	141		70		31		0		1		9		252	
	2017	130		47		28		0		0		8		213	
	2018	128		36		23		0		0		7		194	
	2019	123		33		18		0		0		1		175	
	2020	117		28		18		0		0		3		166	
Muu ryhmäperhepäivähoidon kasvatushenkilöstö	2016	29		64		17		0		1		9		119	
	2017	23		96		15		0		0		8		142	
	2018	20		98		15		0		0		11		144	
	2019	0		96		4		0		0		2		102	
	2020	0		89		8		0		0		2		99	
RYHMÄPERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2016	170		134		48		0		2		18		371	
	2017	153		142		43		0		0		16		354	
	2018	148		134		37		0		0		18		337	
	2019	123		129		22		0		0		3		277	
	2020	117		117		26		0		0		5		265	
Lapsia ryhmäperhepäivähoidossa hoitajaa kohden	2016	3,2		4,7		4,0		.		4,0		3,4		3,9	
	2017	3,3		4,1		3,8		.		.		4,1		3,7	
	2018	3,5		3,9		3,9		.		.		3,4		3,7	
	2019	3,7		3,8		4,2		.		.		4,3		3,8	
	2020	3,4		3,9		3,8		.		.		2,0		3,7	
VARHAISKASVATUKSEN TUKEMISEN ERITYISHENKILÖSTÖ															
PERHEPÄIVÄHOIDON OHJAAJAT (Henkilöt, joiden vastuulla on vain perhepäivä- hoitoa. Johtajat, joiden vastuulla on perhepäivä- hoitoa ja muita hoitomuotoja, sisältyvät hallinnollisten päiväkodin johtajien määrään)	2016	11		5		0		2		0		0		18	
	2017	9		3		0		2		0		0		14	
	2018	8		2		0		2		0		0		12	
	2019	7		2		0		2		0		0		11	
	2020	5		1		0		3		0		0		9	
KUNNALLISEN PERHEPÄIVÄHOIDON KOKO HENKILÖSTÖ															
KUNNALLISEN PERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2016	334	-2,3	196	-23,9	101	-20,8	52	-22,4	30	-43,4	106	-4,6	819	-14,5
	2017	290	-13,2	193	-1,5	93	-7,9	53	1,9	26	-13,3	65	-38,2	720	-12,0
	2018	257	-11,4	176	-8,8	85	-8,5	48	-9,4	22	-15,4	77	17,7	665	-7,7
	2019	211	-17,9	162	-8,0	66	-22,9	50	4,2	22	0,0	44	-42,9	555	-16,6
	2020	187	-11,4	148	-8,6	61	-7,8	41	-18,0	18	-18,2	33	-25,0	488	-12,1

3B/4 Kunnallisen varhaiskasvatuksen koko henkilöstö vuosina 2016–2020¹

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
KUNNALLISEN VARHAISKASVATUKSEN HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ															
KUNNALLISEN VARHAISKASVATUKSEN KOKO HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2016	5 092	15,7	2 475	7,5	1 980	-2,8	1 223	-3,3	1 632	11,2	1 324	-15,1	13 726	5,3
	2017	5 199	2,1	2 510	1,4	2 037	2,9	1 231	0,7	1 618	-0,9	1 540	16,3	14 134	3,0
	2018	4 942	-4,9	2 551	1,6	2 000	-1,8	1 310	6,4	1 626	0,5	1 545	0,3	13 973	-1,1
	2019	4 972	0,6	2 611	2,4	2 026	1,3	1 303	-0,5	1 531	-5,8	1 636	5,9	14 079	0,8
	2020	5 294	6,5	2 597	-0,5	2 041	0,8	1 324	1,6	1 601	4,5	1 634	-0,1	14 491	2,9
Kunnallisen varhaiskasvatuksen yksikköjohtajat (hallinnolliset ja lapsiryhmässä työskentelevät sekä perhepäivähoidon ohjaajat yhteensä)	2016	187		118		86		52		57		54		554	
	2017	182		116		86		52		43		54		533	
	2018	189		116		88		53		42		56		544	
	2019	194		118		99		56		44		56		567	
	2020	199		120		96		63		45		54		577	
<i>Lapsia</i> ² <i>/kunnallisen varhaiskasvatuksen yksikköjohtaja</i>	2016	136,1		107,0		120,1		102,9		150,8		138,0		126,0	
	2017	149,6		115,3		127,6		107,3		214,7		164,9		141,3	
	2018	144,9		116,6		124,7		105,8		219,1		162,7		139,3	
	2019	139,2		113,0		107,6		97,5		194,8		134,2		127,9	
	2020	136,8		109,7		107,3		86,2		186,8		136,6		124,6	
<i>Henkilökuntaa</i> <i>/kunnallisen varhaiskasvatuksen yksikköjohtaja</i>	2016	27,2		21,1		23,0		23,5		28,6		24,4		24,8	
	2017	28,6		21,6		23,7		23,7		37,6		28,4		26,5	
	2018	26,1		22,0		22,7		24,7		38,7		27,8		25,7	
	2019	25,6		22,1		20,5		23,3		34,8		29,1		24,8	
	2020	26,6		21,6		21,3		21,0		35,6		30,1		25,1	

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

² Kerholapset eivät ole mukana.

Liite 4 Varhaiskasvatuksen asiantuntijatyöryhmän jäsenet

Työryhmän puheenjohtaja

Elli Rasimus

Varhaiskasvatusjohtaja
Tampereen hyvinvointipalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
elli.rasimus@tampere.fi

Helsinki

Satu Järvenkallas

Varhaiskasvatusjohtaja
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Varhaiskasvatus ja esiopetus
satu.jarvenkallas@hel.fi

Carola Harju

Erityissuunnittelija
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
carola.harju@hel.fi

Pia Hasari

Laskenta-asiantuntija
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
pia.hasari@hel.fi

Paula Jalo

Seniori HR-partneri
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Henkilöstöpalvelut
paula.jalo@hel.fi

Anne Mäkiprosi

Controller
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
anne.makiprosi@hel.fi

Elina Niemelä

Suunnittelija
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Varhaiskasvatus ja esiopetus
elina.paula.niemela@hel.fi

Petteri Räisänen

Johtava tietosuunnittelija
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
petteri.j.raisanen@hel.fi

Sirpa Seppälä

HR-asiantuntija
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Henkilöstöresurssipalvelut
sirpa.seppala@hel.fi

Heidi Tapojärvi

Suunnittelija
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
heidi.tapojarvi@hel.fi

Espoo

Virpi Mattila

Varhaiskasvatuksen johtaja
Espoon sivistystoimi
Suomenkielinen varhaiskasvatus
virpi.mattila@espoo.fi

Anne Peltonen

Erityissuunnittelija
Espoon sivistystoimi
Suomenkielinen varhaiskasvatus
anne.peltonen@espoo.fi

Jaana Turunen

Talousasiantuntija
Espoon sivistystoimi
Esikunta
jaana.m.turunen@espoo.fi

Vantaa

Mikko Mäkelä

Varhaiskasvatuksen johtaja
Vantaan sivistystoimi
Varhaiskasvatuspalvelut
mikko.makela@vantaa.fi

Helena Bastman

Taloussuunnittelija
Vantaan sivistystoimi
Varhaiskasvatuspalvelut
helena.bastman@vantaa.fi

Sari Ekholm

Controller-asiantuntija
Vantaan sivistystoimi
Varhaiskasvatuspalvelut
sari.ekholm@vantaa.fi

Turku

Vesa Kulmala

Palvelualuejohtaja
Turun sivistystoimiala
Varhaiskasvatuspalvelut
vesa.kulmala@turku.fi

Kirsi Kanninen

Laskentasuunnittelija
Turun sivistystoimiala
Varhaiskasvatuspalvelut
kirsi.kanninen@turku.fi

Anne Koivisto

Järjestelmäasiantuntija
Turun konsernihallinto
Yhteiset palvelut
anne.ma.koivisto@turku.fi

Satu Leppänen

Vs. palvelupäällikkö
Turun sivistystoimiala
Varhaiskasvatuspalvelut
satu.leppanen@turku.fi

Katja Suomela

Järjestelmäasiantuntija
Turun sivistystoimiala
Yleishallinto- ja henkilöstöpalvelut
katja.suomela@turku.fi

Tampere

Henrik Hiekkataipale

Suunnittelija
Tampereen hyvinvointipalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
henrik.hiekkataipale@tampere.fi

Kirsi Lahtinen

Palvelupäällikkö
Tampereen hyvinvointipalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
kirsi.lahtinen@tampere.fi

Katri Mantere

Asiakaspalvelupäällikkö
Tampereen hyvinvointipalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
katri.mantere@tampere.fi

Oulu

Miia Kemppi

Varhaiskasvatusjohtaja
Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
miia.kemppi@ouka.fi

Anne Jokiniemi

Sovelluskoordinaattori
Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
anne.jokiniemi@ouka.fi

Jonne Karinkanta

Controller
Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
jonne.karinkanta@ouka.fi

Taina Koistinen

Taloussihteeri
Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
taina.koistinen@ouka.fi

Sari Nyberg

Varhaiskasvatuksen asiantuntija
Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
sari.nyberg@ouka.fi

Työryhmän sihteeri

Marianne Forsell

Projektitutkija

Helsingin kaupunki

Strategiaosasto / Kaupunkitieto

marianne.forsell@hel.fi

